

tim4pinmagazin

SPECIJALIZIRANI ČASOPIS CENTRA ZA RAZVOJ JAVNOG I NEPROFITNOG SEKTORA

2025

10

Planiranje
proračuna

Prijava rada
umirovljenika

Financijske
korekcije

Fiskalizacija

NAKLADNIK - TIM4PIN
Gajeva ulica 51-1, 10 000 Zagreb | centar@tim4pin.hr
TISKANICA - poštarina plaćena u HP-u d.d. u sortirnici 10 200 Zagreb

ISSN 1848-7610

9 771848 761002

Najbolje rješenje za fiskalizaciju, eRačun i porezno izvještavanje

Cjelovito rješenje u potpunosti usklađeno sa zakonom.

Uz **mer** dobivate sve što vam je potrebno za sigurnu i jednostavnu digitalizaciju poslovanja:

Fiskalizacija ulaznih i izlaznih računa

Sigurno slanje, primanje i arhiviranje eRačuna

Porezno izvještavanje – pouzdano i na vrijeme

Svi potrebni certifikati uključeni

Račune možete slati putem svog ERP rješenja, a ako ga nemate tu je naša **besplatna aplikacija Kreiraj** za slanje eRačuna. Budite spremni na nove zakonske obveze!

Idemo
na **mer**!

Riječ glavnog urednika

Poštovane čitateljice i čitatelji!

Zakoračili smo u posljednji kvartal godine i još jednu jesen. Ljetnu garderobu možemo spremiti, a valja se pripremiti i za novu sezonu grijanja. Hoće li nam i u kojoj mjeri i dalje pratiti Vladine mjere povoljnih cijena energenata doznat ćemo uskoro. Bilo bi to vrlo poželjno jer osjećamo, a i službeni podaci pokazuju, da je *puzajuća* inflacija i dalje uporno prisutna.

Ovih dana počela je i nova akademska godina. Povod je to, kao i svake godine, analiziranju našega visokoobrazovnog sustava. Sustav i dalje raste, fragmentiran je, a broj studenata se iz godine u godinu smanjuje. Pritom, demografska kretanja i perspektive ne ulijevaju optimizam. Istodobno, internacionalizacija i privlačenje stranih studenata koji bi se kasnije integrirali u naše tržište rada ne daje značajne rezultate. Nasuprot tome, sve više mladih svoje studentske dane provodi u drugim europskim državama. Nastave li se ovi trendovi, očito je da će u nedalekoj budućnosti u ovom segmentu javnoga sektora biti nužno provesti cjelovitiju i radikalniju reformu.

Na međunarodnoj sceni, posebice na kriznim žarištima i područjima ratnih djelovanja još uvijek nema pozitivnih pomaka. Svijet je podijeljen, puno se priča, donose se deklaracije, premalo i sporo se djeluje, a mnogi nedužni svakodnevno stradavaju i pate. Sve se više obrambeno naoružava, a *nitko ne napada?! Quo vadis hominis?*

No, vratimo se našoj svakodnevnici. Nakon ljetne stanke rada Sabora i zakonodavna scena je živnula. Prema Planu zakonodavnih aktivnosti u 2025. godini planirano je ukupno 126 zakona i značajan broj trebao bi se realizirati do konca godine. O njihovoj pripremi svjedoči i svakodnevna objava čitavog niza poziva na javno savjetovanje među kojima su mnogi i zakonski propisi.

Pred mnogima od nas je proces usvajanja i prilagodbe na novi sustav obvezne fiskalizacije računa. Porezni položaj pojedinog subjekta uvjetuje i različit pristup i različite obveze, ali u budućnosti će ova obveza svakoga na određeni način zahvatiti. Kroz naš časopis nastojimo pomoći u razumijevanju novoga sustava, ali sigurno će i dalje biti potrebe pojašnjavati neke specifične situacije. Nastojat ćemo i nadalje biti korisni u tome.

Ušli smo i u razdoblje zahtjevnije, već ustaljene, obveze pripreme proračuna i financijskih planova za iduću godinu. Naravno, to je i razdoblje pripreme i izrade *rebalansa* ovogodišnjih proračuna i planova. Formalna metodologija prilično je kompleksna, ali je već uglavnom poznata, no ostaje ključno predviđanje budućnosti sa, uvijek poželjnom, što većom mjerom *proračunskog realizma*. Stoga, želimo vam da i u tome i ove godine budete uspješni.

Srdačan vam pozdrav s poštovanjem do našega idućega broja!

Impressum

TIM4PIN MAGAZIN Časopis Centra za razvoj javnog i neprofitnog sektora

Nakladnik:

TIM4PIN d.o.o. za savjetovanje

Zagreb, Gajeva ulica 51/1

tel: 01/5531 755

E-pošta: centar@tim4pin.hr

OIB 83718300522; MBS 2929236;

www.tim4pin.hr

Adresa uredništva:

Ulica kneza Trpimira 7, Zagreb

Glavni urednik:

prof.dr.sc. Davor Vašiček

Urednik:

Jan Vašiček, mag.psych, mag.oec.

Uredništvo:

prof.dr.sc. Nives Botica – Redmayne;
doc.dr.sc. Ivan Čevizović; doc.dr.sc. Josip Čičak;
prof.dr.sc. Saša Drezgic; dr.sc. Damir Juričić;
mr.sc. Mirjana Mahović-Komljenović; dr.sc. Ivana Barbieri; Ante Loboja, mag.iur.;
doc.dr.sc. Brankica Remenarić; mr.sc. Nediljka Rogošić; mr.sc. Gorana Roje; dr.sc. Desanka Sarvan; izv.prof.dr.sc. Ana Marija Sikirić Simčić;
Danijela Stepić, mag.oec.; izv.prof.dr.sc. Martina Dragija Kostić; prof.dr.sc. Vesna Vašiček; Hana Zoričić; dipl.oec.; Martina Štefković, mag.oec.;
Katarina Nesterović, mag. oec.

Lektura i korektura:

TIM4PIN d.o.o. za savjetovanje

Slike: TIM4PIN d.o.o. za savjetovanje

Grafička priprema:

Sveučilišna tiskara d.o.o.

Tisak: Sveučilišna tiskara d.o.o.,

Trg Republike Hrvatske 14, Zagreb

Glavni urednik

Prof. dr. sc. Davor Vašiček

Sadržaj

FINANCIJE I FINANCIJSKO POSLOVANJE

Primjena novih proračunskih klasifikacija u planiranju proračuna JLP/R/S s naglaskom na planiranje EU projekata

Silvija Radoš

3 Hana Zoričić

Proračun i financijski planovi proračunskih i izvanproračunskih korisnika na lokalnoj razini za razdoblje 2026. - 2028.

8 Nevenka Brkić

RAČUNOVODSTVO

Devetomjesečni financijski izvještaji u sustavu proračuna za 2025. godine

Martina Štefković

20 Katarina Nesterović

POREZI I DOPRINOSI

Izdavanje, zaprimanje i fiskalizacija eRačuna prema novom Zakonu o fiskalizaciji

26 Mirjana Mahović Komljenović

PRAVO

Prijava u sustav mirovinskog osiguranja za korisnike mirovine u osiguranju od 1. siječnja 2026. godine

36 Sanja Rotim

Specifičnosti novog Zakona o logopedskoj djelatnosti

Domagoj Dodig

45 Kristina Pek

JAVNA NABAVA

Financijske korekcije kod neobveznika primjene Zakona o javnoj nabavi

49 Dejan Pap

Praksa Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave

55

LOKALNA SAMOUPRAVA

Obveze jedinica lokalne samouprave sukladno novom Zakonu o grobljima

57 Bernard Iljazović

60 ODGOVORI NA VAŠA PITANJA

TIM4PIN INFO

66 Neoporezivi iznosi naknada, potpora, nagrada, dnevnica i otpremnina

68 Naknade korisnika državnog proračuna

70 Plaće

73 Naknada plaće zbog bolovanja i druge nesposobnosti za rad

74 Drugi dohodak

75 Primici izuzeti od ovrhe

76 Financijske obavijesti

77 Ostale informacije

tim4pinmagazin

Narudžbenicu za pretplatu na časopis možete pronaći na našoj internet stranici www.tim4pin.hr

IMATE
PITANJE?

pitajcentar@tim4pin.hr

Primjena novih proračunskih klasifikacija u planiranju proračuna JLP/R/S s naglaskom na planiranje EU projekata

Silvija Radoš
Hana Zoričić*

U Uputama za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za razdoblje 2026. - 2028. koje donosi Ministarstvo financija će se, kao i svake godine, detaljnije obraditi specifičnosti vezane uz naredni trogodišnji proračunski ciklus. U članku autorice iznose najvažnije novosti koje utječu na ovogodišnje planiranje proračuna jedinica, a vezane uz izmjene i dopune Pravilnika o proračunskim klasifikacijama u planiranju proračuna s osvrtnom na planiranje EU projekata.

1. Novosti koje donose izmjene i dopune Pravilnika o proračunskim klasifikacijama u planiranju proračuna JLS

Pravilnik o proračunskim klasifikacijama donesen u siječnju 2025. u primjeni je od proračunskog ciklusa 2025. – 2027. U skladu s odredbama Pravilnika o proračunskim klasifikacijama iz siječnja 2025. kao i u skladu s prethodnim pravilnicima na razini državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne, (regionalne) samouprave koristile su se obvezne oznake izvora financiranja isključivo na razini razreda i to na sljedeći način:

- 1 opći prihodi i primici
- 2 doprinosi
- 3 vlastiti prihodi
- 4 prihodi za posebne namjene
- 5 pomoći
- 6 donacije
- 7 prihodi od prodaje ili zamjene nefinancijske imovine i naknade s naslova osiguranja
- 8 namjenski primici

Uz obvezne oznake izvora financiranja i na državnoj i na lokalnoj odnosno regionalnoj razini u prethodnom razdoblju postojale su vlastite oznake nižih razina izvora financiranja temeljene na Pravilniku o proračunskim klasifikacijama, a razvijene radi potrebe više ili manje detaljnog praćenja određenih izvora financiranja. Dodatne oznake izvora financiranja za državnu razinu određivalo je Ministarstvo financija, a za regionalnu i lokalnu razinu upravno tijelo jedinice nadležno za financije.

Izmjenama i dopunama Pravilnika o proračunskim klasifikacijama usvojenima u rujnu 2025. uvode se nove oznake izvora financiranja na razini subjekata opće države te se u isti uvrštavaju odredbe iz Upute za oznake izvora finan-

ciranja sredstava Europske unije, a koje se tiču primjena jedinstvenih oznaka izvora financiranja za EU sredstva za sve subjekte unutar općeg proračuna.

U odnosu na dosadašnji Pravilnik, **novost je da se uz brojčane oznake i nazive razreda izvora financiranja (prva razina), propisuju kao obvezne za sve obveznike primjene i brojčane oznake i nazivi skupina izvora financiranja (druga razina), te određene podskupine i niže analitičke oznake izvora financiranja za EU sredstva (treća i niža razina).**

U nastavku se daje prikaz razreda i skupina izvora financiranja koje će se ujednačeno koristiti za sve jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na sljedeći način:

1	Opći prihodi i primici
11	Opći prihodi i primici
3	Vlastiti prihodi
31	Vlastiti prihodi
4	Prihodi za posebne namjene
40	Prihodi od komunalne naknade i komunalnog doprinosa
42	Prihodi od spomeničke rente
43	Ostali prihodi za posebne namjene
5	Pomoći
50	Pomoći iz državnog proračuna
5012	Pomoći iz državnog proračuna kroz nacionalno sufinanciranje EU projekata
50815	Pomoći kroz namjenske primitke od zaduživanja – NPOO
51	Programi Unije
510	Programi Unije
52	Ostale pomoći
53	Darovnice
54	Europski poljoprivredni jamstveni fond (EAGF)
56	Fondovi EU
561	Europski socijalni fond plus

* Silvija Radoš, mag.oec., Hana Zoričić, mag.oec., Ministarstvo financija RH, Zagreb

562	Kohezijski fond
563	Europski fond za regionalni razvoj
564	Fond za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu
565	Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj
566	Modernizacijski fond
567	Socijalni fond za klimatsku politiku
57	Ostali programi EU
575	Fond za azil, migracije i integraciju
577	Fond za pravednu tranziciju
578	Fond za unutarnju sigurnost
579	Fond za integrirano upravljanje granicama
58	Instrumenti EU nove generacije
581	Mehanizam za oporavak i otpornost - bespovratna sredstva
6	Donacije
61	Donacije
7	Prihodi od prodaje ili zamjene nefinancijske imovine i naknade s naslova osiguranja
71	Prihodi od prodaje ili zamjene nefinancijske imovine i naknade s naslova osiguranja
8	Namjenski primici
81	Namjenski primici od zaduživanja
810	Namjenski primici od zaduživanja – ostali

1 OPĆI PRIHODI I PRIMICI

Izvor financiranja 1 Opći prihodi i primici obuhvaća izvor financiranja 11 Opći prihodi i primici

U izvor financiranja 11 Opći prihodi i primici uključuju se prihodi ostvareni temeljem posebnih propisa te primici od financijske imovine i zaduživanja za koje nije definirana namjena korištenja kao i rashodi i izdaci koji se financiraju iz navedenih prihoda i primitaka.

Za prihode i primitke iz ovog izvora financiranja namjena korištenja utvrđuje se kroz proračun rasporedom istih na programe koji se sastoje od aktivnosti i projekata. Rashodi i izdaci planirani u financijskom planu korisnika iz izvora financiranja 11 Opći prihodi i primici podmiruju se do visine planiranih rashoda odnosno izdataka neovisno o naplaćenim prihodima odnosno primicima.

3 VLASTITI PRIHODI

Izvor financiranja 3 Vlastiti prihodi obuhvaća izvor financiranja 31 Vlastiti prihodi.

U ovaj izvor proračunski i izvanproračunski korisnici jedinica uključuju prihode koje ostvaruju obavljanjem poslova na tržištu i u tržišnim uvjetima, a koje poslove mogu obavljati i drugi subjekti izvan općeg proračuna (primjerice, iznajmljivanje prostora, obavljanje ugostiteljskih usluga, prihodi od fotokopiranja dokumentacije i sl.). Proračunski korisnici jedinica ove prihode iskazuju na odgovarajućem osnovnom računu unutar podskupine 661 Prihodi od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga.

U specifičnim situacijama, jedinica može ostvariti prihode obavljanjem poslova na tržištu i u tržišnim uvjetima koje će planirati u okviru izvora financiranja 31 Vlastiti prihodi.

Primjerice, jedinice koji su krajnji kupci s vlastitom proizvodnjom električne energije iz obnovljivih izvora energije, prihod od prodaje viškova električne energije planiraju i ostvaruju kao Prihodi od prodanih proizvoda u okviru izvor 31 Vlastiti prihod. Nadalje, ukoliko županija, grad ili općina povremeno daje u jednokratni zakup prostor (npr. konferencijsku dvoranu) koji se nalazi u sklopu zgrade same županije/grada/općine radi se o prihodima od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga koji se planira i ostvaruje u okviru izvor 31 Vlastiti prihod.

Napominjemo kako davanje u zakup stambenog i poslovnog prostora te prostora javne namjene od strane jedinice odnosno upravnog odjela nadležnog za upravljanje imovinom nije vlastiti prihod jedinice već nenaamjenski prihod od nefinancijske imovine koji se planira i ostvaruje u okviru izvor 11 Opći prihodi i primici na odgovarajućem osnovnom računu unutar podskupine 642 Prihodi od nefinancijske imovine.

4 PRIHODI ZA POSEBNE NAMJENE

U izvor financiranja 4 Prihodi za posebne namjene uključuju se prihodi čije su korištenje i namjena utvrđeni posebnim zakonima. Ovaj izvor za jedinice obuhvaća prihode od komunalne naknade i komunalnog doprinosa, prihode od spomeničke rente i ostale prihode za posebne namjene.

40 Prihod od komunalne naknade i komunalnog doprinosa

Prihode od komunalne naknade i komunalnog doprinosa planiraju jedinice lokalne samouprave sukladno Zakonu o komunalnom gospodarstvu. Ove prihode jedinica koristi za financiranje održavanja i građenja komunalne infrastrukture, a prihod od komunalne naknade može se na temelju odluke predstavničkog tijela jedinice koristiti i za financiranje građenja i održavanja objekata predškolskog, školskog, zdravstvenog i socijalnog sadržaja, javnih građevina sportske i kulturne namjene te poboljšanja energetske učinkovitosti zgrada u vlasništvu jedinice lokalne samouprave, ako se time ne dovodi u pitanje mogućnost održavanja i građenja komunalne infrastrukture.

42 Prihodi od spomeničke rente

Prihode od spomeničke rente planiraju jedinice lokalne samouprave sukladno Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara. Ovaj prihod koristi se isključivo za zaštitu i očuvanje kulturnih dobara.

43 Ostali prihodi za posebne namjene

Ostali prihodi za posebne namjene uključuju prihode čije su korištenje i namjena utvrđeni posebnim zakonima, a nisu prihodi od komunalne naknade i komunalnog doprinosa ili prihodi od spomeničke rente. U ovaj izvor financiranja klasificiraju se specifični prihodi kao što su primjerice prihodi od pojedinih koncesijskih naknada, naknade za upotrebu pomorskog dobra, naknade za korištenje općekorisnih funkcija šuma, prihodi od sufinanciranja cijene usluge, lovozakupnine i slično.

5 POMOĆI

U ovaj izvor financiranja jedinice i njihovi proračunski i izvanproračunski korisnici uključuju prihode od pomoći koje se ostvaruju od državnog proračuna, institucija i tijela EU, inozemnih vlada, međunarodnih organizacija, pomoći od drugih proračuna i od ostalih subjekata unutar općeg proračuna kao i prijenosi između proračunskih korisnika istog proračuna.

Izvor obuhvaća:

50 Pomoći iz državnog proračuna

51 Programi unije

52 Ostale pomoći

53 Darovnice

54 Europski poljoprivredni jamstveni fond

56 Fondovi EU

57 Ostali programi EU

58 Instrumenti EU nove generacije

50 Pomoći iz državnog proračuna

Ovaj izvor financiranja jedinice i njihovi proračunski izvanproračunski korisnici planiraju kod prihoda koje ostvaruju od proračunskih korisnika državnog proračuna. U okviru ovog izvora predviđene su dodatne analitičke oznake na četvrtoj odnosno petoj razini. Prve dvije znamenke (50) označavaju da se sredstva planiraju doznati kao pomoć iz državnog proračuna, a zadnje dvije odnosno tri znamenke iz kojeg izvora financiranja kako slijedi:

- 5011 Pomoći iz državnog proračuna kroz opće prihode i primitke
- 5012 Pomoći iz državnog proračuna kroz nacionalno sufinanciranje EU projekta
- 5041 Pomoći iz državnog proračuna kroz prihode od igara na sreću
- 5042 Pomoći iz državnog proračuna kroz prihode od spomeničke rente
- 5043 Pomoći iz državnog proračuna kroz ostale prihode za posebne namjene
- 50815 Pomoći kroz namjenski primitak od zaduživanja – NPOO

Primjerice, jedinice korisnici fiskalnog izravnjanja prihoda koji će ostvariti od Ministarstva financija po ovoj osnovi planirat će u okviru izvora financiranja 50 Pomoći iz državnog proračuna odnosno 5011 Pomoći iz državnog proračuna kroz opće prihode i primitke obzirom na to da Ministarstvo financija isplaćuje ova sredstva iz izvor 11 Opći prihodi i primici.

Nadalje, jedinica kao korisnik EU projekata temeljem Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave može se prijaviti na javni poziv Ministarstva regionalnog razvoja i fondova EU radi financiranja dijela sredstava koje je korisnik (jedinica) na temelju ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava dužan osigurati iz vlastitih izvora u provedbi EU projekta tzv. učešće korisnika. Navedena sredstva Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU doznachava jedinicama po završetku javnog poziva terećići pozicije svog financijskog plana u okviru izvora 11 Opći

prihodi i primici. Ova sredstva prihod su u okviru izvora financiranja 50 Pomoći iz državnog proračuna odnosno 5011 Pomoći iz državnog proračuna kroz opće prihode i primitke.

Napominjemo kako jedinice i njihovi proračunski i izvanproračunski korisnici za prihode koje ostvaruju temeljem prijenosa EU sredstava iz državnog proračuna od programskih tijela iz izvora 56 Fondovi EU, 57 Ostali programi EU, 58 Instrumenti EU nove generacije i Agencije za mobilnost i programe EU iz izvora 51 Pomoći EU koriste navedene izvore financiranja u skladu s ugovorima o dodjeli bespovratnih sredstava.

51 Pomoći EU

Izvor se koristi za planiranje i izvršavanje pomoći koje jedinice odnosno njihovi proračunski i izvanproračunski korisnici ostvaruju od Agencije za mobilnost i programe EU za program Erasmus+ te za planiranje i izvršavanje pomoći koje jedinice odnosno njihovi proračunski i izvanproračunski korisnici ostvaruju direktno od institucija i tijela EU i to za:

- Programe Unije: Carina, Digitalna Europa, EU za zdravlje, Fiscalis, Građani, jednakost, prava i vrijednosti, Kreativna Europa, Life program, Mehanizam unije za civilnu zaštitu, Obzor Europa, Periklo IV, Program jedinstvenog tržišta, Program pravosuđa, Program unije za borbu protiv prijevara, Svemirski program Unije
- Europske snage solidarnosti
- Instrument za povezivanje Europe (CEF)

52 Ostale pomoći

Izvor se koristi za planiranje prihoda koji se ostvaruju temeljem prijenosa sredstava od drugih proračuna ili proračunskih i izvanproračunskih korisnika drugih proračuna, a koji se ne odnose na EU sredstva te rashoda koje planiraju financirati iz ovih prihoda. Primjerice, u slučaju kada jedinica prenosi sredstva drugoj jedinici kao namjensku odnosno nenamjensku pomoć ista će ovaj prihod planirati u okviru izvora 52 Ostale pomoći.

53 Darovnice

Izvor se koristi kod planiranja pomoći iz inozemstva (darovnica) koje jedinice i njihovi proračunski i izvanproračunski korisnici dobivaju od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija, a koje nisu tijela EU.

Unutar skupina u okviru kojih se planiraju EU sredstva programa podijeljenog upravljanja te Mehanizma za oporavak i otpornost mogu se koristiti sljedeće podskupine i dodatne analitičke oznake izvora financiranja:

56 Fondovi EU, 57 Ostali programi EU i 58 Instrumenti EU nove generacije

Ove izvore jedinice i njihovi proračunski i izvanproračunski korisnici koriste za planiranje i izvršavanje pomoći koje ostvaruju od programskih tijela nadležnih za ugovaranje i isplatu sredstava (ministarstava) temeljem potpisanih ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava u kojima je navedeno o kojem fondu, programu odnosno mehanizmu je riječ na sljedeći način:

56 Fondovi EU

- 561 Europski socijalni fond plus
- 562 Kohezijski fond
- 563 Europski fond za regionalni razvoj
- 564 Fond za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu
- 565 Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj
- 566 Modernizacijski fond
- 567 Socijalni fond za klimatsku politiku

57 Ostali programi EU

- 575 Fond za azil, migracije i integraciju
- 577 Fond za pravednu tranziciju
- 578 Fond za unutarnju sigurnost
- 579 Fond za integrirano upravljanje granicama

58 Instrumenti EU nove generacije

- 581 Mehanizam za oporavak i otpornost - bespovratna sredstva

6 DONACIJE

Izvor financiranja 6 Donacije obuhvaća izvor financiranja 61 Donacije. Ovaj izvor proračunski i izvanproračunski korisnici koriste kod planiranja prihoda ostvarenih od fizičkih osoba, neprofitnih organizacija, trgovačkih društava i ostalih subjekata izvan općeg proračuna, uključujući i prihode ostvarene od pravnih i fizičkih osoba iz inozemstva.

7 PRIHODI OD PRODAJE ILI ZAMJENE NEFINANCIJSKE IMOVINE I NAKNADE S NASLOVA OSIGURANJA

U ovaj izvor financiranja uključuju se prihodi koji se ostvaruju prodajom ili zamjenom nefinancijske imovine u vlasništvu proračunskog korisnika, a koja nije stečena iz Općih prihoda i primitaka te od naknade štete s naslova osiguranja ako premija nije plaćena iz Općih prihoda i primitaka.

8 NAMJENSKI PRIMICI

Ovaj izvor čine primici od financijske imovine i zaduživanja, čija je namjena utvrđena posebnim ugovorima i/ili propisima. Izvor obuhvaća:

81 Namjenski primici od zaduživanja**810 Namjenski primici-ostali**

U okviru ovog izvora planiraju se primici iz zaduženja od domaćih i inozemnih kreditnih institucija i međunarodnih organizacija te rashodi koji će se iz istih financirati.

Uz prethodno propisane obvezne razrede, skupine i podskupine Pravilnikom su predviđene i dodatne analitičke oznake izvora financiranja vezane uz EU tijekove te dodatne analitičke oznake izvora financiranja za pomoći koje se doznavaaju iz državnog proračuna.

Upravno tijelo jedinice nadležne za financije i nadalje može uz brojčane oznake propisane Pravilnikom dodijeliti podskupine odnosno dodatne analitičke oznake izvora financiranja za vlastite potrebe, ali samo unutar razreda 1, 3, 4, 6, i 7 te unutar podskupine 810.

Napominjemo kako je izmjenama i dopunama Pravilnika propisano što se smatra **najnižom razinom oznake izvora financiranja**, u smislu pravilnika kojim je uređeno planiranje u sustavu proračuna odnosno na kojoj se razini izvora financiranja prikazuje prijedlog proračuna odnosno financijskog plana upućenog predstavničkom tijelu.

Nadalje, Pravilnik propisuje i rokove primjene odredbi koje se razlikuju ovisno o kojem se dijelu proračunskog procesa radi (planiranje, izvršavanje, računovodstveno evidentiranje i financijskog izvještavanje) odnosno radi li se o praćenju EU tijekova ili ostalih izvora financiranja.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i njihovi proračunski i izvanproračunski korisnici obvezni su izvore financiranja sukladno Pravilniku planirati najkasnije od proračunskog ciklusa za razdoblje 2027. – 2029., a mogu i ranije dok je za izvore navedene u nastavku primjena obvezna u planiranju i izvršavanju proračuna i financijskog plana od proračunskog ciklusa za razdoblje 2026. – 2028. Izvori na koje se odnosi obvezna primjena od ovog proračunskog ciklusa jesu: 51 Programi Unije, 510 Programi Unije, 56 Fondovi EU, 561 Europski socijalni fond plus, 562 Kohezijski fond, 563 Europski fond za regionalni razvoj, 564 Fond za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu, 565 Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj, 566 Modernizacijski fond, 567 Socijalni fond za klimatsku politiku, 57 Ostali programi EU, 575 Fond za azil, migracije i integraciju, 577 Fond za pravednu tranziciju, 578 Fond za unutarnju sigurnost, 579 Fond za integrirano upravljanje granicama, 58 Instrumenti EU nove generacije, 581 Mehanizam za oporavak i otpornost – bespovratna sredstva, 5012 Pomoći iz državnog proračuna kroz nacionalno sufinanciranje EU projekata, 50815 Pomoći kroz namjenske primitke od zaduživanja – NPOO i 810 Namjenski primici od zaduživanja – ostali zajedno sa dodatnim analitičkim oznakama izvora financiranja kako slijedi:

- 00 raspoloživ predujam ili unaprijed naplaćen prihod
- 11 predfinanciranje iz općih prihoda i primitaka
- 31 predfinanciranje iz vlastitih prihoda
- 43 predfinanciranje iz ostalih prihoda za posebne namjene
- 81 predfinanciranje iz namjenskih primitaka od zaduživanja

Za ilustraciju u nastavku se daje isječak prikaza novih izvora financiranja, rokovi primjene i ovlasti za otvaranje dodatnih analitičkih razina na primjeru izvora 11 Opći prihodi i primici, izvora financiranja 31 Vlastiti prihodi te izvora financiranja 58 Instrumenti EU nove generacije.

Br. oznaka	Naziv	Prikaz u prijedlogu proračuna/financijskog plana	Primjena sukladno pravilniku o proračunskim klasifikacijama
RAZRED 1 Opći prihodi i primici		DA	obveza primjene predviđena najkasnije od 2027.
11	Opći prihodi i primici	DA	
11x	Podskupine i dodatne analitičke oznake koje određuje upravno tijelo za financije	NE	
11xx			
11xxx			
RAZRED 3 Vlastiti prihodi		DA	

Br. oznaka	Naziv	Prikaz u prijedlogu proračuna/ financijskog plana	Primjena sukladno pravilniku o proračunskim klasifikacijama
31	Vlastiti prihodi	DA	obaveza primjene
31x	Podskupine i dodatne analitičke		predviđena
31xx	oznake koje određuje upravno tijelo	NE	najkasnije od
31xxx	za financije		2027.
RAZRED 5 Pomoći		DA	
58	Instrumenti EU nove generacije	DA	
581	Mehanizam za oporavak i otpornost	DA	
	- bespovratna sredstva		
58100	Mehanizam za oporavak i otpornost	NE	
	- bespovratna sredstva - raspoloživ		
	predum ili unaprijed naplaćen		
	prihod		
58111	Mehanizam za oporavak i	NE	obaveza
	otpornost - bespovratna sredstva		primjene od
	- predfinanciranje iz općih prihoda		proračunskog
	i primitaka		ciklusa za
58131	Mehanizam za oporavak i	NE	razdoblje 2026.
	otpornost - bespovratna sredstva -		- 2028.
	predfinanciranje iz vlastitih prihoda		
58143	Mehanizam za oporavak i	NE	
	otpornost - bespovratna sredstva -		
	predfinanciranje iz ostalih prihoda		
	za posebne namjene		
58181	Mehanizam za oporavak i	NE	
	otpornost - bespovratna sredstva		
	- predfinanciranje iz namjenskih		
	primitaka od zaduživanja		

2. Planiranje EU projekata u proračunima jedinica

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i njihovi proračunski i izvanproračunski korisnici često provode projekte financirane iz EU sredstava i to u ulozi korisnika projekta odnosno nositelja ili partnera na projektu ukoliko se projekt provodi u partnerstvu više korisnika.

Korisnik projekta odgovoran je za provedbu projektnih aktivnosti, a nositelj projekta je jedan od korisnika projekta u projektu koji se provodi u partnerstvu više korisnika na čiji se račun uplaćuju sredstva i koji zatim sredstva prenosi na račune drugih korisnika u projektu.

U slučaju kada jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i njihov proračunski i izvanproračunski korisnik sredstva dobiva iz Programa koji se provode kroz podijeljeno upravljanje i Mehanizma za oporavak i otpornost prihode planira na podskupini 638.

U slučaju kada jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i njihov proračunski i izvanproračunski korisnik sredstva dobiva iz izravno upravljanog programa prihode planira na podskupini 632.

U nastavku se daje tablični pregled fondova, programa odnosno mehanizma koji su na raspolaganju jedinicama za financiranje EU projekata u razdoblju 2021. – 2027.

Fond/Program	
Mehanizam za oporavak i otpornost	Izvor financiranja
Mehanizam za oporavak i otpornost - bespovratna sredstva	581
Mehanizam za oporavak i otpornost - zajam	815

EU fondovi - Podijeljeno upravljanje	
Europski socijalni fond plus	561
Kohezijski fond	562
Europski fond za regionalni razvoj	563
Fond za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu	564
Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj	565
Fond za azil, migracije i integraciju	575
Fond za unutarnju sigurnost	578
Fond za integrirano upravljanje granicama	579
Fond za pravednu tranziciju	577
Programi EU - Izravno upravljanje	
Programi Unije	510

Kao korisnik projekta jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i njezin proračunski i izvanproračunski korisnik planira

- rashode za provedbu projektnih aktivnosti po prirodnim vrstama za projektne aktivnosti koje izravno provodi na računima razreda 3 i 4 (npr. rashod za nabavu opreme, investicije,...).

Kao nositelj projekta u projektu koji se provodi u partnerstvu više korisnika jedinica odnosno njezin proračunski i izvanproračunski korisnik planira

- rashode za pomoći temeljem prijenosa EU sredstava na računima 3681 i 3682 u slučaju kada sredstva prenosi partneru koji je subjekt unutar općeg proračuna, a nije proračunski korisnik jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (npr. školi čiji je osnivač druga županije odnosno grad, dječjem vrtiću čiji je osnivač drugi grada odnosno općina, ministarstvu ili agenciji, fakultetu ili ustanovi u zdravstvu kojima je osnivač RH izvanproračunskom korisniku državnog proračuna, ...).
- rashode za tekuće ili kapitalne prijenose između proračunskih korisnika istog proračuna na računima 3693 i 3694 u slučaju kada dio EU sredstava prenosi partneru u projektu koji je proračunski korisnik iz nadležnosti jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (npr. prenosi EU sredstva školi, vrtiću, muzeju koji je proračunski korisnik te iste jedinice)
- rashode za tekuće i kapitalne donacije iz EU sredstava i rashode za kapitalne pomoći iz EU sredstava na računima 3813, 3823 i 3864 u slučaju kada je jedinica nositelj projekta, a dio EU sredstava doznava partneru u projektu koji je subjekt izvan općeg proračuna (npr. neprofitna organizacija, trgovačko društvo, ...)
- rashode za provedbu projektnih aktivnosti po prirodnim vrstama na računima razreda 3 i 4 za projektne aktivnosti koje jedinica kao partner izravno provodi

Jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave te njihovim proračunskim i izvanproračunskim korisnicima EU sredstva se doznavaaju:

- iz državnog proračuna s pozicija financijskog plana programskog tijela nadležnog za ugovaranje i isplatu s kojima imaju sklopljen Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava i/ili Odluku o dodjeli bespovratnih sredstava, tj. kada provode projekte financirane iz Programa koji se provode kroz podijeljeno upravljanje i Mehanizma za oporavak i otpornost
- izravno iz EU proračuna u slučaju kada su korisnici projekata iz izravno upravljanog programa

Proračun i financijski planovi proračunskih i izvanproračunskih korisnika na lokalnoj razini za razdoblje 2026. - 2028.

Nevenka Brkić*

Novi ciklus planiranja u sustavu proračuna je započeo. U članku autorica sustavno predstavlja pretpostavke i metodologiju izrade financijskih planova i proračuna na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Više o izradi i donošenju proračuna JLP(R)S-ova i financijskih planova njihovih proračunskih i izvanproračunskih korisnika te o drugim temama koje nisu spomenute u ovom članku bit će moguće pronaći u Uputama za izradu proračuna JLP(R)S-a za razdoblje 2026. - 2028., koje će uskoro biti objavljene i dostupne na mrežnim stranicama Ministarstva financija.

1. Uvodno

Odrebama čl. 4. st. 1. t. 13. Zakona o proračunu (Nar. nov., br. 144/21) *financijski plan* definiran je kao akt proračunskog i izvanproračunskog korisnika jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave [dalje u tekstu: JLP(R)S] koji sadrži plan za proračunsku godinu i projekcije za sljedeće dvije proračunske godine u kojima se procjenjuju prihodi i primici te utvrđuju rashodi i izdaci u skladu s proračunskim klasifikacijama. Odrebbama istoga čl. i st. t. 42. inavedenoga Zakona *proračun* JLP(R)S-a definiran je kao akt koji donosi predstavničko tijelo JLP(R)S-a, a sadrži plan za proračunsku godinu i projekcije za sljedeće dvije proračunske godine u kojima se procjenjuju prihodi i primici te utvrđuju rashodi i izdaci JLP(R)S-a i njezinih proračunskih korisnika. Isto je propisano i odredbama čl. 3. st. 1. t. 2. i t. 6. Pravilnika o planiranju u sustavu proračuna (Nar. nov., br. 1/24). Međutim, čl. 14. st. 2. navedenoga Pravilnika propisano je da se u proračunu, uz podatke o planu proračuna za proračunsku godinu (t) i sljedeće dvije projekcijske godine (t+1 i t+2), iskazuju i podaci o tekućem planu za godinu u kojoj se izrađuje proračun (t-1) i podaci o izvršenju proračuna za izvještajno razdoblje godine koja prethodi godini u kojoj se izrađuje proračun (t-2). Navedeno znači da **kod izrade i donošenja proračuna i financijskog plana za razdoblje 2026. - 2028. trebaju biti iskazani i podaci za godinu u kojoj se izrađuje proračun (t-1) to jest 2025. godina te podaci o izvršenju proračuna za izvještajno razdoblje godine koja prethodi godini u kojoj se izrađuje proračun odnosno financijski plan (t-2) to jest 2024. godina.**

2. Pretpostavke za izradu i donošenje financijskih planova i proračuna na lokalnoj razini

Financijski planovi proračunskih i izvanproračunskih korisnika JLP(R)S-a kao i proračun JLP(R)S-a izrađuju se i donose sukladno odredbama Zakona o proračunu i Pravilnika o planiranju u sustavu proračuna te Pravilnika o proračunskim klasifikacijama (Nar. nov., br. 4/24 i 122/25). **Zakonom o proračunu** uređuje se planiranje, izrada, donošenje i izvršavanje proračuna, uprav-

ljanje imovinom i obvezama, upravljanje dugom općeg proračuna, zaduživanje i jamstva Republike Hrvatske i JLP(R)S-ova, računovodstvo, proračunski nadzor i druga pitanja vezana za upravljanje javnim financijama. **Pravilnikom o planiranju u sustavu proračuna**, koji je donesen temeljem čl. 6. st. 2. Zakona o proračunu, propisuju se način primjene modificiranog novčanog načela, odnosno modificiranog obračunskog načela u postupku planiranja i izvršavanja proračuna i financijskog plana, izgled i sadržaj proračuna i financijskog plana, rebalansa proračuna i financijskog plana, njihova dostava i objava te uvjeti i pravila preraspodjele sredstava proračuna. Odredbe ovoga Pravilnika odnose se kako na državni proračun tako i na proračune JLP(R)S te na njihove proračunske i izvanproračunske korisnike. **Pravilnik o proračunskim klasifikacijama** donesen je temeljem čl. 16. st. 3. Zakona o proračunu. Ovaj Pravilnik započeo je s primjenom u proračunskim procesima za razdoblje 2025. - 2027., a u proračunskom računovodstvu od 1. siječnja 2025. Pravilnik o proračunskim klasifikacijama propisuje vrste, sadržaj i primjenu proračunskih klasifikacija. Odredbe ovoga Pravilnika odnose se na državni proračun, proračune JLP(R)S-ova, proračunske korisnike državnog proračuna i proračunske korisnike JLP(R)S-ova, izvanproračunske korisnike državnog proračuna i izvanproračunske korisnike JLP(R)S-ova, a sve u skladu s kriterijima za utvrđivanje obveze planiranja, izrade, donošenja i izvršavanja proračuna.

2.1. Novost u izmjeni propisa

Novost je što je u rujnu 2025. godine donesen **Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o proračunskim klasifikacijama** koji je objavljen u „Narodnim novinama“ broj 122/2025. Odredbe iz čl. 16. st. 4., st. 8. podt. 1., 3., 4., 5. i 6. te st. 9. podt. 1. ovoga Pravilnika **primjenjuju se u:**

- procesu planiranja i izvršavanja proračuna JLP(R)S-ova i u procesu planiranja i izvršavanja financijskog plana i njihovih proračunskih i izvanproračunskih korisnika najkasnije **od proračunskog ciklusa za razdoblje 2027. - 2029.**
- u računovodstvenim evidencijama JLP(R)S-ova te njihovih proračunskih i izvanproračunskih korisnika najkasnije **od 1. siječnja 2027.**

* Nevenka Brkić, dipl. oec., Zagreb

Iznimno od navedenoga, odredbe Pravilnika iz čl. 16. st. 6. i 7. i st. 8. podt. 2. i 7. te st. 9. podt. 2. i 3. **primjenjuju se u:**

- financijskom izvještavanju o EU sredstvima **od 1. siječnja 2025.**
- u planiranju i izvršavanju proračuna i financijskog plana **od proračunskog ciklusa za razdoblje 2026. - 2028.**
- u računovodstvenim evidencijama **od 1. siječnja 2026.**

Za 2025. godinu JLP(R)S-ovi te njihovi proračunski i izvanproračunski korisnici u proračunu odnosno financijskom planu i računovodstvenim evidencijama **koriste dosadašnje izvore financiranja**¹. Za podatke koji će biti dostavljeni Ministarstvu financija za potrebe financijskog izvještavanja koristit će se oznake sukladno odredbama ovoga Pravilnika **uz pomoć odgovarajućih veznih tablica**.

Sukladno odredbama Zakona o proračunu, Vlada Republike Hrvatske (dalje u tekstu: Vlada) donosi i usvaja akte (dokumente) na temelju kojih **Ministarstvo financija sastavlja uputu za izradu proračuna** JLP(R)S-a.

Osim navedenih zakonskih i podzakonskih propisa, uvođenjem revidiranog okvira gospodarskog upravljanja, koji je stupio na snagu krajem travnja 2024. godine, Program konvergencije i Program stabilnosti više se ne moraju izrađivati i dostavljati Europskoj komisiji. Umjesto toga, sukladno uputi Europske komisije, obveza članica Europske unije (EU) je da u okviru Europskog semestra izrade nacionalni srednjoročni fiskalno-strukturni plan koji objedinjuje fiskalnu politiku, strukturne reforme i ulaganja. U navedenom planu svaka država članica EU-a treba predstaviti nacionalni srednjoročni fiskalno-strukturni plan u kojem se utvrđuju njezin smjer fiskalnih kretanja te prioritetne reforme i ulaganja za četverogodišnje razdoblje. Nacionalni proračuni, kao provedbeni dokumenti država članica EU-a, trebaju biti usklađeni s nacionalnim srednjoročnim fiskalno-strukturnim planom za četverogodišnje razdoblje. Temeljem usvojenih akata (dokumenata) Vlade, Ministarstvo financija sastavlja uputu za izradu državnog proračuna i uputu za izradu proračuna JLP(R)S-ova.

2.2. Kronološki prikaz donošenja akta (dokumenata)

Kronološki prikaz donošenja akta (dokumenata) vezanih za izradu i donošenje financijskih planova proračunskih i izvanproračunskih korisnika te proračuna JLP(R)S-ova prikazan je u tablici 1.

Tablica 1. Kronološki prikaz izrade akata (dokumenata) vezanih uz pripremu i donošenje proračuna

Akt (dokument)	Tko izrađuje, donosi odnosno dostavlja akt dalje?	Kome se dostavlja?	Rok dostave (tekuća godina) i zakonska odredba
Nacionalni srednjoročni fiskalno-strukturni plan*	izrađuje Ministarstvo financija, a Vlada usvaja zaključkom i dostavlja	Europskoj komisiji	- čl. 22. (171.) Zakona o proračunu* (dalje: ZOP)

¹ Više o primjeni izvora financiranja propisanih Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o proračunskim klasifikacijama (Nar. nov., br. 122/25) u poglavlju ovoga članka „8. Planiranje višegodišnjeg kapitalnog projekta“.

Akt (dokument)	Tko izrađuje, donosi odnosno dostavlja akt dalje?	Kome se dostavlja?	Rok dostave (tekuća godina) i zakonska odredba
Odluka o proračunskom okviru za iduće trogodišnje razdoblje	donosi odlukom Vlada RH na prijedlog Ministarstva financija	-	- do 30. lipnja - čl. 23. ZOP
Uputa za izradu prijedloga proračuna JLP(R)S	izrađuje Ministarstvo financija temeljem usvojenih akata Vlade i dostavlja	JLP(R)S	- do 20. kolovoza - čl. 26. ZOP
Uputa za izradu i dostavu prijedloga financijskih planova proračunskih tijela te proračunskih i izvanproračunskih korisnika JLP(R)S	izrađuje upravno tijelo za financije u suradnji s drugim upravnim tijelima na temelju upute Ministarstva financija za izradu prijedloga proračuna JLP(R)S i dostavlja	proračunskim i izvanproračunskim korisnicima iz nadležnosti upravnih tijela	- po primitku upute Ministarstva financija za izradu prijedloga proračuna JLP(R)S - čl. 26. ZOP
POSTUPAK DONOŠENJA FINANCIJSKOG PLANA			
Prijedlog financijskog plana	izrađuju proračunski korisnici, a čelnik proračunskog korisnika dostavlja	upravljačkom tijelu (gdje je to primjenjivo) na usvajanje, prije dostave prijedloga financijskog plana nadležnom upravnom tijelu	- do roka koji je određen u uputama nadležnog upravnog tijela - čl. 38. ZOP
	izrađuju izvanproračunski korisnici, a čelnik izvanproračunskog korisnika dostavlja	upravljačkom tijelu na usvajanje prije dostave prijedloga financijskog plana nadležnom upravnom tijelu	- do roka koji je određen u uputama nadležnog upravnog tijela - čl. 39. ZOP

Akt (dokument)	Tko izrađuje, donosi odnosno dostavlja akt dalje?	Kome se dostavlja?	Rok dostave (tekuća godina) i zakonska odredba
Prijedlog svog financijskog plana i prijedloge financijskih planova korisnika iz svoje nadležnosti	nadležno upravno tijelo ² u JLP(R)S dostavlja	upravnom tijelu nadležnom za financije	- do roka koji je određen u uputama upravnog tijela nadležnog za financije ³ - čl. 38. i 39. ZOP
POSTUPAK DONOŠENJA PRORAČUNA			
Nacrt proračuna	izrađuje upravno tijelo nadležno za financije i dostavlja	izvršnom tijelu JLP(R)S (načelnik / gradonačelnik / župan)	- čl. 40. ZOP
Prijedlog proračuna	izvršno tijelo JLP(R)S dostavlja	predstavničkom tijelu JLP(R)S (vijeću / skupštini)	- najkasnije do 15. studenoga - čl. 40. ZOP
Proračun	donosi predstavničko tijelo JLP(R)S	-	- u roku koji omogućuje primjenu od 1. siječnja sljedeće godine - čl. 42. ZOP
Na financijski plan izvanproračunskog korisnika	predstavničko tijelo JLP(R)S daje suglasnost	-	- u roku koji omogućuje primjenu od 1. siječnja sljedeće godine - čl. 42. ZOP
Proračun, odluka o izvršavanju proračuna, izmjene i dopune proračuna te izmjene i dopune odluke o izvršavanju proračuna JLP(R)S	izvršno tijelo JLP(R)S dostavlja	Ministarstvu financija	- u roku od 15 dana od dana njihova stupanja na snagu - čl. 43. ZOP

* Od 2025. godine više se ne izrađuje i ne dostavlja Europskoj komisiji Program konvergencije ni Program stabilnosti. Umjesto toga

² Nadležno upravno tijelo u JLP(R)S-u je, prije dostave prijedloga financijskih planova (iz svoje nadležnosti) upravnom tijelu za financije, dužno provjeriti točnost i istinitost podataka navedenih u prijedlozima financijskih planova. U slučajevima kada postoje razlike u financijskom planu proračunskog odnosno izvanproračunskog korisnika sadržanom u proračunu koji je donijelo predstavničko tijelo odnosno na koje je predstavničko tijelo dalo suglasnost u odnosu na već usvojeni prijedlog financijskog plana od strane upravljačkog tijela, upravno tijelo dužno je obavijestiti proračunskog odnosno izvanproračunskog korisnika iz svoje nadležnosti o promjenama u odnosu na usvojeni prijedlog financijskog plana. U tom slučaju upravljačko tijelo usvaja financijski plan koji je sadržan u proračunu koji je donijelo predstavničko tijelo (čl. 38. st. 5., 6. i 7. Zakona o proračunu) odnosno upravljačko tijelo usvaja financijski plan na koji je predstavničko tijelo dalo suglasnost (čl. 39. st. 5., 6. i 7. Zakona o proračunu).

³ Rok za dostavu prijedloga financijskih planova proračunskih i izvanproračunskih korisnika JLP(R)S-a nadležnom upravnom tijelu određuje se u uputama koje izrađuje upravno tijelo za financije, u suradnji s drugim upravnim tijelima, na temelju uputa Ministarstva financija (čl. 26. st. 2. i 3. podst. 6. Zakona o proračunu).

izrađuje se novi obvezujući dokument "Nacionalni srednjoročni fiskalno-strukturni plan", za razdoblje od četiri godine. Za razdoblje 2025. – 2028. dokument je izrađen i dostavljen Europskoj komisiji u studenome 2024. godine.

3. Sadržaj uputa za izradu proračuna JLP(R)S-ova

Ministarstvo financija je, sukladno odredbama čl. 26. Zakona o proračunu i na osnovi Odluke o proračunskom okviru za razdoblje 2026. – 2028., izrađuje uputu za izradu proračuna JLP(R)S-ova za trogodišnje razdoblje (dalje u tekstu: Uputa⁴)

Upute se dostavljaju svim JLP(R)S-ovima kako bi, na temelju tih Uputa i u skladu s odredbama Zakona o proračunu, upravno tijelo za financije zajedno s ostalim upravnim tijelima JLP(R)S-a izradilo upute za svoje proračunske i izvanproračunske korisnike. Temeljem uputa koje je izradilo upravno tijelo za financije zajedno s ostalim upravnim tijelima, proračunski i izvanproračunski korisnici JLP(R)S-a izrađuju svoj prijedlog financijskog plana [ovo se odnosi i na upravna tijela JLP(R)S-ova⁵] i dostavljaju ih nadležnom upravnom tijelu u JLP(R)S-a.

4. Financijski plan proračunskog i izvanproračunskog korisnika JLP(R)S-a

Proračun JLP(R)S-a je akt u kojem su **objedinjeni financijski planovi upravnih tijela JLP(R)S-a i njezinih proračunskih korisnika**. Proračunski i izvanproračunski korisnici JLP(R)S-a obvezni su izradivati financijske planove u skladu s odredbama zakonskih i podzakonskih propisa te se pridržavati uputa Ministarstva financija za trogodišnje proračunsko razdoblje. Upravno tijelo za financije u suradnji s drugim upravnim tijelima JLP(R)S-a je na temelju čl. 26. st. 2. Zakona o proračunu i uputa Ministarstva financija dužno izraditi svoje upute za izradu financijskih planova proračunskih i izvanproračunskih korisnika iz svoje nadležnosti te ih dostaviti svojim proračunskim i izvanproračunskim korisnicima. Upute koje je izradilo upravno tijelo za financija u suradnji s drugim upravnim tijelima obvezno sadrže:

- temeljne makroekonomske pretpostavke za izradu prijedloga proračuna JLP(R)S-a,
- opis planiranih politika JLP(R)S-a,
- procjenu prihoda i rashoda te primitaka i izdataka proračuna JLP(R)S-a u sljedeće tri godine,
- visinu rashoda koji se financiraju iz općih prihoda i primitaka te namjenskih primitaka po razdjelima organizacijske klasifikacije, za iduću proračunsku godinu i za sljedeće dvije godine, raspoređenu na:
 - a) visinu rashoda potrebnih za provedbu postojećih programa odnosno aktivnosti, koje proizlaze iz važećih propisa i
 - b) visinu rashoda potrebnih za uvođenje i provedbu novih ili promjenu postojećih programa odnosno aktivnosti,
- visinu manjka odnosno viška prihoda nad rashodima po izvanproračunskom korisniku JLP(R)S-a, za iduću proračunsku godinu i za sljedeće dvije godine,
- način izrade i **rok za dostavu prijedloga financijskih planova proračunskih i izvanproračunskih korisnika JLP(R)S-a** te
- brojčanke oznake i nazive zajedničkih programa te aktivnosti i projekata u skladu s kojima će korisnici izraditi svoj financijski plan.

⁴ U vrijeme pisanja ovoga članka Uputa za izradu proračuna JLP(R)S-ova za razdoblje 2026. – 2028. nisu bile objavljene na mrežnim stranicama Ministarstva financija.

⁵ Propisano čl. 28. st. 2. Zakona o proračunu (Nar. nov., br. 144/21).

Proračunski i izvanproračunski korisnici JLP(R)S-a prihode i primitke, rashode i izdatke za 2026. godinu planiraju na razini skupine ekonomske klasifikacije (druga razina računskog plana) isto kao i za 2027. i 2028. godinu.

Temeljem zahtjeva nadležne JLP(R)S-a, proračunski korisnici mogu izrađivati prijedlog financijskog plana na razini odjeljka (četvrta razina računskog plana). Međutim, upravno vijeće ili drugo upravljačko tijelo **obvezno je usvojiti financijski plan** proračunskog korisnika, a predstavničko tijelo proračun za 2026. godinu i projekcije za 2027. i 2028. **na razini skupine ekonomske klasifikacije** (druga razina računskog plana).

Odredbama čl. 29. i čl. 34. Zakona o proračunu propisano je da Opći dio financijskog plana proračunskih i izvanproračunskih korisnika te Opći dio proračuna obvezno sadrži i sažetak Računa prihoda i rashoda te sažetak Računa financiranja. U skladu s navedenim, JLP(R)S-ovi te njihovi proračunski i izvanproračunski korisnici su u obvezi uz financijski plan odnosno proračun izraditi navedene sažetke.

4.1. Izgled i sadržaj financijskog plana

Detaljni prikaz sadržaja financijskog plana proračunskog i izvanproračunskog korisnika JLP(R)S-a prikazan je u tablici 2. i 3.

Tablica 2. Financijski plan proračunskog korisnika JLP(R)S-a za razdoblje 2026. – 2028.

Sadržaj	Sastavni dio	Opis sastavnog dijela
Opći dio financijskog plana	Sažetak Računa prihoda i rashoda Sažetak Računa financiranja	- ukupno očekivani prihodi poslovanja i prihodi od prodaje nefinancijske imovine te ukupni rashodi poslovanja i rashodi za nabavu nefinancijske imovine iskazani na razini razreda <u>ekonomske klasifikacije</u>, - ukupno očekivani primici od financijske imovine i zaduživanja te izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova iskazani na razini razreda <u>ekonomske klasifikacije</u>, - razlika između očekivanih prihoda i rashoda te primitaka i izdataka.
	Račun prihoda i rashoda	- prihodi i rashodi iskazani na razini razreda i skupine <u>ekonomske klasifikacije</u>, - prihodi i rashodi iskazani na razini razreda i skupine <u>izvora financiranja</u>, - rashodi iskazani na razini razreda i skupine <u>funkcijske klasifikacije</u>.
	Račun financiranja	- primici od financijske imovine i zaduživanja te izdaci za financijsku imovinu i otplate instrumenata zaduživanja na razini razreda i skupine <u>ekonomske klasifikacije</u>, - primici od financijske imovine i zaduživanja te izdaci za financijsku imovinu i otplate instrumenata zaduživanja iskazani na razini razreda i skupine <u>izvora financiranja</u>.
	Preneseni višak ili preneseni manjak prihoda nad rashodima	ako ukupni prihodi i primici nisu jednaki ukupnim rashodima i izdacima, financijski plan sadrži i preneseni višak ili preneseni manjak prihoda nad rashodima.

Sadržaj	Sastavni dio	Opis sastavnog dijela
Opći dio financijskog plana	Višegodišnji plan uravnoteženja	- ako proračunski korisnici ne mogu <u>prene-seni višak</u>, zbog velikog iznosa, u cijelosti <u>iskoristiti</u> u jednoj proračunskoj godini, korištenje viška planira se višegodišnjim planom uravnoteženja za razdoblje za koje se financijski plan donosi, - ako proračunski korisnici ne mogu <u>prene-seni manjak</u>, zbog velikog iznosa, <u>podmi-riti</u> do kraja proračunske godine, obvezni su izraditi višegodišnji plan uravnoteženja za razdoblje za koje se financijski plan donosi.
Posebni dio financijskog plana	Plan rashoda i izdataka proračunskih korisnika	rashodi i izdaci proračunskih korisnika iskazani na razini razreda i skupine <u>izvo-ra financiranja</u>⁶ i ekonomske klasifikacije, raspoređeni po <u>programima</u>, a program se sastoji od jedne ili više <u>aktivnosti i projekata</u>.
Obrazloženje financijskog plana	Obrazloženje općeg dijela financijskog plana i obrazloženje posebnog dijela financijskog plana	- obrazloženje <u>općeg dijela</u> financijskog plana proračunskog korisnika sadrži obrazloženje prihoda i rashoda, primitaka i izdataka te obrazloženje prenesenog viška / manjka iz prethodne godine i prijenosa viška / manjka u sljedeće razdoblje, - obrazloženje <u>posebnog dijela</u> financijskog plana proračunskog korisnika sastoji se od obrazloženja programa koje se daje kroz obrazloženje aktivnosti i projekata zajedno s ciljevima i pokazateljima uspješnosti iz akata strateškog planiranja i godišnjeg plana rada.

Tablica 3. Financijski plan izvanproračunskog korisnika JLP(R)S-a za razdoblje 2026. – 2028.

Sadržaj	Sastavni dio	Opis sastavnog dijela
Opći dio financijskog plana	Sažetak Računa prihoda i rashoda Sažetak Računa financiranja	- ukupno očekivani prihodi poslovanja i prihodi od prodaje nefinancijske imovine te ukupni rashodi poslovanja i rashodi za nabavu nefinancijske imovine iskazani na razini razreda <u>ekonomske klasifikacije</u>, - ukupno očekivani primici od financijske imovine i zaduživanja te izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova iskazani na razini razreda <u>ekonomske klasifikacije</u>, - razlika između očekivanih prihoda i rashoda te primitaka i izdataka.
	Račun prihoda i rashoda	prihodi i rashodi iskazani na razini razreda i skupine <u>ekonomske klasifikacije</u>.
	Račun financiranja	primici od financijske imovine i zaduživanja te izdaci za financijsku imovinu i otplate instrumenata zaduživanja iskazani na razini razreda i skupine <u>ekonomske klasifikacije</u>.
	Preneseni višak ili preneseni manjak prihoda nad rashodima	ako ukupni prihodi i primici nisu jednaki ukupnim rashodima i izdacima, financijski plan sadrži i preneseni višak ili preneseni manjak prihoda nad rashodima.

⁶ Sukladno odredbama Pravilnika o planiranju u sustavu proračuna (Nar. nov., br. 1/24), izvori financiranja iskazuju se u okviru svake aktivnosti / projekta i zbrojno (najniža razina) na razini glave odnosno RKP-a organizacijske klasifikacije (čl. 19. st. 2. Pravilnika).

Sadržaj	Sastavni dio	Opis sastavnog dijela
Opći dio financijskog plana	Višegodišnji plan uravnoteženja	- ako izvanproračunski korisnici ne mogu <u>preneseni višak</u>, zbog velikog iznosa, u cijelosti <u>iskoristiti</u> u jednoj proračunskoj godini, korištenje viška planira se višegodišnjim planom uravnoteženja za razdoblje za koje se financijski plan donosi, - ako izvanproračunski korisnici ne mogu <u>preneseni manjak</u>, zbog velikog iznosa, <u>podmiriti</u> do kraja proračunske godine, obvezni su izraditi višegodišnji plan uravnoteženja za razdoblje za koje se financijski plan donosi.
Posebni dio financijskog plana	Plan rashoda i izdataka izvanproračunskih korisnika	- rashodi i izdaci iskazani na razini razreda i skupine ekonomske klasifikacije, raspoređeni po <u>programima</u>, a program se sastoji od jedne ili više aktivnosti i projekata.
Obrazloženje financijskog plana	Obrazloženje općeg dijela financijskog plana i obrazloženje posebnog dijela financijskog plana	- obrazloženje <u>općeg dijela</u> financijskog plana izvanproračunskog korisnika sadrži obrazloženje prihoda i rashoda, primitaka i izdataka te obrazloženje prenesenog viška / manjka iz prethodne godine i prijenosa viška / manjka u sljedeće razdoblje, - obrazloženje <u>posebnog dijela</u> financijskog plana izvanproračunskog korisnika sastoji se od obrazloženja programa koje se daje kroz obrazloženje aktivnosti i projekata zajedno s ciljevima i pokazateljima uspješnosti iz akata strateškog planiranja i godišnjeg plana rada.

4.2. Rokovi za predlaganje i donošenje financijskog plana

Proračunski i izvanproračunski korisnici proračuna JLP(R)S-a, kao što je to vidljivo iz tablice 1., **svoje prijedloge financijskih planova dostavljaju upravnom tijelu** JLP(R)S-a u čijoj su nadležnosti. Nadležno upravno tijelo jedinice objedinjuje svoj financijski plan s financijskim planovima proračunskih i izvanproračunskih korisnika iz svoje nadležnosti te ih dostavlja upravnom tijelu za financije u JLP(R)S-a. **Upravno tijelo za financije na temelju dostavljenih financijskih planova izrađuje nacrt proračun JLP(R)S-a.** Proračunski korisnici JLP(R)S-a dužni su, kao i prethodnih godina, u svom financijskom planu iskazati sve svoje prihode i rashode bez obzira na moguće uplate dijela prihoda korisnika u proračun JLP(R)S-a ili podmirivanje dijela rashoda korisnika izravno s računa proračuna. U slučaju da postoje **razlike u financijskom planu proračunskog korisnika** JLP(R)S-a sadržanom u proračunu, kojeg je donijelo predstavničko tijelo, u odnosu na već usvojeni prijedlog financijskog plana od strane upravljačkog tijela, tada je upravno tijelo nadležno za financije dužno obavijestiti upravno tijelo koje je nadležno za proračunskog korisnika, a nadležno upravno tijelo je dužno obavijestiti proračunskog korisnika iz svoje nadležnosti o promjenama financijskog plana koji je sadržan u proračunu u odnosu na usvojeni prijedlog financijskog plana. Ako dođe do navedene situacije, upravljačko tijelo proračunskog korisnika usvaja financijski plan koji je sadržan u proračunu kojeg je donijelo predstavničko tijelo. U slučaju da postoje **razlike u financijskom planu izvanproračunskog korisnika** JLP(R)S-a na koji je predstavničko tijelo dalo suglasnost u odnosu na već usvojeni prijedlog financijskog plana od strane upravljačkog tijela, tada je upravno tijelo nadležno za financije dužno obavijestiti upravno tijelo koje je nadležno za izvanproračunskog korisnika, a nadležno upravno tijelo je dužno obavijestiti izvanproračunskog korisnika iz svoje nadležnosti o promjenama u odnosu na usvojeni prijedlog financijskog plana. Ako dođe do navedene situacije, upravljačko tijelo izvanproračunskog usvaja financijski plan na koji je predstavničko tijelo dalo suglasnost.

Financijski plan proračunskog korisnika te financijski plan izvanproračunskog korisnika usvaja se na razini skupine ekonomske klasifikacije isto kao i proračun JLP(R)S-a. Temeljem zahtjeva nadležne jedinice, proračunski korisnici mogu izrađivati prijedlog financijskog plana i na detaljnijoj razini ekonomske klasifikacije. Međutim, **upravno vijeće ili drugo upravljačko tijelo proračunskog korisnika JLP(R)S-a obvezno je usvojiti financijski plan, a predstavničko tijelo proračun, na razini skupine ekonomske klasifikacije (druga razina računskog plana).**

5. Metodologija izrade proračuna

Proračun JLP(R)S-a izrađuje se i donosi sukladno odredbama zakonskih i podzakonskih propisa i upute Ministarstva financija za trogodišnje proračunsko razdoblje. Pravilnikom o planiranju u sustavu proračuna je po prvi puta uređen način primjene *modificiranog novčanog načela* (za državni proračun) odnosno *modificiranog obračunskog načela* (za proračun na lokalnoj razini) u postupku planiranja i izvršavanja proračuna odnosno financijskog plana. Ovaj Pravilnik sadrži detaljne odredbe vezane uz primjenu modificiranog obračunskog načela u izradi proračuna JLP(R)S-a, a to su:

1. *prihodi* se planiraju prema proračunskim klasifikacijama u planskom razdoblju u kojem se očekuje njihova naplata, a iskazuju u izvještajnom razdoblju u kojem su naplaćeni,
2. *rashodi* se planiraju prema proračunskim klasifikacijama u planskom razdoblju u kojem se očekuje nastanak poslovnog događaja (obveze), a iskazuju u izvještajnom razdoblju u kojem su nastali, neovisno o plaćanju,
3. *dani predujmovi* za nabavu robe, radova i usluga planiraju se kao rashod u planskom razdoblju u kojem se očekuje isporuka roba, radova i usluga, a iskazuju kao rashod u izvještajnom razdoblju u kojem su roba, radova i usluge isporučeni,
4. *primici* se planiraju prema proračunskim klasifikacijama u planskom razdoblju u kojem se očekuje njihova naplata, a iskazuju u izvještajnom razdoblju u kojem su naplaćeni,
5. *izdaci* se planiraju prema proračunskim klasifikacijama u planskom razdoblju u kojem se očekuje njihovo plaćanje, a iskazuju u izvještajnom razdoblju u kojem su plaćeni,
6. *za obračunska plaćanja* planira se i iskazuje *prihod, primitak i izdatak* prema proračunskim klasifikacijama u planskom odnosno izvještajnom razdoblju u kojem se obračunsko plaćanje provodi,
7. *prihodi vezani uz potraživanje* za javna davanja i *primici* od povrata danih zajmova koji se naplaćuju *prijebojem* u financijskoj i nefinancijskoj imovini planiraju se i iskazuju u razdoblju u kojem se provodi njihova naplata,
8. *izdaci* za stjecanje financijske imovine *vezani uz prijeboje* potraživanja za prihode za javna davanja i primitke od povrata danih zajmova planiraju se i iskazuju u razdoblju u kojem se provodi prijeboj,
9. *za primljene i dane donacije nefinancijske imovine* planira se i iskazuje prihod i rashod u trenutku njihovog primanja ili davanja.

Ovdje je važno spomenuti i Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Nar. nov., br. 158/23 i 154/24). Ovim Pravilnikom propisano je da se u proračunskom računovodstvu primjenjuje *modificirano načelo nastanka događaja* što znači da se prihodi priznaju u trenutku kada su naplaćeni, odnosno u izvještajnom razdoblju u kojem su postali raspoloživi i pod uvjetom da se mogu izmjeriti. Kod planiranja proračuna i financijskih planova za 2026. i projekcija za 2027. i 2028., u postupku definiranja ekonomske klasifikacije, koriste se računi iz

Računskog plana koji je propisan Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

5.1. Sadržaj proračuna

Proračun JLP(R)S-a sastoji se od plana za proračunsku godinu i projekcija za sljedeće dvije godine, a sadrži financijske planove proračunskih korisnika prikazane kroz opći i posebni dio i obrazloženje proračuna. Pod financijskim planovima proračunskih korisnika JLP(R)S-a podrazumijevaju se i financijski planovi upravnih tijela JLP(R)S-a.

Detaljni prikaz sadržaja proračuna dan je u tablici 4.

Tablica 4. Proračun JLP(R)S -a za razdoblje 2026. – 2028.

Sadržaj	Sastavni dio	Opis sastavnog dijela
Opći dio proračuna	Sažetak Računa prihoda i rashoda Sažetak Računa financiranja	- ukupno očekivani prihodi poslovanja i prihodi od prodaje nefinancijske imovine te ukupni rashodi poslovanja i rashodi za nabavu nefinancijske imovine iskazani na razini razreda <u>ekonomske klasifikacije</u>, - ukupno očekivani primici od financijske imovine i zaduživanja te izdaci za financijsku imovinu i otplatu zajmova iskazani na razini razreda <u>ekonomske klasifikacije</u>, - razlika između očekivanih prihoda i rashoda te primitaka i izdataka.
	Račun prihoda i rashoda	- prihodi i rashodi iskazani na razini razreda <u>ekonomske klasifikacije</u>, - prihodi i rashodi iskazani na razini razreda i skupine <u>izvora financiranja</u>, - ukupni rashodi iskazani na razini razreda i skupine <u>funkcijske klasifikacije</u>.
	Račun financiranja	- primici od financijske imovine i zaduživanja te izdaci za financijsku imovinu i otplatu instrumenata zaduživanja iskazani na razini razreda <u>ekonomske klasifikacije</u>, - ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja te izdaci za financijsku imovinu i otplatu instrumenata zaduživanja na razini razreda i skupine <u>izvora financiranja</u>.
	Preneseni višak ili preneseni manjak prihoda nad rashodima	ako ukupni prihodi i primici nisu jednaki ukupnim rashodima i izdacima, opći dio proračuna sadrži i preneseni višak ili preneseni manjak prihoda nad rashodima.
	Višegodišnji plan uravnoteženja	- ako JLP(R)S ne mogu <u>preneseni višak</u>, zbog velikog iznosa, u cijelosti <u>iskoristiti</u> u jednoj proračunskoj godini, korištenje viška planira se višegodišnjim planom uravnoteženja za razdoblje za koje se proračun donosi, - ako JLP(R)S ne mogu <u>preneseni manjak</u>, zbog velikog iznosa, podmiriti do kraja proračunske godine, obvezni su izraditi višegodišnji plan uravnoteženja za razdoblje za koje se proračun donosi.
Posebni dio proračuna	Plan rashoda i izdataka proračuna JLP(R)S i njihovih proračunskih korisnika	rashodi i izdaci JLP(R)S i njihovih proračunskih korisnika iskazani po <u>organizacijskoj klasifikaciji</u> (razdjel, glava, RKP⁹) te na razini razreda i skupine <u>ekonomske klasifikacije</u> i <u>izvora financiranja</u>⁸ raspoređeni po <u>programima</u>, a program se sastoji od jedne ili više <u>aktivnosti i projekata</u>.

Sadržaj	Sastavni dio	Opis sastavnog dijela
Obrazloženje proračuna	Obrazloženje općeg dijela proračuna i obrazloženje posebnog dijela proračuna	- obrazloženje <u>općeg dijela</u> proračuna JLP(R)S sadrži obrazloženje prihoda i rashoda, primitaka i izdataka proračuna JLP(R)S i obrazloženje prenesenog manjka odnosno viška proračuna JLP(R)S - obrazloženje <u>posebnog dijela</u> proračuna JLP(R)S temelji se na obrazloženjima financijskih planova proračunskih korisnika, a sastoji se od obrazloženja programa koje se daje kroz obrazloženje aktivnosti i projekata zajedno s ciljevima i pokazateljima uspješnosti iz akata strateškog planiranja

5.2. Višegodišnji plan uravnoteženja – raspored viška i pokriće manjka

Proračun JLP(R)S-ova te financijski planovi njihovih proračunskih i izvanproračunskih korisnika donose se na modificiranom obračunskom načelu. Stoga je nužno, da u slučajevima kada ukupni prihodi i primici nisu jednaki ukupnim rashodima i izdacima, Opći dio financijskog plana odnosno Opći dio proračuna, osim Računa prihoda i rashoda i Računa financiranja, obuhvaća i Preneseni višak odnosno preneseni manjak prihoda nad rashodima.

Čl. 37. Zakona o proračunu propisano je da su JLP(R)S-ovi i njihovi proračunski i izvanproračunski korisnici, koji ne mogu *preneseni manjak* podmiriti do kraja proračunske godine, obvezni izraditi višegodišnji plan uravnoteženja⁹ za razdoblje za koje se proračun, odnosno financijski plan donosi. Isto tako, ako JLP(R)S-ovi i njihovi proračunski i izvanproračunski korisnici ne mogu *preneseni višak*, zbog njegove veličine, u cijelosti iskoristiti u jednoj proračunskoj godini, korištenje viška planiraju u višegodišnjem planu uravnoteženja za razdoblje za koje se proračun odnosno financijski plan donosi. **Višegodišnji plan uravnoteženja financijskog plana** proračunskog i izvanproračunskog korisnika JLP(R)S-a donosi njegovo upravljačko tijelo uz prijedlog financijskog plana, nakon čega ga dostavlja nadležnoj JLP(R)S. **Višegodišnji plan uravnoteženja proračuna** JLP(R)S-a donosi njezino predstavničko tijelo uz proračun. Izgled i sadržaj višegodišnjeg plana uravnoteženja financijskog plana proračunskog i izvanproračunskog korisnika JLP(R)S-a te proračuna JLP(R)S-a propisani su Pravilnikom o planiranju u sustavu proračuna.

5.2.1. Primjer uravnoteženja proračuna u slučaju prenesenog manjka

Prije prikaza primjera uravnoteženja proračuna JLP(R)S-a u slučaju prenesenog manjka, važno je podsjetiti se da je baza za izradu proračuna za razdoblje 2026. – 2028. izvršenje proračuna za 2024. godinu i tekuća 2025. godina. Kod izrade proračuna za razdoblje 2026. – 2028. nije poznata visina manjka iz prethodne(ih) godine koji treba pokriti u sljedećem proračunskom razdoblju. Međutim, JLP(R)S može tijekom 2025. godine napraviti izmjenu i dopunu proračuna (rebalans) u koju će uključiti stvarno preneseni rezultat.

ktivnosti / projekta i zbrojno (najniža razina) na razini glave odnosno RKP-a organizacijske klasifikacije.

⁹ Čl. 16. st. 3. Pravilnika o planiranju u sustavu proračuna (Nar. nov., br. 1/24) propisano je: „Ako JLP(R)S ne može preneseni manjak podmiriti do kraja proračunske godine odnosno preneseni višak, zbog njegove veličine, u cijelosti iskoristiti u jednoj proračunskoj godini, proračun JLP(R)S-a sadrži i višegodišnji plan uravnoteženja za razdoblje za koje se proračun donosi.“

⁷ Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika.

⁸ Sukladno odredbama čl. 19. st. 2. Pravilnika o planiranju u sustavu proračuna (Nar. nov., br. 1/24), izvori financiranja iskazuju se u okviru svake ak-

U nastavku je dan primjer uravnoteženja proračuna JLP(R)S-a koja je prenijela manjak iz prethodne(ih) godine. Primjer je izrađen u formatu koji je dan u Prilogu 2.a, koji je propisan Pravilnikom o planiranju u sustavu proračuna i njegov je sastavni dio. U Prilogu 2.a¹⁰ iskazuje se OPĆI DIO proračuna i sadrži tablice:

- A) Sažetak računa prihoda i rashoda
- B) Sažetak računa financiranja
- C) Preneseni višak ili preneseni manjak
- D) Višegodišnji plan uravnoteženja

zala dodanih 191.080,00 eura manjka (redak VIŠAK / MANJAK + NETO FINANCIRANJE iz tablice B) tako da u sljedećem proračunskom razdoblju JLP(R)S treba pokriti manjak u ukupnom iznosu od 321.080,00 eura. JLP(R)S može izmjenama i dopunama proračuna (rebalansom) planirati da će manjak djelomično pokriti u 2025. godini, a ostatak (zbog velikog iznosa manjka) prenijeti u sljedeće trogodišnje razdoblje (od 2026. do 2028.). JLP(R)S je, u konkretnom primjeru, dio manjka u iznosu od 227.340,00 eura odlučila pokriti u 2025. godini, a ostatak manjka će pokriti

Primjer: Uravnoteženje proračuna JLP(R)S -a za razdoblje 2026. - 2028. s prenesenim manjkom¹¹

I. OPĆI DIO					
A) SAŽETAK RAČUNA PRIHODA I RASHODA					
Razred i naziv	Izvršenje 2024.	Tekući plan 2025.	Plan 2026.	Projekcija 2027.	Projekcija 2028.
1	2	3	4	5	6
PRIHODI UKUPNO	2.078.920,00	2.408.240	2.596.020	2.690.280	2.808.560
6 PRIHODI POSLOVANJA	2.040.000,00	2.171.740	2.476.300	2.580.100	2.682.120
7 PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	38.920,00	236.500	119.720	110.180	126.440
RASHODI UKUPNO	2.385.000,00	2.280.830	2.520.410	2.676.550	2.812.830
3 RASHODI POSLOVANJA	2.135.000,00	2.105.670	2.360.180	2.452.300	2.592.110
4 RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	250.000,00	175.160	160.230	224.250	220.720
RAZLIKA - VIŠAK / MANJAK	-306.080,00	127.410	75.610	13.730	-4.270
B) SAŽETAK RAČUNA FINANCIRANJA					
Razred i naziv	Izvršenje 2024.	Tekući plan 2025.	Plan 2026.	Projekcija 2027.	Projekcija 2028.
1	2	3	4	5	6
8 PRIMICI OD FINANCIJSKE IMOVINE I ZADUŽIVANJA	425.000,00	550.630	515.050	481.320	492.580
5 IZDACI ZA FINANCIJSKU IMOVINU I OTPLATE ZAJMOVA	310.000,00	450.700	561.130	471.200	447.950
NETO FINANCIRANJE	115.000,00	99.930	-46.080	10.120	44.630
VIŠAK / MANJAK + NETO FINANCIRANJE	-191.080,00	227.340	29.530	23.850	40.360
C) PRENESENI VIŠAK ILI PRENESENI MANJAK					
Naziv	Izvršenje 2024.	Tekući plan 2025.	Plan 2026.	Projekcija 2027.	Projekcija 2028.
1	2	3	4	5	6
PRIENOS VIŠKA / MANJKA IZ PRETHODNE(IH) GODINE	-130.000,00	-321.080	-93.740	-64.210	-40.360
PRIENOS VIŠKA / MANJKA U SLJEDEĆE RAZDOBLJE	-321.080,00	-93.740	-64.210	-40.360	0
[VIŠAK / MANJAK + NETO FINANCIRANJE] + [PRIENOS VIŠKA / MANJKA IZ PRETHODNE(IH) GODINE] - [PRIENOS VIŠKA / MANJKA U SLJEDEĆE RAZDOBLJE]	0,00	0	0	0	0
D) VIŠEGODIŠNJI PLAN URAVNOTEŽENJA					
Naziv	Izvršenje 2024.	Tekući plan 2025.	Plan 2026.	Projekcija 2027.	Projekcija 2028.
1	2	3	4	5	6
PRIENOS VIŠKA / MANJKA IZ PRETHODNE(IH) GODINE	-130.000,00	-321.080	-93.740	-64.210	-40.360
VIŠAK / MANJAK IZ PRETHODNE(IH) GODINE KOJI ĆE SE RASPOREDITI / POKRITI	0,00	-227.340	-29.530	-23.850	-40.360
VIŠAK / MANJAK TEKUĆE GODINE (VIŠAK / MANJAK + NETO FINANCIRANJE)	-191.080,00	0	0	0	0
PRIENOS VIŠKA / MANJKA U SLJEDEĆE RAZDOBLJE	-321.080,00	-93.740	-64.210	-40.360	0

JLP(R)S iz ovoga primjera je u 2024. godinu prenijela manjak iz prethodne(ih) godina u iznosu od 130.000,00 eura. Osim toga iznosa, JLP(R)S je u istoj 2024. (u to vrijeme tekućoj) godini iska-

u sljedećem trogodišnjem razdoblju i to u 2026. godini u iznosu od 29.530,00 eura, u 2027. godini u iznosu od 23.850,00 eura i u 2028. godini u iznosu od 40.360,00 eura, što je vidljivo iz tablice D) VIŠEGODIŠNJI PLAN URAVNOTEŽENJA u retku VIŠAK / MANJAK IZ PRETHODNE(IH) GODINE KOJI ĆE SE RASPOREDITI / POKRITI.

JLP(R)S je na taj način manjak u iznosu od 321.080,00 eura pokrila, po godinama, s viškom iskazanim u istim iznosima u

¹⁰ U Prilogu 2.a dani su format izgleda OPĆEG DIJELA to jest sažetka Računa prihoda i rashoda i Računa financiranja proračuna, Prenesenog viška ili prenesenog manjka te format izgleda višegodišnjeg plana uravnoteženja JLP(R)S -a (čl. 16. st. 6. Pravilnika). U Prilogu 2.a također je dan format izgleda OPĆEG DIJELA to jest sažetka Računa prihoda i rashoda i Računa financiranja, Prenesenog viška ili prenesenog manjka te format izgleda Višegodišnjeg plana uravnoteženja financijskog plana proračunskog korisnika JLP(R)S -a (čl. 30. st. 6. Pravilnika).

¹¹ OPĆI DIO proračuna JLP(R)S -a => Sažetak računa prihoda i rashoda - Sažetak Računa financiranja - Preneseni manjak - Višegodišnji plan uravnoteženja.

tablici B) SAŽETAK RAČUNA FINANCIRANJA od 2025. do 2028. u retku VIŠAK / MANJAK + NETO FINANCIRANJE.

Iz tablice C) PRENESENI VIŠAK ILI PRENESENI MANJAK u retku PRIENOS MANJKA IZ PRETHODNE(IH) GODINE vidljivo je da je u 2025. godini planiran prijenos manjka u 2026. godinu u iznosu od 93.740,00 eura, a to je razlika između ukupnog iznosa manjka (321.080,00 eura) i manjka pokrivenog u 2025. godini (227.340,00 eura). U 2026. godini planiran je prijenos manjka u 2027. godinu u iznosu od 64.210,00 eura, a to je razlika između manjka prenesenog u 2026. godinu (93.740,00 eura) i manjka pokrivenog u 2026. godini (29.530,00 eura). U 2027. godini planiran je prijenos manjka u 2028. godinu u iznosu od 40.360,00 eura, a to je razlika između manjka prenesenog u 2027. godinu (64.210,00 eura) i manjka pokrivenog u 2027. godini (23.850,00 eura). U 2028. godini nema više prijenosa manjka u sljedeće proračunsko razdoblje jer je ostatak manjka u iznosu od 40.360,00 eura u cijelosti pokriven u 2028. godini (40.360,00 minus 40.360,00 je nula, vidljivo iz tablica B i D) i na taj je način uspostavljena ravnoteža za navedeno proračunsko razdoblje.

Ukratko, *Preneseni manjak iz prethodne(ih) godine* koji je iskazan u tablici C pokriven je sa sredstvima planiranim u retku *Višak + neto financiranje* koji je iskazan u tablici B, a pokriva manjka kroz godine (preneseni ukupni manjak u pojedinoj godini, dio manjka koji je pokriven u toj godini te ostatak manjka koji se te godine prenosi u sljedeću godinu) detaljno je prikazan u tablici D) VIŠEGODIŠNJI PLAN URAVNOTEŽENJA.

5.2.2. Format i sadržaj posebnog dijela proračuna

POSEBNI DIO proračuna JLP(R)S-a za razdoblje 2026. - 2028.

Šifra	Naziv	Izvr- šenje 2023.	Tekući plan 2024.	Plan 2025.	Projek- cija za 2026.	Projek- cija za 2027.
1	2	3	4	5	6	7
RAZDJEL xxx	NAZIV RAZDJELA					
GLAVA / RKP xxxxx	NAZIV GLAVE					
<i>Izvor financiranja xx (najniža razina)</i>	<i>Naziv izvora financiranja</i>					
<i>Izvor financiranja yy (najniža razina)</i>	<i>Naziv izvora financiranja</i>					
PROGRAM xxxx	NAZIV PROGRAMA					
Aktivnost Axxxxxx	NAZIV AKTIVNOSTI					
<i>Izvor financiranja xx</i>	<i>Naziv izvora financiranja</i>					
3	Rashodi poslovanja					
32	Materijalni rashodi					
...						
Kapitalni projekt Kxxxxxx	NAZIV KAPITALNOG PROJEKTA					
<i>Izvor financiranja xx</i>	<i>Naziv izvora financiranja</i>					
<i>Izvor financiranja yy</i>	<i>Naziv izvora financiranja</i>					
4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine					
42	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine					
...						
GLAVA / RKP xxxxy	NAZIV GLAVE					

Šifra	Naziv	Izvr- šenje 2023.	Tekući plan 2024.	Plan 2025.	Projek- cija za 2026.	Projek- cija za 2027.
<i>Izvor financiranja xx (najniža razina)</i>	<i>Naziv izvora financiranja</i>					
<i>Izvor financiranja yy (najniža razina)</i>	<i>Naziv izvora financiranja</i>					
<i>Izvor financiranja zz (najniža razina)</i>	<i>Naziv izvora financiranja</i>					
PROGRAM xxxx	NAZIV PROGRAMA					
Kapitalni projekt Kxxxxxx	NAZIV KAPITALNOG PROJEKTA					
<i>Izvor financiranja xx</i>	<i>Naziv izvora financiranja</i>					
3	Rashodi poslovanja					
32	Materijalni rashodi					
<i>Izvor financiranja xx</i>	<i>Naziv izvora financiranja</i>					
<i>Izvor financiranja yy</i>	<i>Naziv izvora financiranja</i>					
<i>Izvor financiranja zz</i>	<i>Naziv izvora financiranja</i>					
4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine					
42	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine					
...						

Format i sadržaj Posebnog dijela proračuna JLP(R)S-a za razdoblje 2026. - 2028. izrađen je sukladno odredbama čl. 30. Zakona o proračunu i Pravilnika o proračunskim klasifikacijama te odredbama Pravilnika o planiranju u sustavu proračuna. Format izgleda Posebnog dijela proračuna JLP(R)S-a dan je u Prilogu 2.d koji je naveden u čl. 19. Pravilnika o planiranju u sustavu proračuna i njegov je sastavni dio. Prilogu 2.d, osim u čl. 19., naveden je i u čl. 35. Pravilnika o planiranju u sustavu proračuna kojim se propisuje format i izgled Posebnog dijela financijskog plana proračunskog korisnika JLP(R)S-a (sukladno odredbama čl. 35. st. 1. Zakona o proračunu). JLP(R)S-ovi i njihovi proračunski i izvanproračunski korisnici dužni su kod izrade proračuna odnosno financijskog plana te izmjena i dopuna (rebalansa) proračuna i financijskog plana pridržavati se izgleda i sadržaja danih u prilogu Pravilnika o planiranju u sustavu proračuna, a kod preraspodjele dodatno trebaju obratiti pažnju na Zaknom o proračunu propisane uvjete i pravila preraspodjele sredstava.

6. Transparentnost proračuna

Kako bi se osiguralo ostvarenje načela transparentnosti i slobodan pristup informacijama kao i njihovo povezivanje, preuzimanje i ponovno korištenje, materijali vezani uz proračun i njegove izmjene i dopune objavljuju se u formatu pogodnom za daljnju obradu (word i excel). Sukladno odredbama čl. 144. Zakona o proračunu u nastavku navodimo obaveze vezano za transparentnost:

- proračun i izmjene i dopune proračuna, odluka o privremenom financiranju, odluka i izmjene i dopune odluke o izvršavanju proračuna JLP(R)S-a, financijski planovi i izmjene i dopune financijskih planova izvanproračunskih korisnika, polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju proračuna te polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana izvanproračunskog korisnika objavljuju se na mrežnim stranicama JLP(R)S-a i izvanproračunskog korisnika,

- financijski plan i izmjene i dopune financijskog plana, polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana proračunskog korisnika objavljuje se na njegovim mrežnim stranicama, odnosno na mrežnim stranicama JLP(R)S-a ako proračunski korisnik nema svoje mrežne stranice,
- opći i posebni dio proračuna, odluka o izvršavanju proračuna JLP(R)S-a, izmjene i dopune proračuna te izmjene i dopune odluke o izvršavanju proračuna, odluka o privremenom financiranju te opći i posebni dio polugodišnjeg i godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna objavljuju se u službenom glasilu JLP(R)S-a,
- opći i posebni dio polugodišnjeg i godišnjeg izvještaja o izvršenju financijskog plana izvanproračunskog korisnika objavljuju se u službenom glasilu JLP(R)S-a,
- vodič za građane o proračunu, izmjenama i dopunama proračuna te polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna objavljuje se na mrežnim stranicama JLP(R)S-a.

U skladu s dosadašnjom praksom, a vezano na transparentnost proračuna, **preporuka Ministarstvo financija** JLP(R)S-ovima je da:

- na svojim mrežnim stranicama objavljuju sve ključne proračunske dokumente (a posebice prijedlog proračuna, izglasani proračun, izmjene i dopune proračuna, proračunski vodič, polugodišnji i godišnji izvještaji o izvršenju proračuna) objavljuju u jedinstvenom folderu nazvanom PRORAČUN, na kojem postoji direktan link s naslovne stranice,
- pri objavi prijedloga proračuna, izglasanog proračuna te izmjena i dopuna proračuna objavljuju KOMPLETAN sadržaj proračunskih dokumenata,
- usvojeni proračuni objavljuju, sukladno odredbama Zakona o proračunu, za proračunsku godinu i za sljedeće dvije godine na drugoj razini računskoga plana (na razini skupine) i
- proračunske vodiče za građane, na zahtjev građana, distribuiraju građanima svake godine u obliku brošure (fizičke i elektroničke), o trošku proračuna.

Unapređenju transparentnosti pridonose i odredbe Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Nar. nov., br. 33/01 - 144/20) kojima je propisano da su općina, grad i županija dužne na svojim mrežnim stranicama javno objaviti informacije o trošenju proračunskih sredstava tako da te informacije budu lako dostupne i pretražive. Zakonom o proračunu također je propisano da su JLP(R)S-ovi te njihovi proračunski i izvanproračunski korisnici dužni javno objavljivati informacije o trošenju sredstava na svojim mrežnim stranicama na način da te informacije budu lako dostupne, pretražive i strojno čitljive. Objava informacija, propisana Zakonom o proračunu, podrazumijeva najmanje objavu isplata iz proračuna, odnosno financijskog plana tijekom proračunske godine, objavu podataka o isplati i vrsti rashoda, odnosno izdatka te objavu podataka o primatelju sredstava, uključujući i njegov osobni identifikacijski broj, naziv pravne osobe, odnosno ime i prezime fizičke osobe, osim informacija koje predstavljaju klasificirani podatak prema zakonu kojim je uređena tajnost podataka i informacija čija bi objava bila protivna posebnim propisima.

Ministar financija je, temeljem čl. 144. Zakona o proračunu, u svibnju 2023. donio Naputak o okvirnom sadržaju, minimalnom skupu podataka te načinu javne objave informacija o trošenju sredstava na mrežnim stranicama JLP(R)S-a te proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna i JLP(R)S-a (Nar., nov. br. 59/23). Ovim Naputkom propisan je okvirni sadržaj, minimalni skup podataka, način javne objave informacija o trošenju sredstava na mrežnim stranicama te učestalost objave i način masovnog preuzimanja javno objavljenih informacija. Obveznici primjene Naputka su JLP(R)S-ovi te čelnici njihovih proračunskih i izvanproračunskih korisnika.

7. Izmjene i dopune (rebalans) financijskog plana i proračuna

7.1. Izmjene i dopune (rebalans) financijskog plana

Tijekom proračunske godine moguće su nepredviđene okolnosti koje mogu dovesti do neplaniranih situacija koje mogu utjecati na ostvarenje prihoda i primitaka te rashoda i izdataka proračunskih korisnika JLP(R)S-a. U slučajevima kada se prihodi i primici te rashod i izdaci ne ostvaruju po planu, postavlja se pitanje vezano na mogućnost donošenja izmjena i dopuna (rebalansa) financijskog plana proračunskog korisnika radi usklađivanja sa stvarnim stanjem, to jest realnim ostvarenjem prihoda i primitaka odnosno rashoda i izdataka. Sukladno odredbama čl. 46. Zakona o proračunu i odredbama čl. 40. Pravilnika o planiranju u sustavu proračuna izmjenama i dopunama (rebalansom) financijskog plana **mijenja se isključivo usvojeni plan za tekuću proračunsku godinu** i u njemu se iskazuju podaci o tekućem planu za proračunsku godinu, povećanju / smanjenju tekućeg plana i novom planu za proračunsku godinu. Na postupak donošenja izmjena i dopuna (rebalansa) financijskog plana na odgovarajući se način primjenjuju odredbe Zakona o proračunu za postupak donošenja financijskog plana. Izmjenama i dopunama (rebalansom) financijskog plana **ne mogu se umanjiti rashodi i izdaci** ispod razine izvršenja i preuzetih obveza po investicijskim projektima te preuzetih obveza iz ugovora koji zahtijevaju plaćanje u sljedećim godinama. Ostvareni namjenski prihodi i primici i ostvareni vlastiti prihodi te rashodi i izdaci izvršeni iznad iznosa utvrđenih u financijskom planu, izmjenama i dopunama (rebalansom) financijskog plana **moraju se planirati minimalno na razini ostvarenih prihoda i primitaka, odnosno izvršenih rashoda i izdataka**. Uz svake izmjene i dopune financijskog plana obvezno je izraditi obrazloženja izmjena i dopuna (rebalansa) financijskog plana (općeg i posebnog dijela).

Kada je riječ o promjenama u financijskom planu proračunskih korisnika koje su vezane uz financiranje iz izvora općih prihoda i primitaka, odnosno iz nadležnog lokalnog proračuna, izmjene i dopune (rebalans) financijskog plana proračunskog korisnika nisu moguće bez suglasnosti JLP(R)S-a, kao ni preraspodjela ili izmjena i dopuna proračuna (rebalansa) u čijoj je proračunski korisnik nadležnosti.

7.2. Izmjene i dopune proračuna (rebalans)

Sukladno odredbama čl. 45. Zakona o proračunu i sukladno odredbama čl. 24. Pravilnika o planiranju u sustavu proračuna, izmjenama i dopunama (rebalansom) proračuna mijenja se isključivo plan za tekuću proračunsku godinu. Na postupak donošenja izmjena i dopuna (rebalansa) proračuna na odgovarajući se način primjenjuju odredbe Zakona o proračunu za postupak donošenja proračuna. Izmjene i dopune (rebalans) proračuna sastoje se od plana za tekuću proračunsku godinu i sadrže opći i posebni dio te obrazloženje izmjena i dopuna proračuna. **Izmjenama i dopunama (rebalansom) proračuna ne mogu se umanjiti rashodi i izdaci ispod razine izvršenja i preuzetih obveza po investicijskim projektima te preuzetih obveza iz ugovora koji zahtijevaju plaćanje u sljedećim godinama**. Ostvareni namjenski prihodi i primici i ostvareni vlastiti prihodi te rashodi i izdaci izvršeni iznad iznosa utvrđenih u proračunu, izmjenama i dopunama (rebalansom) proračuna **moraju se planirati minimalno na razini ostvarenih prihoda i primitaka, odnosno izvršenih rashoda i izdataka**. Uz svake izmjene i dopune (rebalans) proračuna obvezno je izraditi obrazloženja izmjena i dopuna (rebalansa) proračuna (općeg i posebnog dijela).

Zbog nemogućnosti izmjena projekcija, a izvjesno je da će primjerice u tekućoj proračunskoj 2026. godini doći do izmjena koje će utjecati i na projekcije sljedeće dvije proračunske godine, u tom je slučaju nužno da predstavničko tijelo JLP(R) S-a donošenjem odluke o izmjeni odluke o izvršavanju proračuna za tekuću proračunsku godinu navede koje se financijske promjene očekuju u sljedeće dvije projicirane proračunske godine. Izmjene navedene u odluci o izmjeni odluke o izvršavanju proračuna za tekuću proračunsku godinu (primjerice 2026.), moraju biti planirane u proračunu za sljedeću proračunsku godinu (primjerice 2027.).

8. Planiranje višegodišnjeg kapitalnog projekta

JLP(R)S-ovi, njihovi proračunski korisnici i ostale ustanove čiji su osnivači JLP(R)S-ovi (jedna ili više njih) mogu se dugoročno zaduživati samo za namjene utvrđene čl. 120. st. 1. Zakona, to jest za:

- investiciju koja se financira iz njezina proračuna,
- kapitalne pomoći trgovačkim društvima i drugim pravnim osobama u većinskom vlasništvu ili suvlasništvu JLP(R)S -ova radi realizacije investicije koja se sufinancira iz fondova Europske unije i za investicije, odnosno projekte čija je realizacija utvrđena posebnim propisima i
- financiranje obveza na ime povrata neprihvatljivih troškova koji su bili sufinancirani iz fondova Europske unije.

Ovo ograničenje nije propisano za izvanproračunske korisnike JLP(R)S-a i ostale pravne osobe u većinskom vlasništvu ili suvlasništvu JLP(R)S-a. Pod investicijom se smatraju rashodi za nabavu nefinancijske imovine (osim prijevoznog sredstva u cestovnom prometu - osobnog automobila) i drugi rashodi izravno povezani s takvom investicijom. Odredbama Pravilnika o postupku zaduživanja te davanja jamstva i suglasnosti JLP(R)S-ova (Nar. nov., br. 67/22) propisano je da za potrebe ishođenja suglasnosti za dugoročno zaduženje JLP(R) S-a, između ostalih priloga i dokumentacije, podnosi:

- usvojeni plan proračuna za godinu u kojoj se dugoročno zadužuju u skladu s odredbama Zakona. Opći dio plana proračuna, uz račun prihoda i rashoda, sadrži i račun financiranja s planiranim iznosima primitaka od financijske imovine i zaduživanja te s izdacima za financijsku imovinu i otplate instrumenata zaduživanja. **U posebnom dijelu plana proračuna treba biti jasno vidljiv projekt za koji se općina, grad ili županija dugoročno zadužuje** u skladu s čl. 30. Zakona, odnosno propisanim proračunskim klasifikacijama;
- odluku o izvršavanju proračuna JLP(R)S-a za proračunsku godinu **u kojoj je utvrđen iznos novoga dugoročnog zaduženja u tijeku proračunske godine te očekivani iznos ukupnoga duga na kraju proračunske godine**. Budući da Zakonom nije predviđena izmjena usvojenih projekcija za sljedeće dvije proračunske godine, u tekućoj je proračunskoj godini dana mogućnost predstavničkom tijelu jedinice da donošenjem odluke o izmjeni i dopuni odluke o izvršavanju proračuna jedinice za tekuću proračunsku godinu navede cjelokupni iznos kredita za projekt, utvrdi iznos sredstava koji se planira povući u tekućoj proračunskoj godini te u sljedeće dvije godine. Iznos koji se planira povući u tekućoj proračunskoj godini mora biti vidljiv kao izvor na projektu za koji se dugoročno zadužuje u posebnom dijelu proračuna za tekuću proračunsku godinu i iskazan po proračunskim klasifikacijama.

U praksi ima slučajeva da JLP(R)S zatraži suglasnost za dugoročno zaduženje radi financiranja provedbe višegodišnjeg kapitalnog projekta (predfinanciranje) za koji je jedinici odobreno sufinanciranje iz EU pomoći (EU sredstva u cijelosti ili većim dijelom dolaze kao refundacija), ali zbog izmijenjenih okolnosti plan pro-

jekta predviđen proračunom i projekcijama više nije u skladu sa stvarnim potrebama projekta te ga je potrebno izmijeniti.

JLP(R)S je primjerice izradila procjenu troškova realizacije projekta „Izgradnja dječjeg vrtića“ u visini od 10,0 milijuna eura te se prijavila na poziv za dodjelu bespovratnih sredstava za sufinanciranje projekta, koja su joj i odobrena. JLP(R)S je planirala provedbu projekta tako da bi projekt (pred)financirala iz dugoročnog kredita te je u svom proračunu planirala u tekućoj godini (t) iznos od 7,0 milijuna eura i projekciji za sljedeću godinu (t+1) iznos od 3,0 milijuna eura. Međutim, tijekom provedbe postupka javne nabave pokazalo se da su se gospodarske okolnosti izmijenile pa su troškovi projekta značajno porasli u odnosu na iznos procijenjen na početku provedbe projekta. Nakon provedbe javne nabave troškovi „Izgradnje dječjeg vrtića“ iznose 12,0 milijuna eura umjesto 10,0 milijuna eura. U tekućoj godini (t) trošak se sa 7,0 milijuna eura povećao na 8,0 milijuna eura, a u projekciji za sljedeću godinu (t+1) trošak se sa 3,0 milijuna eura povećao na 4,0 milijuna eura. Zbog nastalih promjena, JLP(R)S-u je za financiranje „Izgradnje dječjeg vrtića“ potreban veći iznos kredita, što nije predviđeno njezinim proračunom kao niti odlukom o izvršavanju proračuna. Za usklađenje izmijenjenih okolnosti u tekućoj godini (t) JLP(R)S treba pripremiti i donijeti izmjene i dopune (rebalans) proračuna u kojima će predvidjeti uvećani iznos primitaka od zaduženja te rashoda za financiranje projekta „Izgradnja dječjeg vrtića“.

Zakonom o proračunu predviđeno je donošenje izmjena i dopuna (rebalans) proračuna, odnosno akta kojim se procjenjuju prihodi i primici te utvrđuju rashodi i izdaci za tekuću proračunsku godinu, međutim **nije predviđena izmjena usvojenih projekcija** za sljedeće dvije proračunske godine. Zbog nemogućnosti izmjena (rebalansa) projekcija nužno je da predstavničko tijelo JLP(R)S-a u odluci o izmjeni odluke o izvršavanju proračuna JLP(R)S-a za tekuću godinu (t) navede cjelokupni iznos kredita (12,0 milijuna eura) za realizaciju projekta „Izgradnje dječjeg vrtića“. Osim navedenoga, treba utvrditi iznos sredstava koji se planira povući u tekućoj (t) proračunskoj godini (8,0 milijuna eura) te iznos (4,0 milijuna eura) koji se planira povući u sljedećoj (t+1) godini. Iznos od 8,0 milijuna eura treba biti vidljiv i iskazan po proračunskim klasifikacijama u izmjenama i dopunama u posebnom dijelu proračuna. U visini izmijenjenog iznosa primitka mijenja se i rashodovna strana (izdatak) u proračunu odnosno u izmjeni odluke o izvršavanju proračuna.

➤ Primjer planiranja kapitalnog projekta u proračunu JLP(R)-a nakon izmjena i dopuna Pravilnika o proračunskim klasifikacijama

Brojačane oznake i nazivi izvora financiranja propisani su odredbama Pravilnika o proračunskim klasifikacijama. Stoga su JLP(R) S-ovi te njihovi proračunski i izvanproračunski korisnici dužni pridržavati se propisanih brojačanih oznaka i naziva izvora kod planiranju proračuna odnosno financijskog plana.

U nastavku je dan primjer planiranja proračuna JLP(R)-a po izvorima financiranja sukladno čl. 16. st. 12. Pravilnika o proračunskim klasifikacijama¹².

Planiranje prihoda i primitaka			
STARO		NOVO	
Ekonomska klasifikacija	Izvori financiranja	Ekonomska klasifikacija	Izvori financiranja
61Prihodi od poreza na dohodak	1x Opći prihodi i primici	61 Prihodi od poreza na dohodak	11 Opći prihodi i primici

¹² Pravilnik o proračunskim klasifikacijama (Nar. nov., br. 4/24 i 122/25).

Planiranje prihoda i primitaka			
63 Pomoći – FZOEU*	5x Pomoći	63 Pomoći - Fond	52 Ostale pomoći
63 Pomoći – dio EU sredstava (predujam)	5x Pomoći	63 Pomoći – dio EU sredstava (predujam)	510 / 561 / 562 / 563 ... ovisno iz kojeg su fonda sredstva
63 Pomoći – refundacija iz EU (prethodno predfinancirano)	5x Pomoći	63 Pomoći – refundacija iz EU (prethodno predfinancirano)	510 / 561 / 562 / 563 ... ovisno iz kojeg su fonda sredstva
63 Pomoći – iz državnog proračuna	5x Pomoći	63 Pomoći – iz državnog proračuna	50 Pomoći
65(3) Komunalna naknada i komunalni doprinosi	4x Prihodi za posebne namjene	65(3) Komunalna naknada i komunalni doprinosi	40 Prihodi od komunalne naknade i komunalnog doprinosa
65(xx) Ostali prihodi za posebne namjene	4x Prihodi za posebne namjene	65(xx) Ostali prihodi za posebne namjene	43 Prihodi za posebne namjene
66(1) Vlastiti prihodi	3x Vlastiti prihodi	66(1) Vlastiti prihodi	31 Vlastiti prihodi
66(3) Donacije	6x Donacije	66(3) Donacije	61 Donacije
7 Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	7x Prihodi od prodaje ili zamjene nefinancijske imovine i naknade s naslova osiguranja	7 Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	71 Prihodi od prodaje ili zamjene nefinancijske imovine i naknade s naslova osiguranja
84 Primici od zaduživanja	8x Namjenski primici	84 Primici od zaduživanja	810 Namjenski primici od zaduživanja - ostali

FZOEU* Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost

Planiranje rashoda i izdataka			
STARO		NOVO	
Ekonomska klasifikacija	Izvori financiranja	Ekonomska klasifikacija	Izvori financiranja
32 Materijalni rashodi	1x Opći prihodi i primici	32 Materijalni rashodi	11 Opći prihodi i primici
32 Materijalni rashodi	5x Pomoći	32 Materijalni rashodi	50 / 510 / 52 / 561 / 562 / 563 ... ovisi od koga su sredstva dobivena
42 Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	1x Opći prihodi i primici	42 Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	11 Opći prihodi i primici
42 Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	5x Pomoći	42 Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	50 / 510 / 52 / 561 / 562 / 563 ... ovisi od koga su sredstva dobivena
54 Izdaci za otplatu glavnice primljenih kredita i zajmova	1x Opći prihodi i primici	54 Izdaci za otplatu glavnice primljenih kredita i zajmova	11 Opći prihodi i primici
54 Izdaci za otplatu glavnice primljenih kredita i zajmova ¹³	5x Pomoći	54 Izdaci za otplatu glavnice primljenih kredita i zajmova	510 / 561 / 562 / 563 ... ovisno iz kojeg su fonda sredstva

Planiranje rashoda i izdataka			
32(999) Materijalni rashodi - povrat neprihvatljivih troškova koji su bili sufinancirani iz fondova EU (penalizacija)	1x Opći prihodi i primici	32(999) Materijalni rashodi - povrat neprihvatljivih troškova koji su bili sufinancirani iz fondova EU (penalizacija)	11 Opći prihodi i primici
32(999) Materijalni rashodi - povrat neprihvatljivih troškova koji su bili sufinancirani iz fondova EU (penalizacija)	8x Namjenski primici	32(999) Materijalni rashodi - povrat neprihvatljivih troškova koji su bili sufinancirani iz fondova EU (penalizacija)	810 Namjenski primici od zaduživanja - ostali

JLP(R)S koja se dugoročno zaduži za predfinanciranje projekta koji se sufinancira iz sredstava EU, sukladno odredbama čl. 122. st 2. Zakona o proračunu, **obvezna je primljena sredstva EU** i / ili **pomoći za sufinanciranje iz državnog proračuna** vezano za realizaciju projekta za koji se zadužila **utrošiti na otplatu zaduženja** koje se odnosi na dio projekta za koji su primljena sredstva EU i / ili pomoći za sufinanciranje iz državnog proračuna.

9. Preraspodjela sredstava

Odredbama čl. 60. Zakona o proračunu propisano je da se rashodi i izdaci planirani u proračunu, **na stavci koja se umanjuje**, mogu preraspodijeliti **najviše do pet posto** na razini skupine ekonomske klasifikacije koju donosi predstavničko tijelo JLP(R)S-a i to unutar izvora financiranja opći prihodi i primici. Istim člankom Zakona propisana je **iznimka** kojom se preraspodjela sredstava unutar izvora financiranja opći prihodi i primici može izvršiti više od pet posto odnosno može se izvršiti **najviše do 15%** na razini skupine ekonomske klasifikacije koju donosi predstavničko tijelo JLP(R)S-a ako se time osigurava povećanje sredstava učešća planiranih u proračunu za sufinanciranje projekata iz sredstava Europske unije. **Iznimka** je propisana i za sredstva učešća planirana u proračunu za financiranje projekata koji se sufinanciraju iz sredstava Europske unije iz izvora financiranja opći prihodi i primici te sredstava za financiranje projekata koji se refundiraju iz pomoći Europske unije i to:

- **bez ograničenja** unutar istog razdjela organizacijske klasifikacije
- **najviše do 15 posto** između projekata različitih razdjela organizacijske klasifikacije.

Sredstva izvora financiranja opći prihodi i primici **moгу se prenamijeniti** na izvor financiranja namjenski primici **najviše do 15 posto** na razini skupine ekonomske klasifikacije koju donosi predstavničko tijelo JLP(R)S-a.

Sredstva za otplatu glavnice i kamata po kreditima te danim jamstvima, negativne tečajne razlike i razlike nastale zbog primjene valutne klauzule **moгу se** tijekom proračunske godine, ako za to postoji mogućnost i sukladno potrebi, **osiguravati preraspodjelom bez ograničenja**. Sredstva **se mogu** preraspodjeljivati isključivo u planu za tekuću proračunsku godinu, ali **se ne mogu** preraspodjeljivati između Računa prihoda i rashoda i Računa financiranja.

Izvršno tijelo JLP(R)S-a (načelnik, gradonačelnik, odnosno župan) odobrava provedbu preraspodjele sredstava svojim proračunskim korisnicima i, kada je to potrebno za osiguranje učešća za sufinanciranje projekata iz sredstava EU, odobrava naknadno utvrđivanje aktivnosti i / ili projekata i / ili stavki na razini ekonomske klasifikacije. Proračunski korisnik koji je zatražio i dobi

¹³ Čl. 122. st. 3. Zakona o proračunu (Nar. nov., br. 144/21).

suglasnost za preraspodjelu, tako preraspodijeljena sredstva provodi u svom financijskom planu, a u izvješčaju o izvršenju financijskog plana preraspodjelu iskazuje u stupcu „tekući plan“.

Oko preraspodjela proračuna i preraspodjela financijskih planova uvijek ima nedoumice. Ono što je bitno, a proizlazi iz zakonskih i podzakonskih propisa, je da proračun i financijski planovi moraju biti uravnoteženi sukladno odredbama čl. 38. st. 6. i 7. Zakona o proračunu.

Svaka izmjena posebnog dijela proračuna (a preraspodjela je na neki način izmjena) mijenja i *tekući financijski plan* nekog od proračunskih korisnika JLP(R)S. Zakonom o proračunu propisano je da se namjenski prihodi odnosno pomoći mogu koristiti do iznosa uplaćenih sredstava tako da proračunski korisnik JLP(R)S-a pomoći dobivene od svoga osnivača može koristiti do iznosa uplaćenih sredstava. Rashodi i izdaci financirani iz pomoći mogu se izvršavati iznad planiranih iznosa, a za to proračunski korisnik JLP(R)S-a mora ishoditi suglasnost upravnog tijela za financije JLP(R)S. Naplaćeni i preneseni, a ne planirani namjenski prihodi i primici mogu se izvršavati prema naknadno utvrđenim aktivnostima i / ili projektima i / ili stavkama ako se za to prethodno ishodi suglasnost upravnog tijela za financije. Sve ovo propisano je čl. 53. Zakona o proračunu. Čl. 60. Zakona o proračunu propisano je da proračunskim korisnicima državnog proračuna ministar financija odobrava provedbu preraspodjele sredstava i naknadno utvrđivanje aktivnosti i / ili projekata i / ili stavki. Sukladno čl. 60. st. 11. istoga Zakona korisnicima JLP(R)S -a provedbu preraspodjele odobrava općinski načelnik, gradonačelnik odnosno župan. Sukladno čl. 28. Zakona o proračunu, proračun JLP(R)S-a sadrži financijske planove proračunskih korisnika prikazane kroz opći i posebni dio i obrazloženje proračuna. Posebni dio proračuna sadrži financijske planove pojedinih proračunskih korisnika (jer je proračun zbroj financijskih planova), stoga svaka promjena u posebnom dijelu proračuna mora biti vidljiva kod proračunskih korisnika u njihovim financijskim planovima. Ako se u proračunu provodi preraspodjela koju je proračunskom korisniku odobrio ministar financija odnosno načelnik, gradonačelnik odnosno župan, logično je da se i u financijskom planu proračunskog korisnika, koji je preraspodjelu tražio, također provodi preraspodjela. Sukladno čl. 60. st. 10. Zakona o proračunu, načelnik, gradonačelnik odnosno župan o provedenim preraspodjelama izvješćava predstavničko tijelo u polugodišnjem i godišnjem izvješčaju o izvršenju proračuna. Slijedom navedene zakonske odredbe, proračunski korisnik o provedenim preraspodjelama treba izvijestiti upravljačko tijelo u polugodišnjem i godišnjem izvješčaju o izvršenju financijskog plana.

Pravilnikom o planiranju u sustavu proračuna propisuju se način primjene modificiranog novčanog načela, odnosno modificiranog obračunskog načela u postupku planiranja i izvršavanja proračuna i financijskog plana, izgled i sadržaj proračuna i financijskog plana, rebalansa proračuna i financijskog plana, njihova dostava i objava te uvjeti i pravila preraspodjele sredstava proračuna. Čl. 3. st. 1. t. 9. navedenoga Pravilnika propisuje da je *tekući plan* zadnji rebalans proračuna odnosno financijskog plana s uključenim naknadno izvršenim preraspodjelama.

10. Predlaganje amandmana

Odredbama čl. 41. Zakona o proračunu utvrđeno je da se na proračun mogu podnositi amandmani kojima se predlaže:

- povećanje proračunskih rashoda iznad iznosa utvrđenih prijedlogom proračuna i financijskim planom izvanproračunskog korisnika pod uvjetom da se istodobno predloži smanjenje drugih rashoda **u istom iznosu i unutar istih izvora financiranja**

nja u posebnom dijelu proračuna ili financijskog plana,

- povećanje proračunskih izdataka iznad iznosa utvrđenih prijedlogom proračuna i financijskim planom izvanproračunskog korisnika pod uvjetom da se istodobno predloži smanjenje drugih izdataka **u istom iznosu i unutar istih izvora financiranja u posebnom dijelu proračuna ili financijskog plana.**

Predloženim amandmanima **se ne smije mijenjati** predviđeni manjak, odnosno višak utvrđen u prijedlogu proračuna, odnosno financijskog plana. Predloženi amandmana na proračun i financijski plan izvanproračunskog korisnika **ne smiju biti na teret** proračunske zalihe, na teret dodatnog zaduživanja ili već prije preuzetih obveza.

11. Planiranje rashoda proračunskih korisnika u sklopu decentraliziranih funkcija

Sukladno odredbama Zakona o financiranju JLP(R)S (Narodne novine, br. 127/17, 138/20, 151/22 i 114/23) propisano je da se sredstva za pokriće rashoda za decentralizirane funkcije osnovnog i srednjeg školstva, socijalne skrbi, zdravstva i vatrogastva (koje su temeljem posebnih zakona prenesene na JLP(R)S -ove), **osiguravaju iz:**

1. udjela u porezu na dohodak za decentralizirane funkcije i
2. pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije u iznosu koji im je potreban za dostizanje minimalnih financijskih standarda za pojedinu decentraliziranu funkciju.

Na temelju odredbi navedenoga Zakona Vlada donosi, na godišnjoj razini, *uredbu o načinu financiranja decentraliziranih funkcija te izračuna iznosa pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije JLP(R)S za proračunsku godinu*. Vlada navedenom uredbom i svojim odlukama o minimalnim financijskim standardima utvrđuje bilančna prava, odnosno sredstva potrebna za osiguranje minimalnih financijskih standarda preuzetih decentraliziranih funkcija¹⁴ te način izračuna i doznake iznosa pomoći izravnjanja. Odluke o minimalnim financijskim standardima Vlada donosi, također na godišnjoj razini, na temelju odredbi posebnih zakona.

Tijela državne uprave koja su nadležna za decentralizirane funkcije u suradnji s nositeljima decentraliziranih funkcija, odnosno županijama, Gradom Zagrebom, gradovima i općinama, te u skladu s potrebama krajnjih korisnika (ustanova), određuju raspodjelu ukupnih bilančna prava (odnosno sredstava unutar zadanih limita) za svaku pojedinu decentraliziranu funkciju. Važno je istaći da nositelji decentraliziranih funkcija samostalno odlučuju o tome kojoj ustanovi odnosno krajnjem korisniku dodijeliti koji iznos sredstava.

Sredstva pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije u 2026. godini, kao i prethodnih godina, planiraju se u državnom proračunu Republike Hrvatske na razdjelu tijela (ministarstva i / ili drugog tijela državne uprave) nadležnog za određenu decentraliziranu funkciju. Radi se o sredstvima namijenjenima nositeljima decentraliziranih funkcija (županijama, Gradu Zagrebu, gradovima i općinama) koje iz namjenskog udjela poreza na dohodak ostvare manje sredstava nego im je potrebno za dostizanje minimalnih financijskih standarda te imaju pravo na pomoć izravnjanja.

¹⁴ Ukupni iznos sredstava potreban za osiguranje minimalnih financijskih standarda (bilančnih prava) u 2026. godini bit će poznat nakon donošenja i objave Uputa za izradu proračuna JLP(R)S -a za razdoblje 2026. - 2028.

Devetomjesečni financijski izvještaji u sustavu proračuna za 2025. godine

Martina Štefković
Katarina Nesterović*

Za obveznike primjene proračunskog računovodstva početak 2025. obilježile su promjene u načinu provođenja knjigovodstvenih evidencija u skladu s odredbama novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu te novosti koje su donijele odredbe Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu. Za devetomjesečno financijsko izvještavanje u 2025. važne su novosti koje je donijela Uputa za računovodstveno evidentiranje sredstava Europske unije. U nastavku teksta daje se pregled obveznika sastavljanja, rokova predaje i ostale specifične informacije na koje je potrebno obratiti pozornost prilikom sastavljanja i predaje financijskih izvještaja za razdoblje od 1. siječnja do 30. rujna 2025.

I. Uvod

Obveznici predaje financijskih izvještaja, svoje financijske izvještaje, koji se sastavljaju za razdoblje od 1. siječnja do 30. rujna 2025. trebaju sastaviti i predati **u skladu s odredbama Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu**¹, posebno uzimajući u obzir odredbe koje je donio Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o financijskom izvještavanju proračunskom računovodstvu objavljen u Narodnim novinama broj 52/25.

Od 1. siječnja 2025. knjigovodstvene evidencije u poslovnim knjigama provode se sukladno odredbama novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu². **Stoga financijski izvještaji za razdoblje od 1. siječnja do 30. rujna 2025. sadrže poslovne događaje evidentirane prema odredbama novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.**

Dodatno, temeljem Pravilnika o korištenju sredstava Europske unije³ Ministarstvo financija donijelo je Uputu za računovodstveno evidentiranje sredstava Europske unije za potrebe usklađenog i transparentnog financijskog praćenja EU projekata u programskom razdoblju 2021.–2027., stoga financijski izvještaji za razdoblje od 1. siječnja do 30. rujna 2025. moraju sadržavati knjigovodstvene evidencije provedene u skladu s navedenom Uputom.

Navedene knjigovodstvene evidencije uključuju evidencije potraživanja i obračunatih prihoda za pomoći od EU, obveza i obračunatih rashoda za pomoći temeljem prijenosa EU sredstava, prihoda od EU pomoći u izvještajnom razdoblju u kojem su postali raspoloživi, prihoda od po-

moći temeljem prijenosa EU sredstava u izvještajnom razdoblju u kojem su postali raspoloživi, ispravka vrijednosti potraživanja za neprihvatljive troškove. Također, u izvanbilančnim evidencijama evidentiraju se iznosi ukupno dodijeljenih alokacija po pojedinom programu/fondu, iznosi podnesenih zahtjeva za plaćanje, iznosi ukupno ugovorenih potraživanja i obveza temeljem potpisanih ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava i/ili Odluka o dodjeli bespovratnih sredstava.

Obveznici predaje financijskih izvještaja za razdoblje od 1. siječnja do 30. rujna 2025. su:

- državni proračun,
- jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (u daljnjem tekstu: JLP(R)S),
- proračunski i izvanproračunski korisnici državnog proračuna te
- proračunski i izvanproračunski korisnici JLP(R)S,

upisani u Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika u skladu s Pravilnikom o načinu vođenja Registra proračunskih i izvanproračunskih korisnika⁴ zaključno s 30. rujna 2025.

Oni subjekti koji nisu upisani u Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika nisu obveznici vođenja proračunskog računovodstva, niti izvještavanja sukladno Pravilniku o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu.

Na polovici godine prethodno spomenuti subjekti pripremaju:

- **Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima na obrascu PR-RAS**
- **Izvještaj o obvezama na obrascu OBVEZE i**
- **Bilješke uz financijske izvještaje.**

* Martina Štefković, mag. oec., Katarina Nesterović, mag. oec., Ministarstvo financija RH, Zagreb

¹ Pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (Nar. nov., br. 37/22. i 52/25.)

² Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Nar. nov., br. 158/23. i 154/24.)

³ Pravilnik o korištenju sredstava Europske unije (Nar. nov., br. 44/24.)

⁴ Pravilnik o načinu vođenja Registra proračunskih i izvanproračunskih korisnika (Nar. nov., br. 150/24.)

Rokovi predaje financijskih izvještaja za razdoblje od 1. siječnja do 30. rujna 2025. su sljedeći:

1. za JLP(R)S, proračunske korisnike JLP(R)S te proračunske korisnike državnog proračuna – **10. listopada**,
2. za izvanproračunske korisnike JLP(R)S i izvanproračunske korisnike državnog proračuna – **20. listopada**.

Rok za predaju **konsolidiranih financijskih izvještaja** za razdjela državnog proračuna (razina 12) je sljedeći:

1. za razdjela koji u svojoj nadležnosti imaju proračunske korisnike – **15. listopada**
2. za razdjela koji u svojoj nadležnosti nemaju proračunske korisnike – **10. listopada**

U nastavku se daje pregled financijskih izvještaja i rokova za predaju putem aplikacije RKPFI po skupinama obveznika za razdoblje od 1. siječnja do 30. rujna 2025.:

Obveznik unosa izvještaja u Aplikaciju RKPFI	Financijski izvještaji	Rok za predaju	Primatelj izvještaja u Aplikaciji RKPFI
proračunski korisnici državnog proračuna	- Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima (Obrazac: PR-RAS) - Izvještaj o obvezama (Obrazac: OBVEZE) - Bilješke	do 10. listopada 2025.	Nadležni razdjel MFIN
razdjeli državnog proračuna (koji imaju proračunske korisnike u nadležnosti)	Konsolidirani izvještaj - Izvještaj o obvezama (Obrazac: OBVEZE) - Bilješke	do 15. listopada 2025.	MFIN
razdjeli državnog proračuna (koji nemaju proračunske korisnike u nadležnosti)	Konsolidirani izvještaj - Izvještaj o obvezama (Obrazac: OBVEZE) - Bilješke	do 10. listopada 2025.	MFIN
izvanproračunski korisnici državnog proračuna	- Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima (Obrazac: PR-RAS) - Izvještaj o obvezama (Obrazac: OBVEZE) - Bilješke	do 20. listopada 2025.	MFIN
JLP(R)S	- Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima (Obrazac: PR-RAS) - Izvještaj o obvezama (Obrazac: OBVEZE) - Bilješke	do 10. listopada 2025.	MFIN
proračunski korisnici JLP(R)S	- Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima (Obrazac: PR-RAS) - Bilješke	do 10. listopada 2025.	Nadležna JLP(R)S MFIN
izvanproračunski korisnici JLP(R)S	- Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima (Obrazac: PR-RAS) - Bilješke	do 20. listopada 2025.	Nadležna JLP(R)S MFIN

Za predaju financijskih izvještaja za razdoblje od 1. siječnja do 30. rujna 2025. potrebno je putem aplikacije *Financijsko izvještavanje u sustavu proračuna i Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika* (dalje u tekstu: aplikacija RKPFI) preuzeti ažurirani predložak obrazaca financijskih izvještaja.

Ministarstvo financija će i u ovom izvještajnom razdoblju, subjektima kojima prilikom izrade financijskih izvještaja nastanu izvanredni vanjski događaji koji se nisu mogli predvidjeti, spriječiti, otkloniti ili izbjeći, dati suglasnost da financijske izvještaje predaju nakon proteka roka za predaju financijskih izvještaja.

Suglasnost se daje na temelju zahtjeva koji mora biti dostavljen Ministarstvu financija prije isteka roka za predaju pojedinog financijskog izvještaja i koji je potpisan od strane člnika tijela. U suglasnosti se za svaki pojedini zahtjev utvrđuje do kada se produžuje rok za predaju financijskih izvještaja.

Financijski izvještaji predani izvan roka propisanog Pravilnikom o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu, ali unutar roka danog u suglasnosti, smatraju se predanima na vrijeme.

II. Popunjavanje obrazaca financijskih izvještaja

Člankom 7. stavkom 5. Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu propisano je da se podaci koji se odnose na novčane iznose u obrascima financijskih izvještaja iskazuju punim brojem sa dvije decimale u službenoj valuti Republike Hrvatske.

Slijedom izmjena u obrascima PR-RAS i OBVEZE, upute za popunjavanje određenih kategorija prihoda, rashoda, primitaka, izdataka i obveza dane su u *Okružnici o sastavljanju i predaji financijskih izvještaja proračuna, proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna te proračunskih i izvanproračunskih korisnika proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za razdoblje od 1. siječnja do 31. ožujka 2025. i druge aktualnosti* (KLA-SA: 400-02/25-01/14, URBROJ: 513-05-03-25-1).

2.1. Zaglavlje obrazaca financijskih izvještaja

Prilikom preuzimanja predložka financijskih izvještaja iz aplikacije RKPFI, u zaglavlju pojedinog obrasca financijskih izvještaja svakom subjektu bit će prikazan podatak o RKP broju i nazivu obveznika financijskog izvještavanja, razina financijskog izvještavanja te izvještajno razdoblje za koje se financijski izvještaj podnosi.

Obveznik: **OPĆINA XY** Razina: **22** Razdoblje: **2025-09**

Podaci se automatski popunjavaju u zaglavlje onih obrazaca financijskih izvještaja ovisno o propisanoj obvezi predaje istih za pojedino izvještajno razdoblje. Primjerice, za izvještajno razdoblje od 1. siječnja do 30. rujna proračunskim korisnicima državnog proračuna zaglavlje će biti popunjeno na obrascima: PR-RAS i OBVEZE.

2.2. Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima na obrascu PR-RAS

U Izvještaju za razdoblje od 1. siječnja do 30. rujna 2025. popunjavaju se oba stupca obrasca PR-RAS, odnosno popunjava se i stupac *“Ostvareno u izvještajnom razdoblju prethodne godine”*. Iznimka su samo korisnici koji su osnovani nakon 30. rujna 2024. i korisnici koji su od 1. siječnja 2025. prešli iz neprofitnog u proračunski sustav.

Kod preuzimanja predložka financijskih izvještaja iz aplikacije RKPFI, podaci koji se u obrazac PR-RAS unose u stupac *„Ostvareno u izvještajnom razdoblju prethodne godine”* bit će automatski popunjeni podacima iz obrasca za isto izvještajno razdoblje prethodne godine koji je bio predan putem aplikacije RKPFI.

Iznimno, slijedom izmjena obrasca PR-RAS u automatskom popunjavanju određene šifre neće biti popunjene te ih je potrebno ručno unijeti.

2.3. Izvještaj o obvezama na obrascu OBVEZE

U obrascu OBVEZE, u retku *„Stanje obveza 1. siječnja”* iskazuje se početno stanje obveza na dan 1. siječnja 2025., koje odgovara stanju obveza na kraju prosinca 2024. To se početno stanje iskazivalo u Izvještajima o obvezama za prethodna dva razdoblja u 2025., mora se iskazati u devetomjesečnom izvještaju te će biti iskazano i u **početnom stanju u izvještaju za proračunsku godinu**. Promjene u stanju obveza iskazuju se kumulativno od 1. siječnja 2025.

Napominjemo kako se sve obveze stvorene između obveznika predaje financijskih izvještaja objavljenih u Registru proračunskih i izvanproračunskih korisnika, koje se u evidencijama korisnika vode na računima obveza za rashode poslovanja, nabavu nefinancijske imovine i obveza za financijsku imovinu, za potrebe Izvještaja o obvezama ne razdvajaju prema navedenim vrstama nego se stavljaju u zajedničku kategoriju *„međusobne obveze subjekata unutar općeg proračuna”*. Međusobne obveze su primjerice:

- obveze po osnovi fakturiranja između korisnika u sustavu proračuna
- obveze za režijske i druge troškove u kojima participiraju dva proračunska korisnika koji koriste istu zgradu
- refundacije zajedničkih troškova
- obveze za povrat u proračun sredstava koja refundira HZZO (primjerice: naknada za bolovanje iznad 42 dana, ožljedu na radu i sl.)
- obveza za uplatu u državni proračun temeljem Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo (55%, 65%)
- obveza nadležnog proračuna za nepotrošene vlastite prihode i namjenske prihode i primitke proračunskih korisnika uplaćene u proračun.

Skrećemo pozornost kako su novim Pravilnikom i Računskim planom u okviru odjeljka 236 *Obveze za pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna* otvoreni **novi odjeljci za praćenje obveza za pomoći danih unutar općeg proračuna**. U okviru novootvorenih odjeljaka od 1. siječnja 2025.

godine evidentiraju se obveze za pomoći dane subjektima unutar općeg proračuna, tj. subjektima iz Registra proračunskih i izvanproračunskih korisnika. Obveznici financijskog izvještavanja koji daju pomoći drugim subjektima unutar općeg proračuna, ove obveze će za potrebe Izvještaja o obvezama razvrstati u zajedničku kategoriju *„međusobne obveze subjekata unutar općeg proračuna”*.

Obveze za poreze, doprinose iz i na plaće, obveze za PDV, carine i ostala slična davanja državi prikazuju se kao dio izvorne obveze kojoj pripadaju te se ne tretiraju kao međusobne obveze proračunskih korisnika.

Stanje dospjelih obveza na kraju izvještajnog razdoblja odnosi se isključivo na obveze čije je dospijanje bilo 30. rujna 2025. ili ranije. **Obveze za plaću za rujna dospijevaju u listopadu, što znači da na dan 30. rujna nisu dospjele pa se ne smiju unositi na pozicije – Obveze za zaposlene, a) Prekoračenje 1 – 60 dana.** Obveze za povrat u proračun koje kao protustavku imaju potraživanja također nisu dospjele obveze. Primjer takvih obveza su obveze za povrat u proračun naknada za bolovanje za koja je sredstva osigurao nadležni proračun, a proračunski korisnik potražuje refundaciju od HZZO-a, te će refundirana sredstva vratiti u nadležni proračun.

Stanje nedospjelih obveza na kraju izvještajnog razdoblja čine obveze nastale zaključno sa 30. rujna 2025., ali nisu dospjele do 30. rujna 2025. Podatak koji se unosi predstavlja potražni saldo računa obveza na 30. rujna 2025. koji dospijeva na plaćanje u budućim razdobljima.

Napomena za bolničke zdravstvene ustanove:

Bolničke zdravstvene ustanove koje su u 2025. godini od HZZO-a primile veći iznos sredstava za obavljanje zdravstvenih usluga (bolničkog liječenja i specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja) od stvarno izvršenih usluga, odnosno ispostavljenih računa HZZO-u, obvezu prema HZZO-u za više doznačena sredstva u Izvještaju o obvezama evidentiraju također kao dio izvorne obveze odnosno kao povećanje obveze proračunskih korisnika u okviru skupine 27 *Obveze za predujmove, depozite, jamčevne pologe i tuđe prihode*, a ne kao međusobne obveze. Obveze iskazane u okviru skupine 27 klasificiraju se u nedospjele obveze i kao takve prikazuju u Izvještaju o obvezama.

2.4. Bilješke uz financijske izvještaje

Obveznici sastavljanja Bilješki uz financijske izvještaje za razdoblje od 1. siječnja do 30. rujna 2025. godine sukladno člancima 16. i 18. Pravilnika o financijskom izvještavanju obvezni su:

- u Bilješkama uz Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima **navesti razloge** zbog kojih je došlo do većih odstupanja od ostvarenja u izvještajnom razdoblju u odnosu na ostvarenje prethodne godine
- u Bilješkama uz Izvještaj o obvezama **navesti razloge** koji su doveli do stanja dospjelih obveza na kraju izvještajnog razdoblja i prekoračenja rokova plaćanja obveza.

Sa zadnjim izvještajnim razdobljem od 1. siječnja do 31. ožujka 2025., svaki subjekt je izrađivao Bilješke uz financijske izvještaj u slobodnom formatu u Word dokumentu koji se potom učitavao u aplikaciju RKPFI istovremeno s učitavanjem odnosno podnošenjem financijskih izvještaja za određeno izvještajno razdoblje.

Tijekom izrade Bilješki brojčani pokazatelji ručno su se prepisivali iz samih obrazaca financijskih izvještaja u Word dokument što je povećavalo operativni rizik pogrešnog navođenja podataka. Slobodni format Bilješki podrazumijevao je da svaki subjekt samostalno odlučuje o načinu prikaza obrazloženja pojedinih stavki financijskog izvještaja.

Navedeno je otežavalo korištenje Bilješki od strane Ministarstva financija i njihovu jednostavnu upotrebu u daljnjim fazama izrade Bilješki uz konsolidirane financijske izvještaje općeg proračuna, odnosno u korištenju istih za pregled obrazloženje značajnijih poslovnih događaja na razini općeg proračuna, a koji su relevantni za izradu izvještaja za statističke potrebe (prvenstveno prema nositeljima fiskalne statistike u Republici Hrvatskoj (Hrvatskoj narodnoj banci i Državnom zavodu za statistiku) te EUROSTAT-u odnosno Europskoj komisiji). Načinom rada u kojem tehnologija ne prati analitičke potrebe bitno se povećavao rizik da dobiveni podaci neće biti pripremljeni u odgovarajućem vremenskom roku i na odgovarajući način.

Zbog prethodno navedenog, **Ministarstvo financija je aplikaciju RKPFI nadgradilo novom funkcionalnošću u izradi Bilješki koja je u primjeni od izvještajnog razdoblja od 1. siječnja do 30. lipnja 2025.** Za razliku od dosadašnjeg načina sastavljanja Bilješki, nova funkcionalnost u izradi Bilješki ogleda se u tome što će ih obveznici financijskog izvještavanja izrađivati direktno kroz aplikaciju RKPFI te imati mogućnost naknadnog preuzimanja u Word dokumentu za svoje interne potrebe.

U dosadašnjem postupku učitavanja financijskih izvještaja u aplikaciju RKPFI, cijeli set dokumenata – financijski izvještaji u Excel dokumentu, Referentna stranica u PDF dokumentu i Bilješke u Word dokumentu, istovremeno su se podnosili odnosno učitali u aplikaciju RKPFI. Postupak učitavanja dokumenata kod podnošenja financijskih izvještaja sukladno novoj funkcionalnosti izmijenjen je na način da se u aplikaciju RKPFI prvo učitavaju financijski izvještaji u Excel dokumentu i Referentna stranica u PDF dokumentu, nakon čega se izrađuju Bilješke koje se na kraju zajedno s financijskim izvještajem i Referentnom stranicom učitavaju u aplikaciju.

Detaljni koraci vezani uz izradu Bilješki dani su u *Okružnici o sastavljanju i predaji financijskih izvještaja proračuna, proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna te proračunskih i izvanproračunskih korisnika proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2025. i druge aktualnosti* (KLASA: 400-02/25-01/14, URBROJ: 513-05-03-25-2).⁵

2.5. Ispravak financijskih izvještaja

Ako nakon predaje odnosno učitavanja financijskog izvještaja u aplikaciju RKPFI u propisanom roku, pojedini subjekt sam uoči grešku u financijskom izvještaju ili ako se kod međusobnog usklađivanja podataka između proračunskog korisnika i nadležnog razdjela odnosno JLP(R)S prilikom izrade konsolidiranog financijskog izvještaja uoče pogreške, potrebno je navedene ispraviti.

Da bi pojedini subjekt mogao ispraviti financijski izvještaj, isti mu mora biti od strane nadležnog subjekta vraćen na doradu kroz aplikaciju RKPFI. Nadležni razdjel odnosno JLP(R)S vraća na doradu financijske izvještaje proračunskim korisnicima iz svoje nadležnosti, dok Ministarstvo financija vraća na doradu konsolidirane financijske izvještaje (razine 12 i 23) i financijske izvještaje izvanproračunskih korisnika državnog proračuna i JLP(R)S (razine 41 i 42). Prethodno predani financijski izvještaj vraćanjem na ispravak mijenja status iz *Poslano* u *Na doradi*.

Ispravak financijskog izvještaja provodi se na način da se uočena greška ispravi u samom predlošku obrazaca financijskih izvještaja (u MS Excel dokumentu) kojeg korisnik ima spremljenog na svom računalu, a ne na podacima koji su spremljeni u aplikaciju prilikom prvog učitavanja financijskih izvještaja u aplikaciju. Po izmjeni podataka u Excel predlošku financijskih izvještaja potrebno je kod učitavanja u aplikaciju učitati i ispravljenu Referentnu stranicu i Bilješke uz financijske izvještaje (ako je u njima došlo do izmjene podataka).

Ispravke financijskih izvještaja proračunski korisnici trebaju učitati u aplikaciju najkasnije prije sastavljanja konsolidiranih financijskih izvještaja nadležnog razdjela/JLP(R)S.

S obzirom na to da je nadležnom razdjelu odnosno JLP(R)S kroz aplikaciju omogućeno kreiranje konsolidiranog izvještaja na način da se sve stavke iz financijskih izvještaja sumiraju (kod JLP(R)S odrade i automatske eliminacije odnosno sučeljavanja), u slučaju ispravka financijskog izvještaja nekog od proračunskih korisnika iz nadležnosti, razdjel/JLP(R)S može nakon svakog ili nakon posljednjeg zaprimljenog ispravka ponovo izraditi konsolidirani izvještaj koji će uključivati podatke iz ispravljenih financijskih izvještaja. Postupak kreiranja konsolidiranog izvještaja moguć je skroz do trenutka zadnjeg zaprimljenog ispravka izvještaja odnosno do trenutka kada razdjel/JLP(R)S izradi konačni konsolidirani izvještaj i takvog ga učita u aplikaciju.

III. OSVRT NA AKTUALNE KNJIGOVODSTVENE EVIDENCIJE

3.1. Uputa za računovodstveno evidentiranje sredstava Europske unije

Ministarstvo financija u svibnju 2025. izdalo je novu sveobuhvatnu *Uputu za računovodstveno evidentiranje sredstava Europske unije*. Temelj za donošenje ove Upute je

⁵ Okružnica Ministarstva financija objavljena je na stranici Ministarstva financija <https://mf.in.gov.hr/drzavna-riznica/racunovodstvo/financijsko-iz->

vjestavanje-177/okruznica-o-predaji-i-konsolidaciji-financijskih-izvjestaja-proracuna-i-proracunskih-korisnika/2025-3896/3896

članak 29. stavak 5. Pravilnika o korištenju sredstava Europske unije⁶.

Nastavno na odredbe Pravilnika o korištenju sredstava Europske unije, Uputa detaljnije uređuje **pravila i način računovodstvenih evidencija EU sredstava i primjene proračunskih klasifikacija kod korisnika projekta, programskih tijela nadležnih za ugovaranje i isplatu sredstava te Ministarstva financija**.

Uputa uređuje pravila za računovodstvene evidencije poslovnih promjena vezanih za upravljanje i korištenje EU sredstava koja su na raspolaganju Republici Hrvatskoj kroz programsko razdoblje 2021. – 2027. Namijenjena je subjektima općeg proračuna koji sudjeluju u upravljanju i korištenju EU sredstava, odnosno proračunskim i izvanproračunskim korisnicima državnog proračuna, JLP(R)S te proračunskim i izvanproračunskim korisnicima JLP(R)S. Računovodstvena pravila u Uputi razrađena su prema **ulozi koju pojedini subjekti imaju u sustavu upravljanja i korištenja EU sredstava te ovisno o tome na čiji račun i na koji način Europska komisija doznachava EU sredstva**, a što ovisi o vrsti programa/fonda i načinu kako se programom/fondom upravlja.

U Poglavlju 2. Upute predstavljeno je temeljno načelo i sažetak pravila za računovodstvene evidencije koja se zatim u Poglavlju 3. detaljno razrađuju po subjektima i poslovnim promjenama prema ulozi koju subjekt ima u sustavu upravljanja i korištenja EU sredstava i načinu na koji se EU sredstva doznachavaju. Dodatno, u Prilogu 1. Upute sadržani su i praktični primjeri poslovnih promjena i knjigovodstvenih evidencija.

Najznačajnija novost od 1. siječnja 2025. je da se računovodstvene evidencije EU sredstava za novo programsko razdoblje provode u skladu s **punom primjenom modificiranog načela nastanka događaja**. Uvodi se obvezna evidencija potraživanja i obračunatih prihoda od pomoći od EU te za pomoći temeljem prijenosa EU pomoći, a prihodi od EU pomoći, kao i prihodi od pomoći temeljem prijenosa EU pomoći priznaju se u izvještajnom razdoblju u kojem su postali raspoloživi i pod uvjetom da se mogu izmjeriti. Pri tome razlikujemo prihode od:

- **Pomoći od institucije i tijela EU (podskupina računa 632)**
- **Pomoći temeljem prijenosa EU sredstava (podskupina računa 638).**

Prihode od pomoći od institucija i tijela EU, na podskupini 632 mogu evidentirati i iskazati samo oni subjekti kojima Europska komisija izravno doznachava EU sredstva na račun iz njihove nadležnosti, odnosno isti oni subjekti koji evidentiraju potraživanja i obračunate prihode od institucija i tijela EU na odjeljcima 1632 i 9632. Navedeno znači, da prihode na računima podskupine 632 iskazuju:

- **Državni proračun** za Mehanizam za opravak i otpornost i programe podijeljenog upravljanja za koja Europ-

ska komisija izravno doznachava sredstva na jedinstveni račun državnog proračuna

- **Agencija za mobilnost i programe EU** za program ERA-SMUS+ i Europske snage solidarnosti, za koje Europska komisija izravno doznachava sredstva na račun Agencije za mobilnost i programe EU
- **Korisnik projekta za EU projekte iz izravno upravljanijh programa** za koje Europska komisija izravno doznachava sredstva na račun korisnika projekta.

Prihode od pomoći temeljem prijenosa EU sredstava, na podskupini 638, mogu evidentirati i iskazivati samo **korisnici projekta koji su subjekti unutar općeg proračuna i posluju preko vlastitih računa otvorenih u poslovnim bankama, izuzev korisnika projekta državnog proračuna koji posluju preko vlastitog računa otvorenog u poslovnoj banci**, i kojima se iz državnog proračuna ili s računa Agencije za mobilnost i programe EU doznachavaju sredstva pomoći temeljem prijenosa.

Nadalje, **novost je i primjena jedinstvenih oznaka izvora financiranja za EU sredstva za sve subjekte unutar općeg proračuna, s ciljem praćenja EU tijekom po programima, fondovima odnosno mehanizmima** od uplate sredstava u državni proračun pa sve do utroška sredstava po prirodnoj vrsti troška kod korisnika projekta.

Uputom za oznake izvora financiranja sredstava Europske unije (KLASA: 910-04/25-01/8, URBROJ: 513-05-05-25-1, od 19. svibnja 2025.) određene su oznake izvora financiranja za EU sredstva koja se iz državnog proračuna prenose proračunskim i izvanproračunskim korisnicima državnog proračuna, JLP(R)S te proračunskim i izvanproračunskim korisnicima JLP(R)S.

S namjerom da se subjektima, obveznicima primjene ove Upute olakša vođenje novih računovodstvenih evidencija započelo se i s aktivnostima na **izradi automatiziranih knjižnih obavijesti iz informacijskih sustava koji podržavaju EU fondove (Mehanizam za opravak i otpornost te programe podijeljenog upravljanja)**. Primjena automatiziranih knjižnih obavijesti očekuje se do kraja 2025. o čemu će Ministarstvo financija pravovremeno obavijestiti sve subjekte u sustavu proračuna.

3.2. Knjiženje naknade za rad na izdvojenom radnom mjestu i radu na daljinu

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o radu (Narodne novine, br. 151/22) detaljnije je uređen način obavljanja rada na izdvojenom mjestu rada. Rad na izdvojenom mjestu rada je rad gdje radnik ugovoreni posao obavlja od kuće ili u drugom prostoru slične namjene koji je određen na temelju dogovora radnika i poslodavca, a koji nije prostor poslodavca. Također, Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o porezu na dohodak (Narodne novine, br. 1/23) novčana paušalna naknada za podmirivanje troškova radnika za rad na izdvojenom mjestu rada smatra se neoporezivim primitkom.

Poslodavci u sustavu proračuna koji isplaćuju paušalnu naknadu za rad na izdvojenom radnom mjestu istu evi-

⁶ Pravilnik o korištenju sredstava Europske unije (Nar. nov., br. 44/24)

dentiraju na osnovnom računu **32149 Ostale naknade troškova zaposlenima**.

II. Izmjene i dopune pravilnika o proračunskim klasifikacijama

Ministarstvo financija je tijekom kolovoza 2025. na javno savjetovanje uputilo izmjene i dopune Pravilnika o proračunskim klasifikacijama u čijem su tekstu dodatno razrađeni izvori financiranja, uključene su odredbe Upute za oznake izvora financiranja sredstava Europske unije te su ugrađene odredbe kojima se ispunjavaju preporuke dane od strane Državnog ureda za reviziju vezano za evidentiranja prihoda i primitaka prema izvorima financiranja. Izmjene i dopune Pravilnika o proračunskim klasifikacijama objavljene su u Narodnim novinama, broj 122/25⁷. Izmjene i dopune odnose se isključivo na odredbe propisane u okviru glave 6. *Izvori financiranja*, tj. tiču se izmjena u samo jednoj od proračunskih klasifikacija.

Do sada su se na razini državnog proračuna i proračuna JLP(R)S koristile obvezne oznake izvora financiranja isključivo na razini razreda. Uz obvezne oznake izvora financiranja i na državnoj i na lokalnoj odnosno regionalnoj razini postojale su vlastite oznake nižih razina izvora financiranja temeljene na Pravilniku o proračunskim klasifikacijama, a razvijene radi potrebe više ili manje detaljnog praćenja određenih izvora financiranja. Ove oznake izvora financiranja za državnu razinu određivalo je Ministarstvo financija, a za regionalnu i lokalnu razinu upravno tijelo jedinice nadležno za financije.

U odnosu na dosadašnji Pravilnik, novost je da se uz brojčane oznake i nazive razreda izvora financiranja (prva razina), propisuju kao obvezne za sve obveznike primjene i brojčane oznake i nazivi skupina izvora financiranja (druga razina) na način da se skupina u oznaci izvora financiranja određuje unutar razreda, a sastoji se od dvoznamenkastog broja od kojih prva znamenka označava pripadnost razredu. Navedeno je važno kako bi se ujednačio prikaz izvora financiranja na razini sustava opće države, a u svrhu boljeg praćenja planiranja, izvršavanja te financijskog rezultata na razini opće države.

Detalnija pojašnjenja svih izvora financiranja te pravila njihova korištenja vezano uz prihodovnu i rashodovnu stranu proračuna bit će dana u uputama Ministarstva financija za pripremu državnog proračuna i proračuna JLP(R)S.

Važno je za istaknuti kako su, unutar razreda i skupina na kojima se evidentiraju EU sredstva izmjenama i dopunama Pravilnika utvrđene jedinstvene brojčane oznake izvora financiranja **kojima se osigurava praćenje EU tijekom prema pojedinim EU programima i fondovima** (od uplate sredstava do utroška sredstava kod korisnika EU projekta). U kontekstu iznimno značajnih sredstava koja su Republici Hrvatskoj dostupna iz proračuna Europske unije,

klasifikacija izvora financiranja ima ključnu ulogu. Ona ne daje odgovor samo na pitanje koliko se troši, već i iz kojih izvora dolazi novac za financiranje javnih potreba. Ova klasifikacija omogućuje uvid u to u kojem opsegu se nacionalni prioriteti i projekti financiraju sredstvima EU, koliki se sufinancira iz nacionalnih izvora te koliko sredstava je uspješno iskorišteno iz pojedinih fondova, programa ili mehanizama koji su na raspolaganju Republici Hrvatskoj.

Uz sve prethodno navedeno, izmjenama i dopunama predmetnog Pravilnika detaljnije je pojašnjena pripadnost prihoda i primitaka pojedinom izvoru financiranja (na razini razreda) te su prepoznate iznimke, čime su ujedno ispunjene preporuke Državnog ureda za reviziju u svezi evidentiranja prihoda i primitaka.

Vezano uz rokove primjene odredbi izmjena i dopuna Pravilnika važno je za naglasiti kako će se oznake izvora financiranja iz Upute za EU izvore financiranja primjenjivati u planiranju i izvršavanju proračuna i financijskog plana od proračunskog ciklusa za razdoblje 2026. – 2028., u računovodstvenim evidencijama od 1. siječnja 2026., a u financijskom izvještavanju o EU sredstvima od 1. siječnja 2025. Napominjemo kako primjena oznaka izvora financiranja za EU izvore financiranja u financijskom izvještavanju ne zahtijeva da se tijekom 2025. zamijene oznake izvora financiranja u računovodstvenim evidencijama kod korisnika projekta, već će biti potrebno napraviti poveznice između oznaka izvora financiranja koje korisnici projekta koriste u svojem računovodstvu s oznakama izvora financiranja po kojem će se izvještavati za razdoblje od 1. siječnja 2025. Izmjenama i dopunama pravilnika koji uređuje financijsko izvještavanje u proračunskom računovodstvu propisat će se struktura i sadržaj financijskih izvještaja o korištenju EU sredstava po izvorima financiranja, razdoblje izvještavanja te rokovi za izvještavanje.

Odredbe vezane uz ostale izvore financiranja (koji nisu vezani uz EU tijekom) za državnu razinu primjenjuju se od proračunskog ciklusa 2026. – 2028. odnosno od 1. siječnja 2026. u procesu izvršavanja i računovodstvenog evidentiranja, dok je vremenski rok primjene prilagođen JLP(R)S i njihovim proračunskim i izvanproračunskim korisnicima uzimajući u obzir eventualno potrebne prilagodbe informacijskih sustava te je obveza primjene predviđena najkasnije do 2027.

IMATE
PITANJE?

pitajcentar@tim4pin.hr

⁷ Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o proračunskim klasifikacijama, Nar. nov., 122/25; https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2025_09_122_1742.html

Izdavanje, zaprimanje i fiskalizacija eRačuna prema novom Zakonu o fiskalizaciji

Mirjana Mahović Komljenović *

Novi Zakon o fiskalizaciji koji je uz propisane iznimke stupio na snagu 1. rujna 2025. godine, a počinje se primjenjivati od 1. siječnja 2026. godine, uvodi se nova obveza izdavanja i zaprimanja te fiskalizacije elektroničkih računa u tuzemnim transakcijama između poreznih obveznika u B2B segmentu te između poreznih obveznika i javnih tijela u B2G segmentu, kao i obvezno povezivanje isporučene robe ili usluga s jedinstvenom klasifikacijom po djelatnostima - KPD 2025.

Kako bi bili spremni na primjenu novih zakonskih odredbi od 1. siječnja 2026. godine, u razdoblju od 1. rujna 2025. do 31. prosinca 2025. godine, obveznicima zaprimanja i izdavanja eRačuna osigurano je **prijelazno razdoblje za prilagodbu** novom načinu poslovanja, koje uključuje testiranje sustava za razmjenu i fiskalizaciju eRačuna (vlastitih ili putem informacijskih posrednika) te elzvjestavanje.

Iako će digitalizacija poslovanja primjenom eRačuna unaprijediti poslovne procese vezane uz računovodstvo poduzetnika radi ušteda u vremenu i smanjenih troškova izrade, slanja, zaprimanja i obrade računa, uvođenje digitalnog računovodstvenog sustava je složeno i kompleksno te zahtijeva značajna novčana ulaganja radi osiguranja zadovoljavajuće softverske i hardverske podrške.

Međutim, za male porezne obveznike koji nisu upisani u registar obveznika PDV-a i koji nisu obveznici primjene propisa o elektroničkom izdavanju računa u javnoj nabavi, a kojima bi izdaci za digitalizaciju poslovanja bili veći od mogućih ušteda, Porezna uprava je omogućila korištenje **besplatne aplikacije MIKROeRAČUN** za razmjenu (izdavanje i zaprimanje eRačuna) te njihovu fiskalizaciju. Stoga mali porezni obveznici koji se odluče za korištenje besplatne aplikacije MIKROeRAČUN, dužni su prihvatiti i opće uvjete korištenja. Osim besplatne aplikacije MIKROeRAČUN za male porezne obveznike, svim obveznicima primjene Zakona o fiskalizaciji, Porezna uprava omogućava i besplatan pristup **FiskAplikaciji** koja sadrži pregled podataka iz fiskalizacije računa i fiskalizacije eRačuna.

1. Uvod

U tuzemnim transakcijama u RH, porezni obveznici su do kraja kolovoza 2025. godine, primjenjivali fiskalizaciju računa za ostvareni promet u krajnjoj potrošnji po modelu Fiskalizacija 1.0 prema Zakonu o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Nar. nov., br. 113/12. – 114/23). Prema novom Zakonu o fiskalizaciji (Nar. nov., br. 89/25.), navedene odredbe iz „starog“ zakona nastavljaju se primjenjivati, ali se iste dopunjuju i proširuju¹ te se uvode nove odredbe o obvezi razmjene (izdavanja i zaprimanja) te fiskalizaciji eRačuna u poslovanju poreznih obveznika i javnih tijela po modelu Fiskalizacije 2.0. Radi navedenog, a sukladno čl. 79., danom stupanja na snagu Zakona o fiskalizaciji prestaju važiti odredbe Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom.

* Mr. sc. Mirjana Mahović Komljenović, dipl. oec., Ministarstvo financija - Porezna uprava, Novi Zagreb

¹ Obveznik fiskalizacije računa prema krajnjoj potrošnji odnosno u B2C segmentu, provodi fiskalizaciju računa neovisno o načinu plaćanja – naplatom gotovog novca, karticama na transakcijski račun i ostale načine. Fiskalizacija računa koji se u krajnjoj potrošnji naplaćuje na transakcijski račun, primjenjuje se od 1. siječnja 2026. godine (čl. 80. Zakona o fiskalizaciji).

No, odredbe o elektroničkom izdavanju računa već su poznate određenom broju poslovnih subjekata koji su poslovali s obveznicima zaprimanja eRačuna u skladu sa Zakonom o elektroničkom izdavanju računa u javnoj nabavi (Nar. nov., br. 94/18.). Zakon o elektroničkom izdavanju računa u javnoj nabavi primjenjuje se na sve račune kada nabavi prethodi postupak, ponuda i/ili narudžbenica, pri čemu su obveznici zaprimanja eRačuna u postupcima javne nabave od 1. srpnja 2019. godine, tijela državne uprave, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, javne ustanove, javna poduzeća i druge pravne osobe koje obavljaju javnu službu kao javni naručitelji.

Stoga će implementacija razmjene eRačuna u B2B segmentu poslovanja, tim poreznim obveznicima biti olakšana radi iskustva kojeg već imaju s izdavanjem elektroničkog računa kao XML dokumenta prema javnim naručiteljima u B2G segmentu.

Nadalje, osim na području javne nabave, eRačun u današnjim tuzemnim transakcijama najčešće koriste i veliki porezni obveznici, radi čega im uvođenje obvezne razmjena

eRačuna od početka iduće godine neće predstavljati novinu u poslovanju.

Novi Zakon o fiskalizaciji ima 80 članaka i sadrži 5 dijelova i to su:

Dijelovi Zakona o fiskalizaciji	Opis
1. Prvi dio (čl. 1. – čl.2.)	Područja koja uređuje Zakonom o fiskalizaciji i to opće odredbe o fiskalizaciji računa u krajnjoj potrošnji te izdavanju i fiskalizaciji eRačuna u poslovanju poreznih obveznika. Značenje pojedinih pojmova
2. Drugi dio Model Fiskalizacija 1.0. (čl. 3. – čl. 32.)	Fiskalizacija računa kao programsko rješenje za kontrolu prometa u krajnjoj potrošnji B2C segment i opće odredbe o obvezi fiskalizacije računa kao nastavak primjene odredbi Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom
3. Treći dio Model Fiskalizacija 2.0 (čl. 33. – čl. 64.)	Izdavanje i fiskalizacija eRačuna za bezgotovinsku kontrolu prometa između poreznih obveznika B2B segment i B2G segment Nove odredbe o razmjeni eRačuna putem pristupnih točaka Set podataka iz eRačuna koji se kao fiskalizacijska poruka dostavljaju PU
4. Četvrti dio (čl. 65. – 73.)	Zajedničke odredbe o nadzoru kojeg obavlja Carinska uprava i PU Korištenje i pristup podacima poreznih obveznika u FiskAplikaciji Odredbe o najtežim, težim i lakšim prekršajima
5. Peti dio (čl.74. – 80.)	Prijelazne i završne odredbe o primjeni pojedinih akata, rokovima za donošenje Pravilnika te stupanja na snagu pojedinih odredbi Zakona o fiskalizaciji

2. Značenje eRačuna i drugih pojmova povezanih s Fiskalizacijom 2.0

Od 1. siječnja 2026. godine, između poslovnih subjekata razmjenjivat će se eRačuni. Definicija eRačuna dana je čl. 2.st.1. točka 8. Zakona o fiskalizaciji, prema kojem je eRačun dokument koji je po svom sadržaju istovjetan papirnatom računu. Međutim, eRačun se izdaje, šalje i zaprima u strukturiranom elektroničkom obliku (najčešće u XLM formatu) u B2B i B2G segmentu a koji omogućuje njegovu automatsku i elektroničku obradu. To znači da se eRačun mora izdati i zaprimati prema programskom rješenju, u skladu s EU normom 16931-1:2017 kao i Tehničkom specifikacijom osnovne uporabe eRačuna s proširenjima koju je izdala Porezna uprava (dalje: PU) s ispravicima, izmjenama i dopunama.

Proširenje postojeće norme EU, odnosi se na mogućnost unosa napomene na računu, mogućnost izdavanja zbirnih računa, unos podataka o operateru, unos podataka koji su važni za obračun PDV-a i sl. Proširenje koje izdaje PU objavljeno je u dokumentu *Specifikacija osnovne uporabe eRačuna s proširenjima*, a primjenjuje se osim za potrebe izdavanja eRačuna prema Zakonu o fiskalizaciji i za potrebe izdavanja eRačuna prema Zakonu o elektroničkom izdavanju računa u javnoj nabavi.

Prema navedenom, s primjenom od 1. siječnja 2026. godine, pri izdavanju eRačuna primjenjivat će se navedena EU norma zajedno s izmjenama i dopunama, a od tog datuma na identičan način će se izdavati eRačuni i u području javne nabave.

Nadalje, eRačunom se ne može smatrati račun u PDF formatu koji se najčešće koristi, a niti se eRačun može poslati emailom.

Stoga, da bi se omogućila elektronička razmjena eRačuna, poslovni subjekti moraju pribaviti digitalni certifikat izdan od kvalificiranih pružatelja usluge povjerenja u RH i upisati identifikator u adresar metapodatkovnih servisa, kako bi se mogao provesti postupak fiskalizacije i izvještavanja PU. Na taj način

eRačun omogućava **standardiziranu razmjenu podataka** između poslovnih subjekata i javnih naručitelja te doprinosi uštedama zahvaljujući automatizaciji postupaka.

Radi navedenog su čl. 2. Zakona o fiskalizaciji, abecednim redom dana određenja odnosno definicije novih pojmova vezanih za uvođenje eRačuna i njegovu fiskalizaciju, od kojih se izdvajaju oni važniji:

Adresar metapodatkovnih servisa - AMS	je adresar kojim upravlja Ministarstvo financija, Porezna uprava, u kojem su sadržani identifikatori i pripadajući metapodatkovni servisi poreznih obveznika, a kojim se omogućava dostupnost podatka o adresi primatelja eRačuna. Prema čl. 45. Zakona o fiskalizaciji, podatak o krajnjoj adresi za zaprimanje eRačuna dohvaća se preko AMS-a kojem upit postavlja izdavatelj računa, uz identifikator primatelja eRačuna. Stoga, kako bi izdavatelj mogao poslati eRačun primatelju eRačuna, mora pomoću identifikatora kontaktirati AMS, koji nakon toga daje odgovor na upit koji sadrži URL adresu metapodatkovnog servisa (MPS) kod kojeg je registriran primatelj eRačuna. Način funkcioniranja pretrage adrese primatelja eRačuna, opisan je u tehničkoj specifikaciji -Tehnički standard i specifikacija povezivanja AMS-a
Metapodatkovni servis - MPS	je mrežna komponenta informacijskog posrednika koja omogućava objavu identifikatora poreznih obveznika primatelja eRačuna u AMS, pruža podatak o krajnjoj adresi primatelja eRačuna i podatak o poreznom obvezniku prema Listi identifikatora poreznih obveznika. Način funkcioniranja MPS-a obrazložen je tehničkom specifikacijom – Tehnički standardi i specifikacija povezivanja- Metapodatkovni servis
Identifikator poreznog obveznika	u razmjeni eRačuna je OIB ili bilo koji identifikator u skladu s EU normom prema kojoj mora biti izdan eRačun. Primatelj eRačuna dužan je prije početka zaprimanja eRačuna , dostaviti podatak o identifikatoru poreznog obveznika putem kojeg će se pronaći njegova krajnja adresa za zaprimanje eRačuna. Prema čl. 44. st. 3.i 4. Zakona o fiskalizaciji, ako primatelj eRačuna koristi usluge informacijskog posrednika, podatak o identifikatoru postaje javno dostupan nakon potvrde primatelja eRačuna kroz FiskAplikaciju. Svaku promjenu podataka unutar AMS-a, primatelj eRačuna dužan je odmah po nastaloj promjeni dostaviti u AMS.

Pristupna točka	razmjena eRačuna obavlja se putem pristupnih tačaka a to može biti porezni obveznik ili informacijski posrednik koji ispunjava sve tehničke uvjete za razmjenu eRačuna i/ili fiskalizaciju eRačuna i/ili elzvjestavanje i/ili uslugu MPS-a. Za razmjenu eRačuna važno je da svaki primatelj i izdavatelj ima svoju pristupnu točku odnosno vlastito aplikacijsko rješenje ili aplikacijsko rješenje od izabranog informacijskog posrednika. Radi objave adrese primatelja eRačuna u AMS-u, pristupna točka mora komunicirati s AMS-om putem MPS-a. Međutim, osim pristupnih točaka, eRačuni se mogu izdavati i zaprimati i korištenjem drugih tehnologija kao što su to: ERP sustavi, nacionalne platforme (kao što je FINA centralna platforma), PEPPOL mreža, EDI i dr. To znači da razmjena eRačuna nije ograničena na jedno zakonsko rješenje već dopušta različita rješenja, uz uvjet da je osigurana vjerodostojnost podrijetla, cjelovitost sadržaja i čitljivost od izdavanja do kraja razdoblja čuvanja eRačuna. Način funkcioniranja pristupne točke za potrebe razmjene eRačuna obrazložen je tehničkom specifikacijom – Pristupna točka i standardni AS4 profil	Fiskalizacija eRačuna	Set podataka iz izdanog i zaprimljenog eRačuna koje obveznik fiskalizacije u obliku fiskalizacijske poruke dostavlja u Sustav za fiskalizaciju PU, prema čl. 48. Zakona o fiskalizaciji su: 1. datumu izdavanja računa 2. broju računa 3. datumu dospjeća plaćanja 4. izdavatelju računa 5. primatelju računa 6. količini, vrsti isporučenih dobara odnosno količini ili opsegu obavljenih usluga, uključujući KPD, osim u slučaju računa za predujam 7. datumu isporuke dobara ili obavljenih usluga ili datumu primitka predujma u računu za predujam, ako se taj datum može odrediti i razlikuje se od datuma izdavanja računa 8. poreznoj osnovici za svaku poreznu stopu ili izuzeće, jediničnoj cijeni bez PDV-a i svim popustima ili rabatima ako nisu uključeni u jediničnu cijenu 9. stopi PDV-a 10. iznosu PDV-a koji treba platiti, osim ako se primjenjuje poseban postupak u smislu propisa o PDV-u za koji je taj podatak isključen 11. broju i datumu prvobitnog računa, ako se izdaje račun, isprava ili obavijest što ga mijenja i izričito i nedvojbeno se na njega odnosi i 12. broju bankovnog računa ili virtualnom broju računa izdavatelja eRačuna ili bilo kojem drugom identifikatoru koji nedvosmisleno identificira eRačun izdavatelja za plaćanje. Fiskalizaciju eRačuna izdavatelj provodi u trenutku izdavanja eRačuna i to odvojeno od postupka razmjene eRačuna, dok primatelj eRačuna provodi fiskalizaciju najkasnije pet radnih dana od dana primitka eRačuna, isto odvojeno od postupka razmjene. Kao strukturirani elektronički dokument, eRačun omogućava PU dostupnost veće količine proširenih informacija o poslovnim aktivnostima poslovnih subjekata u realnom vremenu (koji uključuju i bankovne podatke), što će od 1. siječnja 2026. godine omogućiti praćenje prodaje i kupnje dobara i usluga, što predstavlja temelj za provođenje sveobuhvatnog nadzora poslovanja PU ako će isti biti potreban, kao i mogućnost ukidanja obveze vođenja većeg broja poreznih obrazaca.
Digitalni certifikat	je certifikat koji je izdan od strane pružatelja usluge povjerenja / kvalificiranih pružatelja usluga povjerenja u RH, a koji se koristi za potpisivanje fiskalizacijskih poruka i pri razmjeni eRačuna za potpisivanje poruka u kojima se šalje eRačun		
Informacijski posrednik	je pravna ili fizička osoba kojoj je dodijeljen OIB i koja uslužno pruža usluge izdavanja i primanja eRačuna te pratećih isprava drugima i fiskalizacije eRačuna, a može pružati usluge elzvjestavanja i/ili metapodatkovnih servisa drugima. Prema čl. 58. – 62. Zakona o fiskalizaciji, propisane su obveze i odgovornosti informacijskog posrednika (koji odgovara za ispravnost programskog rješenja koje nudi za potrebe primjene zakona), uvjeti i dokumentacija potrebna za obavljanje poslova, testiranje sukladnosti ishođenjem završnog izvješća te praćenje ispunjenja uvjeta radi uspješne provedene registracije u AMS-u. Na Javnom portalu PU, PU omogućava javnu dostupnost podataka objavom popisa informacijskih posrednika kojima je izdana potvrda o sukladnosti. Porezni obveznici koji koriste usluge informacijskog posrednika kao pristupne točke, obvezni su o pravima i obvezama sklopiti ugovor privatno-pravne prirode. Informacijskim posrednikom smatra se i PU koja besplatnom aplikacijom MIKROeRačun pod određenim uvjetima, omogućava malim poreznim obveznicima izdavanje, zaprimanje i pohranu eRačuna kao i fiskalizaciju izdanih i zaprimljenih eRačuna. Pristup ovoj aplikaciji omogućen je putem elektroničke usluge ePorezna.		
Testiranje sukladnosti	za potrebe primjene Zakona, testiranje sukladnosti podrazumijeva provjeru dosljednosti, cjelovitosti i ispravnosti sustava u odnosu na razmjenu eRačuna, provedbu fiskalizacije eRačuna i objavu identifikatora u AMS-u		
Fiskalizacija eRačuna	je postupak kojim se u Sustav za fiskalizaciju PU dostavljaju propisani podaci iz eRačuna, a koji obuhvaća fiskalizaciju izdavanja i zaprimanja eRačuna. Prema navedenom, postupak fiskalizacije eRačuna predstavlja programsko rješenje prema kojem se iz strukturiranog formata eRačuna, izdvajaju taksativno određeni elementi i dostavljaju u obliku fiskalizacijske poruke u PU.	Tuzemna transakcija	je isporuka koju izdavatelj eRačuna obavlja primatelju eRačuna i koja podliježe oporezivanju hrvatskim PDV-om, neovisno o tome je li oslobođena ili oporeziva PDV-om, te svaki predujam primljen od primatelja eRačuna prije obavljene isporuke, pod uvjetom da su izdavatelj i primatelj eRačuna porezni obveznici sa sjedištem ili prebivalištem u RH. Prema navedenom, za tuzemne transakcije su važna 2 uvjeta, a to su : primatelj i izdavatelj eRačuna imaju sjedište u RH, te da je mjesto oporezivanja RH
		elzvjestavanje	postupak kojim u Sustav za fiskalizaciju izdavatelj i primatelj eRačuna dostavljaju podatke o određenim isporukama, a to su: podaci o odbijanju, naplati eRačuna te isporukama za koje nije bilo moguće izdati eRačun. Za postupak elzvjestavanja izdavatelj i primatelj eRačuna mogu koristiti tri načina - web servis, informacijskog posrednika ili FiskAplikaciju.

3. Obveza zaprimanja i izdavanja eRačuna

Sukladno Novom Zakonu o fiskalizaciji, razmjena eRačuna u tuzemnim transakcijama između poreznih obveznika u B2B segmentu te između poreznih obveznika i javnih tijela u B2G segmentu, obavljat će se u tri faze:

I) PRVA FAZA - PRIMJENA OD 1. SIJEČNJA 2026. GODINE, propisana je obveza:

a) Izdavanja i zaprimanja eRačuna za poslovne subjekte sa sjedištem, prebivalištem ili uobičajenim boravištem u tuzemstvu, koji su upisani u registar obveznika PDV-a

Navedeno se odnosi na pravne i fizičke osobe koje su obveznici plaćanja poreza na dobit, fizičke osobe koje su obveznici plaćanja poreza na dohodak, tijela državne uprave, općine, gradove, proračunske i izvanproračunske korisnike državnog i lokalnog proračuna koji su upisani u registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika, neprofitne organizacije - obrazovne ustanove, fakulteti, škole, vrtići, muzeji², stjecatelje drugog dohotka³ – autori, umjetnici, sportaši, akviziteri, prevoditelji, tumači i druge fizičke osobe, OPG-ovi, ako su upisani u registar obveznika PDV-a.

Svi izdavatelji i primatelji eRačuna, razmjenjuju eRačun između pristupnih točaka. Pristupna točka može biti izdavatelj eRačuna koji radi samostalno za sebe ili može koristiti uslugu informacijskog posrednika. Informacijski posrednici koji uslužno obavljaju postupak razmjene eRačuna i fiskalizaciju, obvezno prolaze postupak testiranja kroz portal za testiranje sukladnosti PU kada su dužni dostaviti i potrebnu dokumentaciju. Međutim, porezni obveznici koji samostalno rade, isto prolaze testiranje sukladnosti ali bez dostavljanja dodatne dokumentacije.

Izdavatelji i primatelji eRačuna, imaju obvezu fiskalizacije eRačuna, kada pristupna točka dostavlja set podataka u vidu fiskalizacijske poruke u PU, koja potvrđuje primitak poruke. I izdavatelj i primatelj eRačuna imaju obvezu dostave određenih podataka odnosno elzvjestavanja, pri čemu izdavatelj eRačuna dostavlja podatak o naplati eRačuna te o isporukama za koje nije bilo moguće izdati eRačuna (ako ne postoji dostupnost podataka o adresi za zaprimanje eRačuna u AMS-u - adresaru kojeg vodi PU⁴). Primatelj eRačuna dostavlja u sustav elzvjestavanja podataka o mogućem odbijanju eRačuna.

b) samo zaprimanja eRačuna te provedbu postupka fiskalizacije eRačuna za poslovne subjekte sa sjedištem, prebivalištem ili uobičajenim boravištem u tuzemstvu, a koji nisu upisani u registar obveznika PDV-a

Navedeno se odnosi na pravne i fizičke osobe koje su obveznici plaćanja poreza na dobit, fizičke osobe koje su obveznici plaćanja poreza na dohodak, te na tijela državne uprave, JLS te proračunske i izvanproračunske korisnike državnog proračuna i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koji su upisni u registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika, a nisu upisani u registar obveznika PDV-a.⁵

Svaki primatelj eRačuna dužan je prije početka propisane obveze zaprimanja eRačuna, dostaviti podatak PU o identifikatoru poreznog obveznika putem kojeg će se pronaći njegova krajnja adresa za zaprimanje eRačuna u AMS-u.

II) DRUGA FAZA - PRIMJENA OD 1. SIJEČNJA 2027. GODINE, propisana je obveza:

- izdavanja i zaprimanja eRačuna za sve poslovne subjekte za tuzemne transakcije u B2B segmentu i B2G segmentu, kada bi papirnati račun u potpunosti trebao biti zamijenjen eRačunom.

Međutim, nisu obveznici izdavanja ni zaprimanja eRačuna neprofitne organizacije koje nisu obveznici poreza na dobit i koje nisu upisane u registar obveznika PDV-a. To mogu biti proračunski subjekti, udruge i njihovi savezi, zaklade, fundacije, ustanove, umjetničke organizacije, komore, sindikati, udruge poslodavaca te sve druge pravne osobe kojima temeljni cilj osnivanja i djelovanja nije stjecanje dobiti, za koje iz posebnih propisa proizlazi da su neprofitnog karaktera.

III) TREĆA FAZA – PRIMJENA OD 1. SRPNJA 2027. GODINE

- uz potrebna naknadna usklađenja propisa, predviđena je obveza izdavanja i zaprimanja eRačuna na EU tržištu.

U trećoj fazi, eRačun bi trebao postati standard razmjene između društava koja posluju u različitim državama članicama na tržištu EU.

4. Uvjeti za izdavanje eRačuna i postupak fiskalizacije 2.0 prema primjerima

Za propisanu obvezu izdavanja eRačuna i provođenje postupka fiskalizacije 2.0, koju od 1. siječnja 2026. godine imaju poslovni subjekti koji su upisani u registar obveznika PDV-a, potrebna su tri uvjeta (kao što je prikazano na slici 1), i to su:

- poslovni subjekt se mora smatrati izdavateljem eRačuna prema čl. 38. Zakona o fiskalizaciji

² Samo neprofitne organizacije koje su obveznici PDV-a ili poreza na dobit, postaju obveznicima zaprimanja i izdavanja eRačuna od 1.siječnja.2026.

³ Primjerice za stjecatelje drugog dohotka - ako su naručitelji obveznici zaprimanja eRačuna, tada fizičke osobe koje su upisane u sustav PDV-a a sklopile su s naručiteljem ugovor o autorskom djelu, obvezne su od 1. siječnja 2026. godine izdati eRačun i provesti postupak fiskalizacije. Još samo do kraja 2025. godine, fizička osoba koja je obveznik PDV-a može naručiteljima prema sklopljenom ugovoru, izdati račun sa zaračunatim PDV-om na papiru.

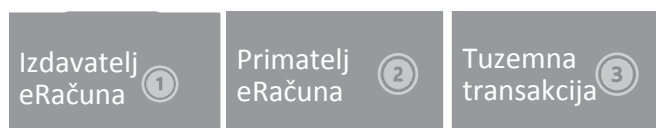
⁴ Zakon o fiskalizaciji propisana je obveza primatelja eRačuna da dostavi podatak o adresi za zaprimanje eRačuna. PU osigurava dostupnost podataka o adresi za zaprimanje eRačuna svih primatelja.

⁵ Neprofitne organizacije, proračunski i izvanproračunski korisnici te JLS, koji su upisani u registar obveznika PDV-a, navedeni su pod točkom a), koji uz obvezu zaprimanja imaju i obvezu izdavanja eRačuna od 1. siječnja 2026. godine.

- poslovni subjekt se mora smatrati primateljem eRačuna prema čl. 2.st.1.točka 24. Zakona o fiskalizaciji
- isporuka koju izdavatelj eRačuna obavlja primatelju eRačuna odnosi se na tuzemne transakcije koje podliježu oporezivanju hrvatskim PDV-om, pri čemu su i izdavatelj i primatelj eRačuna porezni obveznici sa sjedištem ili prebivalištem u RH.

Ako kumulativno nisu ispunjena sva tri navedena uvjeta, nema obveze izdavanja eRačuna i provođenja postupka Fiskalizacije 2.0. U tom slučaju za obavljenju tuzemnu isporuku dobara ili usluga, poslovni subjekti izdaju račun na papiru u wordu, PDF formatu ili na njima neki drugi prihvatljiv način. O isporukama za koje nije izdan eRačun, ne provodi se ni obveza postupka elzvjestavanja.

Slika 1. Uvjeti za izdavanje eRačuna i Fiskalizaciju 2.0

Posebno se ističe da se za porezne potrebe kao ispravan eRačun, priznaje samo strukturirani XLM elektronički oblik koji omogućuje njegovu automatsku i elektroničku obradu. Međutim primatelj i izdavatelj eRačuna mogu samostalno odlučiti o vizualizaciji ili PDF obliku eRačuna kao čitljivom dokumentu, ali navedeno mogu stvoriti samo za vlastite potrebe, jer za porezne svrhe takav račun nema nikakvu vrijednost.

Primjer 1: Fiskalizacija eRačuna za grad koji je u sustavu PDV-a

Grad koji je upisan u registar obveznika PDV-a, vlasnik je poslovne zgrade koju iznajmljuje društvu Trešnja d.o.o. prema sklopljenom ugovoru o najmu. Je li grad od 1. siječnja 2026. godine obavezan za uslugu najma korištenja poslovne zgrade izdati društvu Trešnja d.o.o. eRačun i provesti postupak fiskalizacije?

Prema Zakonu o fiskalizaciji, obveznici izdavanja i fiskalizacije eRačuna od 1. siječnja 2026. su tijela

državne uprave, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te proračunski i izvanproračunski korisnici državnog proračuna i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koji su upisani u Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika, i koji su upisani u registar obveznika PDV-a.

Stoga je grad od 1.1.2026. godine obavezan izdati i fiskalizirati eRačun za obavljenju uslugu najma korištenja zgrade.

U slučaju da tijela državne uprave, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te proračunski i izvanproračunski korisnici državnog proračuna i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koji su upisani u Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika, nisu upisani u registar obveznika PDV-a, tada od 1. siječnja 2026. godine imaju obvezu samo zaprimanja i fiskalizacije eRačuna. Svi primatelji eRačuna moraju moći zaprimati

eRačune. Navedeno znači da moraju imati programsko rješenje odnosno pristupnu točku, kako bi mogli zaprimati eRačune od svojih dobavljača.

Primjer 2: Fiskalizacija eRačuna neprofitne organizacije koja je obveznik poreza na dobit i nije u sustavu PDV-a

Neprofitna organizacija - zaklada je obveznik poreza na dobit jer obavlja gospodarsku djelatnost koja se odnosi na iznajmljivanje stambenog prostora te mjesečno izdaje račune fizičkoj osobi građaninu, međutim nije upisana u registar obveznika PDV-a.

Radi primjene Zakona o fiskalizaciji, zaklada postavlja pitanje:

- ima li obvezu izdavanja fiskaliziranih eRačuna od 1. siječnja 2026. godine kupcu fizičkoj osobi (B2C segment),
- ima li obvezu zaprimanja eRačuna od 1. siječnja 2026. godine, budući fizička osoba obavlja uplatu mjesečne najamnine na transakcijski račun?

Odgovor a) - prema Zakonu o fiskalizaciji izdavanje i zaprimanje eRačuna te njihova fiskalizacija, primjenjuje se u B2B segmentu, a ne u B2C segmentu. Stoga zaklada koja je obveznik poreza na dobit a nije upisana u registar obveznika PDV-a, **nema obvezu izdavanja** fiskaliziranih eRačuna od 1. siječnja 2026. godine kod izdavanja računa za najam fizičkoj osobi.

Odgovor b) – neovisno što fizička osoba uslugu najma uplaćuje na transakciji račun, zaklada koja je obveznik poreza na dobit, obvezna je prema Zakonu o fiskalizaciji od 1. siječnja 2026. godine **zaprimati eRačun** od izdavatelja eRačuna. Naime, prema čl. 2.st.1. točka 24. Zakona o fiskalizaciji, propisano je da su primatelji eRačuna obveznici poreza na dobit prema propisu kojim se uređuje porez na dobit a koji nisu upisani u registar obveznika PDV-a, a imaju sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište u tuzemstvu.

Primjer 3: Stambena zgrada i obveza izdavanja i zaprimanja eRačuna

S obzirom na donošenje novog Zakona o upravljanju i održavanju stambenih zgrada (Nar. nov., br. 152/24.), postavlja se pitanje hoće li stambene zgrade biti obvezne zaprimati eRačune prema Zakonu o fiskalizaciji?

Stambene zgrade ne obavljaju gospodarsku djelatnost, te u tom smislu nisu obveznici PDV-a i nisu obveznici poreza na dobit. Stoga nisu u obvezi izdavanja i zaprimanja eRačuna, ne trebaju ih fiskalizirati, i ne trebaju imati digitalni CERTIFIKAT.

Primjer 4: Fiskalizacija i slanje uplatnica za stambenu pričuvu

Postavlja se pitanje je li slanje uplatnica (HUB obrasca) i obračun mjesečne pričuve pokriveno Fiskalizacijom 2.0.

Mora li se tako poslana uplatna dokumentacija koja je podsjetnik na zakonsku obvezu fiskalizirati?

Zajednica suvlasnika koja je pravna osoba prema novom Zakonu o upravljanju i održavanju stambenih zgrada (Nar. nov., br. 152/24.), ne obavlja gospodarsku djelatnost, te u tom smislu nije obveznik PDV-a i nije obveznik poreza na dobit. Radi navedenog nema obveze izdavanja ni zaprimanja eRačuna, ni provođenja postupka fiskalizacije prema Zakonu o fiskalizaciji.

Primjer 5: Fiskalizacija 2.0 i porezni obveznik bez sjedišta u RH

Porezni obveznik koji ima sjedište u EU a za potrebe PDV-a je samo registriran u RH i ima HR PDV identifikacijski broj, postavlja pitanje je li u obvezi izdavanja odnosno zaprimanja te fiskalizacije eRačuna prema Zakonu o fiskalizaciji.

Obveza izdanja i zaprimanja te fiskalizacije eRačuna prema Zakonu o fiskalizaciji, odnosi se samo na tuzemne transakcije. Stoga se na poslovnog subjekta koji ima prebivalište ili uobičajeno boravište u drugim državama članicama EU ili trećim zemljama, a u RH je samo registriran za potrebe PDV-a i ima dodijeljen hrvatski PDV ID broj, za isporuke za koje je mjesto oporezivanja RH, ne odnosi obveza izdavanja eRačuna niti provedba postupka Fiskalizacije 2.0.

Primjer 6: Fiskalizacija 2.0 i vizualizacija eRačuna

Obveznik izdavanja eRačuna postavlja pitanje je li prilikom slanja eRačuna obvezna vizualizacija ili je dovoljan XML?

Vizualizacija ili PDF ili bilo koji čitljiv dokument kojeg stvara izdavatelj ili primatelj eRačuna za vlastite potrebe, odbir je poreznog obveznika i ovisi isključivo o njegovoj volji. Vizualizacija eRačuna za porezne potrebe nema utjecaja, jer se kao eRačun priznaje samo strukturirani elektronički oblik XML. Ako se iz vlastitih razloga primatelj i izdavatelj eRačuna ipak odluče za vizualizaciju eRačuna, sami odlučuju koje će podatke iz eRačuna prikazati.

Primjer 7: Razlika KPD oznake na ulaznom i izlaznom eRačunu

Kada se zaprima eRačun dobavljača koji se fiskalizira, na njemu su proizvodi razvrstani po oznaci KPD dobavljača. Može li kupac fakturirane proizvode evidentirati pod drugim šiframa, kada proizvode isporučuje drugom poreznom obvezniku?

Zakon o fiskalizaciji ne propisuje obvezu da se klasifikacija KPD primjenjuje na ulaznim dokumentima (kao što je primka, ulazna kalkulacija), već isključivo propisuje obvezu iskazivanja oznake KPD na izlaznom eRačunu. Kupac može fakturirane proizvode evidentirati i pod drugim šiframa, ali kada ih isporučuje drugom poreznom obvezniku za transakcije u B2B segmentu, isporučenom proizvodu treba dodijeliti ispravnu oznaku koja može biti ista kao i na ulaznom eRačunu, ali i ne mora (primjerice u slučaju prerade ili dorade proizvoda, kod prodaje u trgovini na veliko

i sl.). KPD klasifikacija se ne odnosi na račune koji se izdaju u krajnjoj potrošnji.

Primjer 8: Klasifikacija KPD i fakturiranje usluga u paušalnom iznosu

Kako porezni obveznik određuje klasifikaciju KPD, ako mjesečno u paušalnom iznosu fakturira svoje usluge za koje ne može točno pronaći oznaku.

Izdavatelj u eRačun unosi šifru koja najbliže opisuje predmetnu uslugu, dok u opisnom dijelu navodi koje sve usluge odabrana šifra uključuje. Primjerice, paušal za knjigovodstvene usluge prema ugovoru za siječanj 2026. godine, oznaka KPD može biti 69.20.23. ili se mogu nabrojati obavljene usluge – obračuna plaće oznaka KPD 69.20.24, sastavljanje financijskih izvještaja oznaka KPD 69.20.22 i sl.

5. Besplatne aplikacije porezne uprave

Korištenjem elektroničke usluge u sustavu ePorezna, porezni obveznici mogu koristiti tri besplatne aplikacije:

1. MIKROeRAČUN – čl. 54. Zakona o fiskalizaciji
2. FiskAplikacija – za fiskalizaciju i elzvjestavanje – čl. 68. Zakona o fiskalizaciji
3. Portal za testiranje sukladnosti – čl. 60. Zakona o fiskalizaciji

5.1. Aplikacija MIRKOeRAČUN

Digitalizacija poslovanja primjenom eRačuna unaprijedit će poslovne procese vezane uz računovodstvo poduzetnika radi ušteda u vremenu i smanjenih troškova izrade, slanja, zaprimanja i obrade računa. Međutim, uvođenje digitalnog računovodstvenog sustava je složeno i kompleksno te zahtijeva značajna novčana ulaganja radi osiguranja zadovoljavajuće softverske i hardverske podrške.

Stoga je za male porezne obveznike kojima bi izdaci za digitalizaciju poslovanja bili veći od mogućih ušteda, PU omogućila korištenje aplikacije MIKROeRAČUN.

Prema odredbama čl. 2. st. 2. točka 4. Zakona o fiskalizaciji, značenje pojma MIKROeRAČUN odnosi se na besplatnu aplikaciju PU za izdavanje, zaprimanje, fiskalizaciju te čuvanje eRačuna u rokovima čuvanja, a koja je namijenjena određenoj skupini primatelja eRačuna za razmjenu eRačuna i fiskalizaciju istih pod određenim uvjetima. Osim što ne naplaćuje naknadu za korištenje navedene aplikacije, PU ne sklapa ni ugovor s korisnikom. Pristup ovoj aplikaciji i upravljanje ovlaštenjima omogućeno je putem Nacionalnog identifikacijskog i autentifikacijskog sustava i sustava eOvlaštenja.

Prema navedenom, MIRKOeRAČUN predstavlja mrežnu aplikaciju PU - pristupnu točku koja se ne naplaćuje, a razvijena je u procesu uvođenja Fiskalizacije 2.0. Korisnik navedene usluge je porezni obveznik izvan sustava PDV-a, a obveznik je poreza na dohodak od samostalne djelatnosti ili obveznik poreza na dobit, koji ima sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište u tuzemstvu te

ima obvezu zaprimanja eRačuna te provedbu fiskalizacije eRačuna, a nije obveznik primjene propisa o elektroničkom izdavanju računa u javnoj nabavi.

Međutim, ako korisnik u tijeku poreznog razdoblja postane obveznik PDV-a ili javni naručitelj, pravo na korištenje sustava MIKROeRAČUN prestaje s prvim danom slijedeće godine. U tom slučaju je potrebo odabrati drugog informacijskog posrednika za zaprimanje te provedbu fiskalizacije eRačuna.

Kao bi se mogla koristiti aplikacija MIKROeRAČUN putem weba, korisnik mora osigurati sljedeće tehničke uvjete:

- Osobno računalo;
- Pristup internetu;
- Operativni sustav: Windows 7 ili noviji;
- Internetski preglednici: Google Chrome 45.0 ili novija, Mozilla Firefox 57.0 ili novija, Opera 32.0 ili novija, Microsoft Edge 80.0 ili novija te
- Vjerodajnice za pristup ePoreznoj.

Nakon što porezni obveznik pristupi ePoreznoj, te nakon izvršene autentifikacije i autorizacije, sustav automatski prepoznaje prava korisnika i preusmjerava ga na aplikaciju MIKROeRAČUN, bez potrebe za dodatnom prijavom.

5.1.1. Zaprimanje eRačuna pomoću aplikacije MIKROeRAČUN

Kako ne bi trebali koristiti i plaćati usluge informacijskog posrednika, aplikaciju MIKROeRAČUN mogu koristiti mali porezni obvezni za zaprimanje eRačuna kojeg im šalje drugi obveznik fiskalizacije. Pri zaprimanju eRačuna, sustav provjerava usklađenost eRačuna sa EU normom, te ako dokument nije ispravan, pošiljatelju se vraća obavijest o neispravnosti uz opis greške.

Samo ako je eRačun ispravan, pohranjuje se u bazu podataka pod funkcionalnost *Osnovna pretraga*, gdje su zaprimljeni svi eRačuni dostupni za upravljanje. Osim osnovnog pregleda, mali porezni obveznik ima mogućnost i **napredne pretrage** prema različitim kriterijima: datum, iznos, pošiljatelj ili status dokumenta.

Aplikacija MIKROeRAČUN osigurava digitalni trag od zaprimanja do konačne obrade eRačuna, pri čemu statusi uključuju oznake: zaprimljen, u obradi, prihvaćen i plaćen, a koji se automatski bilježe pri prelazu iz jednog statusa u drugi. Mali porezi obveznik može jedan ili više eRačuna „izvesti“ na svoje računalo u izvornom XLM obliku ili po vlastitoj odluci u obliku PDF vizualizacije.

5.1.2. Fiskalizacija i odbijanje ulaznog eRačuna

Nakon što je eRačun pohranjen u sustav, pomoću aplikacije se automatski pokreće proces fiskalizacije zaprimljenog eRačuna koji prelazi u status *fiskaliziran*. U slučaju da fiskalizaciju nije moguće provesti, eRačun dobiva status *nefiskaliziran* s opisom greške, radi ponovnog pokušaja fiskalizacije.

Pomoću aplikacije mali porezni obveznik ima mogućnost i odbiti eRačun ako isti nije u skladu sa njegovim zahtje-

vima. Akciju odbijanja eRačuna obavlja ručno mali porezni obveznik, uz obvezan unos razloga odbijanja, u kojem slučaju eRačun mijenja status u *odbijen*, pri čemu se porezni status ažurira u *fiskalizirano odbijanje*. Istovremeno a pomoću aplikacije, informacija o odbijanju eRačuna evidentira se i u servisu za izvještavanje fiskalizacijskog sustava PU.

Budući su mali porezni obveznici od 1. siječnja 2026. godine samo obveznici zaprimanje eRačuna što će im omogućiti aplikacija MIKROeRAČUN, funkcija izdavanja eRačuna pomoću navedene aplikacije biti će dostupna od 1. siječnja 2027. godine, kada bi svi poslovni subjekti u svom poslovanju trebali razmjenjivati eRačune.

5.1.3. Uputa o postupanju korisnicima aplikacije MIKROeRAČUN

U sklopu projekta Fiskalizacija 2.0 na stranicama PU, u dijelu dokumentacija, 1. rujna 2025. godine objavljeni su slijedeći dokumenti:

- Opći uvjeti korištenja aplikacije MIKROeRAČUN,
- Korisničke upute aplikacije MIKROeRAČUN, te
- Informativni letak - MIKROeRAČUN

Do aplikacije se dolazi korištenjem ePorezne, gdje se pod dijelom *‘Usluge’* nalazi poveznica na MIKROeRAČUN aplikaciju. Odabirom aplikacije, otvaraju se u novoj kartici preglednika – izbornici za navigaciju kroz aplikaciju, odjela i dohvat dokumentacije o aplikaciji.

Prednosti odabrane aplikacije za male porezne obveznike su:

- dostupna u svakom trenutku sa bilo kojeg mjesta
- zamjenjuje potrebu vođenja više poreznih evidencija i izvješća
- smanjuje troškove poslovanja – manje papira i više vremena za posao
- ubrzava poslovanje
- sigurnost u postupanju s podacima
- štedi vrijeme i ljudske resurse

5.1.4. Opći uvjeti korištenja

Porezni obveznik koji želi koristiti aplikaciju, dužan je **prihvatiti opće uvjete korištenja aplikacije**. Opći uvjeti korištenja uređuju odnose između Ministarstva financija, PU kao pružatelja usluge aplikacije MIKROeRAČUN s jedne strane i Korisnika usluge s druge strane. U općim uvjetima korištenja za obje strane – i pružatelja i korisnika usluge, definirane su odgovornosti i obveze, od kojih se navode najznačajnije:

➤ ODGOVORNOST I OBVEZE POREZNE UPRAVE

- Kontinuirano pratiti nove tehnologije, objaviti na svojim mrežnim stranicama informacije o korištenju MIKROeRAČUN-a, tehničku dokumentaciju te obavijesti o novim funkcionalnostima i promjenama koje utječu na korištenje
- Osigurati pristup aplikaciji i korištenje svih funkcionalnosti aplikacije bez naknade sukladno Zakonu

- Podatke MIKROeRAČUN-a koristiti isključivo za potrebe rada MIKROeRAČUNA i štititi kao povjerljive
- Objaviti na svojoj mrežnoj stranici izmjene Uvjeta korištenja
- Čuvati eRačune u općim zastarnim rokovima

➤ POREZNA UPRAVA NE ODGOVARA

- Za ispravnost podataka koje Korisnik učitava na MIKROeRAČUN
- Za nemogućnost korištenja i povezivanja sustava Korisnika s MIKROeRAČUN-om zbog neispunjenja tehničkih uvjeta
- Za štetu nastalu zbog neodgovarajuće upotrebe digitalnih certifikata od strane Korisnika ili zbog zloupotrebe digitalnih certifikata od strane Korisnika ili trećih osoba
- Za smanjenu funkcionalnost ili druge nedostatke u radu drugih računalnih programa ili druge programske podrške na strani Korisnika zbog korištenja MIKROeRAČUN-a

➤ ODGOVORNOST I OBVEZE KORISNIKA

- Upoznati se sa svim uvjetima korištenja MIKROeRAČUN-a i svim relevantnim dokumentima i njihovim promjenama koje Pružatelj usluge objavljuje
- Korisnik može biti i osoba koja je ovlaštena od strane poreznog obveznika
- Čuvati tajnost korisničkih postavki za pristup uslugama, kao i povjerljivost podataka u vezi s korištenjem usluga
- Koristiti se uslugom u skladu s korisničkim uputama Pružatelja usluge
- Pravodobno obavijestiti Pružatelja usluge o svim promjenama osobnih ili drugih podataka koji utječu ili mogu utjecati na korištenje usluga
- Osigurati potrebne tehničke uvjete propisane Općim uvjetima i tehničkom dokumentacijom za korištenje usluge;
- Postupati u skladu s obavijestima o radu MIKROeRAČUN-a

5.1.5. Dostavljanje obavijesti u korisnički pretinac o aplikaciji MIKROeRAČUN

Kao bi se obavijestili mali poduzetnici o mogućnosti korištenja sustava MIKROeRAČUN, PU će u razdoblju od 1. rujna 2025. do 31. prosinca 2025. godine putem korisničkog pretnica ePorezne provoditi kampanju obavješćavanja korisnika. Prvo slanje poruke obavljeno je 3. rujna 2025. uz redovito slanje u mjesečnim intervalima, poslovnim subjektima koji se još nisu registrirali za korištenje aplikacije MIKROeRAČUN.

Sadržaj poruke:

Poštovani,

obavještavamo vas da ste u skladu sa novim Zakonom o fiskalizaciji (NN 89/2025), identificirani u Informacijskom sustavu Porezne uprave kao porezni obveznik koji ima pravo korištenja besplatne aplikacije za izdavanje, zaprimanje i fiskalizaciju eRačuna (»MIKROeRAČUN«). Aplikacija MIKROeRAČUN namijenjena je za razmjenu eRačuna i fiskalizaciju istih pod uvjetima propisanim Zakonom o fiskalizaciji. Pristup ovoj aplikaciji i upravljanje ovlaštenjima omogućeno je ePoreznom putem Nacionalnog identifikacijskog i autentifikacijskog sustava i sustava eOvlaštenja.

Ukoliko se odlučite za korištenje aplikacije MIKROeRAČUN potrebno je da se prijavite u sustav ePorezna gdje se pod kategorijom „Usluge“ nalazi poveznica do aplikacije MIKROeRAČUN. Nakon prihvatanja „Općih uvjeta korištenja“ postajete registrirani korisnik aplikacije.

Sve detalje oko korištenja aplikacije MIKROeRAČUN naći ćete u uputama unutar same aplikacije i na sljedećoj poveznici „Upute“.

Također, osnovne informacije smo vam osigurali na letku na sljedećoj poveznici „Letak“.

Za dodatne informacije možete nas kontaktirati putem web obrasca „Pišite nam“.

S poštovanjem, Porezna uprava

5.1.6. Letak MIKROeRAČUN Porezne uprave

Radi lakšeg snalaženja, na svojim mrežnim stranicama, PU je objavila i informativni letak o načinu korištenja aplikacije MIKROeRAČUN, kroz 4 koraka:

1. Mali porezni obveznik treba prihvatiti **Uvjete korištenja**. Prema čl. 74. Zakona o fiskalizaciji, PU će omogućiti malim poreznim obveznicima da prihvatanjem općih uvjeta korištenja postanu korisnici aplikacije MIKROeRAČUN.
2. Objaviti digitalnu adresu za zaprimanje eRačuna u Adresaru metapodatkovnih servisa – AMS
3. Svaki poslovni partner kao izdavatelj eRačuna, može malom poreznom obvezniku poslati eRačun
4. Aplikacija MIKROeRAČUN će po svakom zaprimljenom eRačunu ispuniti zakonsku obvezu fiskalizacije podataka te čuvanje zaprimljenog eRačuna u zakonskom roku od 6 godina.

Ako se mali porezni obveznik odluči za korištenje aplikacije do 31.12.2025. godine, za primjenu od 01.01.2026. godine, uz prihvatanje Uvjeta korištenja, nema obvezu traženja ili ugovaranja drugog informacijskog posrednika.

Zašto MIKROeRAČUN?

- besplatna aplikacija unutar sustava ePorezna - Jedinstveni portal Porezne uprave
- dostupna u svakom trenutku sa bilo kojeg mjesta
- zamjenjuje potrebu vođenja niza poreznih evidencija i izvješća
- smanjuje troškove poslovanja
- ubrzava poslovanje
- sigurnost u postupanju s podacima
- štedi vrijeme i ljudske resurse

Ukoliko se odlučite za korištenje aplikacije do 31.12.2025. godine, za primjenu od 01.01.2026. godine, uz prihvaćanje „Uvjeta korištenja“, **nemate obvezu traženja ili ugovaranja drugog informacijskog posrednika.**

tijekom 2026.

zaprimanje eRačuna i
fiskalizacija zaprimanja eRačuna
od 01.01.2027.
izdavanje eRačuna i
fiskalizacija izdavanja eRačuna

Ukoliko u tijeku poreznog razdoblja postanete obveznik PDV-a, prestaje vam pravo na korištenje aplikacije s prvim danom sljedeće godine te morate odabrati drugog informacijskog posrednika.

Ulazak u sustav ePorezna

Potrebno jedno od ovlaštenja:

- PDV
- Porez na dohodak i doprinosi
- Porez na dobit
- PKK
- Fiskalizacija prijava poslovnih prostora
- Sve elektroničke usluge

1 Prihvaćanje „Uvjeta korištenja“

Svaki poslovni partner kao izdavatelj eRačuna vam može dostaviti eRačun

2 Objava Vaše digitalne adrese za zaprimanje eRačuna u Adresaru metapodatkovnih servisa (AMS)

3 Aplikacija će po svakom zaprimljenom eRačunu ispuniti zakonsku obvezu fiskalizacije podataka i čuvati zaprimljene eRačune u zakonskim rokovima

4

5.2. Fiskaplikacija – za fiskalizaciju i elzveštavanje

Prema čl. 2. st. 1. točka 2. Zakona o fiskalizaciji, FiskAplikacija je aplikacija PU koja poreznim obveznicima omogućuje:

- pregled fiskaliziranih podataka iz sustava za fiskalizaciju računa u krajnjoj potrošnji i fiskalizaciju eRačuna (model Fiskalizacije 1.0 i model Fiskalizacije 2.0)
- uvid u statuse računa (zaprimljen, naplaćen odbijen)
- uvid u informativno ispunjenu prijavu PDV-a za određeno razdoblje oporezivanja, te
- unos podataka za potrebe fiskalizacije i elzveštavanja.

Pristup ovoj aplikaciji i upravljanje ovlaštenjima omogućeno je putem ePorezne.

Veliku pomoć za pravilan obračuna PDV-a, poreznim obveznicima pruža mogućnost uvida u informativnu prijavu PDV-a, koja se u FiskAplikaciji generira na temelju fiskaliziranih podataka primatelja i izdavatelja eRačuna, a koju porezni obveznik može preuzeti na lokalno računalo u PDF formatu

Međutim, **informativna prijava PDV-a** samo je informativnog karaktera i ne mijenja dosadašnja porezna pravila

za ispravno popunjavanje prijave PDV-a. Stoga je pri podnošenju prijave PDV-a za određeno razdoblje oporezivanja, pri priznavanju prava na pretporez, potrebno uzeti u obzir proratu, isporuke koje su vezane uz reprezentaciju, ograničenje prava na 50% odbitka pretporeza za osobne automobile i sl., a koja se ograničenja na temelju fiskaliziranih podataka ne mogu utvrditi.

Na stranicama PU, u dijelu dokumentacija od 1. rujna 2025. godine objavljene su Upute za korištenje FiskAplikacije.

6. Zaključak

Novim Zakonom o fiskalizaciji propisane su obveze izdavanja i zaprimanja eRačuna između osoba koje se smatraju izdavateljima eRačuna i primateljima eRačuna za transakcije obavljene u tuzemstvu.

Sve osobe koje se smatraju primateljima eRačuna, moraju moći zaprimati ulazne eRačune od drugih izdavatelja eRačuna, za što su obvezni osigurati određeno programsko rješenje odnosno pristupnu točku.

Programska rješenja za provođenje postupka Fiskalizacije 1.0 i postupka Fiskalizacije 2.0 nisu identična. Za porezne se potrebe kao ispravan eRačun priznaje samo strukturirani elektronički oblik u XML formatu.

Svi izdavatelji i primatelji eRačuna imaju obvezu fiskalizacije eRačuna. Postupak fiskalizacije eRačuna obavlja se izdvajanjem taksativno određenih podataka iz eRačuna potrebnih za porezne svrhe te dostavu istih u sustav za fiskalizaciju PU. Fiskalizacija eRačuna temelji se na softverskim rješenjima, stoga će se od 1. siječnja 2026. godine provođenjem postupka izdavanja i zaprimanja računa, istovremeno odvijati i izvještajni sustav. PU uspostavlja centralni sustav za fiskalizaciju i elzvjestavanje, koji će zaprimati,

kontrolirati i obrađivati podatke iz fiskalizacije računa u krajnjoj potrošnji, fiskalizacije eRačuna te elzvjestavanja.

Ako su neprofitne ustanove obveznici poreza na dobit samo za svoju gospodarsku djelatnost, te proračunski i izvanproračunski korisnici koji su upisani u Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika, a nisu upisani u registar obveznika PDV-a, imaju obvezu samo zaprimanja eRačuna od 1. siječnja 2026. godine od poslovnih subjekata i javnih tijela, dok će uz obvezu zaprimanja eRačuna, obveznicima izdavanja eRačuna postati od 1. siječnja 2027. godine, kada se predviđa puna primjena digitalne razmjene eRačuna u tuzemnom poslovanju. Istovremeno, proračunski korisnici, ustanove te dio neprofitnih organizacija, ostaju i nadalje obveznici zaprimanja elektroničkih računa za sve proizvode i usluge koje se smatraju javnom i jednostavnom nabavom a prema Zakonu o elektroničkom izdavanju računa u javnoj nabavi koji se primjenjuje od 1. srpnja 2019. godine.

Međutim, neprofitne organizacije koje nisu upisane u registar obveznika PDV-a i nisu obveznici plaćanja poreza na dobit, nemaju obvezu izdavanja eRačuna. Međutim i nadalje postoji obveza izdavanja računa prema drugim posebnim propisima.

U pripremnom razdoblju od 1. rujna do 31. prosinca 2025. godine, izdavatelji i primatelji eRačuna trebaju:

- odabrati model poslovanja za razmjenu eRačuna i fiskalizaciju podataka – odabir pristupne točke
- pomoću ePorezna dostaviti PU adresu za zaprimanje eRačuna, kako bi se omogućila javna dostupnost podataka o adresi za zaprimanje eRačuna u AMS-u
- prihvatiti opće uvjete za besplatno korištenje aplikacije MIKROeRačUN, ako su ispunjeni propisani uvjeti
- izraditi eRačun u strukturiranom elektroničkom obliku u skladu s EU normom i proširenjima koje je izdala PU.

Prijave u tijeku!

Pregledajte našu ponudu
aktualnih edukacija!

www.tim4pin.hr

Prijava u sustav mirovinskog osiguranja za korisnike mirovine u osiguranju od 1. siječnja 2026. godine

Sanja Rotim *

U članku autorica piše o pravnim posljedicama rada umirovljenika u odnosu na poslodavčevu obvezu uspostave propisanih prijava za vođenje matične evidencije mirovinskog osiguranja i obustavu isplate mirovine, te načinu uspostave navedenih prijava Zavodu, ovisno o kategoriji i statusu korisnika mirovine u osiguranju.

1. Uvod

Proširene mogućnosti rada umirovljenika bez posljedice obustave isplate mirovine, sukladno odredbama novog Zakona o mirovinskom osiguranju¹, koje stupaju na snagu 1. siječnja 2026. godine, posljedično poslodavcu nameću obvezu uspostave prijava za vođenje matične evidencije Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje (dalje: Zavod), u skladu s odredbama Pravilnika o vođenju matične evidencije Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje². U nastavku pišemo o pravnim posljedicama rada umirovljenika u odnosu na poslodavčevu obvezu uspostave propisanih prijava za vođenje matične evidencije mirovinskog osiguranja i obustavu isplate mirovine, te načinu uspostave navedenih prijava Zavodu, ovisno o kategoriji i statusu korisnika mirovine u osiguranju.

2. Pravne posljedice rada umirovljenika u odnosu na poslodavčevu obvezu uspostave prijave na mirovinsko osiguranje i obustavu isplate mirovine

Uspoređujući odredbe novog Zakona s prethodnom zakonskom regulativom **rada korisnika mirovina ostvarenih prema općim i posebnim propisima (korisnici mirovine u osiguranju)** i izuzimanja od obustave isplate mirovine, i nadalje je prema novom Zakonu korisnicima mirovine omogućen rad do polovice punog radnog vremena, bez obustave isplate mirovine, odnosno mirovina se nastavlja isplaćivati svim korisnicima starosne mirovine, starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika, prijevremene starosne mirovine, obiteljske mirovine ili dijela obiteljske mirovine koji se **tijekom korištenja prava na mirovinu zaposle do polovice punog radnog vremena**. Po pitanju mogućnosti **nastavka rada** korisnika mirovine, bez obustave isplate mirovine, Zakon također nadalje propisuje (čl. 42. st. 1. Zakona) da osiguranik može steći pravo na starosnu mirovinu, starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika i prijevremenu starosnu mirovinu kada ispuni uvjete

za mirovinu, a nakon prestanka osiguranja, ako Zakonom nije drukčije određeno te stavkom 4. istog članka **propisuje iznimku** koja određuje da osiguranik koji je nakon ispunjenja uvjeta za starosnu mirovinu, starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika i **prijevremenu** starosnu mirovinu prema Zakonu **nastavio raditi**, ali ne više s punim radnim vremenom, nego **do polovice punog radnog vremena** može i bez prestanka radnog odnosa steći pravo na tu mirovinu od dana s kojim je nakon ispunjenja uvjeta nastavio raditi do polovice punog radnog vremena. U skladu s odredbom članka 100. stavka 1. Zakona, korisniku mirovine ostvarene prema općem ili posebnom propisu koji se zaposli dulje od polovice punog radnog vremena ili počne obavljati djelatnost na temelju koje postoji obveza na osiguranje Zavod po službenoj dužnosti obustavlja isplatu mirovine, ako Zakonom nije drukčije određeno. Stavkom 2. istog članka propisano je da Zavod po službenoj dužnosti obustavlja isplatu mirovine i korisniku invalidske mirovine zbog potpunog gubitka radne sposobnosti odnosno opće nesposobnosti za rad, kao i korisniku kojemu je ta mirovina prevedena u starosnu mirovinu prema Zakonu ako se zaposli na 3,5 sata dnevno ili dulje ili počne obavljati djelatnost na temelju koje postoji obveza na osiguranje. Iznimno od navedenog, u skladu s odredbom stavka 3. istog članka Zakona, isplata mirovine **ne obustavlja se**:

- korisniku starosne mirovine, starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika, prijevremene starosne mirovine, obiteljske mirovine i dijela obiteljske mirovine koji se nakon navršenih 65 godina života **tijekom korištenja mirovine zaposli dulje od polovice punog radnog vremena ili počne obavljati djelatnost na temelju koje postoji obveza osiguranja**,
- osiguraniku osobi koja pruža njegu i pomoć hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata i koja za taj rad prima naknadu prema propisu kojim se uređuju prava hrvatskih branitelja (čl. 11. st. 3. Zakona), obrtniku upisanom u odgovarajući registar i osobi koja u skladu s posebnim propisima samostalno obavlja profesionalnu djelatnost (čl. 12. t.1. i 2. Zakona) i roditelju njegovatelju ili njegovatelju prema propisima o socijalnoj skrbi, te udomitelju koji obavlja standardno udomiteljstvo i

* Sanja Rotim, dipl. iur., HEP d.d., Zagreb

¹ NN, br. 96/25, na snazi od 1. srpnja 2025. godine – u nastavku Zakon

² NN, br. 153/23 i 86/25 – u nastavku Pravilnik

udomitelju koji obavlja specijalizirano udomiteljstvo za djecu (čl. 18. st. 4. i 5. Zakona), koji su ostvarili pravo na starosnu mirovinu iz članka 38. Zakona (s navršenih 65 godina života i 15 godina mirovinskog staža) bez prestanka osiguranja,

- korisniku invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti odnosno profesionalne nesposobnosti za rad,
- korisniku starosne mirovine ostvarene prema posebnim propisima o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba, prijašnjim propisima o pravima iz mirovinskog i invalidskog osiguranja vojnih osiguranika, o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske, o pravima djelatnika unutarnjih poslova, o pravima djelatnika na izvršenju sankcija izrečenih za kaznena djela, privrednih prijestupa i prekršaja ili propisu o posebnim pravima iz mirovinskog osiguranja zaposlenika na poslovima razminiranja ili propisu o pravima profesionalnih vatrogasaca,
- korisniku koji obavlja sezonske poslove u poljoprivredi prema propisu kojim se uređuje tržište rada i drugim propisima kojima je ovo pitanje uređeno na drukčiji način odnosno izričito propisano da se ne obustavlja isplata mirovine,
- korisniku koji ostvaruje drugi dohodak odnosno obavlja drugu djelatnost.

Stavkom 5. članka 42. Zakona propisana je iznimka prema kojoj pravo na starosnu mirovinu, osiguranik može steći kada ispuni uvjete za mirovinu, ali **bez prestanka osiguranja**, ako se radi o osiguraniku iz članka 11. stavka 3. (osobi koja pruža njegu i pomoć hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata i koje za taj rad primaju naknadu prema propisu kojim se uređuju prava hrvatskih branitelja), članka 12. točaka 1. i 2. (obrtniku upisanom u odgovarajući registar i osobi koja u skladu s posebnim propisima samostalno obavlja profesionalnu djelatnost) i članka 18. stavaka 4. i 5. Zakona (roditelju njegovatelju ili njegovatelju prema propisima o socijalnoj skrbi, te udomitelju koji obavlja standardno udomiteljstvo i udomitelju koji obavlja specijalizirano udomiteljstvo za djecu). Navedeni osiguranici s navršenih 65 godina života iznimno mogu steći pravo na starosnu mirovinu iz članka 38. Zakona i **bez prestanka obavljanja djelatnosti** na temelju koje postoji obveza osiguranja. Tako novi Zakon po prvi puta omogućava navedenim kategorijama samostalnih obveznika doprinosa **nastavak obavljanja samostalne djelatnosti** uz isplatu 50 % mirovine (starosna mirovina određuje se primjenom mirovinskog faktora 0,5), odnosno da im se kao korisnicima starosne mirovine s navršenih 65 godina života mirovina isplaćuje za vrijeme obavljanja obrta ili samostalne djelatnosti. Iz navedenog proizlazi da se od 1. siječnja 2026. godine primanje mirovine omogućuje obrtnicima koji ostvare pravo na starosnu mirovinu bez prestanka obavljanja obrtne djelatnosti.

Tako se od 1. siječnja 2026. godine korisnici starosne mirovine, starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika i prijevremene starosne mirovine **s navršenih 65 godina**

života mogu tijekom korištenja mirovine zaposliti dulje od polovice punog radnog vremena ili započeti obavljati djelatnost i primati pola mirovine.

Iznimno, prema ranijoj odredbi kod korisnika **invalidske mirovine zbog potpunog gubitka radne sposobnosti sukladno posebnom propisu**, ostvarene temeljem Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji, izuzimanje od obustave isplate mirovine uvjetovano je dnevnim radnim vremenom (manje od 3,5 sati), neovisno o tjednom radnom vremenu poslodavca. Zakonom je ista mogućnost, u skladu s odredbom članka 100. stavka 2., propisana i za **korisnike invalidske mirovine po općem propisu**. Prema Zakonu korisnicima **invalidske mirovine ostvarene zbog potpunog gubitka radne sposobnosti** (opća nesposobnost za rad) i korisnicima kojima je ta mirovina prevedena u starosnu mirovinu koji se **zaposle na 3,5 sati dnevno ili dulje ili počnu obavljati djelatnost na temelju koje postoji obveza na osiguranje, mirovina obustavlja**, a ako se od 1. siječnja 2026. zaposle na **manje od 3,5 sati dnevno mirovina im se nastavlja isplaćivati uz primjenu mirovinskog faktora 1,1.**

Korisniku **invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad, odnosno djelomičnog gubitka radne sposobnosti** koji se **zaposli dulje od polovice punog radnog vremena ili počne obavljati djelatnost na temelju koje postoji obveza na osiguranje isplata mirovine se ne obustavlja, ali se ovisno o uzroku invalidnosti, određuje nova svota mirovine koja se isplaćuje za vrijeme zaposlenja.**

Također, i nadalje se po Zakonu mirovina ne obustavlja ni: korisniku koji obavlja sezonske poslove u poljoprivredi prema propisu kojim se uređuje tržište rada i drugim propisima kojima je ovo pitanje uređeno na drugačiji način, odnosno kojima je izričito propisano da se ne obustavlja isplata mirovine te korisniku koji ostvaruje drugi dohodak, odnosno obavlja drugu djelatnost (npr. primici prema ugovoru o djelu, primici za rad u skupštinama i nadzornim odborima i sl.).

Zbog svega navedenog, poslodavac je za korisnike mirovine u osiguranju Zavodu dužan, sukladno Pravilniku, uspostaviti odgovarajuću prijavu osiguranja. Prilikom **uspostave prijave o početku osiguranja (M-1P/eM-P), odnosno prijave o promjeni tijekom osiguranja (M-3P/eM-3P)** za prethodno navedene korisnike mirovina, u Zavodu se **evidencija prijave provodi uz automatske kontrole podatka o dnevnom radnom vremenu**, budući je potrebno utvrditi, ovisno o prijavljenom tjednom radnom vremenu poslodavca (prijavom o početku poslovanja obveznika doprinosa - M-11P/eM-11P, odnosno prijavom o promjeni podataka obveznika doprinosa - M-13P/eM-13P), koliko iznosi polovica punog radnog vremena, odnosno puno radno vrijeme, kako bi se isplatio odgovarajući iznos mirovine (puni ili umanjeni iznos). Što se tiče automatskih **kontrola radnog vremena**, dnevno radno vrijeme poslodavca (puno) izračunava se tako da se broj sati **tjednog radnog vremena poslodavca**, prijavljenog Zavodu prijavom M-11P/eM-11P, odnosno M-13P/eM-13P, podijeli s

brojem radnih dana, (npr. 40 sati tjedno podijeljeno s 5 radnih dana je 8 sati dnevnog punog radnog vremena poslodavca, a 36 sati tjedno podijeljeno s 5 radnih dana je 7,2 sata dnevnog punog radnog vremena poslodavca). Kako bi se ustanovilo koliko iznosi polovica punog dnevnog radnog vremena poslodavca dobivena vrijednost dnevnog punog radnog vremena poslodavca dijeli se s 2, te uspoređuje s dnevnim radnim vremenom osiguranika koje je poslodavac prijavio prijavom o početku osiguranja - M-1P/eM-1P, odnosno prijavom o promjeni tijekom osiguranja - M-3P/eM-3P. Prosječno puno radno vrijeme poslodavca utvrđuje se na način da se dnevno radno vrijeme različitih poslodavaca zbroji i podijeli s brojem poslodavaca kod kojih je osiguranik zaposlen.

Primjer: Za osiguranika A. B. prijava M-1P/eM-1P uspostavljena je s datumom stjecanja svojstva osiguranika 5. siječnja 2026. godine od strane dva poslodavca, s nepunim radnim vremenom. Prvi poslodavac prijavom eM-11P prijavljuje tjedno radno vrijeme 40 sati tjedno, a drugi poslodavac 36 sati, pa puno dnevno radno vrijeme prvog poslodavca iznosi 8 sati, a drugog 7,2 sata dnevno. Prosječno tjedno radno vrijeme iznosi 38 sati ($40 + 36 = 76 : 2 = 38$), dijeljeno s 5 radnih dana iznosi prosječno puno radno vrijeme poslodavaca = 7,6. Polovica prosječnog punog radnog vremena iznosi 3,8 sati. Ako bi u navedenom primjeru zbroj radnog vremena na prijavama M-1P/eM-1P iznosio više od 3,8 sati, u tom slučaju nije ispunjen uvjet rada do polovice punog radnog vremena, te je potrebno utvrditi da li korisnik mirovine spada u kategoriju umirovljenika kojem se po novom Zakonu mirovina ne obustavlja već se omogućava isplata mirovine ovisno o prijavljenom dnevnom radnom vremenu osiguranika-korisnika mirovine (u umanjenom ili punom iznosu), a ako ne, uslijediti će automatska obustava isplate mirovine.

2.1. Korisnici starosne mirovine, starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika i prijevremene starosne mirovine - u osiguranju

Odredbom članka 42. stavka 4. Zakona propisano je da iznimno osiguranik koji je nakon ispunjenja uvjeta za starosnu mirovinu, starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika i prijevremenu starosnu mirovinu prema Zakonu **nastavio raditi, ali ne više s punim radnim vremenom, nego do polovice punog radnog vremena** može i bez prestanka radnog odnosa steći pravo na tu mirovinu od dana s kojim je nakon ispunjenja uvjeta nastavio raditi do polovice punog radnog vremena. Od 1. siječnja 2026. korisnici starosne mirovine, starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika i prijevremene starosne mirovine s navršених 65 godina života mogu se, **tijekom korištenja mirovine zaposliti dulje od polovice punog radnog vremena** ili započeti obavljati djelatnost i primati pola mirovine.

2.1.1. Postupanje poslodavca – prijava Zavodu

Sukladno članku 118. stavku 4. Zakona, tijekom postupka za ostvarivanje prava na **starosnu, prijevremenu starosnu mirovinu ili starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika**, ako osiguranik **nastavlja raditi do polovice punog**

radnog vremena, poslodavac je dužan Zavodu dostaviti **prijavu o promjeni nastaloj tijekom osiguranja**. Dakle, ako osiguranik **koji podnese Zavodu zahtjev za ostvarivanje prava na mirovinu, tijekom postupka za ostvarivanje prava na mirovinu nastavlja raditi uz izmijenjeni ugovor o radu do polovice punog radnog vremena** poslodavac je, sukladno Pravilniku dužan Zavodu dostaviti **prijavu o promjeni nastaloj tijekom osiguranja (tiskanica M-3P/obrazac eM-3P)**, jer osiguranik ne prekida radni odnos, već nastavlja raditi uz izmijenjeni ugovor o radu. Ako se po ostvarenom pravu na mirovinu korisnik starosne mirovine **zaposli tijekom korištenja prava na mirovinu**, poslodavac je obavezan Zavodu uspostaviti **prijavu o početku osiguranja (tiskanica M-1P/obrazac eM-1P)**, prema sklopljenom ugovoru o radu. U slučaju **nastavka rada uz izmijenjeni ugovor o radu - obveznik** (poslodavac pravna ili fizička osoba) obvezno uspostavlja **dvije prijave o promjeni tijekom osiguranja M-3P/eM-3P**:

1. **prijavu kojom prijavljuje promjenu dnevnog radnog vremena, te**
2. **prijavu kojom prijavljuje podatak o statusu korisnika mirovine u osiguranju, ali tek po ostvarivanju prava na mirovinu**, budući je evidentiranje podatka o statusu korisnika mirovine u osiguranju u Bazu osiguranika Zavoda omogućeno samo za osiguranike koji su već ostvarili pravo na mirovinu.

2.1.1.1. Uspostavljanje prijave o promjeni tijekom osiguranja (M-3P/eM-3P)

Obzirom na obvezu uspostavljanja prijave M-3P/eM-3P u slučaju korisnika **starosne mirovine, prijevremene starosne mirovine i starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika** koji sukladno članku 42. stavku 4. Zakona **nastavlja raditi** do polovice punog radnog vremena, nastavak rada moguć je **uz izmijenjeni ugovor o radu** (kojim se **radno vrijeme mijenja iz punog u nepuno radno vrijeme, najviše do polovice punog radnog vremena**. U tom slučaju poslodavac **ne uspostavlja prijavu o prestanku osiguranja (M-2P/eM-2P)**, već je obavezan uspostaviti **dvije prijave M-3P/eM-3P**:

- prijavu kojom **mijenja podatak dnevnog radnog vremena** (obilježje br. 16.) u radno vrijeme najviše do polovice punog radnog vremena, uz navođenje **datuma promjene radnog vremena i podatak o sklopljenom ugovoru o radu** s nepunim radnim vremenom (obilježje br. 24.),
- po ostvarenom pravu na mirovinu, prijavu kojom prijavljuje **status korisnika mirovine u osiguranju** (obilježje br. 20. – Korisnik mirovine u osiguranju), uz navođenje **datuma promjene statusa**.

U skladu s Pravilnikom, **prijavom o promjeni tijekom osiguranja eM-3P pod obilježjem br. 20. - Korisnik mirovine u osiguranju vrijednost vrste mirovine moguće je u padajućem izborniku pod Starosna mirovina* odabrati vrstu mirovine ovisno da li se radi o mirovini ostvarenoj prema općem ili posebnom propisu: korisnik/ica starosne mirovine, prijevremene starosne mirovine, starosne mi-**

rovine za dugogodišnjeg osiguranika, starosne mirovine ostvarene prema posebnim propisima. Dakle, navedeno obilježje odnosi se na korisnike starosne mirovine priznate po Zakonu (starosna mirovina, prijevremena starosna mirovina, starosna mirovina za dugogodišnjeg osiguranika) i posebnim propisima (Zakonu o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba i Zakonu o posebnim pravima iz mirovinskog osiguranja zaposlenika na poslovima razminiranja, te ZOHBDR-u). Tako u slučaju prijave nastavka rada korisnika mirovine u osiguranju, nakon ostvarenog prava na mirovinu, obveznik uspostave prijave – poslodavac na elektroničkoj prijavi eM-3P pod obilježjem Korisnik mirovine u osiguranju odabire oznaku DA i odgovarajuću vrstu mirovine (starosna, invalidska, obiteljska mirovina) odnosno na tiskanici M-3P zaokružuje DA.

Važno je naglasiti da je **unos podatka pod obilježjem br. 20. Korisnik mirovine u osiguranju na prijavi eM-3P/M-3P omogućen za osiguranike koji su ostvarili pravo na mirovinu**. Ako osiguranik u trenutku uspostave prijave M-3P/eM-3P još nije ostvario pravo na mirovinu, a obveznik je uspostavio prijavu M-3P/eM-3P s podatkom u obilježju Korisnik mirovine u osiguranju, radnik Zavoda će **prijavu odbiti**. U napomeni kao **razlog odbijanja** prijave eM-3P navesti će da je **prijavu potrebno uspostaviti tek po ostvarenom pravu osiguranika na mirovinu**.

2.1.1.2. Uspostavljanje prijave o početku osiguranja (M-1P/eM-1P)

Ako se korisnik **starosne mirovine, prijevremene starosne i starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika, obiteljske mirovine** ili dijela obiteljske mirovine **tijekom korištenja prava na mirovinu zaposli do polovice punog radnog vremena** ili ako se korisnik **starosne mirovine, starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika, prijevremene starosne mirovine, obiteljske mirovine i dijela obiteljske mirovine nakon navršenih 65 godina života** tijekom korištenja mirovine **zaposli dulje od polovice punog radnog vremena** – poslodavac (pravna ili fizička osoba) je sukladno Pravilniku obvezan Zavodu uspostaviti prijavu o početku osiguranja M-1P/eM-1P kojom između ostalog prijavljuje: osnovu osiguranja (obilj. br. 7.) - **radni odnos i osnova osiguranja izjednačena s radnim odnosom, dnevno radno vrijeme osiguranika** (obilježje br. 9.) najviše do polovice punog radnog vremena, odnosno za korisnika s navršenih 65 godina života dulje od polovice punog i puno radno vrijeme, podatak o **statusu korisnika mirovine u osiguranju** (obilježje br. 13.) podatak o ugovoru o radu sa nepunim radnim vremenom, odnosno ugovoru o radu s punim radnim vremenom (obilježje br. 17.). Sukladno odredbi članka 100. stavka 3. Zakona i Pravilniku **prijavom** o početku osiguranja eM-1P pod **obilježjem br. 13. - Korisnik mirovine u osiguranju** moguće je u padajućem izborniku pod Starosna mirovina* **odabrati: korisnik/ica starosne mirovine, prijevremene starosne mirovine, starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika, starosne mirovine ostvarene prema posebnim propisima**, kao i odabrati pod obilježjem Obiteljska mirovina. Tako u

slučaju prijave zapošljavanja tijekom korištenja prava na elektroničkoj prijavi eM-1P pod obilježjem Korisnik mirovine u osiguranju obveznik uspostave prijave - poslodavac odabire oznaku DA i odgovarajuću vrijednost vrste mirovine, (odnosno na M-1P zaokružuje DA). U slučaju da u trenutku uspostavljanja prijave M-1P/eM-1P **osiguranik još nije ostvario pravo na mirovinu**, radnik Zavoda će **odbiti prijavu** M-1P/eM-1P u kojoj je popunjeno obilježje Korisnik mirovine u osiguranju. Kod uspostave eM-1P u napomeni će obrazložiti **razlog odbijanja: „Nisu ispunjeni uvjeti za status korisnika mirovine u osiguranju (osiguranik još nije ostvario pravo na mirovinu), treba uspostaviti prijavu o početku osiguranja eM-1P bez podatka u obilježju Korisnik mirovine u osiguranju. Nakon što osiguranik ostvari pravo na mirovinu, treba uspostaviti prijavu o promjeni eM-3P s podatkom u obilježju Korisnik mirovine u osiguranju“**.

U odnosu na potrebu promjene podataka na uspostavljenoj prijavi o **početku osiguranja** M-1P/eM-1P i obvezu uspostave prijave o promjeni M-3P/eM-3P uspostavljene prijave o početku osiguranja, moguće su sljedeće situacije:

- korisnik se zaposlio **do polovice punog radnog vremena**, pa mu se **naknadno mijenja podatak o dnevnom radnom vremenu, ali ta promjena ne utječe na visinu mirovine**, poslodavac je obvezan uspostaviti prijavu M-3P/eM-3P kojom **mijenja navedeni podatak** (npr. poslodavac koji radi 40 sati tjedno uspostavi prijavu o promjeni M-3P/eM-3P sa tri sata dnevnog radnog vremena na jedan sat dnevno).
- korisnik se zaposlio **do polovice punog radnog vremena**, pa mu se **naknadno mijenja podatak o dnevnom radnom vremenu koji utječe na visinu mirovine**, poslodavac obvezno uspostavlja prijavu o promjeni M-3P/eM-3P kojom **mijenja navedeni podatak** (npr. poslodavac koji radi 40 sati tjedno uspostavi prijavu o promjeni M-3P/eM-3P sa četiri sata dnevno na osam sati dnevno i ugovorom o radu s punim radnim vremenom), što posljedično utječe na **visinu isplate mirovine**.
- korisnik se zaposlio **dulje od polovice punog radnog vremena**, pa mu se **naknadno mijenja podatak o dnevnom radnom vremenu, ali ta promjena ne utječe na visinu mirovine**, poslodavac je obvezan uspostaviti prijavu M-3P/eM-3P kojom **mijenja navedeni podatak** (npr. poslodavac koji radi 40 sati tjedno uspostavi prijavu o promjeni M-3P/eM-3P sa pet sati dnevno na šest sati dnevno).
- korisnik se zaposlio **dulje od polovice punog radnog vremena**, pa mu se **naknadno mijenja podatak o dnevnom radnom vremenu koji utječe na visinu mirovine**, poslodavac obvezno uspostavlja prijavu o promjeni M-3P/eM-3P kojom **mijenja navedeni podatak** (npr. poslodavac koji radi 40 sati tjedno uspostavi prijavu o promjeni M-3P/eM-3P sa osam sati dnevno na četiri sata dnevno i ugovorom o radu s nepunim radnim vremenom), što posljedično utječe na **visinu isplate mirovine**.

U slučaju da je **poslodavac propustio pri uspostavi prijave o početku osiguranja M-1P/eM1P prijaviti status korisnika mirovine u osiguranju**, treba po ostvarenom

HRVATSKI ZAVOD ZA MIROVINSKO OSIGURANJE
PRIJAVA O POČETKU OSIGURANJA

Mikrofinanci broj 1 RADNIKA KOD PRAVNE OSOBE 2 SAMOSTALNOG OBVEZNIKA DOPRINOSA I RADNIKA KOD SAMI. OBVEZNIKA DOPRINOSA 3 POLJOPRIVREDNIKA

Radni nalog / ustrojstvena jedinica

1. Osobni broj osiguranika

1.a Osobni identifikacijski broj osiguranika

2. Datum rođenja i spol M 1 Ž 2

3. Registar broj obveznika doprinosa

4. Grad / Općina mjesta rada-prebivališta

5. Matični broj poslovnog subjekta

Naziv obitelji

NAZIV I SJEDIŠTE OBVEZNIKA DOPRINOSA

Mjesto za odgovor

OIB obveznika doprinosa

6. Prezime i ime osiguranika

7. Osnova osiguranja

8. Datum slijecanja svojstva osiguranika

9. Radno vrijeme osiguranika

10. Zanimanje

11. Razina stečene kvalifikacije

12. Razina potrebne kvalifikacije

13. Korisnik mirovine u osiguranju

Starosna mirovina*

Invalid. zbog prof. nesp.

Invalid. zbog djel. nesp.

Invalidska mirovina zbog opće nesp. - ZOHBOR

Obiteljska mirovina

14. Status osobe s invaliditetom

NE DA Osoba s invaliditetom (ZSOPT)**

Osoba s invaliditetom

15. Vrsta osnovice

Radno mjesto, zanimanje, osiguranici osobe s invaliditetom i osiguranici osobe s invaliditetom s povećanim trajanjem

NE DA

16. Ugovor o radu sklopljen na:

Neodređeno vrijeme s punim radnim vremenom 1 s nepunim radnim vremenom 3

Određeno vrijeme s punim radnim vremenom 2 s nepunim radnim vremenom 4

17. Datum zaprimanja prijave

18. Datum zaprimanja prijave

U

Popis obveznika podnošenja prijave i OIB

Popis odgovornog radnika

Mjesto pečata

* Popunjiva se za korisnike: starosne mirovine, prijevremene starosne mirovine, starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika ostvarene prema ZOMO i posebnim propisima.

** Zakon o statusu osiguranja s povećanim trajanjem

HRVATSKI ZAVOD ZA MIROVINSKO OSIGURANJE
PRIJAVA O PROMJENI TIJEKOM OSIGURANJA

Mikrofinanci broj 1 RADNIKA KOD PRAVNE OSOBE 2 SAMOSTALNOG OBVEZNIKA DOPRINOSA I RADNIKA KOD SAMI. OBVEZNIKA DOPRINOSA 3 POLJOPRIVREDNIKA

1. Osobni broj osiguranika

1.a Osobni identifikacijski broj osiguranika

2. Datum rođenja i spol M 1 Ž 2

3. Registar broj obveznika doprinosa

4. Datum slijecanja svojstva osiguranika

5. Matični broj poslovnog subjekta

6. Prezime i ime osiguranika

NAZIV I SJEDIŠTE OBVEZNIKA DOPRINOSA

Naziv obitelji

OIB obveznika

Podaci koji se mijenjaju

7. Grad / Općina mjesta rada-prebivališta

8. Prezime i ime osiguranika

9. Datum rođenja i spol M 1 Ž 2

10. Osobni identifikacijski broj osiguranika

11. Registar broj obveznika doprinosa

12. Osnova osiguranja

13. Datum promjene

14. Datum slijecanja svojstva osiguranika

15. Datum prestanka svojstva osiguranika

16. Razlog prestanka

17. Radno vrijeme osiguranika

18. Datum promjene

19. Zanimanje

20. Razina stečene kvalifikacije

21. Datum promjene

22. Razina potrebne kvalifikacije

23. Datum promjene

24. Naziv radnog mjesta, zanimanja i osiguranici osobe s invaliditetom

25. Naziv radnog mjesta, zanimanja i osiguranici osobe s invaliditetom s povećanim trajanjem

26. Korisnik mirovine u osiguranju

Starosna mirovina*

Invalid. zbog prof. nesp.

Invalid. zbog djel. nesp.

Invalidska mirovina zbog opće nesp. - ZOHBOR

Obiteljska mirovina

27. Status osobe s invaliditetom

NE DA Osoba s invaliditetom (ZSOPT)**

Osoba s invaliditetom

28. Vrsta osnovice

Radno mjesto, zanimanje, osiguranici osobe s invaliditetom i osiguranici osobe s invaliditetom s povećanim trajanjem

NE DA

29. Ugovor o radu sklopljen na:

Neodređeno vrijeme s punim radnim vremenom 1 s nepunim radnim vremenom 3

Određeno vrijeme s punim radnim vremenom 2 s nepunim radnim vremenom 4

30. Datum zaprimanja prijave

31. Datum zaprimanja prijave

U

Popis obveznika podnošenja prijave i OIB

Popis odgovornog radnika

Mjesto pečata

* Popunjiva se za korisnike: starosne mirovine, prijevremene starosne mirovine, starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika ostvarene prema ZOMO i posebnim propisima.

** Zakon o statusu osiguranja s povećanim trajanjem

pravu na mirovinu uspostaviti prijavu o promjeni tijekom osiguranja M-3P/e-M3P u kojoj će popuniti navedeni podatak pod obilježjem br. 20., uz datum promjene. Uvijek kada poslodavac prijavljuje promjenu bilo kojeg podatka iz prijave **o početku osiguranja koji utječe na status korisnika mirovine u osiguranju** (datuma stjecanja svojstva osiguranika, radnog vremena, osnova osiguranja, ugovora o radu), sustav automatskim kontrolama relevantnih podataka prepoznaje da li je u pitanju **korisnik mirovine u osiguranju, odnosno da li zbog promjene bilo kojeg relevantnog podatka treba izgubiti status korisnika mirovine u osiguranju, odnosno zadržati isti status ali uz izmjenu visine mirovine.**

Ako se radi o korisniku starosne mirovine, starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika, prijevremene starosne mirovine, obiteljske mirovine i dijela obiteljske mirovine koji **nakon navršenih 65 godina života tijekom korištenja mirovine počne obavljati djelatnost na temelju koje postoji obveza osiguranja** (npr. otvori obrt ili počne samostalno obavljati profesionalnu djelatnost), sukladno Pravilniku, samostalni obveznik doprinosa (npr. obrtnik ili osoba koja samostalno obavlja profesionalnu djelatnost) obavezan je Zavodu uspostaviti uz prijavu o početku poslovanja obveznika doprinosa (M-11P/eM-11P) i prijavu o početku osiguranja M-1P/eM-1P.

2.2. Korisnici starosne mirovine prema posebnom propisima

Korisnicima **starosne** mirovine ostvarene prema **posebnom propisima** o pravima iz mirovinskog osiguranja **djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba**, prijašnjim propisima o pravima iz mirovinskog i invalidskog osiguranja vojnih osiguranika, o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske, o pravima djelatnika unutarnjih poslova, o pravima djelatnika na izvršenju sankcija izrečenih za kaznena djela, privrednih prijestupa i prekršaja ili propisu o posebnim pravima iz mirovinskog osiguranja zaposlenika na poslovima razminiranja i propisu o pravima profesionalnih vatrogasaca koji se **tijekom korištenja mirovine zaposli: do polovice punog radnog vremena - isplaćuje se puna mirovina (100%), ili dulje od polovice punog radnog vremena - isplaćuje se 50% mirovine.** Prema ranijim odredbama navedenim korisnicima starosne mirovine iznimno je bilo omogućeno samo u slučaju zapošljavanja tijekom korištenja prava, (dakle ne i u slučaju nastavka rada prema izmijenjenom ugovoru o radu) do polovice punog radnog vremena primanje punog iznosa mirovine, kao i u slučaju zapošljavanja tijekom korištenja prava s punim radnim vremenom, kada im se isplaćivalo 50% mirovine. Slijedom navedenog, za navedenu kategoriju korisnika u slučaju zapošljavanja tijekom korištenja prava sa radnim vremenom duljim od polovice punog radnog vremena, a manjim od punog radnog vremena (npr. u slučaju kada je tjedno radno vrijeme poslodavca 40 sati tjedno, a prijava o početku osiguranja uspostavljena sa dnevnim radnim vremenom 6 sati) isplata mirovine se obustavlja. Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju (NN br.

119/22), koji je stupio na snagu 1. siječnja 2023. godine, omogućeno je zadržavanje isplate starosne mirovine korisniku koji se tijekom korištenja prava zaposli do polovice punog radnog vremena ili s punim radnim vremenom, a ostvario je pravo na starosnu mirovinu prema prijašnjim propisima o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba, prijašnjim propisima o pravima iz mirovinskog i invalidskog osiguranja vojnih osiguranika, o službi u Oružanim snagama RH, o pravima djelatnika unutarnjih poslova, o pravima djelatnika na izvršenju sankcija izrečenih za kaznena djela, privrednih prijestupa i prekršaja ili propisu o posebnim pravima iz mirovinskog osiguranja zaposlenika na poslovima razminiranja ili propisu o pravima profesionalnih vatrogasaca. Tako je navedenim kategorijama umirovljenika omogućen rad do polovice punog radnog vremena uz isplatu starosne mirovine u iznosu od 100 % i rad u punom radnom vremenu uz isplatu mirovine u iznosu od 50 %, ali ne i rad dulje od polovice punog radnog vremena (a manje od punog). Zakonom je sada omogućena isplata pola iznosa mirovine i za vrijeme zaposlenja duljeg od polovice punog radnog vremena.

Po pitanju obustave isplate mirovine sukladno članku 100. stavku 3. toč. 4. Zakona navedenom se korisniku starosne mirovine ostvarene prema posebnim propisima, iznimno, u slučaju ako se **zaposli dulje od polovice punog radnog vremena ili počne obavljati djelatnost na temelju koje postoji obveza na osiguranje mirovina ne obustavlja.**

Postupanje poslodavca - prijava Zavodu

Budući navedeni korisnici **starosne** mirovine ostvarene prema **posebnom propisima ne mogu nastaviti raditi, ali se tijekom korištenja prava na starosnu mirovinu mogu zaposliti do polovice punog radnog vremena, ili dulje od polovice punog radnog vremena,** za osiguranika koji je korisnik navedene mirovine, **poslodavac treba uspostaviti prijavu o prestanku osiguranja (M-2P/eM-2P),** zaključiti novi ugovor o radu, te na temelju novog ugovora o radu uspostaviti **prijavu o početku osiguranja (M-1P/eM-1P),** kojom između ostalog prijavljuje: dnevno radno vrijeme osiguranika (obilježje br. 9.) najviše do polovice punog radnog vremena, ili dulje od polovice punog radnog vremena, podatak o statusu korisnika mirovine u osiguranju (obilježje br. 13.), te podatak o ugovoru o radu sa nepunim, ili s punim radnim vremenom (obilježje br. 17.). U slučaju da u trenutku zapošljavanja pravo nije ostvareno, podatak o statusu korisnika mirovine u osiguranju, poslodavac treba prijaviti uspostavom prijave o promjeni tijekom osiguranja M-3P/eM-3P, nakon što osiguranik ostvari pravo na mirovinu, u protivnom će radnik Zavoda prijavu M-1P/eM-1P odbiti.

2.3. Korisnici invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti - u osiguranju

Smanjenje radne sposobnosti prema Zakonu (čl. 43. st.1.) postoji kada kod osiguranika zbog bolesti, ozljede izvan rada, ozljede na radu ili profesionalne bolesti nastanu trajne promjene u zdravstvenom stanju koje se ne mogu ot-

kloniti liječenjem, zbog kojih se radna sposobnost smanjila za više od polovice u odnosu na zdravog osiguranika iste ili slične razine obrazovanja. Stavkom 3. istog članka Zakona propisano je da djelomični gubitak radne sposobnosti postoji kada kod osiguranika postoji smanjenje radne sposobnosti, a s obzirom na zdravstveno stanje, životnu dob, naobrazbu i sposobnost ne može se profesionalnom rehabilitacijom osposobiti za rad s punim radnim vremenom na drugim poslovima, ali može raditi najmanje 70 % radnog vremena na prilagođenim poslovima iste ili slične razine obrazovanja koji odgovaraju njegovim dosadašnjim poslovima. Prema ranijoj odredbi o mirovinskom faktoru, korisniku invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti koji se zaposlio ili počeo obavljati samostalnu djelatnost isplata mirovine nije se obustavljala, već se određivala nova, umanjena svota mirovine koja se isplaćivala za vrijeme zaposlenja, odnosno obavljanja djelatnosti. Visina mirovine ovisila je o tome da li je korisnik zaposlen ili nezaposlen (ovisi i nadalje, samo je novim **Zakonom isti MF – 0,9 određen za vrijeme nezaposlenosti i vrijeme zaposlenja do polovice punog radnog vremena**, a koji je ranije bio 0,8). Ako se mirovina isplaćivala za vrijeme nezaposlenosti mirovinski faktor iznosio je 0,8 (puni iznos mirovine), a ako se isplaćivala za vrijeme zaposlenja (neovisno o dužini radnog vremena) odnosno obavljanja samostalne djelatnosti, mirovina se u svakom slučaju isplaćivala u umanjenom iznosu: ako je djelomični gubitak radne sposobnosti bio uzrokovan bolešću ili ozljedom izvan rada mirovinski faktor iznosio je 0,5, te ako je uzrokovan ozljedom na radu ili profesionalnom bolešću, faktor je iznosio 0,6667.

Nova odredba o mirovinskom faktoru (čl. 85. st. 1. toč 15. Zakona, na snazi od 1. siječnja 2026. godine) korisnika invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti koja se isplaćuje **za vrijeme nezaposlenosti proširena je i vremenom zaposlenja do polovice punog radnog vremena, te se u oba slučaja određuje primjena mirovinskog faktora 0,9 (koji je ranije iznosio 0,8) odnosno isplata punog iznosa mirovine**. U slučaju kada je uzrok djelomičnog gubitka radne sposobnosti **bolest ili ozljeda izvan rada** (čl. 85. st. 1. toč 16. Zakona) vrijeme zaposlenja određeno je samo kao zaposlenje u trajanju duljem od polovice punog radnog vremena, uz primjenu nepromijenjenog mirovinskog faktora 0,5 te se u navedenom slučaju korisniku isplaćuje umanjena mirovina. U slučaju kada je uzrok djelomičnog gubitka radne sposobnosti **ozljeda na radu ili profesionalna bolest** (čl. 85. st. 1. toč 17. Zakona) vrijeme zaposlenja određeno je također kao zaposlenje u trajanju duljem od polovice punog radnog vremena, uz primjenu nepromijenjenog mirovinskog faktora 0,6667. Slijedom navedenog, u slučaju zaposlenja u trajanju duljem od polovice punog radnog vremena, odnosno obavljanja samostalne djelatnosti, navedenim korisnicima isplaćuje se umanjeni iznos mirovine, ovisno o činjenici da li je djelomični gubitak radne sposobnosti uzrokovan bolešću ili ozljedom izvan rada (MF=0,5) ili ozljedom na radu ili profesionalnom bolešću (MF=0,6667). Po pitanju obustave isplate za navedenu kategoriju korisnika odredbom članka

100. stavka 3. točke 3. Zakona propisano je da se u slučaju zaposlenja dulje od polovice punog radnog vremena ili početka obavljanja djelatnost na temelju koje postoji obveza na osiguranje, korisniku invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti odnosno profesionalne nesposobnosti za rad, iznimno mirovina ne obustavlja.

Postupanje poslodavca - prijava Zavodu

Budući navedeni korisnici invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti ne mogu nastaviti raditi, ali se tijekom korištenja prava na mirovinu mogu zaposliti do polovice punog radnog vremena, ili dulje od polovice punog radnog vremena, za osiguranika koji je korisnik navedene mirovine, poslodavac treba uspostaviti prijavu o prestanku osiguranja (M-2P/eM-2P), zaključiti novi ugovor o radu, te na temelju novog ugovora o radu uspostaviti prijavu o početku osiguranja (M-1P/eM-1P), kojom između ostalog prijavljuje: dnevno radno vrijeme osiguranika (obilježje br. 9.) do polovice punog radnog vremena, ili dulje od polovice punog radnog vremena, **podatak o statusu korisnika mirovine u osiguranju (obilježje br. 13.), pod kojim je omogućen odabir ovisno da li se radi o invalidskoj mirovini zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti („Invalid.zbog djel.nesp.“), ili invalidskoj mirovini zbog profesionalne nesposobnosti („Invalid.zbog prof.nesp.“)** te podatak o ugovoru o radu sa nepunim, ili s punim radnim vremenom (obilježje br. 17.). U slučaju da u trenutku zapošljavanja pravo nije ostvareno, podatak o statusu korisnika mirovine u osiguranju, poslodavac treba prijaviti uspostavom prijave o promjeni tijekom osiguranja M-3P/eM-3P, nakon što osiguranik ostvari pravo na mirovinu, u protivnom će radnik Zavoda prijavu M-1P/eM-1P odbiti.

2.4. Korisnici invalidske mirovine zbog opće nesposobnosti za rad prema Zakonu – u osiguranju

Korisniku invalidske mirovine zbog opće nesposobnosti za rad (zbog potpunog gubitka radne sposobnosti) ostvarene prema općem propisu (Zakonu) i one prevedene u starosnu mirovinu Zakonom je omogućeno zapošljavanje s dnevnim radnim vremenom **manjim od 3,5 sata dnevno**, čime se izjednačavaju s hrvatskim braniteljima umirovljenim prema posebnom propisu (ZOHBDU-u) koji već od ranije imaju takvu mogućnost rada a da im se ne obustavi isplata mirovine, i koja im se isplaćuje u punom iznosu primjenom mirovinskog faktora 1,1. Korisnici invalidske mirovine zbog potpunog gubitka radne sposobnosti prema ranijim odredbama nisu imali mogućnost rada, uz istovremenu isplatu mirovine, neovisno o radnom vremenom obustavljala se isplata mirovine. Po pitanju obustave isplate za navedenu kategoriju korisnika odredbom članka 100. stavka 2. Zakona propisano je da se korisniku invalidske mirovine zbog potpunog gubitka radne sposobnosti odnosno opće nesposobnosti za rad, kao i korisniku kojemu je ta mirovina prevedena u starosnu mirovinu prema Zakonu, ako se zaposli na 3,5 sata dnevno ili dulje ili počne obavljati djelatnost na temelju koje postoji obveza na osiguranje, obustavlja isplata mirovine.

Postupanje poslodavca - prijava Zavodu

Budući se navedeni korisnici invalidske mirovine zbog potpunog gubitka radne sposobnosti tijekom korištenja prava na mirovinu mogu zaposliti s radnim vremenom manjim od 3,5 sati dnevno, za korisnika navedene mirovine u osiguranju, poslodavac treba uspostaviti prijavu o početku osiguranja (M-1P/eM-1P), kojom između ostalog prijavljuje: dnevno radno vrijeme osiguranika (obilježje br. 9.) manje od 3,5 sati dnevno, podatak o statusu korisnika mirovine u osiguranju (obilježje br. 13.), pod kojim je omogućen odabir invalidske mirovine zbog opće nesposobnosti, te podatak o ugovoru o radu sa nepunim radnim vremenom (obilježje br. 17.). U slučaju da u trenutku zapošljavanja pravo nije ostvareno, podatak o statusu korisnika mirovine u osiguranju, poslodavac treba prijaviti uspostavom prijave o promjeni tijekom osiguranja M-3P/eM-3P, nakon što osiguranik ostvari pravo na mirovinu, u protivnom će radnik Zavoda prijavu M-1P/eM-1P odbiti.

2.5. Korisnici mirovine ostvarene prema ZOHBDR - u osiguranju

U skladu s odredbom članka 29. ZOHBDR-a hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata korisnicima **starosne mirovine, starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika, prijevremene starosne mirovine** koji su ostvarili pravo na istu mirovinu prema ZOHBDR ili Zakonu i **nastavili raditi do polovice punog radnog vremena** uz izmijenjeni ugovor o radu ili koji se **tijekom korištenja prava zaposle do polovice punog radnog vremena** isplata mirovine se **ne obustavlja niti se smanjuje** (mirovinski faktor za starosnu mirovinu koja se isplaćuje osiguraniku za vrijeme zaposlenja do polovice punog radnog vremena iznosi 1,0.). Člankom 37. stavkom 1. i 2. ZOHBDR-a propisano je da se hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata, korisnicima prava na **invalidsku mirovinu zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti** ostvarene temeljem ZOHBDR kod kojih je djelomični gubitak radne sposobnosti **u potpunosti** nastao kao posljedica ranjavanja, ozljede, zatočeništva u neprijateljskom logoru, zatvoru ili u drugom neprijateljskom objektu, bolesti, pogoršanja bolesti odnosno pojave bolesti zadobivene u obrani suvereniteta Republike Hrvatske, odnosno kod kojih je djelomični gubitak radne sposobnosti **djelomično prouzročen** ranjavanjem, ozljedom, zatočeništvom u neprijateljskom logoru, zatvoru ili drugom neprijateljskom objektu, bolesti, pogoršanjem bolesti odnosno pojavom bolesti zadobivenom u obrani suvereniteta Republike Hrvatske, a djelomično bolešću, ozljedom izvan rada, ozljedom na radu ili profesionalnom bolešću izvan tih okolnosti, a **koji se zaposle ili počnu obavljati djelatnost na temelju koje postoji obveza na osiguranje invalidska mirovina se ne obustavlja**. Za vrijeme zaposlenja do polovice punog radnog vremena mirovina se određuje uz primjenu mirovinskog faktora 0,8, a za vrijeme zaposlenja duljeg od polovice punog radnog vremena ili obavljanja djelatnosti na temelju koje postoji obveza na osiguranje mirovina se određuje uz primjenu mirovinskog faktora 0,6667. **Što se tiče iznimke od obustave isplate po**

ZOHBDR, počevši od 1. siječnja 2019. je i korisnicima invalidske mirovine zbog potpunog gubitka radne sposobnosti ostvarene temeljem ZOHBDR-u omogućeno zapošljavanje uz isplatu punog iznosa mirovine. Do 31. prosinca 2018. navedenim korisnicima invalidska mirovina zbog opće nesposobnosti za rad se u slučaju ponovnog zaposlenja obustavljala bez obzira na radno vrijeme. Sukladno odredbi članka 37. stavka 4. i stavka 5. ZOHBDR hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata, korisnicima prava na **invalidsku mirovinu zbog potpunog gubitka radne sposobnosti** ostvarene temeljem ZOHBDR-a kod kojih je potpuni gubitak radne sposobnosti **u potpunosti** nastao kao posljedica ranjavanja, ozljede, zatočeništva u neprijateljskom logoru, zatvoru ili u drugom neprijateljskom objektu, bolesti, pogoršanja bolesti odnosno pojave bolesti zadobivene u obrani suvereniteta Republike Hrvatske, koji se zaposle sa dnevnim radnim vremenom **manjim od 3,5 sati dnevno** invalidska mirovina se **ne obustavlja, te se isplaćuje u punom iznosu** (uz primjenu mirovinskog faktora 1,0). Isto tako u slučaju da je potpuni gubitak radne sposobnosti **djelomično** prouzročen ranjavanjem, ozljedom, zatočeništvom u neprijateljskom logoru, zatvoru ili drugom neprijateljskom objektu, bolesti, pogoršanjem bolesti odnosno pojavom bolesti zadobivenom u obrani suvereniteta Republike Hrvatske, a djelomice bolešću, ozljedom izvan rada, ozljedom na radu ili profesionalnom bolešću izvan tih okolnosti koji se zaposle na manje od 3,5 sati dnevno invalidska mirovina se također ne obustavlja. Važno je naglasiti da ako se navedeni korisnici **zaposle sa radnim vremenom od 3,5 sata dnevno i više, isplata mirovine se obustavlja**. Korisnici iz članka 37. stavaka 1., 2., 4. i 5. ZOHBDR-a **ne podliježu kontrolnom pregledu** nakon zaposlenja ili početka obavljanja djelatnosti na temelju koje postoji obveza na osiguranje, kao ni nakon prestanka zaposlenja ili obavljanja djelatnosti na temelju koje postoji obveza na osiguranje.

Postupanje poslodavca - prijava Zavodu

Za hrvatske branitelje iz Domovinskog rata korisnike **starosne mirovine** (koji su ostvarili starosnu mirovinu prema ZOHBDR ili Zakonu) u slučaju **nastavka rada do polovice punog radnog vremena** uz izmijenjeni ugovor o radu ili u slučaju zapošljavanja **tijekom korištenja prava do polovice punog radnog vremena, poslodavac je obavezan uspostaviti prijavu M-3P/eM-3P, odnosno M-1P/eM-1P, na način kako je to opisano za korisnike starosne mirovine po Zakonu (poglavlje 2.1.1.)**. Obzirom na novu kategoriju korisnika mirovine koja se od 1. siječnja 2019. u slučaju **zapošljavanja** (dakle ne i nastavka rada) izuzima od obustave isplate mirovine, ostvarene prema ZOHBDR - **korisnike invalidske mirovine zbog potpunog gubitka radne sposobnosti** (čl. 37. st.4. i 5. ZOHBDR), u skladu s Pravilnikom, **na prijavi o početku osiguranja M-1P/eM-1P (obilježje br. 13.), odnosno na prijavi o promjeni tijekom osiguranja M-3P/eM-3P (obilježje br. 20.)** - **Korisnik mirovine u osiguranju - prošireno je navedenom kategorijom korisnika mirovine u osiguranju. Tako je na prijavi eM-1P/eM-3P u padajućem izborniku, uz postojeće izbornike**

(Starosna mirovina, Invalidska mirovina zbog profesionalne nesposobnosti i Invalidska mirovina zbog djelomične nesposobnosti) **omogućen izbornik – Korisnik invalidske mirovine zbog opće nesposobnosti – ZOHBDR.** U slučaju prijave zapošljavanja tijekom korištenja prava navedenih korisnika **invalidske mirovine zbog opće nesposobnosti**, na elektroničkoj prijavi eM-1P pod obilježjem Korisnik mirovine u osiguranju obveznik uspostave prijave odabire oznaku DA i odgovarajuću vrijednost vrste mirovine, odnosno na M-1P zaokružuje DA, uz navođenje datuma promjene. Važno je naglasiti da u tom slučaju **podatak o radnom vremenu osiguranika (obilježje br. 9.) obvezno treba biti manji od 3,5 (najviše 3,4).**

2.6. Korisnik koji obavlja sezonske poslove u poljoprivredi

Pod sezonskim radnikom u poljoprivredi u smislu odredbe članka 78. stavka 3. Zakona o tržištu rada podrazumijeva se nezaposlena osoba, korisnik mirovine ili tražitelj zaposlenja, koji na temelju ugovora o sezonskom radu obavlja privremene, odnosno povremene sezonske poslove u poljoprivredi. Dakle, odredba se odnosi na osobe sa statusom umirovljenika, a ne samo korisnike starosne mirovine. Odredbom članka 80. stavka 2. Zakona o tržištu rada određeno je da se na sezonskog radnika u poljoprivredi koji ima sklopljen ugovor o sezonskom radu u poljoprivredi ne primjenjuju posebni propisi kojima je uređen prestanak isplate mirovine korisniku mirovine. Slijedom navedenog, korisniku mirovine koji sukladno odredbama članka 78. do 81. Zakona o tržištu rada obavlja privremene odnosno povremene poslove u poljoprivredi, kako u slučaju sklapanja ugovora o sezonskom radu, tako i u slučaju kada nije obavezan sklopiti isti ugovor, za vrijeme obavljanja navedenih poslova ne obustavlja se isplata mirovine u skladu s odredbom članka 100. stavka 3. točke 5. Zakona.

2.7. Korisnik mirovine koji ostvaruje drugi dohodak odnosno obavlja drugu djelatnost

Izmjenama ZD-a (NN, br. 115/16.), počevši od 1. siječnja 2017. ukinuta su oslobođenja od obveze doprinosa po osnovi primitaka od kojih se utvrđuje drugi dohodak, a koji se isplaćuju umirovljenicima (čl. 212. st. 3. ZD-a). Prema primitku od kojeg se utvrđuje drugi dohodak, od 1. siječnja 2017. plaćaju se dva obvezna doprinosa: doprinos za mirovinsko osiguranje – po stopi od 10% (za osobe osigurane u II stupu 7,5% + 2,5%) i doprinos za obvezno zdravstveno osiguranje – po stopi od 7,5%. Isplatiatelj drugog dohotka obveznik je doprinosa za zdravstveno osiguranje koji se plaća na osnovicu, a primatelj drugog dohotka obveznik je doprinosa za mirovinsko osiguranje koji se obračunava iz osnovice, te oba doprinosa obračunava isplatiatelj drugog dohotka i uplaćuje na propisane uplatne račune. Slijedom navedenog, korisnici mirovine za primitke po osnovi drugog dohotka za koje je uplaćen doprinos stječu mirovinski staž, ali im se ipak iznimno isplata mirovine ne obustavlja sukladno odredbi članka 100. st. 3. t. 6. Zakona. Osobe koje obavljaju drugu djelatnost uz istovremeni radni odnos plaćaju iste doprinose kao kod drugog dohotka,

jednom na godinu, nakon predaje godišnjih poreznih prijava za tu godinu. Doprinosi se obračunavaju na godišnju osnovicu ostvarenog dohotka odnosno dobiti utvrđenog u godišnjoj poreznoj prijavi. Osobi koja obavlja drugu djelatnost doprinosi plaćeni od druge djelatnosti povećavaju osnovicu za ostvarivanje prava u sustavu mirovinskog osiguranja, ali se prema toj osnovi ne može ostvariti mirovinski staž. Što se tiče umirovljenika koji obavlja drugu djelatnost iz članka 7. točke 6. ZD-a, člankom 212. stavkom 3. ZD-a propisano je da umirovljenik koji obavlja drugu djelatnost i prema toj djelatnosti plaća paušalni porez na dohodak, uz uvjet da je u skladu sa Zakonom zadržao status umirovljenika i tijekom razdoblja u kojemu obavlja tu djelatnost, nije obveznik doprinosa prema iznosu paušalnog dohotka ostvarenog od obavljanja druge djelatnosti. Sukladno odredbi članka 100. st. 3. t. 6. Zakona, i korisniku mirovine koji obavlja drugu djelatnost također se mirovina ne obustavlja.

Specifičnosti novog Zakona o logopedskoj djelatnosti

Domagoj Dodig

Kristina Pek*

Dana 31. srpnja 2025. godine na snagu je stupio novi Zakon o logopedskoj djelatnosti („Narodne novine“ broj 105/25; u daljnjem tekstu: Zakon) koji predstavlja prvo cjelovito i sustavno normativno uređenje logopedске djelatnosti u Republici Hrvatskoj, čime se stvaraju preduvjeti za unaprjeđenje kvalitete pružanja logopedске terapije te omogućuje maksimalna zaštita pacijenata. Zakonom se uređuju sadržaj, organizacijski oblici i uvjeti za obavljanje djelatnosti, standard obrazovanja, dužnosti i odgovornosti sveučilišnih magistara logopedije (u daljnjem tekstu: magistar logopedije), stručni nadzor nad radom magistara logopedije te nadzor nad obavljanjem logopedске djelatnosti u Republici Hrvatskoj. Cilj ovog članka je prikazati novine u obavljanju logopedске djelatnosti kao i uvjete koje moraju ispuniti subjekti koji takve usluge pružaju.

1. Uvod

Prije stupanja na snagu Zakona, obavljanje logopedске djelatnosti nije bilo u cijelosti normativno regulirano, međutim Zakonom o zdravstvenoj zaštiti uređeni su osnovni pojmovi. Tako je 2013. godine Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti („Narodne novine“, broj 82/13.) propisano da se zdravstveni radnici obrazuju, između ostaloga, i na studijskom smjeru logopedije, čime se logopedi po prvi put navode kao zdravstveni radnici.

Nadalje, 2018. godine Zakonom o zdravstvenoj zaštiti („Narodne novine“, broj 100/18.) logopedija se navodi kao zdravstvena djelatnost na primarnoj i sekundarnoj razini te kao djelatnost koja se obavlja u domu zdravlja, nositelju zdravstvene zaštite na primarnoj razini zdravstvene djelatnosti. Također, navedenim izmjenama Zakona o zdravstvenoj zaštiti, definicija samog zdravstvenog radnika se mijenja te obuhvaća samo one radnike koji imaju obrazovanje zdravstvenog usmjerenja i neposredno u vidu zanimanja pružaju zdravstvenu zaštitu stanovništvu, što nije uključivalo i logopede, s obzirom da studij logopedije nije zdravstvenog usmjerenja. Međutim, ujedno se uvodi i „iznimka“ te se izrijekom navode koje struke se *smatraju zdravstvenim radnicima*, a nisu završile studij zdravstvenog usmjerenja, pod uvjetom da obavljaju zdravstvenu djelatnost u procesu dijagnostike i liječenja. Između ostalih, u toj kategoriji navode se i logopedi.

Bitno je za napomenuti da navedene izmjene definicije zdravstvenog radnika u praksi nisu donijele promjene u statusu logopeda kao zdravstvenih radnika, ali je razlika napravljena u normativnom smislu te je sama definicija preciznije određena.

2. Predmet novog Zakona o logopedskoj djelatnosti

Da bi se logopedska djelatnost mogla pružati uz maksimalnu zaštitu pacijenata te uz zaštitu kvalitete pružene logopedске terapije, pružanje te djelatnosti treba se temeljiti na zakonom utvrđenim uvjetima te je stoga bilo nužno donošenje zakonodavnog okvira o obavljanju logopedске djelatnosti.

Hrvatski sabor donio je 15. srpnja 2025. godine Zakon o logopedskoj djelatnosti (u daljnjem tekstu: Zakon), a koji je stupio na snagu 31. srpnja 2025. godine. Navedenim Zakonom po prvi put je propisano i uređeno obavljanje logopedске djelatnosti u Republici Hrvatskoj.

Zakonom se uređuje sadržaj, organizacijski oblici i uvjeti za obavljanje logopedске djelatnosti, standard obrazovanja, dužnosti i odgovornosti magistara logopedije, stručni nadzor nad radom magistara logopedije te nadzor nad obavljanjem logopedске djelatnosti u Republici Hrvatskoj

3. Što je logopedska djelatnost i tko je može obavljati?

Logopedska djelatnost je zdravstvena djelatnost od interesa za Republiku Hrvatsku čija je svrha unaprjeđenje kvalitete života, verbalne i neverbalne komunikacije te procesa gutanja i hranjenja, a obavljaju ju samostalno magistri logopedije na svim razinama zdravstvene djelatnosti.

Pravo na obavljanje logopedске djelatnosti imaju magistri logopedije koji imaju odobrenje za samostalan rad i upisani su u Registar magistara logopedije Hrvatske komore logopeda (u daljnjem tekstu: Registar) uz ispunjavanje sljedećih uvjeta:

- završen sveučilišni integrirani prijediplomski i diplomski studij logopedije u Republici Hrvatskoj ili završen sveučilišni prijediplomski i diplomski studij logopedije u Republici Hrvatskoj ili priznata inozemna stručna kvalifikacija
- znanje hrvatskog jezika

* doc. dr. sc. Domagoj Dodig, načelnik Sektora za financijske poslove u Ministarstvu zdravstva
Kristina Pek, mag. admin. publ., univ. spec. admin. sanit., voditeljica Službe za pravne i normativne poslove u Ministarstvu zdravstva

- članstvo u Hrvatskoj komori logopeda (u daljnjem tekstu: Komora)

Važno je za napomenuti da je članstvo u Komori *obvezno*, osim u slučaju ako magistar logopedije ne radi na neposrednim poslovima zdravstvene zaštite, obavlja logopedsku djelatnost izvan Republike Hrvatske, slobodno pruža logopedске usluge iz država članice Europske unije, odnosno ako je nezaposlen ili u mirovini.

Građani drugih država također mogu obavljati logopedsku djelatnost ako ispune određene dodatne uvjete i to: (i) državljani drugih država članica Europske unije te državljani država članica Europskog gospodarskog prostora i državljani Švicarske Konfederacije mogu obavljati logopedsku djelatnost ako ispunjavaju uvjet poznavanja hrvatskog jezika u govoru i pismu na razini C2, dok (ii) državljani trećih zemalja također mogu obavljati logopedsku djelatnost uz uvjet poznavanja hrvatskog jezika u govoru i pismu na razini C2, te u skladu s propisima kojima se uređuje boravak i rad državljana trećih zemalja u Republici Hrvatskoj.

4. Na koji način magistri logopedije stječu odobrenje za samostalan rad ?

Magistru logopedije upisanom u Registar, Komora izdaje odobrenje za samostalan rad¹ čime se potvrđuje stručna osposobljenost za samostalno obavljanje logopedске djelatnosti na području Republike Hrvatske. Odobrenje za samostalan rad je vremenski ograničeno te se obvezno obnavlja svakih šest godina, i to putem provjere stručnosti pred Komorom.

5. Organizacijski oblici logopedске djelatnosti prema novom zakonodavnom okviru

Logopedска djelatnost može se obavljati u sustavu zdravstva u zdravstvenoj ustanovi, trgovačkom društvu za obavljanje zdravstvene djelatnosti i u privatnoj logopedскоj praksi. Važno je napomenuti da se logopedска djelatnost može se obavljati i u sustavu socijalne skrbi, odgoja i obrazovanja, pod uvjetima i na način propisan Zakonom te propisima kojima se uređuje socijalna skrb, odgoj i obrazovanje.

Magistar logopedije može za obavljanje logopedске djelatnosti osnovati privatnu logopedsku praksu sukladno Zakonu te trgovačko društvo za obavljanje zdravstvene djelatnosti sukladno Zakonu o zdravstvenoj zaštiti, a normative i standarde za obavljanje logopedске djelatnosti u pogledu prostora, radnika te medicinsko-tehničke opreme propisat će pravilnikom ministar nadležan za zdravstvo.

5.1. Obavljanje djelatnosti u privatnoj logopedскоj praksi

Ovim Zakonom se kao novi organizacijski oblik uvodi *privatna logopedска praksa* koja obuhvaća obavljanje logopedске djelatnosti u privatnoj praksi na primarnoj razini zdravstvene djelatnosti.

Privatnu logopedsku praksu može obavljati magistar logopedije ako ima završen sveučilišni integrirani prijediplomski i diplomski studij logopedije u Republici Hrvatskoj ili završen sveučilišni prijediplomski i diplomski studij logopedije u Republici Hrvatskoj ili priznatu inozemnu stručnu kvalifikaciju, ima odobrenje za samostalan rad, je radno sposoban za obavljanje privatne prakse, je potpuno poslovno sposoban, nije pravomoćno osuđen za neko od kaznenih djela protiv spolne slobode odnosno za neko od kaznenih djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta sukladno kaznenom zakonu, ako će obavljati privatnu logopedsku praksu koja uključuje rad s djecom, mu nije izrečena sigurnosna mjera zabrane obavljanja logopedске djelatnosti, dok ta mjera traje, nije u radnom odnosu odnosno ne obavlja drugu samostalnu djelatnost, raspolaže odgovarajućim prostorom i dijagnostičkom i terapijskom opremom sukladno normativima i standardima za obavljanje logopedске djelatnosti te ako pribavi mišljenje Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (u daljnjem tekstu: HZZO) i Komore o opravdanosti osnivanja privatne logopedске prakse u mreži javne zdravstvene službe odnosno mišljenje Komore o opravdanosti osnivanja privatne logopedске prakse izvan mreže javne zdravstvene službe.

Državljanima drugih država članica Europske unije te državljani država članica Europskog gospodarskog prostora i državljani Švicarske Konfederacije mogu obavljati privatnu logopedsku praksu pod istim uvjetima te ako ispunjavaju uvjet poznavanja hrvatskog jezika na razini C2. Također, privatnu logopedsku praksu mogu obavljati i državljani trećih zemalja pod istim uvjetima te prema propisima kojima se uređuje boravak i rad državljana trećih zemalja u Republici Hrvatskoj, te ako ispunjavaju uvjet poznavanja hrvatskog jezika na razini C2.

Magistar logopedije obavlja poslove privatne logopedске prakse *osobno*, može imati samo jednu privatnu logopedsku praksu, ali u radni odnos može primiti *još jednog magistra logopedije*. Opcionalno, dva nositelja privatne logopedске prakse mogu obavljati privatnu logopedsku praksu *u smjenskom radu*. Također, više nositelja privatne logopedске prakse imaju mogućnost udružiti se u grupnu privatnu logopedsku praksu.

5.1.1. Na koji način nositelj privatne logopedске prakse ostvaruje prihode?

Nositelj privatne logopedске prakse može ostvariti novčana sredstva na osnovi (i) ugovora sa HZZO-om o provođenju logopedске djelatnosti, pri čemu se primjenjuje vrijednost dijagnostičko-terapijskih postupaka sukladno Odluci o osnovama za sklapanje ugovora o provođenju zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja ("Narodne novine" br. 56/17., 73/17., 30/18., 35/18., 119/18., 32/19., 62/19., 94/19., 104/19., 22/20., 84/20., 123/20., 147/20., 12/21., 45/21., 62/21., 144/21., 10/22., 63/22., 68/22., 78/22., 115/22., 133/22., 156/22., 7/23., 14/23., 37/23., 50/23., 58/23., 131/23., 134/23., 25/24., 51/24., 77/24., 118/24., 129/24., 16/25., 42/25.), zatim (ii) ugovorom s domom zdravlja za provođenje logopedске djelatnosti na određenom području odnosno u vremen-

¹ Magistrima logopedije – državljanima trećih zemalja Komora će izdavati odobrenje na vrijeme određeno propisima kojima se uređuju boravak i rad državljana trećih zemalja u Republici Hrvatskoj.

skom razdoblju pružanja zdravstvene zaštite, (iii) ugovorom s jedinicom područne (regionalne) samouprave, (iv) ugovorom s jedinicom lokalne samouprave, (v) ugovorom s dobrovoljnim osiguravateljima, (vi) ugovorom s visokim učilištem koje izvodi sveučilišni diplomski studij logopedije, (vii) za rad izvan ugovorenog punog radnog vremena sa HZZO-om u privatnoj logopedskoj praksi za obavljanje poslova za koje mu je izdano odobrenje za samostalan rad te (viii) sudjelovanja korisnika zdravstvene zaštite u pokriću dijela ili ukupnih troškova zdravstvene zaštite.

Također, magistar logopedije može obavljati logopedsku djelatnost i bez naplate, u suradnji s vjerskim ili nevladinim udrugama ili samostalno.

5.1.2. *Privremena obustava te prestanak prava na obavljanje privatne logopedске prakse*

U slučaju bolesti, vojne obveze, izbora ili imenovanja na stalnu dužnost u tijelima državne vlasti odnosno jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, ako se zaposli u konzularnom ili diplomatskom predstavništvu, za vrijeme provođenja likvidacijskog postupka ili zbog drugoga opravdanog razloga, nositelj privatne logopedске prakse može *privremeno obustaviti rad* na razdoblje od 30 radnih dana neprekidno tijekom godine do najdulje četiri godine.

Pravo na obavljanje privatne logopedске prakse prestaje na osobni zahtjev, danom izvršnosti rješenja kojim se ukida rješenje kojim je izdano odobrenje za obavljanje privatne logopedске prakse te po sili zakona.

Pravo na obavljanje privatne logopedске prakse po sili zakona prestaje s danom kada magistar logopedije koji ima odobrenje za samostalan rad izgubi trajno radnu sposobnost za obavljanje poslova, izgubi poslovnu sposobnost potpuno ili djelomično, zasnuje radni odnos odnosno počne obavljati drugu samostalnu djelatnost (osim u slučaju obustave rada), izgubi pravo raspolaganja prostorom odnosno odgovarajućom dijagnostičkom i terapijskom opremom, bude pravomoćnom sudskom presudom osuđen na kaznu zatvora dulje od šest mjeseci ili mu je izrečena sigurnosna mjera zabrane obavljanja logopedске djelatnosti te ako bude pravomoćnom sudskom presudom osuđen za neko od kaznenih djela protiv spolne slobode odnosno za neko od kaznenih djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta sukladno kaznenom zakonu.

Ministarstvo zdravstva će ukinuti rješenje kojim je izdano odobrenje za obavljanje privatne logopedске prakse ako se utvrđeni nedostaci u obavljanju poslova ne otklone u roku određenom rješenjem nadležnog tijela, odnosno ako obustavi rad sukladno Zakonu, prestane s radom bez odobrenja Ministarstva zdravstva, ne obavlja poslove osobno ili ako koristi rad drugih osoba protivno Zakonu, ima više od jedne privatne logopedске prakse te ako oglašava svoj rad i svoju privatnu logopedsku praksu protivno općem aktu Komore.

5.2. *Ostale specifičnosti novog normativnog okvira*

Osim što se normativnim okvirom uređuju organizacijski oblici, uvjeti za obavljanje logopedске djelatnosti te stan-

dard obrazovanja, novim Zakonom uređuje se i stegovna odgovornost magistra logopedije, osnivanje i organizacija rada Hrvatske komore logopeda, stručni nadzor nad radom magistara logopedije te upravni nadzor nad zakonitošću rada Hrvatske komore logopeda. U nastavku je dan pregled najznačajnijih novina.

5.2.1. *Stegovna odgovornost magistara logopedije*

Magistar logopedije je stegovno odgovoran ako povrijedi Kodeks logopedске etike i deontologije, obavlja nestručno logopedsku djelatnost, svojim ponašanjem prema pacijentu, drugom magistru logopedije ili trećim osobama povrijedi ugled logopedске djelatnosti, ne ispunjava Statutom ili drugim općim aktom određene članske obveze prema Komori te povrijedi odredbe Zakona.

Magistar logopedije odgovara zbog stegovne povrede pred Časnim sudom i Visokim časnim sudom Komore te mu se može izreći opomena i novčana kazna za lakše stegovne povrede, odnosno ukor, javni ukor, novčana kazna, privremeno ukidanje odobrenja za samostalan rad na razdoblje od mjesec dana do godine dana (s rokom kušnje od šest mjeseci do dvije godine), trajno ukidanje odobrenja za samostalan rad, privremeno ili trajno ograničenje opsega odobrenja za samostalan rad, za teže stegovne povrede.

Kaznena i prekršajna odgovornost magistra logopedije ili stegovna odgovornost u ustanovi, trgovačkom društvu ili drugoj pravnoj osobi koja obavlja logopedsku djelatnost ne isključuje stegovnu odgovornost magistra logopedije pred Komorom.

5.2.2. *Osnivanje Hrvatske komore logopeda*

Ovim Zakonom predviđeno je osnivanje devete komora u sustavu zdravstva te će sada, uz Hrvatsku liječničku komoru, Hrvatsku komoru dentalne medicine, Hrvatsku ljekarničku komoru, Hrvatsku komoru medicinskih biokemičara, Hrvatsku komoru medicinskih sestara, Hrvatsku komoru primalja, Hrvatsku komoru fizioterapeuta te Hrvatsku komoru zdravstvenih radnika, djelovati i Hrvatska komora logopeda².

Komora će, uz ostale poslove, imati *javne ovlasti* da odlučuje o izdavanju, obnavljanju i ukidanju odobrenja za samostalan rad magistra logopedije u Republici Hrvatskoj, voditi će *Registar*, obavljat će stručni nadzor nad radom magistara logopedije u Republici Hrvatskoj te će provoditi postupak priznavanja stručnih inozemnih kvalifikacija.

Komora će voditi Registar u koji se upisuju magistri logopedije³ na vlastiti zahtjev. Registar je javan, izvadci iz Registra su javne isprave, a magistru logopedije upisanom u Registar izdavat će se logopedska iskaznica. Magistar logopedije brisat će se iz Registra na osobni zahtjev, ukidanjem odobrenja za samostalan rad, gubitkom poslovne sposobnosti, ako postane trajno zdravstveno nesposoban za obavljanje logopedске djelatnosti, izricanjem zaštitne

² Osnivači Komore bit će Ministarstvo zdravstva i Hrvatsko logopedsko društvo.

³ Na zahtjev magistara logopedije koji ispunjavaju uvjete iz članka 5. Zakona.

mjere zabrane obavljanja logopedске djelatnosti te ako je stegovnom kaznom tijela Komore izgubio pravo na obavljanje logopedске djelatnosti.

Komora će stjecati sredstva od upisnine, članarine i iz drugih prihoda ostvarenih djelatnošću Komore, a iz državnog proračuna Republike Hrvatske osiguravat će se sredstva za izvršavanje poslova koje Komora obavlja na temelju javne ovlasti.

5.2.3. Stručni i upravni nadzor te novčane kazne

Upravni nadzor nad radom Komore provodi Ministarstvo zdravstva, a inspekcijski nadzor nad provođenjem logopedске djelatnosti obavlja zdravstvena inspekcija, sukladno Zakonu o zdravstvenoj zaštiti.

Novčane kazne za prekršaje propisane Zakonom koje učini magistar logopedije - fizička osoba kreću se u rasponu od 660,00 do 1.320,00 eura, a za nositelja privatne logopedске prakse u rasponu od 1.320,00 do 6.630,00 eura.

6. Što nakon stupanja na snagu zakona?

Ministar zdravstva će, na prijedlog Hrvatskog logopedskog društva, u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu Zakona imenovati osnivački odbor Komore, te će Ministarstvo zdravstva i Hrvatsko logopedsko društvo osnovati Komoru u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu Zakona.

Nadalje, komora je obvezna u roku od šest mjeseci od dana osnivanja donijeti Statut te sve opće akte za čije donošenje je ovlaštena sukladno Zakonu.

Ministar zdravstva će u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu Zakona donijeti pravilnik o normativima i standardima za obavljanje logopedске djelatnosti, a do donošenja pravilnika ministar zdravstva će odlukom utvrditi normative i standarde za obavljanje logopedске djelatnosti u pogledu prostora, radnika te dijagnostičke i terapijske opreme odlukom temeljem članka 66. Pravilnika o normativima i standardima za obavljanje zdravstvene djelatnosti („Narodne novine“, broj 52/20.).

6.1. Važne odredbe za fizičke i pravne osobe koje su obavljale postupke iz logopedске djelatnosti prije stupanja na snagu zakona

Magistri logopedije (fizičke osobe - zaposlenici) koji na dan stupanja na snagu Zakona obavljaju logopedsku djelatnost (primjerice u zdravstvenoj ustanovi) po do sada važećim propisima *moгу i dalje obavljati logopedsku djelatnost* pod uvjetom da u roku od *tri godine* steknu odobrenje za samostalan rad, dok su zdravstvene ustanove obvezne uskladiti svoj rad i poslovanje s odredbama Zakona u roku od *tri godine*.

Nadalje, trgovačkim društvima i fizičkim osobama - obrtnicima koji na dan stupanja na snagu ovoga Zakona obavljaju postupke iz logopedске djelatnosti sukladno posebnim propisima *prestaje pravo na obavljanje* postupaka iz logopedске djelatnosti *po isteku roka od dvije godine* od dana stupanja na snagu Zakona *po sili zakona*. Navedeno je prikazano u Tablici 1.

Tablica 1.: Obveze koje subjekti trebaju ispuniti prema novom zakonodavnom okviru

	Obveza prema novom Zakonu	Rok za provedbu
Magistar logopedije	Potrebno stjecanje Odobrenja za samostalan rad	3 godine
Zdravstvena ustanova	Potrebno usklađenje rada i poslovanja sukladno Zakonu	2 godine
Trgovačko društvo	Prestaje pravo na obavljanje postupaka iz logopedске djelatnosti	2 godine
Fizičke osobe - obrtnici	Prestaje pravo na obavljanje postupaka iz logopedске djelatnosti	2 godine

Izvor: Zakon

Ako želi osnovati jedan od organizacijskih oblika za obavljanje logopedске djelatnosti, magistar logopedije, koji na dan stupanja na snagu ovoga Zakona obavlja postupke iz logopedске djelatnosti po do sada važećim propisima, podnosi zahtjev za donošenje rješenja Ministarstva zdravstva o početku obavljanja logopedске djelatnosti sukladno Zakonu ako želi osnovati privatnu logopedsku praksu, odnosno sukladno Zakonu o zdravstvenoj zaštiti ako želi osnovati trgovačko društvo za obavljanje zdravstvene djelatnosti.

Sva trgovačka društva i fizičke osobe – obrtnici više neće moći obavljati postupke iz logopedске djelatnosti ako *do 31. srpnja 2027. godine* ne osnuju organizacijske oblike sukladno Zakonu, odnosno Zakonu o zdravstvenoj zaštiti.

Također, važno je napomenuti da će *od 31. srpnja 2027. godine* logopedsku djelatnost isključivo moći obavljati *samo magistri logopedije*.

6.2. Važne odredbe kod osnivanja organizacijskih oblika prema novom zakonodavnom okviru

Ako nakon stupanja na snagu Zakona magistar logopedije želi osnovati privatnu logopedsku praksu ili trgovačko društvo za obavljanje zdravstvene djelatnosti, osniva ih sukladno odredbama Zakona. S tim da nije obavezan položiti odobrenje za samostalan rad te mišljenje Komore o opravdanosti osnivanja privatne logopedске prakse u mreži javne zdravstvene službe odnosno mišljenje Komore o opravdanosti osnivanja privatne logopedске prakse izvan mreže javne zdravstvene službe do dana stupanja na snagu općih akata Komore koje je Komora obvezna donijeti u roku od šest mjeseci od dana osnivanja Komore.

Odobrenje za samostalan rad te mišljenje Komore magistar logopedije obavezan je ishoditi i dostaviti Ministarstvu zdravstva u roku od *tri godine* od dana stupanja na snagu Zakona.

7. Zaključak

Zakonom o logopedskoj djelatnosti po prvi puta se cjelovito i sustavno normativno uređuje obavljanje logopedске djelatnosti u Republici Hrvatskoj. Zakon jasno propisuje uvjete i standarde obrazovanja magistara logopedije, način stjecanja odobrenja za samostalan rad, kao i organizacijske oblike obavljanja djelatnosti. Uvođenjem mogućnosti osnivanja privatne logopedске prakse, kao i osnivanjem Hrvatske komore logopeda, stvoreni su preduvjeti za daljnji razvoj logopedске djelatnosti, čime se unapređuje status magistara logopedije i doprinosi boljoj kvaliteti života građana kojima je logopedska terapija potrebna na svim razinama zdravstvene zaštite.

Financijske korekcije kod neobveznika primjene Zakona o javnoj nabavi

Dejan Pap*

Financijska korekcija je instrument kojim se, nakon što je nadležno tijelo utvrdilo nepravilnost koju je počinio korisnik i/ili partner korisnika, troškovi predviđeni Ugovorom o dodijeli bespovratnih sredstava, a koji su zahvaćeni utvrđenom nepravilnošću proglašavaju neprihvatljivima, što može rezultirati povratom pripadajućeg dijela bespovratnih sredstava ili obustavom plaćanja u razdoblju izvršenja projektnih aktivnosti. Subjekti koji u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi („Nar. nov.“, 120/16 i 114/22 dalje: ZJN 2016) nisu obveznici provedbe postupaka javne nabave sukladno ZJN 2016 predstavljaju tzv. neobveznike javne nabave (NOJN). Takvi subjekti primjenjuju pravila o provedbi postupaka nabave za neobveznike Zakona o javnoj nabavi.

1. Ex post kontrola – pojam i značenje

Nakon potpisivanja Ugovora o dodijeli bespovratnih sredstava, ovlašteno kontrolno tijelo, obavještava korisnika koji predmeti nabave podliježu ex post kontroli, te kada i koju dokumentaciju je potrebno dostaviti kako bi se izvršila provjera sukladno nacionalnim pravilima i u odnosu na odredbe EU Direktive. Naime, korisniku/naručitelju neće biti isplaćena potražna financijska sredstva (ZNS), dok ne provede postupak nabave, dostavi kompletnu dokumentaciju na ex post kontrolu i zaprimi od ovlaštenog kontrolnog tijela „Odluku o prihvatljivosti” postupka nabave i sklopljenog ugovora ili „Odluku o financijskoj korekciji”, kao rezultat utvrđene nepravilnosti.

Nastavno na navedeno, ovlašteno kontrolno tijelo provjerava usklađenost predmeta nabave s planom nabave (financijska kontrola i kontrola izbjegavanja pravila o određivanju vrste postupka nabave); imenovanje ovlaštenih predstavnika naručitelja; izjave o sukobu interesa; izvještaj o provedenom prethodnom savjetovanju; dokumentaciju o nabavi i izmjene iste; standardne obrasce za objavu, kako na Elektroničkom oglasniku javne nabave RH (EOJN) tako i u Službenom listu EU (SLEU); cjelokupnu komunikaciju naručitelja i potencijalnih ponuditelja; zapisnik o otvaranju ponuda; zapisnik o pregledu i ocjeni ponuda; pojašnjenje ponuda; ažurirane podatke; odluku o odabiru; žalbe; odluke o žalbama; ponudbena jamstva; ugovor i jamstva za uredno ispunjenje ugovora; te ostale odredbe dokumentacije.

U kontekstu provedbe EU sufinanciranih projekta, ex-post kontrola je kontrola svih aktivnosti koje je proveo korisnik u postupku nabave i sklapanja ugovora. Korisnik nakon provedenog postupka nabave dokumentaciju dostavlja kontrolnom tijelu, kako bi se utvrdila valjanost postupanja naručitelja ili eventualno nepravilnost postupanja naručitelja/korisnika u odnosu na zakonsku regulativu (Direktiva), te podredno i na odredbe Ugovora o dodijeli bespovratnih sredstava. Potpuna dokumentacija nastala u postupku nabave, dostavlja se na ex post kontrolu, nakon što

je nabava provedena, a najkasnije u trenutku podnošenja Zahtjeva za nadoknadom sredstava (ZNS) kojim se potražuje trošak/izdatak vezan uz konkretnu nabavu, odnosno ugovor, ako se trošak potražuje metodom plaćanja.

Ako kontrolno tijelo postupkom ex post kontrole, utvrdi valjanost postupanja korisnika, odnosno provedenih aktivnosti u postupku nabave i okolnosti potpisa ugovora o javnoj nabavi, naručitelju/korisniku se dostavlja „Odluka o prihvatljivosti postupka nabave”, te provodi plaćanje bez obustave isplate financijskih sredstava, kako je to uređeno Ugovorom o dodijeli bespovratnih sredstava.

U slučaju da se ex post kontrolom utvrdi sumnja na nepravilnost i ista dokaže od strane kontrolnog tijela, tada kontrolno tijelo donosi „Odluku o financijskoj korekciji”, te se sukladno navedenoj odluci u razdoblju izvršenja ugovora vrši uskrata financijskih sredstava pri plaćanju ZNS-a, nastavno na visinu odnosno određen postotni iznos (5%, 10%, 25%, 100%).

Također, tijekom izvršenja ugovora o nabavi, ako se sklapaju dodaci ugovoru, isti se kontroliraju od strane kontrolnog tijela, te se kontroliraju provedene aktivnosti korisnika u odnosu na odredbe zakonodavca i samog ugovora. Navedenom kontrolom kao i u slučaju kontrole postupka nabave, kontrolno tijelo može potvrditi valjanost postupanja korisnika, ali utvrditi i nepravilnost u postupanju, te i u toj fazi propisati financijsku nepravilnost. Ako kontrolno tijelo utvrdi nepravilnost u dodatku ugovora, financijska korekcija će biti propisana samo na predmetni dodatak ugovora, ne i na cijelu ugovor, uz uvjet da je postupak nabave kojim je nastao predmetni ugovor potvrđen kao valjan odnosno prihvatljiv nakon provedene ex post kontrole.

Kao primjer može se razmatrati okolnost u kojoj se dodatkom ugovoru povećava inicijalno ugovoreni iznos, te se ex post kontrolom provjerava jamstvo za uredno ispunjenje ugovora (oblik, valjanost jamstva za cijelo razdoblje i visina iznosa jamstva, te kada je jamstvo dostavljeno). Uz navedeno provjerom se utvrđuje je li dodatkom ugovora u financijskom smislu ugovoren iznos preko EU pragova i

* Dejan Pap, univ. spec. oec., Zagreb

eventualna okolnost koja ukazuje da ugovoreni iznos premašuje ukupno ugovoreni iznos iz Ugovora o dodijeli bespovratnih sredstava.

U daljem tekstu navodi se neki primjera koji, ako se dokažu u ex post kontroli, mogu prouzročiti obustavu isplate dijela ili cijelog iznosa financijskih sredstava od strane institucije koja je iste dodijelila.

2. Financijske korekcije - pojam i značenje

Pravila o financijskim korekcijama sastavni su dio Ugovora o dodijeli bespovratnih sredstava za projekte koji se sufinanciraju sredstvima Europske unije. Financijska korekcija¹ je instrument kojim se, nakon što je nadležno tijelo utvrdilo nepravilnost koju je počinio korisnik i/ili partner korisnika, troškovi predviđeni Ugovorom o dodijeli bespovratnih sredstava, a koji su zahvaćeni utvrđenom nepravilnošću proglašavaju neprihvatljivima, odnosno neće biti plaćeni, što može rezultirati povratom pripadajućeg dijela bespovratnih sredstava ili obustavom plaćanja u budućem razdoblju, odnosno razdoblju izvršenja projektnih aktivnosti. Nepravilnost kao pojam je kršenje prava Europske unije ili nacionalnog prava u vezi s njegovom primjenom koje proizlazi iz djelovanja ili propusta gospodarskog subjekta uključenog u provedbu Mehanizma za oporavak i otpornost koje šteti, ili bi moglo naštetiti proračunu Unije, tako da optereći proračun Unije neopravdanim izdatkom, tzv. *neprihvatljivi trošak*.

Pojam *neprihvatljivog troška* predstavlja obustavu plaćanja dijela računa ili cijelog računa, dijela ili cijelog iznosa po ZNS-u, te eventualno kada se radi o utvrđenoj nepravilnosti u postupku nabave, kontrolno tijelo može cijeli ugovor o nabavi proglasiti neprihvatljivim izdatkom za proračun EU.

U smislu financijske korekcije, pojam *prijevara* je svaka namjerna radnja ili propust kao što su uporaba ili predstavljanje lažnih, netočnih ili nepotpunih izjava ili dokumenata, što za rezultat ima krivo doznačivanje ili zadržavanje sredstava iz proračuna EU-a. Predmetno predstavlja i postupanje odnosno neobjavljivanje podataka što predstavlja kršenje određene obveze s istim učinkom, ili pogrešna primjena takvih sredstava u svrhe različite od onih za koje su namijenjena. Također, prijevara uključuje i bilo koju namjernu radnju ili propust kao što su: *korištenje ili predstavljanje lažnih, netočnih ili nepotpunih izjava ili dokumenata*, što za rezultat ima nezakonito smanjenje sredstava iz proračuna EU-a, *neobjavljivanje podataka* što predstavlja kršenje određene obveze s istim učinkom, ili *pogrešna primjena zakonski dobivene koristi* (npr. zlouporaba plaćanja poreza) s istim učinkom.

Ako kontrolno tijelo utvrdi postojanje nepravilnosti u provedenom postupku nabave, propisuje se adekvatna stopa financijske korekcije (prvobitno je to 25%) za taj ugovor te se umanjuje iznos dodijeljenih bespovratnih sredstava po tom pojedinačnom ugovoru o javnoj nabavi. Znači, stopa umanjenja se u ovim slučajevima ne primjenjuje na ukupnu

vrijednost projekta, odnosno na sve ugovore u okviru projekta, nego samo na onaj ugovor kod kojeg je utvrđena nepravilnost. Stope su propisane „Pravilima o financijskim korekcijama“, ali nastavno na okolnosti svakog pojedinačnog postupka koje se eventualno mogu smatrati olakotnim, moguće je smanjenje propisane stope korekcije.

Potrebno je napomenuti kako moguća kontrola pojedinog ugovora i njegovih izdataka ne završava s kontrolnom prvotnog kontrolnog tijela, s obzirom na to da postoje i druge institucije koje vrše provjeru kontrolnih tijela (revizorska tijela).

Druga tijela unutar Institucionalnog okvira poput **Upravljačkog tijela** i **Agencije za reviziju sustava provedbe programa EU (ARPA)** uzorkuju sklopljene ugovore, te ih podvrgavaju vlastitoj kontroli koja podrazumijeva ponovni sveobuhvatni pregled provedenog postupka nabave ili kontrole ugovora u razdoblju njegova izvršenja. Uz navedena nacionalna tijela kontrole, kontrolna tijela i revizorska tijela, postupke nabave, ugovore i projekte u smislu izvršenja projektnih ciljeva i nakon završetka projektnih aktivnosti, kontroliraju i revizori EU. Postupak utvrđivanja nepravilnosti se može provoditi u razdoblju u kojem je korisnik obavezan osigurati trajnost projekta, u skladu s općim uvjetima ugovora o sufinanciranju EU, odnosno u roku od 5 godina od završetka financiranja cijelog operativnog programa.

2.1. Postupak određivanja financijske korekcije

U „Pravilima o financijskim korekcijama“, članku 4. stavku 1., propisano je da se financijska korekcija određuje kao postotni iznos obustave isplate financijskih sredstava, sufinanciranja, nakon što je nadležno tijelo utvrdilo nepravilnost, što ukazuje na okolnost da korisnik taj iznos mora platiti vlastitim sredstvima. U stavku 3. navedenih pravila pojašnjava se da se **postupak utvrđivanja nepravilnosti** može provoditi u razdoblju u kojem je korisnik obavezan osigurati trajnost projekta, sukladno članku 10. Općih uvjeta ugovora, odnosno u roku od pet godina od završetka Nacionalnog plana oporavka i otpornosti - NPOO-a (primjenjuje se dulji rok). Članak 3. propisuje da korisnik potpisivanjem Ugovora o dodijeli bespovratnih sredstava, prihvaća te razumije da je nadležno tijelo iz članka 3. propisanih Pravila, ovlašteno da kao prvi korak ima ovlaštenje donijeti odluku o nepravilnosti i odluku o financijskoj korekciji, s obrazloženjem povrede na temelju utvrđenog činjeničnog stanja, te kao drugi korak propisati odluku o nepravilnosti i odluku o financijskoj korekciji, ili izmijeniti i/ili dopuniti odluku o nepravilnosti i/ili odluku o financijskoj korekciji (smanjiti ili povećati iznos/stopu korekcije) u odnosu na nepravilnosti iz priloga 1, 2 i 3. Pravila i to na osnovi nalaza tijela koja obavljaju naknadne kontrole iz stavka 9. članka navedenih Pravila. Navedeno se ne odnosi na mogućnosti pokretanja odgovarajućih sudskih postupaka, u kojem slučaju se primjenjuju relevantni nacionalni propisi (arbitraža ...).

U „Pravilima o financijskim korekcijama“, u članku 4. pojašnjava se da nadležno tijelo ima pravo zahtijevati od korisnika i/ili partnera i/ili tijela u sustavu upravljanja i

¹ <https://mingo.gov.hr/UserDocsImages/JavniPozivi/Prilog%205.%20Pravila%20o%20financijskim%20korekcijama.pdf>

praćenja provedbe aktivnosti NPOO-a, da u određenom roku dostave relevantne informacije, dokumentaciju i očitovanja, prije donošenja konačne odluke o osnovanosti i visini financijske korekcije. Člankom 5. pojašnjeno je kako kontrolno tijelo na osnovi utvrđenih okolnosti koje ukazuju na propust korisnika i/ili partnera, te propisuje da nakon dostave očitovanja korisnika nadležno tijelo procjenjuje visinu financijske korekcije uzimajući u obzir sve okolnosti slučaja, a osobito podatke i dokumentaciju kojima raspolaže. Navedeno očitovanje korisnika, kao dodatno pojašnjenje okolnosti koje je utvrdilo kontrolno tijelo, te isto imenovalo sumnjom na nepravilnost, pojašnjeno je člankom 6. Pravila o financijskim korekcijama.

Člancima 7. i 8. Pravilnika propisano je da nadležno tijelo (kontrolno tijelo) o utvrđenoj nepravilnosti i/ili postupanju ili propuštanju postupanja za koje smatra da ima elemente prekršaja ili kaznenog djela obavještava nadležno pravosudno tijelo. U navedenom slučaju nadležno tijelo može odrediti privremenu mjeru (obustavu isplate ili dijela isplate financijskih sredstava do okončanja, odnosno krajnjeg pojašnjenja nejasnih okolnosti). Pravilima je pojašnjeno da pravomoćna osuđujuća presuda u kaznenom postupku na temelju koje je utvrđeno da je kazneno djelo povezano s projektom (uključujući i razloge navedene u članku 26. Općih uvjeta ugovora), isto postaje osnovan i neosporiv razlog za obvezni raskid Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava i povrat cjelokupnog iznosa bespovratnih sredstava primljenog po osnovi navedenog ugovora.

2.2. Vrste financijskih korekcija i način izvršenja

U smislu financijskih korekcija propisane su „jednostavna“ i „paušalna“ financijska korekcija. **Jednostavna financijska korekcija** označava financijsku korekciju koja je jednaka visini nastale financijske posljedice za ugovor o (javnoj) nabavi ili Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava (ovisno o tome što je primjenjivo), ali kada je tu posljedicu moguće količinski točno odrediti, dok **paušalna financijska korekcija** označava stopu (%) korekcije koja se primjenjuje u slučajevima kada nije moguće količinski točno odrediti (ugovor je u tijeku) financijske posljedice za ugovor o (javnoj) nabavi ili Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava (ovisno o tome što je primjenjivo). Primjerice, ako nije bilo drugih nepravilnosti, osim nepravilnosti u stavci troškovnika, tada će kontrolno tijelo odrediti financijsku korekciju na dokumentaciju o nabavi u točnom iznosu. Nakon donošenja odluke o financijskoj korekciji, kontrolno tijelo utvrđuje model povrata iznosa koji odgovara udjelu bespovratnih sredstava u troškovima koji su proglašeni neprihvatljivima zbog utvrđene nepravilnosti i određene financijske korekcije, što provodi i obavlja izborom između dviju metoda ili primjenom metode koja je s obzirom na okolnosti primjenjiva i moguća. Provedba Odluke o financijskoj korekciji, primjenjiva je:

- a. modelom umanjenja navedenog iznosa slijedom odobrenih prihvatljivih troškova u sljedećim zahtjevima za nadoknadu sredstava, do potpune naplate financijske korekcije (metoda prijeloja),
- b. nalogom za povrat utvrđenog iznosa (kada je ugovor završen), jednokratnom uplatom ili u obrocima, uz

određivanje roka i utvrđivanja ostalih podataka potrebnih za izvršenje uplate (metoda uplate).

2.3. Paušalna financijska korekcija

Nakon utvrđene sumnje na nepravilnost, te donošenja odluke o nepravilnosti, kontrolno tijelo određuje paušalnu financijsku korekciju, sagledavajući postupanje prijavitelja i/ili partnera prijavitelja, odnosno korisnika i/ili partnera u odnosu na sljedeće: poštivanje načela transparentnosti od strane korisnika/naručitelja, poštivanje jednakog postupanja, nediskriminacije i razmjernosti, kako je i propisano u ZJN 2016, odnosno u pravilima koje primjenjuju osobe koje nisu obveznici ZJN 2016. Uz navedeno uzima se u obzir prekogranični interes ugovora o (javnoj) nabavi, te također i ozbiljnost kršenja propisa u odnosu na stvarni i potencijalni financijski učinak na proračun iz kojeg se financira ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava. Nastavno na aspekt sufinanciranja sagledavaju se financijske posljedice na proračun iz kojeg se sufinancira Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava, te poštivanje razine tržišnog natjecanja i postoji li odvratajući učinak na potencijalne ponuditelje u postupcima (javnih) nabava. Sagledavajući sekundarnu razinu, znači ugovor koji je naručitelj potpisao s ponuditeljem, utvrđuje se značaj nepravilnosti zahvaćenog dijela ugovora o (javnoj) nabavi u odnosu na prirodu ugovora, te udio nepravilnošću zahvaćenog dijela ugovora u odnosu na ukupnu vrijednost istog, ako je to moguće. Uz navedeno sagledava se može bitna posljedica utvrđene nepravilnosti u postupcima (javne) nabave, odnosno sklapanja pravnog posla/ugovora s ponuditeljem s kojim ugovor inače ne bi bio sklopljen u odnosu na okolnost da nepravilnosti nije bilo i koliko je okolnost utjecala na uspješnost samog projekta. Uz navedeno utvrđuju se i ostale okolnosti vezane za konkretan slučaj, kao što je utjecaj na cjelokupni postupak dodjele bespovratnih sredstava i postupak izvršavanja ugovornih obveza, koje nadležno, kontrolno tijelo utvrđuje i obrazlaže u svojoj Odluci o nepravilnosti.

Kao osnovica u navedenim slučajevima za izračun se razmatra iznos troška predviđenog Ugovorom o dodjeli bespovratnih sredstava, vezano uz radnju ili propust u odnosu na iznos za koju je nepravilnost utvrđena, uzevši u obzir da je nepravilnost utvrđena na razini projekta, pa su time vezane za cjelokupan iznos Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava. Ako se nepravilnost utvrđena na provedeni postupak (javne) nabave, iznos/stopa financijske korekcije izračunava se s obzirom na ugovoreni iznos (javne) nabave, odnosno ugovoreni iznos s odabranim ponuditeljem. Radi se o iznosu prihvatljivih troškova projekta i/ili ugovora o nabavi i/ili dijela ugovora o nabavi (ovisno što je primjenjivo), a koji se prijavljuju Komisiji. Uz navedene okolnosti primjene financijske stope nepravilnosti vezano uz Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava ili ugovor nastao postupkom nabave, postoji i mogućnost primjene financijske korekcije na osnovi utvrđenih okolnosti, na izmjenu ugovora u razdoblju njegova trajanja. Naime, ako se utvrdi nepravilnost nastala dodatkom ugovora, uz uvjet da je postupak nabave po kojem je taj ugovor sklopljen nema utvrđenu nepravilnost i propisanu financijsku korekciju,

tada se nepravilnost primjenjuje samo na predmetni do-datak, odnosno iznos koji je tim dodatkom ugovoren, a ne na ukupan iznos ugovora.

3. Odredbe ZJN 2016 – članak 39.

Prije pojašnjenja kako i kada nastaju okolnosti zbog kojih se propisuje nepravilnost, a time i financijska korekcija, napominje se da postoje odredbe ZJN 2016, koje obvezuju fizičke ili pravne osobe, na primjenu određenih pravila kod sklapanja ugovora o javnoj nabavi, koje subvencioniraju ili sufinanciraju javni naručitelji.

Naime, zakonodavac kroz odredbe ZJN 2016², u poglavlju 4. Posebne situacije, Ugovori koje subvencioniraju ili sufinanciraju javni naručitelji, članak 39., propisuje sljedeće:

(1) Ovaj Zakon primjenjuje fizička ili pravna osoba ili tijelo koja nije ni javni ni sektorski naručitelj (drugi subjekt) za sklapanje ugovora za nabavu:

1. radova koje izravno subvencionira ili sufinancira jedan ili više javnih naručitelja s više od 50 % i čija je procijenjena vrijednost nabave jednaka ili veća od vrijednosti europskog praga za nabavu radova, ako ti ugovori uključuju radove niskogradnje iz Priloga II. ovoga Zakona ili radove visokogradnje za bolnice, građevine namijenjene za sport, rekreaciju i odmor, školske i zgrade visokih učilišta te zgrade koje se koriste u administrativne svrhe

2. usluga koje izravno subvencionira ili sufinancira jedan ili više javnih naručitelja s više od 50 % i čija je proc. vrijednost nabave jednaka ili veća od vrijednosti europskog praga za nabavu usluga za decentralizirane javne naručitelje i koje su u vezi s ugovorima o radovima u smislu toč. 1. ovoga stavka.

(2) Javni naručitelj koji subvencionira ili sufinancira ugovore iz stavka 1. ovoga članka obavezan je osigurati primjenu ovoga Zakona, ako on sam ne dodjeljuje takav ugovor ili ako dodjeljuje taj ugovor u ime i za račun drugog subjekta.

Zakonodavac je u Pravilima o korekcijama, pojasnio kako se financijske korekcije koje se primjenjuju na osobe koje nisu obvezne primjenjivati Zakon o javnoj nabavi (Nar. nov. 120/16, 14/22, dalje u tekstu: ZJN 2016), utvrđuju i primjenjuju u skladu s pravilima i načelima UFEU (pročišćene verzije Ugovora o Europskoj uniji i UFEU, SL C 202, 7.6.2016), te da se propisane odredbe članka 39. ZJN 2016, obvezno primjenjuju na sve korisnike bez obzira na procijenjenu vrijednost nabave.

4. Nepravilnost / financijska korekcija – neobveznici ZJN 2016

Izostanak objave poziva na dostavu ponuda

Kada se ex post provjerom utvrdi da korisnik/naručitelj, nije objavio poziv za dostavu ponuda na web stranici: www.planoporavka.gov.hr, kontrolno tijelo propisuje financijsku korekciju od 100%, odnosno maksimalnu financijsku korekciju koja predstavlja neplaćanje cjelokupnog

ugovora o javnoj nabavi. Financijska korekcija od 25%, nastavno na izostanak obavijesti o nadmetanju, primjenjiva je samo u slučajevima kada je korisnik/naručitelj dokazao da je zainteresirana strana (potencijalni ponuditelj) imala pristup informacijama vezanima uz postupak nabave, te bila u mogućnosti iskazati interes za sudjelovanjem u postupku nabave i dobivanju tog ugovora.

Umjetna podjela ugovora

Ako je naručitelj nezakonito podijelio vrijednost nabave s posljedicom primjene manje konkurentnog postupka nabave, pa je ex post provjerom utvrđena ovakva okolnost, kontrolno tijelo propisuje nepravilnost od 100%, s obzirom na to da korisnik financijskih sredstava nije poštivao odredbe zakonodavca, te svojim postupanjem na neprihvatljiv način izbjegao primjenu postupka nabave u odnosu na propisane pragove. Financijska korekcija od 25%, kao u slučaju izostanka obavijesti o nadmetanju, tako i u slučaju umjetne podjele ugovora, primjenjiva je samo u slučajevima kada je korisnik/naručitelj dokazao da je zainteresirana strana (potencijalni ponuditelj) imala pristup informacijama vezanima uz postupak nabave, te bila u mogućnosti iskazati interes za sudjelovanjem u postupku i dobivanju tog ugovora. Ako naručitelj u svom pojašnjenju dokaže da je gospodarski subjekt s poslovnim nastanom izvan RH imao pristup odgovarajućim informacijama o nabavi, te je mogao iskazati svoj interes dostavom ponude, odnosno da su odabrani načini oglašavanja primjereni s obzirom na važnost ugovora za unutarnje tržište EU, dodatna je okolnost primjene manje financijske stope (25%).

Izostanak provođenja postupka javne nabave

Pojašnjavajući neprihvatljive okolnosti u smislu provedbe postupka nabave u podtoč. 4.1. i 4.2. ovog poglavlja, koje su dovele do propisivanja Odluke o financijskoj nepravilnosti od 100%, također naručiteljev izostanak primjene članka 39. ZJN 2016 uzrokuje istu visinu financijske korekcije. U toč. 4. ovog članka, navedene su i pojašnjene odredbe ZJN 2016 i članka 39., te na koji način su iste obvezujuće na osobe ili gospodarske subjekte koji nisu obveznici ZJN 2016. Kako je to pojašnjeno u podtoč. 4.1. i 4.2., umanjena financijska korekcija od 25%, primjenjiva je samo u slučajevima kada je korisnik/naručitelj dokazao da je zainteresirana strana (potencijalni ponuditelj) imala pristup informacijama vezanima uz postupak nabave, te bila u mogućnosti iskazati interes za sudjelovanjem u postupku i dobivanju tog ugovora, iako poziv na nadmetanje nije objavljen u Službenom listu EU ili/i u EOJN. Na naručitelju je da u svom pojašnjenju dokaže da je gospodarski subjekt s poslovnim nastanom izvan RH imao pristup odgovarajućim informacijama o nabavi, te da je mogao iskazati svoj interes dostavom ponude, odnosno da su odabrani načini oglašavanja primjereni s obzirom na važnost ugovora za unutarnje tržište EU.

Skraćivanje rokova za dostavu ponuda

U slučajevima gdje je kontrolno tijelo utvrdilo da su rokovi za zaprimanje ponuda (ili zahtjeva za sudjelovanje), bili

² https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2016_12_120_2607.html

kraći od rokova navedenih u Pravilima za NOJN³, propisuje se financijska nepravilnost od 25%. Kontrolno tijelo provjerava odstupanje u odnosu na zakonski propisan rok, te može donijeti ispravak o financijskoj nepravilnosti na iznos od: 10 % ako je smanjenje rokova ≥ 30 %, ali ne prelazi 50 %, te ako je smanjenje rokova >30 % ispravak se može umanjiti na 5 % od ugovorenog iznosa, odnosno 2 % u iznimnim i opravdanim slučajevima < 30 %.

Diskriminirajući kriterij u pozivu na dostavu ponuda

Kontrolno tijelo provjerava postoje li propisani diskriminirajući kriteriji koji imaju odvratajući učinak na potencijalne ponuditelje. Ako se ex post kontrolom potvrdi postojanje takvih okolnosti, korisniku/naručitelju će biti propisana financijska korekcija od 25%, te kao ogledni primjer navodi se okolnost gdje je korisnik/naručitelj u dokumentaciji o nabavi ili pozivu za dostavu ponuda, propisao kriterij za odabir na način da zahtijeva od potencijalnih ponuditelja dokaze točno određene nacionalnosti, zemljopisnog podrijetla ili radno iskustvo koje je moguće ostvariti jedino u manjem broju država članica EU. Korekcija se može umanjiti na 10% ili 5% ako je osigurana barem minimalna razina tržišnog natjecanja te ako se uvjet ne odnosi na gospodarskog subjekta već na stručnjaka ili na dio ugovora koji ne predstavlja glavni predmet nabave.

Uvjeti i zahtjevi nisu povezani ili nisu razmjerni predmetu ugovora

Slično kao okolnost koja je pojašnjena u podtoč. 4.5., izuzev što kontrolno tijelo sada utvrđuje jesu li propisani uvjeti i zahtjevi u dokumentaciji o nabavi ili Pozivu za dostavu ponuda, povezani s predmetom ugovora i razmjeni predmetu ugovora. Kao primjer može se navesti situacija sukladno Pravilima NOJN, u okolnostima kada je naručitelj propisao obvezu dokazivanja minimalne razine sposobnosti koja nije primjerena, odnosno propisana, a time i uvjetovana minimalna razina ne osigurava jednak pristup ponuditeljima ili eventualno ima učinak stvaranja neopravdanih prepreka u smislu tržišnog nadmetanja. Ako kontrolno tijelo provjerom dokumentacije o nabavi ili Poziva za dostavu ponuda, utvrdi takve okolnosti koje nedvojbeno ukazuju da je samo jedan gosp. subjekt mogao dostaviti ponudu, propisuje se financijska korekcija od 25%. U slučaju da navedena okolnost postoji, a da je korisnik/naručitelj zaprimio veći broj ponuda, financijska korekcija se može umanjiti na 10% ili 5% ugovorenog iznosa, što se pojašnjava kao okolnost da je ipak osigurana minimalna razina tržišnog natjecanja.

Tehničke specifikacije

Kao sastavni dio dokumentacije o nabavi ili Poziva za dostavu ponuda, korisnik/naručitelj propisuje tehničke specifikacije, odnosno minimalne standarde izvršenja ugovora. Ovakvi slučajevi se karakteriziraju kao nepravilni i neprihvatljivi, te dovode do financijske korekcije od 25%,

10% ili 5% vrijednosti ugovora, a odnose se na propisivanje tehničkih specifikacija koje sadrže naziv robne marke, bez naznaka „ili jednakovrijedno“, „kao“, „tipa“, „slično“, te u slučajevima kada tehničke specifikacije ne sadrže naziv robne marke, ali sadrže tehničke i funkcionalne zahtjeve koji su definirani na način da samo određena robna marka iste može ispuniti. Izuzev financijske korekcije od 25%, kod ovako utvrđenih okolnosti, kontrolno tijelo može propisati i umanjenu financijsku korekciju od 10% ili 5% ugovornog iznosa, ako je osigurana minimalna razina tržišnog nadmetanja. U smislu kontrole propisanih tehničkih specifikacija, kontrolno tijelo ima mogućnost utvrditi i formalni propust naručitelja, što je financijska nepravilnost koja nema financijski učinak, što će biti pojašnjeno u sljedećem poglavlju.

Nedovoljan ili neprecizan opis predmeta nabave

Ako se postupkom ex post kontrole utvrdi da je opis predmeta nabave nedostatan i nejasan te ne omogućava potencijalnim ponuditeljima određivanje predmeta ugovora, kontrolno tijelo će propisati financijsku korekciju od 10% ili 5% ugovornog iznosa, ovisno o razini ozbiljnosti nepravilnosti.

Nejednaki tretman ponuditelja tijekom pregleda i ocjene ponuda

Nakon otvaranja ponuda korisnik/naručitelj provodi pregled i ocjenu ponuda, te kontrolno tijelo provjerava ispravnost postupanja naručitelja vezano uz pojašnjenja ili dopune zaprimljenih ponuda, odnosno je li naručitelj postupao na jednak način prema svima i kako je postupanje korisnika/naručitelja proizvelo rezultat u smislu odabira. Ako kontrolno tijelo utvrdi da je postupanje naručitelja dovelo do pogrešnog odabira, propisuje se financijska korekcija od 25 % ugovorenog iznosa, uz mogućnost umanjivanja na 10% ili 5% ovisno o ozbiljnosti nepravilnosti.

Odabrana ponuda nije u skladu s propisanim kriterijima

Kontrolno tijelo radi provjere postupanja korisnika/naručitelja, a vezano za odabir ponuditelja, utvrđuje jesu li prilikom ocjene ponuda primijenjeni propisani kriteriji ili ponderi i jeli prilikom ocjene ponuda korišten dodatni kriterij koji nije bio javno objavljen, odnosno nije bio poznat ponuditeljima u trenutku slanja ponude. Ako kontrolno tijelo utvrdi ovako opisane okolnosti propisati će financijsku korekciju od 25 % od ugovorenog iznosa uz mogućnost umanjivanja na 10% ili 5%, ovisno o ozbiljnosti nepravilnosti.

Odabrana ponuda nije u skladu s propisanim tehničkim specifikacijama

Ako kontrolno tijelo utvrdi da je korisnik/naručitelj odabrao ponudu i ugovorio predmet nabave s ponuditeljem čija ponuda ne udovoljava propisanim tehničkim specifikacijama, propisati će financijsku korekciju 25 % uz mogućnost umanjivanja na 10% ili 5%, ovisno o ozbiljnosti nepravilnosti.

Korisnik/Naručitelj je izmijenio uvjete tijekom i nakon okončanja postupka

Kako u postupku nabave tako i po njegovom okončanju korisnik/naručitelj mora se pridržavati svih propisanih

³ https://ec.europa.eu/regional_policy/hr/information/publications/cocof-guidance-documents/2013/commission-decision-of-19122013-on-the-setting-out-and-approval-of-the-guidelines-for-determining-financial-corrections-to-be-made-by-the-commission-to-expenditure-financed-by-the-union

odredbi u dokumentaciji o nabavi ili Pozivu za dostavu ponuda. Shodno tome, kontrolno tijelo provjerava postupanje korisnika/naručitelja, te utvrđuje postoji li okolnost koja ukazuje da je tijekom ili nakon okončanja postupka, izmijenio prvobitne uvjete postupka u korist ponuditelja, što je rezultiralo dodatnu financijsku korist odabranom ponuditelju. Tako npr. utvrđena nepravilnost kao osnova za propisivanje financijske korekcije od 25%, postoji u slučaju gdje je utvrđeno da jamstva nisu zatražena, iako su navedena u pozivu, ili u slučaju smanjenja opsega usluga, radova ili robe u odnosu na propisani opseg, te u slučaju produljenja rokova isporuke (rok je bio kriterij).

Izmjene ugovora o nabavi tijekom njegovog trajanja

Kontrolno tijelo osim postupka nabave i samog ugovora, provjerava i nastale izmjene ugovora tijekom njegova trajanja. Utvrđuje se značaj, ozbiljnost same izmjene kao što je izmjena kojom se unose novi uvjeti, koji bi da su bili dio prvotnog postupka nabave, omogućili uključivanje drugih ponuditelja različitih od onih koji su prvotno odabrani, te bi takve okolnosti/uvjeti doveli do dodjele ugovora ugovaratelju različitom od onog kojem je prvotno dodijeljen ugovor ili se značajno povećava opseg ugovora koji sadržava radove/usluge/robe koji nisu prvotno traženi. Ako kontrolno tijelo utvrdi neku od navedenih okolnosti, propisati će financijsku korekciju od 25% ugovorenog iznosa, uz napomenu da je ugovoreni iznos, iznos koji je ugovoren dodatkom ugovora, a ne iznos osnovnog ugovora.

Prijevara i sukob interesa (100%)

Prijevara i sukob interesa, ako su utvrđene i dokazane u postupku ex post kontrole prouzrokuju okolnosti za koje kontrolno tijelo propisuje maksimalni iznos financijske korekcije od 100%, odnosno uskraćuje sva sredstva po predmetnom ugovoru. Prijevara se mora utvrditi na temelju pravomoćne odluke nadležnog pravosudnog tijela, dok se sukob interesa utvrđuje dokazima o postojanju utjecaja, bilo koje stranke u postupku, na ishod postupka nabave.

5. Nepravilnost bez financijskog učinka – formalni propusti

Pravilima o financijskim korekcijama, u članku 14. Upotreba tehničkih specifikacija, prilikom opisa predmeta nabave na način koji ima odvrćajući učinak na gospodarske subjekte, propisane su okolnosti u kojima tehničke specifikacije koje se koriste prilikom opisa predmeta nabave imaju odvrćajući učinak na gospodarske subjekte te dovode do ograničavanja tržišnog natjecanja. Navedeno uključuje, ali nije ograničeno na slučajeve kada se navode robne marke, sa ili bez upotrebe izraza "ili jednakovrijedno", osim ako se takvi zahtjevi odnose na popratni i financijski manje značajan dio ugovora (ako stavke troškovnika zahvaćene nepravilnošću čine manje od 5% ukupne vrijednosti ugovora o nabavi) te je potencijalni utjecaj na proračun EU-a samo formalne prirode. Primjer navedenih okolnosti pojašnjen je u podtoč. 4.7. ovog poglavlja (opisuje propisane uvjete u dokumentaciji o nabavi ili Pozivu za dostavu ponuda), uz napomenu da će korisniku/naručitelju u Odluci o nepravilnost

ali bez financijskog učinka (formalni propust) biti pojašnjeno na što u budućim postupcima nabave ili ugovorima treba obratiti pozornost. Karakteristike vezane za tehničke specifikacije koje se kontroliraju u fazi pregleda i ocjene ponuda, faza odabira ponuditelja, ugovaranje, što je pojašnjeno u podtoč. 4.11. ovog poglavlja, moguće je utvrditi i nepravilnost bez financijskog učinka ako stavke troškovnika zahvaćene nepravilnošću čine manje od 5% ukupne vrijednosti ugovora, te ako se radi o stavkama koje su sporedne prirode i nemaju utjecaj na krug potencijalnih ponuditelja, u iznimnim i opravdanim slučajevima, moguće je odstupiti od razine financijske korekcije zadane u Pravilima.

Podtoč. 4.9. ovog poglavlja, pojašnjava se okolnost koja je, ako postoji, dovela do propisivanja financijske korekcije, te na osnovi istih okolnosti korisniku/naručitelju može biti propisana nepravilnost bez financijskog učinka (formalni propust), ako kontrolno tijelo utvrdi da nastala pogreška nije rezultirala pogrešnim odabirom. Naime, okolnost da nije bilo pogreške ne bi dovela do drugačijeg ishoda u smislu odabira ili ugovora o nabavi.

6. Zaključak

Najskuplja provedba projektnih aktivnosti, a vezano za provedbu postupka nabave i ugovora o nabavi, je ona koja ima propisanu financijsku korekciju. Financijska korekcija nije uskrata financijskih sredstava ugovorenom gospodarskom subjektu koji će izvršiti usluge, dobiti robu ili izvesti radove, nego Korisniku/Naručitelju koji nije bio pažljiv i nije postupio sukladno odredbama koje je propisalo nacionalno tijelo, odnosno provedbeno tijelo. Dostupna praksa nije prepreka u postupcima nabave, nego je bitan element za transparentnu i učinkovitu nabavu, te postizanje projektnih ciljeva u potpunosti.

7. Literatura / izvor

Ministarstvo gospodarstva: <https://mingo.gov.hr/UserDocImages/JavniPozivi/Prilog%205.%20Pravila%20o%20financijskim%20korekcijama.pdf>

www.planoporavka.gov.hr

Konvencija o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica (SL C 316, 27.11.1995.): <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=LEGISSUM:I33019>

Zakon o javnoj nabavi (NN 120/16, 114/22) <https://www.zakon.hr/z/223/zakon-o-javnoj-nabavi>

Pravilnik o dokumentaciji o nabavi te ponudi u postupcima javne nabave (NN 65/17, 75/20, 92/05) https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2017_07_65_1534.html

Financijske korekcije koje se primjenjuju na osobe koje nisu obvezne primjenjivati ZJN 2016 se utvrđuju i primjenjuju u skladu s pravilima i načelima Ugovora o funkcioniranju EU (pročišćene verzije Ugovora o Europskoj uniji i UFEU, SL C 202, 7.6.2016.)

Čl. 39. ZJN 2016 korisnici/naručitelji dužni su primjenjivati bez obzira na proc. vrijednost nabave.

https://ec.europa.eu/regional_policy/hr/information/publications/cocof-guidance-documents/2013/commission-decision-of-19122013-on-the-setting-out-and-approval-of-the-guidelines-for-determining-financial-corrections-to-be-made-by-the-commission-to-expenditure-financed-by-the-union

Praksa Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave*

Dionici u sustavu javne nabave, osim poznavanja zakonodavnog okvira, moraju biti upoznati i s praksom Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave kao tijela nadležnog za rješavanje o žalbama u vezi s postupcima sklapanja ugovora o javnoj nabavi, okvirnih sporazuma i projektnih natječaja, na koje se primjenjuje Zakon o javnoj nabavi (ZJN 2016). Upravo kroz praksu Državne komisije često se dolazi do odgovora na pitanja kako postupiti u pojedinoj situaciji, pa se u ovoj rubrici obrađuju aktualne odluke Državne komisije te se daje prikaz najvažnijih stavova.

Ispunjavanje jedinične cijene i cijene stavke u troškovniku¹

Žalitelj nije ispunio sve stavke troškovnika u skladu sa zahtjevima iz dokumentacije o nabavi

... u žalbi na odluku o odabiru žalitelj navodi da je za stavku 1.1.1.4. troškovnika navedena ukupna cijena 0,00 eura, pa je takvu ponudu naručitelj trebao uzeti u obzir, a ne odbiti s obrazloženjem da ponuda nije sukladna dokumentaciji. Navodi da je pravo ponuditelja da za neku stavku ponudi cijenu 0,00 eura što ponudu ne čini nepravilnom. U slučaju da je i cijena jedinične stavke trebala biti nužno ispunjena, naručitelj je sukladno članku 293. stavku 1. ZJN trebao pozvati žalitelja na pojašnjenje ponude.

U odgovoru na žalbu naručitelj upućuje na odredbu 3.2. dokumentacije (Upute ponuditeljima, Način određivanja cijene), gdje je propisano da ponuditelj u troškovniku mora za svaku troškovnika ispuniti jediničnu cijenu koja mora biti zaokružena na dvije decimale. Žalitelj nije ispunio jediničnu cijenu stavke 1.1.1.4. troškovnika, te je time dostavio nepravilnu ponudu.

U zapisniku o pregledu i ocjeni ponuda, u toč. 6., navodi se: "Ponuditelj C. d.o.o., je u ponudi dostavio troškovnik u kojem nedostaje jedinična cijena za stavku troškovnika 1.1.1.4. Nedostatak nije moguće otkloniti primjenom članka 293. ZJN 2016, jer bi to dovelo do izmjene cijene ponude, odnosno do pregovaranja. Uvidom u troškovnik u ponudi žalitelja utvrđeno je da u stavci 1.1.1.4. troškovnika, u kojoj je traženo iskazati jediničnu cijenu i ukupnu cijenu stavke za jedinicu mjere komad i količinu 7, u rubrici jedinična cijena (čelija M27) od strane žalitelja nije iskazana nikakva vrijednost. Dakle, žalitelj nije upisao jediničnu cijenu stavke, dok je kod ukupne cijene stavke stupac P (čelija P27), navedeno 0,00. U konkretnom slučaju troškovnik je koncipiran na način da je u svim stavkama troškovnika, pod „ukupna cijena“, u inicijalnom troškovniku koji je dio dokumentacije, navedeno „0,00 eura“, odnosno sve čelije troškovnika koje se odnose na ukupnu cijenu stavke, pa tako i u stavci 1.1.1.4. troškovnika, formatirane su na način da ako jedinična cijena nije popunjena, kao ukupna cijena stavke prikazuje se iznos „0,00“.

Prema načinu na koji su formatirane čelije troškovnika kad ponuditelj unese jediničnu cijenu stavke u odgovor, ukupna cijena stavke izračunava se kao umnožak količine stavke i jedinične cijene stavke. Stoga nije u pravu žalitelj kada navodi da je ponudio predmetnu stavku po cijeni od 0,00 eura. Ne može se prihvatiti stav žalitelja da je predmetna stavka s cijenom od 0,00 eura obuhvaćena u ponudi jer ukupna cijena predmetne stavke koja se prikazuje kao „0,00“ eura, ne predstavlja iznos koji je naveo žalitelj, već se radi o izvornom formatiranju čelije troškovnika koja se inicijalno prikazuje kao „0,00“, a mijenja se automatskim izračunom kada ponuditelj popuni jediničnu cijenu. Žalitelj nije u spornoj stavci troškovnika upisao jediničnu cijenu ni ukupnu cijenu, odnosno ukupna cijena nije rezultat žaliteljeva popunjavanja troškovnika, već inicijalnog formatiranja čelije od strane naručitelja. Dakle, predmetna stavka u ponudi nije ni ponuđena. Stoga je naručitelj osnovano takav troškovnik ocijenio nepotpunim i ponudu žalitelja odbio, bez pozivanja žalitelja na pojašnjenje dostavljenih podataka. **Žalbeni** navod je neosnovan.

Fakultativna osnova za isključenje gosp. subjekta – članak 254. stavak 1. toč. 7. ZJN 2016²

Sporazumom o raskidu ugovora utvrđeno je da predmetni ugovor nije raskinut zbog značajnih ili opetovanih nedostataka u izvršenju ugovornih obveza, već sporazumno

... u žalbi na Odluku o odabiru žalitelj navodi da su kod odabranog ponuditelja ostvarene osnove za isključenje iz toč. 4.4. (Prijevremeni raskid, naknada štete ili dr. us-

¹ Praksa Državne komisije, Klasa: UP/II-034-02/25-01/285, od 23. srpnja 2025.

² Praksa Državne komisije, Klasa: UP/II-034-02/25-01/196, od 17. lipnja 2025.

poredive sankcije), odnosno, 4.5. (Lažno prikazivanje, prikrivanje informacija, nemogućnost podnošenja traženih dokumenata), kriterija za kvalitativni odabir gosp. subjekta. Navodi da je odabrani ponuditelj u ESPD obrascu dostavljenom za gosp. subjekt A.G. d.o.o. u toč. 5.4. na pitanje: Je li gosp. subjekt iskusio prijevremeni raskid ranijeg ugovora o javnoj nabavi, ugovora s naručiteljem ili koncesijskog ugovora, ili određivanje naknade štete ili drugih usporedivih sankcija s tim ranijim ugovorom?, kao odgovor označio **NE**. Ističe da navedeno predstavlja neistinit navod, jer je navedeni gosp. subjekt iskusio prijevremeni raskid ranijeg ugovora, sklopljenog s Gradom X, za predmet „Usluge suzbijanja komaraca na području grada“, a koji Ugovor je prijevremeno raskinut 26. srpnja 2024., zbog problema u izvršavanju usluga od strane navedenog gosp. subjekta kao izvršitelja. Smatra da navedena okolnost predstavlja osnovu za isključenje odabranog ponuditelja iz postupka javne nabave određenu člankom 254. stavak 1. toč. 7. ZJN 2016.

Naručitelj u odgovoru navodi da je dostavljenim popisom ugovora ponuditelj A.G. d.o.o. zadovoljio traženi uvjet iz dokumentacije o nabavi. Ugovor o uslugama suzbijanja komaraca na području Grada X, kojeg žalitelj navodi u žalbi se nigdje ne spominje.

Odabrani ponuditelj u očitovanju na žalbu navodi da predmetni ugovor s Gradom X nije raskinut zbog neurednog izvršavanja ugovornih obveza od strane A.G. d.o.o., što dokazuje priloženim Sporazumnim raskidom ugovora o javnoj nabavi, koji dostavlja u žalbenom postupku. Ističe da sama činjenica da je ugovor raskinut sporazumno, znači da su ugovorne strane zajedno, u obostranom interesu, raskinule navedeni ugovor. Navodi da je nedvojbeno u sporazumu navedeno da raskid ugovora ne predstavlja okolnost iz članka 254. stavak 1. toč. 7. ZJN 2016.

Uvidom u Sporazum o raskidu ugovora o pružanju usluga adulticidnog tretmana komaraca, od 26. srpnja 2024. između Grada X i odabranog ponuditelja, utvrđeno je da je u članku 5. istoga navedeno da: „Naručitelj potvrđuje da ovaj sporazum o raskidu Ugovora ne predstavlja okolnost iz članka 254. stavka 1. toč. 7. ZJN 2016“. Dakle, iz dokaza dostavljenog u žalbenom postupku - Sporazuma o raskidu Ugovora o pružanju usluga, proizlazi da predmetni ugovor nije raskinut zbog značajnih ili opetovanih nedostataka u izvršenju ugovornih obveza, već sporazumno, bez navođenja bilo kakve povrede bitnih zahtjeva ugovora od strane odabranog ponuditelja. Slijedom navedenog, ne može se zaključiti da su ispunjene pretpostavke za primjenu članka 254. stavka 1. toč. 7. ZJN 2016. Žalbeni navod je neosnovan.

Novčani polog kao jamstvo za ozbiljnost ponude³

U ponudi žalitelja dostavljen je nalog za plaćanje jamstva na račun naručitelja iz kojeg je vidljivo da je transakcija provedena, pa nije od značenja okolnost da nije naveden model i opis plaćanja

.... u žalbi na Odluku o odabiru žalitelj navodi da je uplatio **novčani polog** kao jamstvo za ozbiljnost ponude, no naručitelj ga je odbio jer pri uplati nisu bili navedeni **točan model i poziv na broj**, zbog čega uplata nije pravilno evidentirana u e-modulu naručitelja. Žalitelj ističe da ti podaci nisu ključni za valjanost uplate te da je banka uplatu provela i izdala potvrdu, što dokazuje da je uplata izvršena. Smatra da ga je naručitelj trebao pozvati na dopunu dokumentacije temeljem članka 293. ZJN 2016.

U odgovoru na žalbu naručitelj navodi da u djelokrugu naručitelja nije obavljanje platnog prometa i realizacije novčanih transakcija po računima.

Točkom 4.1.1. dokumentacije naručitelj je propisao obvezu dostave jamstva za ozbiljnost ponude u iznosu od 15.000,00 eura u obliku bankarske garancije. Umjesto jamstva za ozbiljnost ponude u obliku bankarske garancije ponuditelj je mogao uplatiti i novčani polog u traženom iznosu u korist računa naručitelja. U tu svrhu naručitelj je u dokumentaciji dao podatke potrebne za uplatu: IBAN primatelja, model „HR68“, poziv na broj „9016-OIB uplatioca-1201“, dok se pod opis plaćanja morao navesti ev. broj postupka. Ako ponuditelj uplaćuje novčani polog bio je obavezan u ponudi dostaviti dokaz o uplati.

Ponuda žalitelja sadrži dokument „Detalji plaćanja“ izdan od strane R. banke 11. ožujka 2025., putem Internet bankarstva. Iz dokumenta je razvidno da je status transakcije proveden, da je platitelj (žalitelj), da je broj računa platitelja HR..., da je primatelj naručitelj, da je uplata izvršena na IBAN HR., da je kao model i poziv na broj primatelja naveden HR 99, da je kao opis plaćanja naveden „2342-2024EMV“ (Ev. br. nabave), da je datum plaćanja 30. prosinca 2024. te da je iznos plaćanja 15.000,00 eura. Žalitelj je kao dokaz svojih navoda da je uplatio jamstvo, u ponudi dostavlja **potvrdu o provedenoj transakciji, dok naručitelj ne dostavlja dokaze iz kojih proizlazi da uplata nije zabilježena na njegovom računu.**

Državna komisija je utvrdila da iz priloženog dokaza žalitelja jasno proizlazi da žalitelj prilikom zadavanja naloga nije naveo model i opis plaćanja. Međutim, kada je u ponudi žalitelja dostavljen nalog za plaćanje iznosa jamstva na račun naručitelja iz kojeg je vidljivo da je transakcija provedena, nije odlučna činjenica za ocjenu valjanosti ponude žalitelja okolnost da nije naveo model i opis plaćanja propisan u toč. 4.1.1. dokumentacije, a sve s obzirom na to da je žalitelj dokazao, u ponudi i u žalbenom postupku, da je uplatu na račun naručitelja uspješno izvršio. Žalbeni navod je osnovan.

³ Praksa Državne komisije: Klasa: UP/II-034-02/25-01/141, od 29. travnja 2025.

Obveze jedinica lokalne samouprave sukladno novom Zakonu o grobljima

Bernard Iljazović*

U članku autor navodi najznačajnije obveze jedinica lokalne samouprave u primjeni novoga Zakona o grobljima. Njime se na cjelovitiji način uređuje upravljanje grobljem, te jasnije propisuje prava i obveze jedinica lokalne i regionalne samouprave, upravitelja groblja te korisnika groblja.

1. Uvod

Donesen je novi Zakon o grobljima (u nastavku teksta: Zakon)¹ koji na cjelovitiji način uređuje upravljanje grobljem, te jasnije propisuje prava i obveze jedinica lokalne i regionalne samouprave, upravitelja groblja, te korisnika groblja. Prema novom Zakonu, groblja su i dalje vlasništvo jedinica lokalne samouprave, te njima upravlja jedinica lokalne samouprave ili trgovačko društvo ili ustanova kojoj je osnivač jedinica lokalne samouprave.

Sve komunalne djelatnosti (uključujući održavanje groblja i krematorija) pripadaju u nadležnost jedinica lokalne samouprave. Dakle, radi se o poslovima iz lokalnog djelokruga kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a koji se uređuju zakonom.² U obavljanju poslova iz svojeg samoupravnog djelokruga tijela jedinice lokalne samouprave samostalna su i podliježu samo nadzoru ustavnosti i zakonitosti ovlaštenih državnih tijela.³

2. Groblja kao komunalna infrastruktura jedinica lokalne samouprave

Groblja su komunalna infrastruktura u vlasništvu jedinica lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba (u nastavku teksta: jedinice lokalne samouprave) na čijem se području nalaze. Jedinice lokalne samouprave obvezne su osigurati preduvjete za redovito održavanje i uredno funkcioniranje groblja na svom području.

Komunalnu djelatnost održavanja groblja i krematorija jedinica lokalne samouprave može organizirati na jedan od sljedećih načina: putem trgovačkog društva koje osniva jedinica lokalne samouprave; putem javne ustanove koju osniva jedinica lokalne samouprave; putem službe - vlastitog pogona koju osniva jedinica lokalne samouprave (u tom je slučaju pravna osoba koja upravlja grobljem de facto sama jedinica lokalne samouprave).

Komunalni redari imaju ovlast obavljanja nadzora nad provedbom odredbi Zakona u skladu s ovlastima koje pro-

izlaze iz zakona kojim se uređuje održavanje komunalnog reda, odnosno Zakona o komunalnom gospodarstvu. Novčane kazne izriče tijelo lokalne samouprave u nadležnosti kojeg su komunalni poslovi.

3. Upravljanje grobljem

Grobljem upravlja pravna osoba ili jedinica lokalne samouprave (u nastavku teksta: upravitelj groblja) na temelju odluke predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave.

Upravitelj groblja, u skladu s odredbama Zakona, ima javne ovlasti u pojedinim poslovima upravljanja grobljem. Pod upravljanjem grobljem podrazumijeva se dodjela grobnih mjesta na korištenje, uređenje, održavanje i rekonstrukcija groblja, te ukop i kremiranje umrlih osoba.

Upravitelj groblja dužan je pravodobno poduzimati mjere iz svoje nadležnosti kako bi se osigurala grobna mjesta, a osobito predložiti nadležnoj jedinici lokalne samouprave rekonstrukciju, odnosno proširenje postojećega ili gradnju novoga groblja. Održavanje groblja i krematorija podrazumijeva održavanje prostora i zgrada za obavljanje ispraćaja umrlih osoba i ukopa tijela umrlih osoba, te uređivanje putova, zelenih i drugih površina unutar groblja, te predstavlja komunalnu djelatnost u nadležnosti jedinica lokalne samouprave.

Sukladno članku 24. stavku 1. Zakona, upravitelj groblja dužan je voditi grobni očevidnik o ukopu svih umrlih osoba na području jedinice lokalne samouprave koji sadrži sljedeće podatke: nazivu groblja; vrsti i položaju grobnih mjesta; ograničenju prava korištenja grobnog mjesta; korisnicima grobnih mjesta; osnovi stjecanja prava korištenja; osobama koje imaju pravo ukopa; lokaciji grobnog mjesta ako se ono nalazi izvan groblja; imenu i prezimenu, imenu oca, te OIB-u umrle osobe, adresi, datumu rođenja i smrti, vjeroispovijesti, datumu pogreba, broju i oznaci groba, te datumu i mjestu ekshumacije; pogrebniku koji je dobio tijelo umrle osobe, te o pogrebniku koji je, nakon ekshumacije, preuzeo tijelo umrle osobe radi prijevoza na drugo groblje; svim promjenama podataka; uzroku smrti.

Dio očevidnika koji sadrži podatak o grobnim mjestima, ime i prezime korisnika grobnih mjesta i ukopanih osoba je javan i objavljuje se na mrežnim stranicama upravitelja groblja ili jedinice lokalne samouprave. Ako se na području jedinice lokalne samouprave nalazi više groblja, grobni očevidnik vodi se za svako groblje posebno.

* Bernard Iljazović, dipl.iur., Zagreb

¹ Zakon o grobljima, Narodne novine, br. 78/25., na snazi od 17. svibnja 2025. godine.

² Članak 135. stavci 1. i 3. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10. – pročišćeni tekst i 5/14. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

³ Članak 137. Ustava RH.

Nadzor nad vođenjem očevidnika i registra umrlih osoba provodi tijelo jedinice lokalne samouprave nadležno za komunalne poslove.

4. Građenje groblja

Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je svojom odlukom utvrditi potrebu izgradnje groblja, radi ukopa umrlih osoba sa svoga područja, ako ukop nije osiguran na području druge jedinice lokalne samouprave. Odluka obvezno sadrži površinu groblja, komunalnu i svu drugu infrastrukturu groblja, te oznaku katastarske čestice ili čestica na kojima će se groblje izgraditi.

Ministar nadležan za komunalne poslove pravilnikom propisuje prostorne i tehničke uvjete prilikom planiranja, te izgradnje groblja i pratećih građevina.

Iznimno, tijelo umrle osobe može se ukopati i na groblju izvan područja jedinice lokalne samouprave u kojoj je imala prebivalište ako je tako umrla osoba odredila za života ili ako tako odredi njezina obitelj, odnosno osobe koje su se za života bile dužne skrbiti o umrloj osobi.

Također, tijelo umrle osobe može se ukopati izvan groblja ako to odobri tijelo jedinice lokalne samouprave nadležno za komunalne poslove, uz prethodno pozitivno mišljenje sanitarne inspekcije i tijela jedinice lokalne samouprave nadležnog za poslove zdravstva.

Kremirane posmrtno ostatke tijela umrle osobe dopušteno je prosipati na posebno određenom mjestu unutar groblja i/ili izvan groblja, u skladu s općim aktom predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave na čijem se području prosipaju kremirani posmrtni ostaci umrle osobe.

Upravitelj groblja uskratit će ukop i neće preuzeti tijelo umrle osobe ako mu nije dostavljena dozvola za ukop umrle osobe, odnosno sprovodnica ako se tijelo umrle osobe u Republiku Hrvatsku prenosi iz inozemstva.

Posmrtni ostaci koji se nalaze u grobu mogu se presložiti u za to predviđen prostor nakon proteka deset godina od ukopa, ako nije drukčije određeno odlukom predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, pod uvjetom da su se ostvarili uvjeti za produbljenje groba.

Premještanje posmrtnih ostataka u grobnici radi oslobađanja ukopnog mjesta za novi ukop može se obaviti nakon proteka 20 godina od ukopa u grobnicu, ako nije drukčije određeno odlukom predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, pod uvjetom da su se ostvarili uvjeti za sabiranje i zbrinjavanje posmrtnih ostataka.

Ukop u grobno mjesto može se obavljati i prije isteka navedenih rokova ako prostorno-tehnički uvjeti to dozvoljavaju, odnosno ako nisu zauzeti svi predviđeni kapaciteti pojedinoga grobnog mjesta.

Prostorni plan jedinice lokalne samouprave kojim se utvrđuje proširenje, izgradnja, odnosno rekonstrukcija groblja mora se temeljiti na programu uređenja groblja utvrđenom za razdoblje od najmanje 30 godina. Taj program donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave, a

obvezatno sadrži podatke o predvidivom povećanju broja stanovnika i smrtnosti na određenom području.

5. Premještanje groblja

Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave može donijeti odluku o premještanju groblja ili dijela groblja koje je izvan uporabe pod uvjetom da se premještanje groblja i daljnji ukop osigura izgradnjom novog groblja ili na drugom postojećem groblju na području iste ili druge jedinice lokalne samouprave. Naime, premještanje groblja ili dijela groblja moguće je nakon isteka roka od 30 godina od posljednjeg ukopa (prema dosadašnjem Zakonu taj rok je bio 100 godina).

Iznimno, kada je to potrebno radi izgradnje građevine ili izvođenja radova u interesu Republike Hrvatske, odlukom predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave groblje se može premjestiti nakon isteka roka od deset godina od posljednjeg ukopa, pod uvjetima utvrđenim propisima kojima se uređuje zaštita pučanstva od zaraznih bolesti.

Treba istaknuti da se groblja koja su, sukladno odredbama zakona kojim je uređena zaštita i očuvanje kulturnih dobara, zaštićena kao kulturno dobro i groblja zaštićena kao memorijalna baština ili dobra od lokalnog značenja ne mogu premješati.

Troškove izmještanja groblja ili dijela groblja i uređenje grobnih mjesta snosi jedinica lokalne samouprave, a iznimno troškove premještanja groblja snosi investitor.

Pri donošenju takve odluke predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave obvezno je obavijestiti predstavnike vjerskih zajednica čiji su pripadnici pokopani na tom groblju, te uzeti u obzir običaje i praksu vjerske zajednice čiji su pripadnici ukopani na groblju.

Navedene odluke jedinica lokalne samouprave dužna je oglasiti u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave i dnevnom tisku, a po potrebi i na drugi način.

Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku kojom se uređuju: mjerila i kriteriji za dodjelu i ustupanje grobnih mjesta na korištenje; iskopavanje i premještanje posmrtnih ostataka; ukopi i privremeni ukopi; način ukopa nepoznatih osoba; produbljenje groba i premještanje posmrtnih ostataka u grobnici; održavanje groblja i uklanjanje otpada; veličina, dimenzije, materijal i izgled grobnih mjesta i spomen-obilježja; uvjeti upravljanja grobljem od strane pravne osobe koja upravlja grobljem; uvjeti, način i mjesto prosiapanja kremiranih posmrtnih ostataka umrle osobe; uvjeti i mjerila za plaćanje naknade pri dodjeli grobnog mjesta i godišnje grobne naknade, kao i mogućnost plaćanja godišnje grobne naknade unaprijed; uvjeti za ustupanje prava korištenja grobnog mjesta trećim osobama; mogućnost da pojedini dijelovi groblja služe za ukope članova pojedinih vjerskih zajednica te mogućnost da se na tim dijelovima groblja ukop obavlja uz prethodnu suglasnost predstavnika tih vjerskih zajednica; mogućnost da dio groblja ustupi drugoj jedinici lokalne samouprave ili da sklopi ugovor o zajedničkom korištenju groblja s drugom jedinicom lokalne samouprave; mogućnost da se grobno mjesto dodijeli na korištenje bez obveze premještanja ostataka tijela umrlih osoba u zajedničku grobnicu;

pravila za određivanje naknade za stjecanje opreme i uređaja koji se nalaze na grobnom mjestu bez korisnika grobnog mjesta; prekršajne sankcije za prekršitelje odredbi.

Naime, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je u roku od godine dana od dana stupanja na snagu Zakona donijeti predmetnu odluku.

6. Zatvaranje groblja

Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku o zatvaranju groblja kada utvrdi da na groblju više nema mogućnosti osnivanja novih grobnih mjesta, ali postoji mogućnost ukopa u postojeća grobna mjesta. Također, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku o stavljanju groblja ili dijela groblja izvan uporabe kada više nema mogućnosti ukopa zbog prostornih, sanitarnih ili drugih uvjeta.

7. Utvrđivanje usklađenosti izgleda grobnog mjesta

Zakonom se nadležnim upravnim tijelima jedinica područne (regionalne) samouprave povjeravaju poslovi postupanja i rješavanja u upravnim stvarima u kojima se odlučuje o usklađenosti izgleda grobnog mjesta i spomen-obilježja. Postupci se pokreću po službenoj dužnosti ili na zahtjev upravitelja groblja.

Ako je korisnik grobnog mjesta ili spomen-obilježja unutar groblja, odnosno vlasnik ili posjednik grobnog mjesta izvan groblja ili spomen-obilježja izvan groblja nepoznat ili nepoznatog boravišta, pismena u upravnom postupku utvrđivanje usklađenosti izgleda grobnog mjesta dostavljaju se stavljanjem na oglasnu ploču na ulazu u groblje i na oglasnu ploču jedinice lokalne samouprave. Pismena se smatraju dostavljenim istekom osmoga dana od dana objave na oglasnoj ploči.

Troškovi izvršenja rješenja putem trećih osoba namiruju se iz proračuna županije do naplate od izvršenika. Iznimno, do naplate od izvršenika, troškovi izvršenja rješenja putem treće osobe namiruju se iz proračuna jedinice lokalne samouprave na čijem se području provodi izvršenje ako se postupak utvrđivanje usklađenosti izgleda grobnog mjesta provodi na temelju predstavke te jedinice lokalne samouprave.

8. Ostale obveze jedinica lokalne samouprave

Upravitelj groblja može, do uređenja grobnog mjesta, u tom grobnom mjestu rješenjem zabraniti ukope. Protiv rješenja može se podnijeti žalba o kojoj odlučuje nadležno tijelo jedinice lokalne samouprave, osim ako je upravitelj groblja jedinica lokalne samouprave, u kojem slučaju žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

Upravitelj groblja će, nakon što mu javni bilježnik dostavi rješenje o nasljeđivanju ili ugovor o ustupu grobnog mjesta, rješenjem utvrditi novog korisnika grobnog mjesta i upisati ga u grobni očevidnik. Protiv rješenja može se izjaviti žalba o kojoj odlučuje nadležno tijelo jedinice lokalne samouprave, osim ako je upravitelj groblja jedinica lokalne samouprave, u kojem slučaju žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

Upravitelj groblja može rješenjem obustaviti ukope u grobno mjesto ako se vodi upravni postupak ili sudski spor

o pravu ukopa, odnosno korištenju grobnog mjesta, dok takav postupak ili spor ne bude pravomoćno riješen. Protiv rješenja može se izjaviti žalba o kojoj odlučuje nadležno tijelo jedinice lokalne samouprave, osim ako je upravitelj groblja jedinica lokalne samouprave, u kojem slučaju žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

Osoba koja smatra da je korisnik grobnog mjesta, a nije upisana u grobni očevidnik može zatražiti upis na temelju valjane pravne osnove. O zahtjevu korisnika grobnog mjesta upravitelj groblja odlučuje rješenjem. Protiv rješenja može se izjaviti žalba o kojoj odlučuje nadležno tijelo jedinice lokalne samouprave, osim ako je upravitelj groblja jedinica lokalne samouprave, u kojem slučaju žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

Ako korisnik grobnog mjesta ne postupi prema obavijesti upravitelja groblja, odnosno ako ne plati sva dugovanja za grobnu naknadu, grobno mjesto se smatra grobnim mjestom bez korisnika, o čemu upravitelj groblja donosi rješenje i može se ponovno dodijeliti na korištenje. Protiv rješenja može se podnijeti žalba o kojoj odlučuje nadležno tijelo jedinice lokalne samouprave, osim ako je upravitelj groblja jedinica lokalne samouprave, u kojem slučaju žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

Iznimno, grobna mjesta u kojima su pokopani posmrtni ostaci znamenitih povijesnih osoba, posmrtni ostaci hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata bez nasljednika ili posmrtni ostaci lokalno značajnih osoba ne smatraju se grobnim mjestima bez korisnika i ne dodjeljuju se novom korisniku grobnog mjesta.

Upravitelj groblja će prije dodjele grobnog mjesta drugom korisniku grobnog mjesta premjestiti ostatke tijela umrlih osoba iz napuštenog groba u zajedničku grobnicu izgrađenu za tu namjenu, ako nije drukčije određeno odlukom predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave i pod uvjetom da su se ostvarili uvjeti za produbljenje groba, odnosno uvjeti za sabiranje i zbrinjavanje posmrtnih ostataka.

9. Zaključak

Novi Zakon o grobljima u praksi polučit će određene pozitivne učinke, od ujednačenije prakse upravljanja grobljima u Republici Hrvatskoj, učinkovitije pravne zaštite korisnika groblja, povećanja transparentnosti i olakšavanja građanima da dođu do grobnog mjesta do jasnijeg propisivanja postupaka koje provode jedinice lokalne samouprave (kao na primjer postupak premještanja groblja).

Jedinice lokalne samouprave obvezne su osigurati trajno i kvalitetno obavljanje komunalnih djelatnosti, te osigurati održavanje komunalnih objekata i uređaja u stanju funkcionalne sposobnosti. Uz djelatnost upravljanja grobljem, kao komunalnu djelatnost, vezana je specifična usluga od općeg gospodarskog interesa koja mora biti dostupna svima prema načelima univerzalnosti, jednakosti pristupa, kontinuiteta obavljanja, sigurnosti, prilagodljivosti, kvalitete usluge, efikasnosti, prihvatljivosti cijena usluga, transparentnosti, zaštite ugroženih kategorija građana, zaštite korisnika, potrošača i okoliša, te participacije građana.

Odgovori na vaša pitanja

U nastavku objavljujemo naše odgovore na neka specifična pitanja. Vjerujemo da će odgovori poslužiti i ostalim čitateljima u poslovnim situacijama koje se mogu pojaviti u njihovom poslovanju.

Naknada za prijevoz na posao / s posla

Pitanje: *Djelatnik koristi međumjesni prijevoz u vidu HŽ karte na relacije Brdovec – Glavni kolodvor Zagreb za koju donosi svaki mjesec račun. Da li djelatnik ima pravo na mjesni prijevoz u Zagrebu s obzirom da je relacija od Glavnog kolodvora do mjesta rada manja od 2 km? Ovo pitanje se odnosi na djelatnike koji koristi međumjesni prijevoz u obliku HŽ karte do glavnog kolodvora Zagreb, a primjer Brdovec je radi lakšeg razumijevanja.*

Odgovor: Sukladno članku 75. stavku 1. Temelnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama (u daljnjem tekstu: TKU), zaposlenik ima pravo na naknadu troškova prijevoza dolaska na posao i odlaska s posla, pod uvjetom da je udaljenost od njegovog prebivališta, odnosno boravišta do mjesta rada najmanje dva kilometra. Kada je zadovoljen taj temeljni uvjet, a od prebivališta odnosno boravišta zaposlenika do mjesta rada je organiziran javni prijevoz, zaposlenik ima pravo na naknadu troška godišnje karte ako postoji mogućnost kupnje godišnje karte, mjesečne karte ako ne postoji mogućnost kupnje godišnje karte, odnosno pojedinačne karte ako ne postoji mogućnost kupnje godišnje ili mjesečne karte. Pri tome se pod organiziranim javnim prijevozom smatra mjesni i međumjesni prijevoz koji se međusobno ne isključuju, a koji zaposleniku omogućuju redoviti dolazak na posao i redoviti povratak s posla.

U slučaju kada zaposlenik za dolazak na posao i povratak s posla koristi i međumjesni i mjesni prijevoz, odredbe TKU-a ne propisuju obvezu utvrđivanja udaljenosti od stanice međumjesnog prijevoza do mjesta rada (udaljenost veća od 2 km) kao uvjet za utvrđivanje prava na naknadu i za mjesni prijevoz. Međutim, Povjerenstvo za tumačenje prethodnog TKU-a (koji je bio u primjeni do ožujka 2024. godine, a čije se odredbe u navedenom slučaju ne razlikuju od odredbi „novog“ TKU-a) u stajalištu br. 25/22 od 13. rujna 2022. godine, protumačilo je da zaposlenik ima pravo na naknadu troškova mjesnog prijevoza u mjestu prebivališta/boravišta pod uvjetom da je udaljenost od zaposlenikovog prebivališta/boravišta do stanice međumjesnog prijevoza najmanje dva kilometra te na naknadu troškova mjesnog prijevoza u mjestu rada pod uvjetom da je udaljenost od stanice međumjesnog prijevoza do mjesta rada najmanje dva kilometra.

Iz ovoga stajališta proizlazi da u slučaju kada je udaljenost od stanice međumjesnog prijevoza (Glavni željeznički kolodvor) do sjedišta poslodavca manja od 2 km, zaposlenik ne ostvaruje pravo na naknadu troška mjesnog prijevoza

u mjestu rada, već samo pravo na naknadu troškova međumjesnog prijevoza.

Zbog sigurnosti u pravilno utvrđivanje prava na kumuliranje troškova međumjesnog i mjesnog prijevoza u slučaju navedenom u upitu, uputno bi bilo zatražiti stajalište Povjerenstva za tumačenje „novog“ TKU-a, čije se odredbe primjenjuju od 1. ožujka 2024. godine.

Pitanje: *Djelatnik ima prebivalište/boravište u mjestu gdje je subvencioniran prijevoz (Sveta Nedjelja) te ne koristi organiziran prijevoz. U mjestu gdje je subvencioniran prijevoz postoje dva prijevoznika te je prijevoz od jednog prijevoznika subvencioniran od strane općine (besplatan za sve do Grada Zagreba) a od drugoga se plaća. Na temelju čl. 75. st. 13. zaposlenik ostvaruje pravo na naknadu troškova prijevoza u visini koja je najpovoljnija za poslodavca. Da li u navedenom slučaju poslodavac treba obračunati 0,00 EUR za međumjesni prijevoz, te 1/12 godišnje karte mjesnog prijevoza za područje Grada Zagreba?*

Odgovor: Ako je od prebivališta odnosno boravišta do mjesta rada organiziran međumjesni javni prijevoz od više prijevoznika, a koji prometuju na toj relaciji, sukladno odredbi članka 75. stavka 14. TKU-a naknada troškova prijevoza će se isplaćivati u visini koja je povoljnija za poslodavca. Sukladno navedenom, kada na istoj relaciji prometuju dva prijevoznika, od kojih je prijevoz jednog prijevoznika subvencioniran i iznosi 0,00 eura, a prijevoz drugoga prijevoznika se plaća, poslodavac zaposleniku neće nadoknaditi troškove međumjesnog prijevoza (jer povoljnija je visina međumjesnog prijevoza od 0,00 eura) već samo trošak mjesnog prijevoza za područje Zagreba, u visini cijene 1/12 godišnje karte ZET-a.

Pitanje: *Djelatnik ima prebivalište/boravište u gradu Sisku gdje je subvencioniran prijevoz na temelju Odluke Vlade RH do 31.12.2025., te HŽ putnički prijevoz nastavlja osiguravati besplatan prijevoz stanovnicima pogođenim potresom na području Sisačko-moslavačke županije na svim relacijama u unutarnjem prometu. U samoj Sisačko-moslavačkoj županiji postoji organizirani prijevoz na subvencionirani mjesečni iznos od 2,00 EUR unutar same županije. Radi se o projektu „Županijski prijevoz za sve“ Sisačko-moslavačke županije koji pokriva troškove prijevoza na području županije po subvencioniranoj cijeni od 2,00 EUR za mjesečnu kartu. Kako obračunati prijevoz za djelatnike koji žive u Petrinji i Glini koji ne koriste organizirani prijevoz?*

Odgovor: Ako zaposlenici koji žive u mjestima koja nemaju organizirani mjesni javni prijevoz za dolazak na posao i povratak s posla, a udaljenost od mjesta njihovog prebivališta do mjesta rada je veća od 2 km, tada prema odredbama TKU-a ostvaruju pravo na naknadu troškova prijevoza u visini 0,18 eura po prijeđenom kilometru. Međutim, visina naknade troškova prijevoza po prijeđenom kilometru se usklađuje s rastom cijene goriva svakog posljednjeg utorka u mjesecu za umnožak postotka povećanja prosječne cijene goriva i faktora 0,7, ali samo ako se srednja cijena litre goriva Eurosuper 95 i Eurodizel, promatrana svakog posljednjeg utorka u mjesecu promijeni za više od 10 % u usporedbi sa srednjom cijenom utvrđenom posljednjeg utorka u travnju 2022. godine, a koja iznosi 1,69 eura odnosno ako bude niža od 1,52 eura ili viša od 1,85 eura.

Na primjer, na dan 24. lipnja 2025. godine prema podacima Web portala mzoe-gor.hr cijena litre goriva Eurosuper 95 iznosi 1,42 eura i cijena litre goriva Eurodizel iznosi 1,30 eura. Srednja cijena litre goriva Eurosuper 95 i Eurodizel iznosi 1,36 eura, što je izvan referentne vrijednosti od 1,52 eura do 1,85 eura, tj. radi se o smanjenju od 19,53% u odnosu na srednju cijenu goriva za mjesec travanj 2022. Slijedom navedenog, ugovorena visina naknade troškova prijevoza po kilometru umanjuje se za 13,67% ($19,53\% \times 0,7$) te od 1. srpnja 2025. godine iznosi 0,16 eura.

Pitanje: *Pojedini djelatnici koriste organizirani mjesni prijevoz i donose mjesečne račune za npr. paket od 30 karata ili mjesečne karte za pokaz. S obzirom da postoji mogućnost kupnje godišnje karte od prijevoznika ZET-a te je njegov cjenik javno dostupan na koji način poslodavac treba postupiti? Obračunati trošak 1/12 godišnje karte ili isplaćivati mjesečni iznos po donesenim računima?*

Odgovor: Ako je od prebivališta odnosno boravišta zaposlenika do mjesta rada organiziran javni prijevoz, zaposlenik ima pravo na naknadu troška godišnje karte ako postoji mogućnost kupnje godišnje karte, mjesečne karte ako ne postoji mogućnost kupnje godišnje karte, odnosno pojedinačne karte ako ne postoji mogućnost kupnje godišnje ili mjesečne karte.

U slučaju postojanja organiziranog javnog prijevoza kojeg zaposlenik ne koristi, zaposlenik ostvaruje pravo na naknadu troškova prijevoza, koja se za svaki pojedini mjesec isplaćuje u visini 1/12 cijene godišnje karte ako postoji mogućnost kupnje godišnje karte odnosno u visini mjesečne karte ako ne postoji mogućnost kupnje godišnje karte, ili pojedinačne karte ako ne postoji mogućnost kupnje godišnje ili mjesečne karte.

U slučaju koji navodite u upitu, postoji mogućnost kupnje godišnje karte ZET-a pa zaposlenik ostvaruje pravo ili na korištenje godišnje karte ili na naknadu u visini 1/12 cijene godišnje karte.

Pitanje: *Da li se obračunata km od mjesta prebivališta/boravišta do mjesta organiziranog prijevoza mora obračunati prema trošku kilometra ili treba uzeti u obzir Pravilnik o porezu na dohodak, čl. 7 st.33, t.29 – 30. „Ako na određenom području odnosno udaljenosti nema organiziranog prijevoza, naknada troškova prijevoza na posao i s posla utvrđuje se u visini cijene prijevoza koja je utvrđena na približno jednakim udaljenostima na kojima je organiziran prijevoz“ (naknada troška prijevoza na posao i s posla mjesnim javnim prijevozom).*

Odgovor: Prije svega, treba napomenuti da su prava zaposlenika na naknadu troškova prijevoza na posao i s posla uređena izvorima radnog prava (u konkretnom slučaju u Temeljnem kolektivnom ugovoru za službenik i namješteniku u javnim službama), a porezni tretman tako isplaćivanja naknada uređen je propisima o porezu na dohodak.

Prema odredbama TKU-a, ako od prebivališta odnosno boravišta do mjesta rada nema organiziranog javnog prijevoza, poslodavac je obavezan zaposleniku naknadu troškova prijevoza isplatiti u utvrđenoj visini po prijeđenom kilometru. Pri tome mora voditi računa može li se tako utvrđen iznos troškova dolaska na posao i povratka s posla u cijelosti isplatiti neoporezivo ili će, možda, dio naknade podlijeagati oporezivanju.

Naime, prema odredbama članka 7. stavka 2. točke 29. i 30. Pravilnika o porezu na dohodak, ako na određenom području odnosno udaljenosti nema organiziranog prijevoza, naknada troškova prijevoza na posao i s posla utvrđuje se u visini cijene prijevoza koja je utvrđena na približno jednakim udaljenostima na kojima je organiziran prijevoz. Pri tome je moguće najviši porezno dopustiv iznos utvrditi u visini mjesečne karte ili u visini zbroja pojedinačnih karata prijevoza za svaki dan dolaska na posao i povratka s posla koje su utvrđene na približno jednakim udaljenostima na kojima je prijevoz organiziran. Na primjer, zaposlenik kojemu je udaljenost od mjesta prebivališta do mjesta rada 3 km (za dolazak na posao i odlazak s posla ukupno 6 km), a nema organiziranog javnog prijevoza, za 23 radna dana u mjesecu srpnju 2025. godine, prema odredbama TKU-a ostvaruje pravo na naknadu troškova prijevoza u iznosu od 22,08 eura ($6 \text{ km} \times 23 \text{ dana} \times 0,16 \text{ eura/km}$). Ako je iznos mjesečne karte ili zbroj pojedinačnih karata prijevoza utvrđene za približno istu udaljenost u mjestu u kojemu je organiziran prijevoz veći od iznosa utvrđenog prema prijeđenim kilometrima, poslodavac može pripadajući iznos troška prijevoza zaposleniku isplatiti u cijelosti neoporezivo. Ako je, pak, iznos naknade troška prijevoza utvrđen prema prijeđenim kilometrima viši od iznosa mjesečne karte ili zbroja pojedinačnih karata prijevoza koje se utvrđene za približno istu udaljenost u mjestu u kojemu je prijevoz organiziran, tako utvrđena razlika podliježe obvezi obračuna doprinosa i poreza na dohodak jer se u poreznom smislu smatra plaćom.

Pitanje: *Ima li poslodavac obvezu isplate naknade za prijevoz na posao u slučaju da su na području grada uvedene mjera oslobađanja od plaćanja usluga javnog prijevoza?*

Odgovor: Prema odredbama članka 75. stavka 13. Temelnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama, u slučaju postojanja organiziranog javnog prijevoza kojeg zaposlenik ne koristi, zaposlenik ostvaruje pravo na naknadu troškova prijevoza, koja se za svaki pojedini mjesec isplaćuje u visini 1/12 cijene godišnje karte ako postoji mogućnost kupnje godišnje karte, odnosno u visini mjesečne karte ako ne postoji mogućnost kupnje godišnje karte, ili pojedinačne karte ako ne postoji mogućnost kupnje godišnje ili mjesečne karte.

Na pitanje kako postupiti u slučaju kada je na nekom području privremeno osiguran besplatan ili subvencionirani prijevoz, Zajedničko Povjerenstvo za tumačenje Temelnog kolektivnog ugovora za zaposlenike u javnim službama, očitovalo se u tumačenju br. 134/25 od 20. svibnja 2025. godine na sljedeći način:

„Sukladno članku 75. stavku 13. TKU-a, u slučaju postojanja organiziranog javnog prijevoza kojeg zaposlenik ne koristi, zaposlenik će ostvariti pravo na naknadu troškova prijevoza, koja će se za svaki pojedini mjesec isplaćivati u visini 1/12 cijene godišnje karte ako postoji mogućnost kupnje godišnje karte, odnosno u visini mjesečne karte ako ne postoji mogućnost kupnje godišnje karte, ili pojedinačne karte ako ne postoji mogućnost kupnje godišnje ili mjesečne karte. Za vrijeme trajanja projekta kroz koji je za stanovnike na nekom području privremeno osiguran besplatni odnosno subvencionirani javni prijevoz, moguće je utvrditi javno objavljenu punu cijenu mjesečne odnosno pojedinačne prijevozne karte ili od ovlaštenog prijevoznika zatražiti informaciju o punoj cijeni karte te temeljem navedenog zaposlenicima isplatiti naknadu troškova prijevoza. U konkretnom slučaju javno je objavljena cijena karte 0,00 eura i zaposlenica je ishodila besplatnu pretplatnu kartu ZET-a. Slijedom navedenog, zaposlenica ne ostvaruje pravo na naknadu troškova prijevoza.“ Dakle, prema navedenom tumačenju, u slučaju besplatnog javnog prijevoza, poslodavac nema obvezu svojim zaposlenicima nadoknaditi trošak prijevoza.

Pitanje: *Ako zaposlenik ostvaruje pravo na naknadu prijevoza po kilometru (utvrđeno Odlukom o materijalnim pravima) da li se taj trošak prijevoza smatra u cijelosti neoporeziv iako je taj mjesečni iznos veći od cijene mjesečne karte ili sume pojedinačnih cijena karata subvencioniranog javnog prijevoza ili se iznos iznad cijene mjesečne odnosno sume pojedinačnih dnevnih karata smatra oporezivim iznosom.*

Odgovor: Kao što ste naveli u upitu, Odlukom o materijalnim pravima Županije utvrđeno je da se naknada za trošak prijevoza isplaćuje u visini cijene mjesečne karte javnog prijevoznika koja je, nakon odluka nadležnih tijela o subvencioniranju njenog iznosa smanjena i umjesto prijašnjih 140,00 eura iznosi 30,00 eura.

Mišljenja smo da poslodavac, sukladno navedenoj Odluci, dužuje zaposlenicima naknadu za trošak prijevoza u visini 30,00 eura jer je to iznos mjesečne karte javnog prijevo-

znika koju, nakon njenog subvencioniranja, plaćaju korisnici javnog prijevoza.

Prema odredbama članka 7. stavka 2. red. br. 29. Pravilnika o porezu na dohodak (Nar. nov., br. 10/17. - 16/25.) propisano je da se oporezivim primicima po osnovi nesamostalnog rada ne smatraju iznosi naknada troškova prijevoza na posao i s posla mjesnim javnim prijevozom u visini stvarnih izdataka prema cijeni mjesečne odnosno pojedinačne prijevozne karte odnosno do visine cijene mjesečne odnosno pojedinačne prijevozne karte što ih poslodavac isplaćuje svojim zaposlenicima, a ako na određenom području odnosno udaljenosti nema organiziranog prijevoza, naknada troškova prijevoza na posao i s posla utvrđuje se u visini cijene prijevoza koja je utvrđena na približno jednakim udaljenostima na kojima je organiziran prijevoz odnosno do visine cijene prijevoza koja je utvrđena na približno jednakim udaljenostima na kojima je organiziran prijevoz.

Ministarstvo financija, Središnji ured Porezne uprave je u svom stajalištu, klasa br.: 410-01/25-01/415; urudžbeni br.: 513-07-21-01-25-2, od 24.03.2025. godine (mišljenje je dostupno na mrežnoj stranici Porezne uprave), o poreznom obilježju troškova javnog prijevoza, u slučaju kada je njen iznos u cijelosti subvencioniran odlukama JLP(R)S, između ostaloga navelo:

....“ u slučajevima kada poslodavac isplaćuje naknadu troška prijevoza koja se odnosi na prijevoz koji je subvencioniran od strane lokalnih jedinica točnije koji je za radnika besplatan nije moguće isplatiti bez oporezivanja budući da stvarnog troška radnika nema. Na tako isplaćene naknade poslodavac je dužan pri isplati obračunati sva javna davanja budući da se ista smatra primitkom od nesamostalnog rada odnosno plaćom koje je oporeziva.“

Slijedom navedenoga mišljenja Središnjeg ureda Porezne proizlazi da oporezivanju podliježe iznos koji bi poslodavac zaposleniku isplatio iznad iznosa od 30,00 eura (tj., iznad iznosa stvarnog troška mjesečne karte javnog prijevoza u Županiji).

Nadalje, u navedenom stajalištu Središnjeg ureda porezne uprave je navedeno:

„Člankom 8. Pravilnika propisano je da se isplate iz članka 7. Pravilnika priznaju na temelju vjerodostojnih isprava (računa, obračuna, odluka, potvrda o cijeni karata i drugog). Radi priznavanja neoporezivih iznosa naknada troškova prijevoza iz članka 7. stavka 2. r.br. 29. Pravilnika odnosno dokazivanja stvarnih odnosno nastalih izdataka, vjerodostojnom ispravom smatraju se i javno objavljeni odnosno dostupni cjenici ovlaštenih prijevoznika koje su poslodavci radi priznavanja neoporezivih iznosa obvezni osigurati i čuvati u svojim službenim evidencijama...“

Ako je, nakon subvencioniranja cijene karte, prema dostupnom cjeniku javnog prijevoznika mjesečni iznos karte 30,00 eura, taj cjenik se smatra vjerodostojnom ispravom za priznavanje neoporezivog troška javnog prijevoza.

Ako zaposlenik ostvaruje pravo na naknadu prijevoza po kilometru (utvrđeno Odlukom o materijalnim pravima),

taj se trošak prijevoza smatra neoporezivim do iznosa cijene mjesečne subvencionirane karte ili sume pojedinačnih cijena karata subvencioniranog javnog prijevoza, ako je taj iznos veći od cijene mjesečne subvencionirane karte.

Oporezivanje autorske naknade nerezidentima

Pitanje: *Molimo pojašnjenje oporezivanja autorske naknade suradniku iz Republike Srbije.*

Odgovor: Republika Hrvatska s Republikom Srbijom primjenjuje bilateralni ugovor o socijalnom osiguranju te Ugovor o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja porezima na dohodak i na imovinu. Pri isplati autorske naknade osobi iz Srbije, obračun doprinosa i poreza na dohodak ovisi o činjenici je li autor dostavio isplatitelju naknade propisanu dokumentaciju kojom dokazuje da je osiguran u sustavu socijalnog osiguranja Srbije te da je njen rezident.

Kada isplaćujete naknadu za autorsko djelo osobi iz Republike Srbije koja vam **nije** dostavila potvrdu da je osigurana u sustavu socijalnog osiguranja u Republici Srbiji, dužni ste obračunati:

- doprinos za mirovinsko osiguranje (po stopi od 10 % odnosno ako je autor kojemu isplaćujete naknadu mlađi od 40 godina po stopi od 7,5 % za prvi stup mirovinskog osiguranja i 2,5 % za drugi stup mirovinskog osiguranja) i
- doprinos za zdravstveno osiguranje po stopi od 7,5 %.

Doprinos uplaćujete na iste uplatne račune na koje uplaćujete doprinose obračunane na autorske naknade koje isplaćujete rezidentima Republike Hrvatske.

Ako je autor u poreznom tijelu Republike Srbije ovjerio obrazac Licence, tj. „Zahtjev za umanjeње porezne obveze, izuzimanje od poreza ili povrat više plaćenog poreza na licence i slična davanja prema ugovoru o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja između Republike Hrvatske i Republike Srbije“, propisan odredbama članka 86. Pravilnika o porezu na dohodak, primjenjujete odredbe članka 12. navedenoga Ugovora pa pri isplati autorskog honorara obračunavate porez na dohodak po stopi od 10 %, **na bruto iznos naknade** bez prava na priznavanje 30 % paušalnih izdataka. Međutim, ako u trenutku isplate naknade nemate navedeni obrazac, porez na dohodak obračunavate prema odredbama Zakona o porezu na dohodak, tj. obračunavate porez na dohodak po nižoj poreznoj stopi, utvrđenoj prema sjedištu isplatitelja, uz pravo na priznavanje 30 % paušalnih troškova.

Pitanje: *Molimo pojašnjenje oporezivanja i izvještavanja o isplati autorskog honorara suradniku iz Bosne i Hercegovine.*

Odgovor: Prema odredbama članka 12. Ugovora između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja porezima na dohodak i na imovinu, naknada za autorsko pravo koju hrvatski isplatitelj isplaćuje rezidentu Bosne i Hercegovine, može se opore-

zivati Hrvatskoj (tj. u državi ugovornici u kojoj je autorsko pravo nastalo), ali tako razrezan porez ne smije biti veći od 10 % bruto-iznosa naknade.

S obzirom da vam je rezident Bosne i Hercegovine dostavio:

- ovjereni obrazac, propisan odredbama članka 86. Pravilnika o porezu na dohodak, primjenjujete odredbe Ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja porezima na dohodak i na imovinu pa pri isplati autorskog honorara obračunavate porez na dohodak po stopi od 10 %, bez prava na priznavanje 30 % paušalnih izdataka
- potvrdu da je u sustavu socijalnog osiguranja Bosne i Hercegovine pa doprinose za mirovinsko i zdravstveno osiguranje niste obvezni obračunati i platiti.

Kako ste s nerezidentnom dogovorili naknadu u neto iznosu od 300,00 eura, preračunata bruto svota naknade iznosi 333,33 eura, a porez na dohodak obračunan po stopi od 10 % iznosi 33,33 eura.

U obrascu JOPPD navodite sljedeće oznake:

- pod 2. – Šifra općine/grada prebivališta/boravišta - 99070 (oznaka za Bosnu i Hercegovinu)
- pod 3. – Šifra općine/grada rada - 0000
- pod 6.1. – 4001 - Osiguranik/stjecatelj primitka od kojega se utvrđuje drugi dohodak, a po osnovi kojeg ne postoji obveza doprinosa
- pod 6.2. 4034 - Primici nerezidenata od autorskih naknada isplaćenih prema posebnom zakonu kojim se uređuju autorska i srodna prava, a koji nemaju pravo na paušalni izdatak

Naknada plaće u slučaju potpunog gubitka radne sposobnosti

Pitanje: *Na čiji teret se isplaćuje plaća ili naknada plaće zaposlenika do pravomoćnosti rješenja kojim je utvrđen potpuni gubitak radne sposobnosti?*

Odgovor: Prema odredbama članka 46. stavka 4. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju (Nar. nov., br. 80/13. – 33/23.) izabrani doktor obavezan je utvrditi prestanak privremene nesposobnosti osiguraniku kod kojega je nalazom i mišljenjem Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom (nadležnog za provođenje vještačenja u svrhu ostvarivanja prava u području mirovinskog osiguranja), zbog trajnih promjena u zdravstvenom stanju koje se ne mogu otkloniti liječenjem, utvrđen potpuni gubitak radne sposobnosti, i to s danom zaprimanja obavijesti navedenoga Zavoda za vještačenje. Odredbama članka 48. stavka 1. prethodno navedenoga Zakona, propisano je da osiguranik pravo na naknadu plaće za vrijeme privremene nesposobnosti za rad ostvaruje na teret sredstava Zavoda, odnosno državnog proračuna dok kod osiguranika nisu nalazom i mišljenjem nadležnog tijela vještačenja utvrđene trajne promjene u zdravstvenom stanju koje se ne mogu otkloniti liječenjem.

U razdoblju od 09. 5. 2025. godine do dana objave iz sustava mirovinskog osiguranja (zbog odlaska u mirovinu

zbog potpunog gubitka radnog odnosa), zaposlenica ne može ostvarivati pravo na naknadu plaće na teret sredstva HZZO-a (koja se ostvaruje zbog utvrđene privremene nesposobnosti za rad), jer joj je rješenjem nadležnog tijela vještačenja utvrđena trajna promjena u zdravstvenom stanju. Budući da zaposlenica u navedenom razdoblju ne može obavljati poslove svoga radnoga mjesta, sukladno odredbama članka 95. stavka 1. Zakona o radu (Nar. nov., br. 93/14. – 64/23.) ostvaruje pravo na naknadu plaće na teret poslodavca.

Retroaktivna isplata naknada radi privremene spriječenosti za rad

Pitanje: Dali se komplikacije u trudnoći smatraju bolovanje za ostvarivanje navedenog prava? Slijedom podnesenog Zahtjeva naše djelatnice za isplatu navedene potpore retrogradno, ovim putem zanima nas dali smo mi dužni navedenoj djelatnici isplatiti navedeno pravo s obzirom da zastarni rok od 5 godina još nije nastupio sukladno članku 139. Zakona o radu. Također, ukoliko isplatimo navedenoj djelatnici navedeno pravo isplaćujemo u visini neoporezivog dijela utvrđenog Pravilnikom o porezu na dohodak koji je bio na snazi u trenutku kada je ona ispunila uvjete za ostvarivanje navedenog prava odnosno 2020. godine i 2023. godine.

Odgovor: Privremena spriječenost za rad uslijed bolesti i komplikacija u vezi s trudnoćom i porodom smatra se razlogom zbog kojega se ostvaruje pravo na potporu zbog neprekidnog bolovanja dužeg od 90 dana. Naime, razlog za tu privremenu spriječenosti za rad jest bolest odnosno određene komplikacije vezane uz trudnoću zaposlene osobe, za razliku od roditeljnog i roditeljskog dopusta koje je razdoblje u kome je osigurana osoba privremeno spriječena raditi zbog zaštite materinstva i njege novorođenog djeteta (ne radi se, dakle, o bolesti osigurane osobe, pa se stoga za razdoblje roditeljnog i roditeljskog dopusta ne ostvaruje pravo na potporu zbog neprekidnog bolovanja dužeg od 90 dana).

Kako je u izvorima radnog prava koji obvezuju poslodavca (Kolektivnim ugovorima za službenike i namještenike u upravnim tijelima Grada Buzeta koji su bili na snazi u razdobljima u kojima je zaposlenica koristila pravo na bolovanje zbog komplikacije u svezi s trudnoćom) utvrđeno pravo na pomoć (potporu) u slučaju bolovanja dužeg od 90 dana jednom godišnje i to u visini neoporezivog iznosa utvrđenog Pravilnikom o porezu na dohodak, proizlazi da djelatnica to pravo ostvaruje za prvo i drugo dijete jer je zahtjev za isplatu potpore podnijela prije isteka zastarnog roka za ostvarivanje prava na potraživanje iz radnog odnosa.

Napominjemo da sukladno propisima o oporezivanju dohotka, privremena spriječenosti za rad uslijed bolesti i komplikacija u vezi s trudnoćom i porodom koje traje duže od 90 dana, jest razlog za isplatu propisanog godišnjeg neoporezivog iznosa za tu namjenu.

Kako iz postavljenog upita proizlazi da ćete svojoj djelatnici neisplaćene potpore zbog bolovanja uzrokovanog kom-

plikacijama u trudnoći u razdoblju od 7. kolovoza 2020. godine do 28. studenog 2020. godine za prvo dijete te u razdoblju od 3. veljače 2023. godine do 7. svibnja 2023. godine za drugo dijete isplatiti na temelju podnijetog zahtjeva (bez utuženja odnosno bez sudskog postupka), proizlazi da se za utvrđivanje prava na neoporezivu isplatu primjenjuju propisi koji su na snazi u trenutku isplate, tj. da joj prema važećim odredbama Pravilnika o porezu na dohodak neoporezivo možete isplatiti potporu zbog bolovanja dužeg od 90 dana u ukupnoj svoti od 600,00 eura godišnje (neovisno za koliko se slučajeva bolovanja dužeg od 90 dana potpora isplaćuje).

Budući da je zaposlenica ostvarila pravo na potporu u 2020. godini kada je neoporeziv iznos potpore iznosio 2.500,00 kuna (331,81 euro) te u 2023. godini kada je neoporeziv iznos potpore također iznosio 331,81 euro, proizlazi da ste joj, na temelju podnijetog zahtjeva, dužni isplatiti iznos od 663,62 eura. Kako je trenutno neoporeziv iznos potpore zbog bolovanja dužeg od 90 dana 600,00 eura godišnje, u trenutku isplate dužni ste na oporeziv iznos od 63,62 eura obračunati doprinose i porez na dohodak, jer se navedeni iznos, u poreznom smislu, smatra plaćom zaposlenice.

Izvjštavanje u joppd obrascu za isplate naknada troškova suradnicima

Pitanje: Izvršitelji (vanjski suradnici) sudjelovali su na funkcionalnim radionicama u preko projekta e-Sveučilište. Putem putnog računa isplaćeni su im troškovi noćenja, autobusnih karata, cestarine i putovanja po km. Jesmo li dužni prijaviti mjesečni JOPPD obrazac za te izdatke?

Odgovor: Ako vanjskim suradnicima, koji sudjeluju u provođenju projekta e-Sveučilište ne isplaćujete naknadu za rad (drugi dohodak), tada im, sukladno odredbama članka 9. stavka 1. točke 11. Zakona o porezu na dohodak (Nar. nov., br. 115/16. – 152/24.) i članka 6. stavka 7. Pravilnika o porezu na dohodak (Nar. nov., br. 10/17. – 16/25.), neoporezivo možete nadoknaditi nastale troškove službenog putovanja i to:

- naknadu troškova noćenja (do visine stvarno nastalog izdatka)
- naknadu troškova prijevoza sredstvima javnog prijevoza (do visine stvarno nastalog izdatka)
- naknadu za korištenje privatnog automobila u službene svrhe (do 0,50 eura/km), uključujući i plaćene cestarine
- dnevnice u tuzemstvu (do propisanog neoporezivog iznosa)
- dnevnice u inozemstvu (do propisanog neoporezivog iznosa).

Od navedenih neoporezivih primitaka vanjskih suradnika, u obrascu JOPPD se iskazuje (uz navođenje oznake neoporezivog primitka 52) samo iznos naknade za korištenje privatnog automobila za službene svrhe (ne iskazuje se plaćena cestarina) te dnevnica isplaćena u novcu.

Slijedom navedenoga, ako vanjskim suradnicima, na temelju obračuna troškova službenog putovanja, isplaćujete troškove noćenja, troškove autobusnih karata, cestarine i naknadu za korištenje privatnog automobila u službene svrhe (po prijednim kilometrima), u obrascu JOPPD iskazujete samo obračunan iznos naknade za korištenje privatnog automobila u službene svrhe.

Obračun kratkotrajnog neplaćenog dopusta

Pitanje: *Djelatnica je stekla pravo na jedan dan neplaćenog dopusta, nije bila djavljena te je naša obveza obračunati i uplatiti doprinose na minimalnu osnovicu ili razmjerni dio. Minimalna osnovica za obračun doprinosa za 2025. godinu iznosi 683,24 eura, no bruto plaća djelatnice za srpanj će biti veća od 683,24 jer je druge dane u mjesecu radila. U tom slučaju na koji način se obračunava neplaćeni dopust za jedan dan?*

Odgovor: Prema odredbama članka 7. stavka točke 17. Zakona o doprinosima (Nar. nov., br. 84/08. – 152/24.) najniža mjesečna osnovica jest najniži iznos za koji je propisana obveza obračunavanja i plaćanja doprinosa za jedan mjesec staža u mirovinskom osiguranju te za ostvarivanje prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja za određeni mjesec proveden u tim osiguranjima s punim radnim vremenom. Kako je u slučaju koji navodite u dopisu, iznos bruto plaće koju isplaćujete zaposleniku za mjesec u kojemu je koristio dan neplaćenog dopusta viša od najniže osnove za plaćanje doprinosa, nemate obvezu posebno za taj dan utvrđivati i uplaćivati doprinose za obvezna osiguranja. Za dan neplaćenog dopusta nećete zaposleniku, stoga, obračunati i isplatiti neto plaću, a nemate niti obvezu za taj dan obračunati doprinose, jer su doprinosi pri isplati plaće za taj mjesec već obračunani na iznos koji je veći od najniže mjesečne osnove za obračun doprinosa.

Naknada troškova izborne promidžbe

Pitanje: *Unose li se isplate naknade troškova izborne promidžbe za općinskog načelnika i općinskog vijeća u JOPPD obrazac?*

Odgovor: Na temelju članka 43. stavka 1. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendum (Nar. nov., br. 29/19., 98/19. i 126/21. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), Vlada Republike Hrvatske je donijela Odluku o visini naknade troškova izborne promidžbe za izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Nar. nov., br. 69/25.) u kojoj je propisala visinu naknade troškova izborne promidžbe, ovisno o broju stanovnika u pojedinoj jedinici područne (regionalne) samouprave. U svim slučajevima, neovisno o visini naknade, izrijeком je propisano da se naknada troškova izborne promidžbe ne smije isplatiti u iznosu većem od ostvarenih troškova izborne promidžbe.

Naknada troškova izborne promidžbe uplaćuje se političkim strankama na poseban račun političke stranke otvo-

ren za financiranje troškova izborne promidžbe, a listama grupe birača na poseban račun nositelja liste grupe birača, otvoren za financiranje troškova izborne promidžbe.

Ako na posebnom računu za financiranje troškova izborne promidžbe političke stranke odnosno na posebnom računu za financiranje troškova izborne promidžbe neovisnih lista odnosno lista grupe birača i kandidata nakon završetka svih transakcija preostanu neutrošena sredstva (sredstva koja je na poseban račun uplatila politička stranka odnosno vlastita sredstva, donacije i sredstva naknade troškova izborne promidžbe), navedenim Zakonom je propisano postupanje s neutrošenim sredstvima do dana zatvaranja posebnog računa.

Preostala neutrošena sredstva za financiranje troškova izborne promidžbe političke stranke uplaćuju se s posebnog računa za financiranje izborne promidžbe na središnji račun političke stranke.

Preostala sredstva na računu za financiranje troškova izborne promidžbe neovisnih lista odnosno lista grupe birača i kandidata, osobe ovlaštene za zastupanje neovisnih lista odnosno nositelji lista grupe birača i kandidati vraćaju na sljedeći način:

- preostali iznos vlastitih sredstava vraćaju uplatiteljima vlastitih sredstava razmjerno uplaćenom iznosu
- preostali iznos donacija i sredstava naknade troškova izborne promidžbe kandidati za općinskog načelnika, gradonačelnika i župana te kandidati za zamjenika općinskog načelnika, gradonačelnika i župana koji se biraju iz reda nacionalnih manjina, koje je kandidirala politička stranka, uplaćuju na središnji račun političke stranke koja ih je kandidirala
- osobe ovlaštene za zastupanje neovisnih lista odnosno nositelji lista grupe birača koje su dobile člana u predstavničkom tijelu jedinice samouprave, dužne su neutrošena sredstva uplatiti u jednakim dijelovima na posebne račune za redovito godišnje financiranje neovisnih zastupnika odnosno nezavisnih vijećnika koji su izabrani s tih lista.

Slijedom navedenoga, naknada za troškove izborne promidžbe nije primitak koji osobno pripada fizičkim osobama pa se stoga niti ne unosi u JOPPD obrazac.

1. Neoporezivi iznosi naknada, potpora, nagrada, dnevnica i otpremnina

Tablica 1. Pregled neoporezivih iznosa naknada, potpora, nagrada, dnevnica i otpremnina¹

RB.	Vrsta isplate	Neoporezivi primici (u eurima i centima)
I. Naknade		
1.	Prijevozni troškovi na službenom putovanju (čl. 7. st. 2. t. 27. Pravilnika o porezu na dohodak)	u visini stvarnih troškova
2.	Troškovi noćenja na službenom putovanju (čl. 7. st. 2. t. 28. Pravilnika o porezu na dohodak)	u visini stvarnih troškova bez ograničenja kategorije hotela
3.	Troškovi prijevoza na posao i s posla (mjesni i međumjesni) (čl. 7. st. 2. t. 29. i 30. Pravilnika o porezu na dohodak)	u visini stvarnih troškova prema cijeni mjesečne odnosno pojedinačne prijevozne karte javnog prijevoza odnosno do visine cijene mjesečne odnosno pojedinačne prijevozne karte ²
4.	Uporaba privatnog automobila u poslovne svrhe (čl. 7. st. 2. t. 31. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 0,50 po prijeđenom kilometru
II. Dnevnice, terenski dodatak i naknada za odvojeni život		
1.	Dnevnice za službeno putovanje u tuzemstvu koje traje više od 12 sati dnevno i dnevica za rad na terenu u tuzemstvu (čl. 7. st. 2. t. 19. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 30,00 ³ (do 70 % ako je osiguran jedan obrok do 40 % ako su osigurana dva obroka)
2.	Dnevnice za službeno putovanje u tuzemstvu koje traje više od 8 sati, a manje od 12 sati dnevno (čl. 7. st. 2. t. 20. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 15,00 (do 70 % ako je osiguran jedan obrok do 40 % ako su osigurana dva obroka)
3.	Dnevnice za službeno putovanje u inozemstvo koje traje više od 12 sati dnevno i dnevica za rad na terenu u inozemstvu (čl. 7. st. 2. t. 21. Pravilnika o porezu na dohodak)	do iznosa utvrđenih propisima o izdacima za službena putovanja za korisnike državnog proračuna (Odluka Vlade RH, NN, br. 16/24)
4.	Dnevnice za službeno putovanje u inozemstvo koje traje više od 8 sati, a manje od 12 sati dnevno (čl. 7. st. 2. t. 22. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 50 % iznosa utvrđenih propisima o izdacima za službena putovanja za korisnike državnog proračuna

¹ Čl. 7., st. 2. Pravilnika o porezu na dohodak (NN, br. 10/17 do 16/25).

² Čl. 7. st. 33. Pravilnika o porezu na dohodak: Naknade troškova prijevoza na posao i s posla međumjesnim javnim prijevozom i/ili naknade stvarnih izdataka prema cijeni mjesečne odnosno pojedinačne prijevozne karte mjesnim javnim prijevozom ne odnose se na isplate radnicima koji cijeli mjesec nisu radili odnosno koji su cijeli mjesec proveli na bolovanju ili plaćenom odnosno neplaćenom dopustu u skladu s posebnim propisima ili su cijeli mjesec radili na izdvojenom mjestu rada sukladno propisu koji uređuje radne odnose.

³ Čl. 7. st. 13. Pravilnika o porezu na dohodak: Ako je na službenom putovanju odnosno radu na terenu, na teret poslodavca, osiguran jedan obrok (ručak ili večera) neoporezivi iznos dnevnice koji se isplaćuje u novcu umanjuje se za 30 % odnosno za 60 % ako su osigurana dva obroka (ručak i večera). Doručak koji je uračunat u cijenu noćenja smatra se troškom noćenja i ne smatra se osiguranom prehranom. Smatrat će se da je osobi prehrana osigurana i ako je osiguran obrok (ručak i/ili večera):

- u cijeni kotizacije za prisustvovanja seminarima, stručnim savjetovanjima i slično
- u cijeni karte za putovanje brodom
- u cijeni zrakoplovne putničke karte, zbog prekida putovanja ili
- iz sredstava reprezentacije poslodavca.

RB.	Vrsta isplate	Neoporezivi primici (u eurima i centima)
5.	Dnevnice za službena putovanja <i>per diem</i> koje se radnicima isplaćuju iz proračuna Europske unije radi obavljanja poslova njihovih radnih mjesta, a u svezi s djelatnosti poslodavca (čl. 7. st. 2. t. 26. Pravilnika o porezu na dohodak)	do propisanog iznosa (objavljeno na www.tim4pin.hr)
6.	Pomorski dodatak (čl. 7. st. 2. t. 23. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 40,00 dnevno
7.	Pomorski dodatak na brodovima međunarodne plovidbe (čl. 7. st. 2. t. 24. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 60,00 dnevno
8.	Naknada za odvojeni život (čl. 7. st. 2. t. 13. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 300,00 mjesečno
III. Otpremnine i darovi		
1.	Otpremnina (pri odlasku u mirovinu) (čl. 7. st. 2. t. 14. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 1.500,00
2.	Otpremnina zbog poslovno i osobno uvjetovanih otkaza ugovora o radu prema Zakonu o radu (čl. 7. st. 2. t. 15. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 960,00 (za svaku navršenu godinu rada kod toga poslodavca)
3.	Otpremnine zbog ozljede na radu i profesionalne bolesti (čl. 7. st. 2. t. 16. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 1.200,00 (za svaku navršenu godinu rada kod toga poslodavca)
4.	Dar djetetu do 15 godina starosti (koje je do 31. prosinca tekuće godine navršilo 15 godina starosti) (čl. 7. st. 2. t. 32. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 140,00 godišnje
5.	Dar u naravi (čl. 22. st. 3. t. 7. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 133,00 godišnje
6.	Godišnja prigodna nagrada (božićnica, naknade za godišnji odmor i sl.) (čl. 7. st. 2. t. 5. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 700,00 godišnje (ukupno kod svih poslodavaca)
7.	Nagrade za radne rezultate i drugi oblici dodatnog nagrađivanja radnika (dodatna plaća, dodatak uz mjesečnu plaću i sl.) (čl. 7. st. 2. t. 18. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 1.200,00 godišnje (ukupno kod svih poslodavaca)
8.	Naknade za podmirivanje troškova ugostiteljskih, turističkih i drugih usluga namijenjenih odmoru radnika prema propisima ministarstva nadležnog za turizam (čl. 7. st. 2. t. 33. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 400,00 godišnje (ukupno kod svih poslodavaca)
9.	Novčane paušalne naknade za podmirivanje troškova prehrane radnika (čl. 7. st. 2. t. 34. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 1.200,00 godišnje (ukupno kod svih poslodavaca)
10.	Troškovi prehrane radnika nastali za vrijeme radnog odnosa kod poslodavca na temelju vjerodostojne dokumentacije (čl. 7. st. 2. t. 35. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 1.800,00 godišnje pod uvjetom da računi o obavljenim uslugama prehrane glase na poslodavca i da su podmireni bezgotovinskim putem. Neoporezivi primitak priznaje se za mjesec u kojem je usluga prehrane obavljena
11.	Troškovi smještaja radnika nastali za vrijeme radnog odnosa kod poslodavca na temelju vjerodostojne dokumentacije (čl. 7. st. 2. t. 36. Pravilnika o porezu na dohodak)	do visine stvarnih izdataka podmirenih bezgotovinskim putem. Neoporezivi primitak priznaje se za mjesec u kojem je usluga smještaja obavljena, a ako se isplaćuje radniku, priznaje se u mjesecu isplate

RB.	Vrsta isplate	Neoporezivi primici (u eurima i centima)
12.	Naknade za troškove redovne skrbi djece radnika isplaćene na račun radnika na temelju vjerodostojne dokumentacije ustanova predškolskog odgoja te drugih pravnih ili fizičkih osoba koje na temelju posebnih propisa i odluka nadležnog tijela skrbe o djetetu predškolske dobi (čl.7.st.2.t.37. Pravilnika o porezu na dohodak)	do visine stvarnih izdataka
13.	Novčane paušalne naknade za podmirivanje troškova radnika za rad na izdvojenom mjestu rada sukladno propisu koji uređuje radne odnose (čl.7.st.2.t.39. Pravilnika o porezu na dohodak)	Do 4,00 po danu rada od kuće, a najviše do 70,00 mjesečno
IV. Potpore		
1.	Zbog invalidnosti zaposlenika (čl.7.st.2.t.1. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 600,00 godišnje
2.	U slučaju smrti zaposlenika (osim potpora koje poslodavci isplaćuju djeci radnika – one su neoporezive u ukupnom iznosu) (čl.7.st.2.t.2. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 1.200,00
3.	Jednokratne potpore koje djeci u slučaju smrti roditelja isplaćuju ili daju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na temelju svojih općih akata te pravne i fizičke osobe (čl.7.st.2.t.2. Pravilnika o porezu na dohodak)	u ukupnom iznosu isplate
4.	Jednokratne potpore u slučaju smrti člana uže obitelji radnika (bračnog druga, roditelja, roditelja bračnog druga, djece, drugih predaka i potomaka u izravnoj liniji, posvojene i udomljene djece i djece na skrbi te punoljetne osobe kojoj je porezni obveznik imenovan skrbnikom prema posebnom zakonu) (čl.7.st.2.t.3. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 600,00
5.	Potpore zbog neprekidnog bolovanja radnika dužeg od 90 dana. Razdoblje bolovanja duže od 90 dana ne mora se odnositi na jednu kalendarsku godinu (čl.7.st.2.t.4. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 600,00 godišnje
6.	Potpore za novorođenče (čl.7.st.2.t.25. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 1.500,00
7.	Darovanje za zdravstvene potrebe (operativne zahvate, liječenja, nabavu lijekova i ortopedskih pomagala te troškove prijevoza i smještaja u zdravstvene ustanove), rješavanje kojih nije plaćeno obveznim, dopunskim, dodatnim i privatnim zdravstvenim osiguranjem niti na teret sredstava fizičke osobe, pod uvjetom da je darovanje, odnosno plaćanje nastalih izdataka za tu namjenu obavljeno na račun fizičke osobe dara ili zdravstvene ustanove te na temelju vjerodostojnih isprava. (čl.4.st.2. Pravilnika o porezu na dohodak)	u visini stvarnih izdataka za tu namjenu
8.	Udžbenici, radne bilježnice i bilježnice koje jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave daju učenicima osnovnih i srednjih škola na redovitom školovanju odnosno novčane naknade koje isplaćuju za te svrhe na temelju svojih općih akata i za koje su sredstva planirana u proračunima tih jedinica (čl.8.st.2.t.10. Zakona o porezu na dohodak ⁴)	u visini stvarnih izdataka za tu namjenu

RB.	Vrsta isplate	Neoporezivi primici (u eurima i centima)
9.	Formalni i neformalni programi obrazovanja nezaposlenih osoba i drugih socijalno ugroženih skupina koje bez naplate organiziraju pravne i/ili fizičke osobe, a koji se financiraju iz državnog proračuna i/ili proračuna lokalne i područne (regionalne) samouprave i/ili iz fondova i programa Europske unije i drugih međunarodnih fondova (čl.8.st.2.t.11. Zakona o porezu na dohodak)	u visini stvarnih izdataka za tu namjenu
10.	Premije dobrovoljnog mirovinskog osiguranja koje poslodavac uplaćuje u korist svojeg radnika, uz njegov pristanak, tuzemnom dobrovoljnom mirovinskom fondu, koji je registriran u skladu s propisima koji uređuju dobrovoljno mirovinsko osiguranje (čl.9.st.1.t.18. Zakona o porezu na dohodak)	67,00 eura mjesečno, odnosno 804,00 eura godišnje
11.	Premije dodatnog i dopunskog zdravstvenog osiguranja na temelju vjerodostojne dokumentacije (čl.7.st.2.t.38. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 500,00 godišnje podmirene bezgotovinskim putem (ukupno kod svih poslodavaca)
12.	Potpore djetetu umrolog ili bivšeg radnika, kod kojeg je nastupio potpuni gubitak radne sposobnosti, za školovanje do 15. godine života odnosno do završetka osnovnoškolskog obrazovanja (čl.7.st.2.t.17. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 600,00 mjesečno
13.	Sredstva koja se fizičkim osobama dodjeljuju iz fondova i programa EU po tijelima akreditiranim ⁵ u skladu s pravilima EU, za provedbu aktivnosti mobilnosti u okviru programa i fondova Europske unije, a u svrhe obrazovanja i stručnog usavršavanja za pokriće izdataka prijevoznih troškova, prehrane i smještaja te za realizaciju projektnih aktivnosti koje prijavljuju fizičke osobe (izdaci za najam prostora, osiguranje, opremu i materijale i drugo), a u skladu s financijskom uredbom Europske komisije (čl.5.st.12. Pravilnika o porezu na dohodak)	ukupan iznos primitaka
14.	Sredstva za pokriće troškova školovanja, usavršavanja i znanstvenih istraživanja, neovisno isplaćuje li navedene primitke poslodavac ili drugi isplatiatelj, ako se ti primici ne ostvaruju u okvirima provedbe aktivnosti mobilnosti te pod uvjetom da se ne smatraju izvorom dohotka, na temelju vjerodostojnih isprava (ugovor, izvješće, račun i drugo) (čl.5.st.13. Pravilnika o porezu na dohodak)	najviše u visini propisanih u skladu s posebnim propisima prema kojima se programi provode
15.	Naknade za pokriće izdataka prijevoznih troškova, prehrane, smještaja i drugih prihvatljivih troškova propisanih pravilima i propisima tijela Europske unije, koje se isplaćuju dugoročnim i kratkoročnim stručnjacima u skladu s međunarodnim ugovorom za vrijeme rada na projektu financiranom od strane Europske unije za provedbu programa tehničke pomoći Europske unije pod uvjetom da su osigurane vjerodostojne isprave (ugovor, izvješće, obračun i dr.) (čl.5.st.14. Pravilnika o porezu na dohodak)	najviše u visini propisanoj pravilima i propisima tijela Europske unije prema kojima se projekti provode

⁴ Zakon o porezu na dohodak (NN, br. 115/16, 106/18, 121/19, 32/20, 138/20, 151/22, 114/23 i 152/24).

⁵ Agencija za mobilnost i programe EU.

RB.	Vrsta isplate	Neoporezivi primici (u eurima i centima)
V. Nagrade zaposlenicima		
1.	Za navršenih:	
	• 10 godina radnog staža	do 300,00
	• 15 godina radnog staža	do 360,00
	• 20 godina radnog staža	do 420,00
	• 25 godina radnog staža	do 480,00
	• 30 godina radnog staža	do 540,00
	• 35 godina radnog staža	do 600,00
	• 40 godina radnog staža i svakih narednih 5 godina (čl.7.st.2.t.6.-12. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 720,00
VI. Stipendije		
1.	Stipendije učenicima i studentima za redovno školovanje u tuzemstvu i inozemstvu na srednjim, višim i visokim školama te fakultetima (čl.6.st.1.t.4. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 600,00 mjesečno
2.	Stipendija koja se dodjeljuje studentima za izvrsna postignuća, a koje se dodjeljuju na temelju javnih natječaja kojima mogu pristupiti svi studenti pod jednakim uvjetima (čl.6.st.1.t.5. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 900,00 mjesečno
3.	Stipendije studentima u redovitom statusu na visokim učilištima, izabranima na javnim natječajima kojima mogu pristupiti svi studenti pod jednakim uvjetima koje isplaćuju, odnosno dodjeljuju zaklade, fondacije, ustanove i druge institucije, registrirane u Republici Hrvatskoj za odgojno-obrazovne ili znanstvenoistraživačke svrhe, koje djeluju u skladu s posebnim propisima i osnovane su s namjenom stipendiranja (čl.9.st.1.t.19. Zakona o porezu na dohodak)	u ukupnom iznosu isplate
VII. Stipendije, nagrade i naknade športašima		
1.	Športske stipendije, koje se prema posebnim propisima isplaćuju športašima za njihovo športsko usavršavanje (čl.6.st.1.t.6. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 600,00 mjesečno
2.	Naknade športašima amaterima, prema posebnim propisima (čl.6.st.1.t.8. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 600,00 mjesečno
3.	Nagrade za športska ostvarenja ⁶ (čl.6.st.1.t.7. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 3.000,00 godišnje
VIII. Primici učenika i studenata		
1.	Primici po posebnim propisima učenika i studenata na redovnom školovanju za rad preko učeničkih i studentskih udruga (čl.6.st.1.t.2. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 3.600,00 godišnje
2.	Nagrade učenicima za vrijeme praktičnog rada i naukovanja i naknade učenicima za vrijeme dualnog obrazovanja (čl.6.st.1.t.1. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 300,00 mjesečno

1.1. Isplate zaposlenicima

Iznose naknada, potpora i nagrada iz tablice 1. poslodavac može isplatiti neoporezivo samo zaposlenicima, bez obveze obračuna poreza i doprinosa. Ako isplatitelj isplaćuje na ime naknada, potpora i nagrada veće iznose zaposlenicima, razlika se pribraja plaći u tom mjesecu, obračunavaju se doprinosi te porez na dohodak i prirez (čl. 21. Zakona o porezu na dohodak).

⁶ Pravilnik o pokriću obveznih doprinosa, trajnoj novčanoj naknadi, dodjeli nacionalne sportske stipendije i nagradama za sportska ostvarenja (NN, br. 41/23)

Oporezivim primicima po osnovi nesamostalnog rada ne smatraju se voda te topli i hladni napitci (osim napitaka koji u sebi sadrže alkohol), a koje poslodavac na svoj teret omogućuje radnicima za vrijeme radnog vremena.⁷

1.2. Isplate osobama koje nisu u radnom odnosu

Ako se prethodno navedeni iznosi isplaćuju osobama koje nisu u radnom odnosu, ukupno isplaćeni iznos smatra se drugim dohotkom.

Iznimka su neprofitne organizacije i proračunski korisnici. Osobama koje nisu u radnom odnosu neprofitne organizacije i proračunski korisnici mogu neoporezivo isplaćivati:

- Naknade troškova službenog putovanja (troškovi prijevoza, noćenja i dnevnica) i troškove korištenja osobnog automobila u službene svrhe, ako obavljaju poslove za potrebe tih organizacija i ako do trenutka isplate navedenih primitaka u istom poreznom razdoblju nisu ostvarile dohodak po osnovi nesamostalnog rada ili drugi dohodak u neprofitnim organizacijama uz naknadu, a do propisanog iznosa, prema članku 9., stavku 1., točki 11. Zakona o porezu na dohodak i članku 6., stavcima 7. i 8. Pravilnika o porezu na dohodak.
- Troškove noćenja i prijevoza na službenom putovanju osobama koje **primaju naknadu**, ali pod uvjetom da račun za noćenje i prijevoz glase na neprofitnu organizaciju ili proračunskog korisnika, prema članku 9., stavku 1., točki 12. Zakona o porezu na dohodak.
- Naknade za korištenje privatnog automobila u službene svrhe do 0,40 eura po prijeđenom kilometru koje se isplaćuju osobama s invaliditetom koje, u skladu s propisom kojim je uređen znak pristupačnosti u trenutku odlaska na službeni put, imaju pravo na znak pristupačnosti.

2. Naknade korisnika državnog proračuna

2.1. Osnovica za obračun naknada, potpora i otpremnina za mirovinu za korisnike državnog proračuna

Osnovica za obračun naknada i drugih primanja na temelju posebnih propisa (tzv. proračunska osnovica) u 2024. i u 2025. godini iznosi 441,44 eura⁸.

⁷ Članak 7. stavak 41. Pravilnika o porezu na dohodak.

⁸ Članak 39. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2025. godinu (NN, br. 149/24).

Narudžbenicu za pretplatu na časopis, kao i brojne druge informacije o djelovanju našeg Centra, možete pronaći na internet stranici www.tim4pin.hr

2.2. Materijalna prava prema kolektivnim ugovorima za državne i javne službenike i namještenike

Tablica 2. Pregled materijalnih prava

Materijalno pravo	Državni službenici i namještenici*	Službenici i namještenici u javnim službama**
Dnevnica za službeni put u zemlji***	30,00 eur čl. 48.	30,00 eur čl. 72.
Dodatak za rad na terenu	30,00 eur čl. 49.	26,54 eur čl. 73.
Osnovica za isplatu jubilarne nagrade****	300,00 eur čl. 55.	300,00 eur** čl. 78.
Regres za korištenje godišnjeg odmora	300,00 eur čl. 43.	300,00 eur čl. 67.
Godišnja nagrada za božićne blagdane (božićnica)	300,00 eur čl. 57.	300,00 eur čl. 80.
Dar djetetu u prigodi Dana sv. Nikole	100,00 eur čl. 56.	100,00 eur čl. 79.
Godišnja nagrada za uskršnje blagdane (uskršnica)	100,00 eur čl. 57.a	100,00 eur čl. 81.
Naknada za odvojeni život od obitelji	132,72 eur čl. 51. st. 7.	uredit će se granskim kolektivnim ugovorima. čl. 74.
Naknada troškova nastalih zbog obavljanja posla na izdvojenom mjestu rada, po danu	u iznosu koji je neoporeziv u skladu s posebnim propisom o porezu na dohodak, ako je takav rad ugovoren kao stalan ili kada razdoblje rada tijekom jednog kalendarskog mjeseca traje duže od sedam radnih dana čl. 52.	u iznosu koji je neoporeziv u skladu s posebnim propisom o porezu na dohodak, ako je takav rad ugovoren kao stalan ili kada razdoblje rada tijekom jednog kalendarskog mjeseca traje duže od sedam radnih dana čl. 77.
Otpremnina prilikom odlaska u mirovinu	dvije i pol osnovice za izračun plaće državnog službenika i namještenika koje će biti važeće na zadnji dan rada u državnoj službi prije odlaska državnog službenika i namještenika u mirovinu čl. 44.	dvije i pol osnovice za izračun plaće zaposlenika, koja je važeća na zadnji dan rada u javnoj službi prije odlaska u mirovinu** čl. 68.
Naknada za korištenje privatnog automobila u službene svrhe*****	u visini neoporezivog iznosa prema poreznim propisima 0,50 eura po prijeđenom kilometru	u visini neoporezivog iznosa prema poreznim propisima 0,50 eura po prijeđenom kilometru čl. 76.

*Kolektivni ugovor za državne službenike i namještenike (NN, br. 56/22, 127/22, 58/23, 128/23, 29/24 i 4/25) - Članak 107.: Ugovorne strane su suglasne, ako Vlada sa sindikatima javnih službi, ugovori materijalna prava povoljnije od ugovorenih za državne službenike i namještenike, jednako će se primijeniti i na državne službenike i namještenike.

** Temeljni kolektivni ugovor za zaposlenike u javnim službama (NN, br. 56/22, 127/22, 58/23 i 128/23)

Ugovorne strane su suglasne da će se, ako Vlada RH sa sindikatima državne službe ugovori materijalna prava povoljnije od ugovorenih za zaposlenike u javnim službama, jednako primjenjivati i na zaposlenike u javnim službama. (čl. 109. TKU)

*** Ako dođe do promjene poreznih propisa kojima se neoporezivi iznos dnevnice povećava, od dana primjene toga propisa toliko se povećava iznos dnevnice. (čl.72.st.5. TKU)

**** O visini osnovice za isplatu jubilarnih nagrada Vlada RH i sindikati javnih službi (čl.78.st.2. TKU) kao i sindikat državne službe (čl.55.st.3.) pregovarati će svake godine prije donošenja Državnog proračuna Republike Hrvatske za sljedeću godinu, s time da ako se dogovor ne postigne, osnovica za jubilarnu nagradu iznosi najmanje 300,00 eur neto.

2.3. Jubilarna nagrada

Tablica 3. Iznosi jubilarnih nagrada prema kolektivnim ugovorima

Godine neprekidne službe/rada u državnim tijelima i JLP(R)S	Osnovica u državnim i javnim službama: 300,00 eur	Neoporezivi iznosi jubilarnih nagrada u eurima i centima
1	2	4
5	300,00 eur	Oporezivo u cijelosti
10	375,00 eur	300,00
15	450,00 eur	360,00
20	525,00 eur	420,00
25	600,00 eur	480,00
30	750,00 eur	540,00
35	900,00 eur	600,00
40	1.200,00 eur	720,00
45	1.500,00 eur	720,00

* Za državne službenike i namještenike sukladno članku 55. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike, a za službenike i namještenike u javnim službama sukladno članku 67. Temelnog kolektivnog ugovora za zaposlenike u javnim službama.

** Ugovorne strane su suglasne da će se, ako Vlada RH sa sindikatima državne službe ugovori materijalna prava povoljnije od ugovorenih za zaposlenike u javnim službama, jednako primjenjivati i na zaposlenike u javnim službama. (čl. 109. TKU)

2.4. Dnevnice u zemlji

Prema Odluci o visini dnevnice za službeno putovanje u zemlji i visini naknada za državne dužnosnike, suce i druge pravosudne dužnosnike te ostale zaposlene, koji se financiraju iz sredstava državnog proračuna, a čija prava nisu uređena kolektivnim ugovorima (NN, br. 117/12), proračunskim korisnicima i izvanproračunskim fondovima, isplaćuju se iznosi naknada prikazani u tablici 4. Prema članku 8. stavku 3. Zakona o plaći i drugim materijalnim pravima pravosudnih dužnosnika (NN, br. 10/99 do 34/25) suci i pravosudni dužnosnici imaju pravo na dnevnicu u visini određenoj za službenike u pravosuđu (26,55 eura dnevno).

Tablica 4. Visina naknada za državne dužnosnike te ostale zaposlene, koji se financiraju iz sredstava državnog proračuna, a čija prava nisu uređena kolektivnim ugovorima⁹

Vrsta naknade	Iznos
Dnevnice za službeni put u zemlji	19,91 eur dnevno
Troškovi noćenja	prema priloženom računu
Naknada troškova za korištenje privatnog automobila u službene svrhe	0,27 eur po prijeđenom kilometru
Terenski dodatak	19,91 eur dnevno
Naknada za odvojeni život od obitelji	132,72 eur mjesečno
Naknada za odvojeni život kada je osiguran smještaj na teret proračuna	66,36 eur mjesečno

⁹ Odluka o visini dnevnice za službeno putovanje u zemlji i visini naknada za državne dužnosnike, suce i druge pravosudne dužnosnike, te ostale zaposlene koji se financiraju iz sredstava državnog proračuna, a čija prava nisu uređena kolektivnim ugovorima (NN, br. 117/12).

2.5. Dnevnice za inozemstvo

Odlukom o visini dnevnice za službeno putovanje u inozemstvo za korisnike koji se financiraju iz sredstava državnog proračuna (NN, br. 19/24), a u skladu s člankom 7., stavkom 2., točkama 21. i 22. Pravilnika o porezu na dohodak propisan je neoporezivi iznos dnevnica za službeni put u inozemstvo.

Pregled visina dnevnica dostupan je na :

https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2024_02_16_277.html

Sukladno članku 7. stavku 18. Pravilnika o porezu na dohodak, ako se za službeno putovanje u inozemstvo koristi zračni prijevoz, inozemna dnevnicu se obračunava dva sata prije vremena predviđenog polijetanja zrakoplova iz posljednje zračne luke u Republici Hrvatskoj do vremena dolaska zrakoplova u prvu zračnu luku u Republici Hrvatskoj. Ako se za službeno putovanje u inozemstvo koristi brod, dnevnicu se obračunava od sata polaska broda iz posljednjeg pristaništa u Republici Hrvatskoj do sata povratka broda u prvo pristanište u Republici Hrvatskoj. Za svako zadržavanje, odnosno proputovanje kroz stranu državu koje traje duže od 12 sati obračunava se dnevnicu za tu stranu državu, a svako zadržavanje u stranoj državi kraće od 12 sati, obračunava se u vrijeme provedeno u idućoj državi u kojoj se provelo više od 12 sati. Ako je ukupno na putovanju osoba provela više od osam, odnosno više od 12 sati, a u inozemstvu manje od osam sati, tada se isplaćuje pripadajuća tuzemna dnevnicu, uzevši u obzir ukupan broj sati provedenih na putovanju u tuzemstvu i inozemstvu.

3. Plaće

3.1. Osobni odbitak ili neoporezivi dio dohotka¹⁰

Osnovni osobni odbitak od 1. siječnja 2025. iznosi 600,00 eura. Dijelovi osobnog odbitka za uzdržavane članove uže obitelji i djecu te invalidnost/tjelesno oštećenje izračunavaju se primjenom propisanih koeficijenata i osnovnog osobnog odbitka.

Tablica 5. Uvećanje osobnog odbitka za uzdržavane članove uže obitelji i djecu te invalidnost/tjelesno oštećenje

R. br.	Osnova za uvećanje osnovnog osobnog odbitka	Koeficijent	Mjesečni iznos (u eur)
1.	Uzdržavani članovi uže obitelji ¹¹	0,5	300,00
2.	Prvo uzdržavano dijete	0,5	300,00
3.	Drugo uzdržavano dijete	0,7	420,00
4.	Treće uzdržavano dijete	1,0	600,00
5.	Četvrto uzdržavano dijete	1,4	840,00
6.	Peto uzdržavano dijete	1,9	1.140,00

¹⁰ Članak 14. Zakona o porezu na dohodak.

¹¹ Sukladno članku 14. uzdržavanim članovima uže obitelji smatraju se braćni drug, roditelji poreznog obveznika, maćehe odnosno očusi koje punoljetno pastorče uzdržava, djeca nakon prvog zaposlenja te punoljetne osobe kojima je porezni obveznik imenovan skrbnikom prema posebnom zakonu, dok se djecom smatraju djeca koju roditelji, maćehe odnosno očusi, posvojitelji, udomitelji i skrbnici uzdržavaju. Djecom se smatraju i djeca nakon završetka redovnog školovanja do prvog zapošljavanja.

R. br.	Osnova za uvećanje osnovnog osobnog odbitka	Koeficijent	Mjesečni iznos (u eur)
7.	Šesto uzdržavano dijete	2,5	1.500,00
8.	Sedmo uzdržavano dijete	3,2	1.920,00
9.	Osmo uzdržavano dijete	4,0	2.400,00
10.	Deveto uzdržavano dijete	4,9	2.940,00
11.	Za svako daljnje uzdržavano dijete koeficijent osnovnoga osobnog odbitka progresivno se uvećava se za 1,1 ... više u odnosu prema koeficijentu za prethodno dijete		
12.	Invalidnost poreznog obveznika, svakog uzdržavanog člana uže obitelji i svakog uzdržavanog djeteta	0,3	180,00
13.	Invalidnost utvrđena po jednoj osnovi 100 % i/ili korištenje, na temelju posebnih propisa, prava na doplatu za pomoć i njegu poreznog obveznika odnosno prava na osobnu invalidninu, svakog uzdržavanog člana uže obitelji i svakog uzdržavanog djeteta. Korištenje uvećanja osnovnog osobnog odbitka po ovoj osnovi isključuje korištenje uvećanja osnovnog osobnog odbitka iz r. br. 12.	1,0	600,00

3.2. Utvrđivanje predjuma poreza na dohodak od nesamostalnog rada¹²

Predjuma poreza na dohodak od nesamostalnog rada obračunava se od porezne osnovice koju čini iznos svih primitaka od nesamostalnog rada ostvarenih tijekom jednog mjeseca, umanjeno za uplaćene doprinose za obvezna osiguranja iz primitka ili doprinose za mirovinska osiguranja i za iznos mjesečnog osobnog odbitka, a na temelju porezne kartice.

Predjuma poreza na dohodak od nesamostalnog rada obračunava se primjenom stopa utvrđenih prema članku 19.a Zakona o porezu na dohodak, i to:

- niže stope na mjesečnu poreznu osnovicu do visine 5.000,00 eura te
- više stope na mjesečnu poreznu osnovicu koji prelazi iznos od 5.000,00 eura.

Porezne stope godišnjeg poreza na dohodak utvrđuju jedinice lokalne samouprave prema limitima propisanim u članku 19.a. Zakona o porezu na dohodak. Odluka predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave objavljuje se u Narodnim novinama najkasnije do 28. veljače 2025., primijenit će se pri utvrđivanju predjuma poreza na dohodak od 1. ožujka 2025., a u postupku godišnjeg obračuna poreza na dohodak za cijelo porezno razdoblje 2025. godine.

Sve objavljene stope godišnjeg poreza na dohodak možete vidjeti na web stranici Porezne uprave pod: Stope godišnjeg poreza na dohodak.

¹² Članak 24. Zakona o porezu na dohodak.

3.3. Doprinosi

3.3.1. Osnovice za obračun doprinosa

Doprinosi se obračunavaju prema stvarno isplaćenoj plaći, koja ne može biti manja od minimalne plaće.

Prema Uredbi o visini minimalne plaće za 2025. godinu (NN, br. 124/24), minimalna plaća za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2025. godine utvrđena je u bruto iznosu 970,00 eura.

Iznos najniže mjesečne osnovice, kao i najviše mjesečne i godišnje osnovice za pojedinu godinu utvrđuje se u Naredbi o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja.¹³

Najniža mjesečna osnovica¹⁴

Ako je iznos isplaćene plaće (ili naknade bolovanja) manji od najniže osnovice za obračun doprinosa, tada doprinos se treba obračunati na iznos **najniže mjesečne osnovice**, koja za 2025. iznosi **683,24 eura**.

Najviša mjesečna osnovica

Najviša mjesečna osnovica za 2025. iznosi **10.788,00 eura**. Na iznos plaće koja je veća od najviše mjesečne osnovice ne obračunava se doprinos za mirovinsko osiguranje (I. i II. stup), ali samo kod obračunavanja mjesečne plaće za određeni mjesec. Kod isplate bonusa, naknada, nagrada i otpremnina, doprinos za mirovinsko osiguranje (I. i II. stup) obračunava se na ukupan bruto iznos isplate.

Najviša godišnja osnovica

Najviša godišnja osnovica za 2025. godinu iznosi **129.456,00 eura** i primjenjuje se samo za doprinos za mirovinsko osiguranje za I. stup.

3.3.2. Stope doprinosa iz plaće i na plaću

Sukladno članku 2. Zakona o doprinosima (NN, br. 84/08 do 152/24), obveznim osiguranjima smatraju se:

1. obvezno mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti,
2. obvezno mirovinsko osiguranje za starost na temelju individualne kapitalizirane štednje,
3. obvezno zdravstveno osiguranje i obvezno zdravstveno osiguranje za slučaj ozljede na radu i profesionalne bolesti.

Tablica 6. Doprinosi iz plaće i na plaću

Doprinosi iz plaće	Stope
• Za mirovinsko osiguranje	20 %
• I. stup	15 %
• II. stup	5 %
Doprinosi na plaću	Stope
• Za zdravstveno osiguranje	16,5 %

Poslodavci koji zapošljavaju 20 i više radnika imaju obvezu kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom¹⁵. Kvota se određuje u visini od 3% u odnosu na ukupan broj zaposlenih kod poslodavca, neovisno o djelatnosti koju poslodavac obavlja. Obveznik koji ne ispuni kvotu zapošljavanjem osoba s invaliditetom ili zamjenskom kvotom, dužan je mjesečno, prilikom obračuna plaća, obračunati i uplatiti novčanu naknadu u iznosu od 20% minimalne plaće za svaku osobu s invaliditetom koju je bio dužan zaposliti kako bi ispunio propisanu kvotu.¹⁶

Poslodavac je obavezan **na plaće radnika, kojima se staž računa s povećanim trajanjem**, uplatiti i povećani doprinos za mirovinsko osiguranje na bruto plaću radnika, prema stopama prikazanim u tablici 7.

Tablica 7. Staž osiguranja s povećanim trajanjem¹⁷

Za 12 mj. staža priznaje se	Ukupna stopa doprinosa	Stope doprinosa za radnike u I. stupu	Stope doprinosa za radnike u II. stupu
14 mjeseci	4,86 %	3,61 %	1,25 %
15 mjeseci	7,84 %	5,83 %	2,01 %
16 mjeseci	11,28 %	8,39 %	2,89 %
18 mjeseci	17,58 %	13,07 %	4,51 %

3.3.3. Posebni doprinos za zdravstvenu zaštitu u inozemstvu

Posebni doprinos za korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu plaćaju poslodavci i isplatiitelji drugog dohotka (čl. 188. Zakona o doprinosima, NN, br. 84/08 do 152/24) za vrijeme izaslanja, službenog boravka ili službenog puta u inozemstvu. Doprinos se ne plaća za službena putovanja, boravak ili izaslanje u:

- **Države članice Europske unije** (od 1.7.2013.)
- **Veliku Britaniju i Sjevernu Irsku**
- **Države s kojima je međunarodnim ugovorom o socijalnom osiguranju uređeno pitanje korištenja zdravstvene zaštite u inozemstvu** (Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Makedonija, Srbija, Turska - od 19.12.2013.)
- **Države članice Europskog gospodarskog prostora** (Norveška, Island i Lihtenštajn – od 12.04.2014.)
- **Švicarsku konfederaciju** (od 01.01.2017.)

¹³ Naredba o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2024. godinu (NN, br. 150/23) i Naredba o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2025. godinu (NN, br. 137/24)

¹⁴ Prosječni iznos mjesečne plaće (bruto) isplaćene po jednom zaposlenom kod pravnih osoba u Republici Hrvatskoj u razdoblju siječanj – kolovoz prethodne godine, koju objavljuje Državni zavod za statistiku, pomnožen s koeficijentom 0,38.

¹⁵ Sukladno čl. 5. Pravilnika o utvrđivanju kvote za zapošljavanje osoba s invaliditetom (NN, br. 151/24) obveza kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom ne odnosi se na: predstavništva stranih osoba, strana diplomatska i konzularna predstavništva, integrativne radionice i zaštitne radionice, poslodavce u sektoru proizvodnje tekstila, odjeće, kože, drva i namještaja i novoosnovane poslodavce. Pravilnik o utvrđivanju kvote za zapošljavanje osoba s invaliditetom (NN, br. 151/24).

¹⁶ Pravilnik o utvrđivanju kvote za zapošljavanje osoba s invaliditetom (NN, br. 151/24).

¹⁷ Sukladno čl. 13., st. 1., t. 3., te čl. 17, st. 1., t. 2. Zakona o doprinosima (NN, br. 84/08 do 152/24).

Tablica 8. Osnovica i stopa za obračun posebnog doprinosa za zdravstvenu zaštitu u inozemstvu za cijeli mjesec¹⁸

Osnovica za obračun doprinosa	2025. euri i centi ¹⁹
	683,24
Stopa	20%
Iznos doprinosa	136,65

Tablica 9. Dnevne osnovice i obveze za različit broj kalendarskih dana u mjesecu za uplatu posebnog doprinosa za zdravstvenu zaštitu u inozemstvu

	Broj dana u mjesecu Iznosi u eurima za 2025.		
	28	30	31
Dnevna osnovica	24,40	22,77	22,04
Dnevna obveza	4,88	4,56	4,41

Obveza uplate ovog doprinosa je do 15. dana u mjesecu za prethodni mjesec, na račun

Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje
HR6510010051550100001

poziv na broj: HR68 8508 – OIB isplatitelja doprinosa –
oznaka izvješća JOPPD (GGXXX)

Ako radnik **boravi u inozemstvu dulje od 30 dana neprekidno** (radi obrazovanja, stručnog usavršavanja i sl.), tada se poseban doprinos za zdravstveno osiguranje plaća po stopi od 10 % na ugovorenu plaću u zemlji za jednake ili slične poslove u zemlji.

3.3.4. Oslobođenje od plaćanja doprinosa na plaću

Prema Zakonu o doprinosima (NN, br. 84/08 do 152/24): poslodavci koji zaposle radnika kojemu je to prvo zaposlenje, uz uvjet da radnik u trenutku zaposlenja nema evidentiran mirovinski staž, oslobođeni su 1 godinu plaćanja doprinosa na plaću (čl. 20., st. 2. i 3. Zakona). Prema članku 106. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji (NN, br. 121/17, 98/19, 84/21 i 156/23) poslodavac koji zaposli na neodređeno vrijeme dijete smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata ili dijete nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata starije od 29 godina, oslobađa se plaćanja doprinosa na plaću tih radnika u razdoblju do pet godina od zaključivanja ugovora o radu na neodređeno vrijeme, uz uvjet da s tim osobama nije prethodno već imao zaključen ugovor o radu na neodređeno vrijeme.

3.3.5. Umanjenje mjesečne osnovice za obračun doprinosa

Sukladno članku 4. (novi članak 21.a Zakona o doprinosima) **Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima** (NN, br. 144/23) počevši od plaće za prosinac 2023. (bez obzira na to je li isplaćena u prosincu 2023. ili u siječnju 2024.)

¹⁸ Sukladno čl. 14., st. 3. Zakona o doprinosima: Iznimno od odredbe stavka 1. točke 2. ovoga članka, za osiguranu osobu koja boravi u inozemstvu na službenom putu, posebni doprinos za korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu obračunava se po stopi od 20 %.

¹⁹ Naredba o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2024. godinu (NN, br. 137/24 i 25/25)

mjesečna osnovica za obračun doprinosa za mirovinsko osiguranje za osiguranika čiji je ukupan iznos mjesečnih bruto plaća do 700,00 eura uključujući i iznos od 700,00 eura umanjuje se za 300,00 eura. Mjesečna osnovica za osiguranika čiji je ukupan iznos mjesečnih bruto plaća od 700,01 eura do 1.300,00 eura umanjuje se za iznos dobiven izračunom: 0,5x (1.300,00 – ukupan iznos bruto plaća za određeni mjesec). To umanjeње koristi se bez obzira na broj dana provedenih u osiguranju određenog mjeseca te bez obzira na to radi li se o radu u punom odnosno nepunom radnom vremenu.

3.4. Osnovice za obračun plaća u državnim i javnim službama

Tablica 10. Pregled osnovica za obračun plaća u državnim i javnim službama

	Bruto osnovica	Propis
Državni službenici i namještenici	u 2024 947,18 eur	Članak 35.b Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike (NN 56/22, 127/22, 58/23, 128/23 i 29/24)
	od 1.1. do 31.1.2025. 947,18 eura bruto	Dodatak IV. Kolektivnom ugovoru za državne službenike i namještenike, primjenjuje se počevši s plaćom za mjesec siječanj, koja se isplaćuje u mjesecu veljači (NN 4/25)
	Od 1.2. do 31.8.2025. 975,60 eura bruto	Dodatak IV. Kolektivnom ugovoru za državne službenike i namještenike, primjenjuje se počevši s plaćom za mjesec veljaču, koja se isplaćuje u mjesecu ožujku (NN 4/25)
	od 1.9.2025. pa nadalje 1.004,87 eura bruto	Dodatak IV. Kolektivnom ugovoru za državne službenike i namještenike, primjenjuje se počevši s plaćom za mjesec rujanj, koja se isplaćuje u mjesecu listopadu (NN 4/25)
Javne službe	u 2024 947,18 eur	Članak 53. Temelnog kolektivnog ugovora za zaposlenike u javnim službama (NN 29/24)
	od 1.1. do 31.1.2025. 947,18 eura bruto	Odluka o visini osnovice za obračun plaće u javnim službama u 2025. godini (NN 155/24), primjenjuje se počevši s plaćom za mjesec siječanj, koja se isplaćuje u mjesecu veljači
	Od 1.2. do 31.8.2025. 975,60 eura bruto	Odluka o visini osnovice za obračun plaće u javnim službama u 2025. godini (NN 155/24), primjenjuje se počevši s plaćom za mjesec veljaču, koja se isplaćuje u mjesecu ožujku
	od 1.9.2025. pa nadalje 1.004,87 eura bruto	Odluka o visini osnovice za obračun plaće u javnim službama u 2025. godini (NN 155/24), primjenjuje se počevši s plaćom za mjesec rujanj, koja se isplaćuje u mjesecu listopadu
Državni dužnosnici	516,29 eur (3.890,00 kn)	Odluka o visini osnovice za obračun plaće državnih dužnosnika (NN, br. 151/14), primjenjuje se počevši s plaćom za prosinac 2014., koja je isplaćena u siječnju 2015. godine zaključno s plaćom za lipanj 2024.
	947,18 eur	Odluka o visini osnovice za obračun plaće državnih dužnosnika (NN 88/24), primjenjuje se počevši s plaćom za mjesec srpanj 2024., koja se isplaćuje u mjesecu kolovozu 2024.

	Bruto osnovica	Propis
Pravosudni dužnosnici	787,75 eur	Zakon o izmjeni Zakona o plaći i drugim materijalnim pravima pravosudnih dužnosnika, NN 35/24), primjena od 1. travnja 2024.
	Od 1.3. do 31.8.2025. 975,60 eura bruto	Odluka o visini osnovice za obračun plaće u javnim službama u 2025. godini (NN 155/24), za pravosudne dužnosnike primjenjuje se počevši s plaćom za mjesec ožujak, koja se isplaćuje u mjesecu travnju
	od 1.9. 2025. pa nadalje 1.004,87 eura bruto	Odluka o visini osnovice za obračun plaće u javnim službama u 2025. godini (NN 155/24), primjenjuje se počevši s plaćom za mjesec rujan, koja se isplaćuje u mjesecu listopadu

*Sukladno Zakonu o izmjeni Zakona o plaći i drugim materijalnim pravima pravosudnih dužnosnika (NN, br. 34/25) osnovica za obračun plaće pravosudnih dužnosnika jednaka je osnovici za obračun plaća u državnoj službi i javnim službama.

3.5. Minimalna plaća

Minimalna plaća je najniža plaća za rad radnika u punom radnom vremenu.

Uredbom o visini minimalne plaće (**NN, br. 124/24**) utvrđena je minimalna plaća za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2025. **u bruto iznosu od 970,00 eura. Primjenjuje se od 1. siječnja 2025.**

Tablica 11. Iznos minimalne plaće

Razdoblje	Bruto iznos minimalne plaće za puno radno vrijeme	Objavljeno u NN, br.
od 1.6.2011. do 31.5.2012.	2.814,00 kn	58/11 i 60/11 – ispr.
od 1.6.2012. do 31.5.2013.	2.814,00 kn	60/12
od 1.6.2013. do 31.12.2013.	2.984,78 kn	51/13
od 1.1.2014. do 31.12.2014.	3.017,61 kn	156/13
od 1.1.2015. do 31.12.2015.	3.029,55 kn	151/14
od 1.1.2016. do 31.12.2016.	3.120,00 kn	140/15
od 1.1.2017. do 31.12.2017.	3.276,00 kn	115/16
od 1.1.2018. do 31.12.2018.	3.439,80 kn	122/17
od 1.1.2019. do 31.12.2019.	3.750,00 kn	109/18
od 1.1.2020. do 31.12.2020.	4.062,51 kn	106/19
od 1.1.2021. do 31.12.2021.	4.250,00 kn	119/20
od 1.1.2022. do 31.12.2022.	4.687,50 kn (neto 3.750,00 kn)	117/21
od 1.1.2023. do 31.12.2023.	700,00 eur	122/22
od 1.1.2024. do 31.12.2024.	840,00 eur	125/23
od 1.1.2025. do 31.12.2025.	970,00 eur	124/24

4. Naknada plaće zbog bolovanja i druge nesposobnosti za rad

Za prva 42 kalendarska dana bolovanja, odnosno sedam dana za invalida rada, naknadu isplaćuje poslodavac na svoj teret u visini utvrđenoj kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu, uz obvezu obračunavanja i plaćanja doprinosa iz plaće i na plaću, te poreza na dohodak. Sukladno Zakonu o obveznom zdravstvenom osiguranju (NN, br. 80/13, 137/13, 98/19, 33/23 i 105/25), Zakonu o roditeljskim i roditeljskim potporama (NN, br. 152/22 i 34/25) u tablici 12., dan je pregled osnovica i naknada po vrstama bolovanja i isplatiiteljima, kada su zadovoljeni uvjeti pret hodnog osiguranja, a isplaćuju se na teret Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje i državnog proračuna.

Tablica 12. Pregled osnovica i naknada po vrstama bolovanja na teret Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje i državnog proračuna od 1. 8. 2025. za isplate od rujna 2025.

RB	Privremena nesposobnost za rad	Isplaćuje/na teret	Osnovica za naknadu	Visina naknade kod isplata prema stupcu 4
1	2	3	4	5
1.	Privremena nesposobnost za rad zbog bolesti – od 43. dana , odnosno od 8. dana za invalide rada	Isplaćuje poslodavac na teret HZZO-a	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	70 % / 80 % / od osnovice, ne više od 995,45 eura*
2.	Privremena nesposobnost za rad zbog rane, ozljede ili bolesti – posljedica Domov. rata	Isplaćuje HZZO na teret državnog proračuna	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	100% od osnovice, bez ograničenja
3.	Njega oboljelog supružnika ili djeteta starijeg od sedam godine – od prvog dana	Isplaćuje poslodavac na teret HZZO-a	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	70 % / 80 % / od osnovice, ne više od 995,45 eura
4.	Za njegu oboljelog djeteta do sedam godine života – od prvog dana	Isplaćuje poslodavac na teret HZZO-a	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	100 % od osnovice, ne više od 995,45 eura
5.	Privremena nesposobnost za rad zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti – od prvog dana	Isplaćuje poslodavac na teret HZZO-a	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	100 % od osnovice, bez ograničenja
6.	Kada je radnik određen za pratitelja bolesnika	Isplaćuje poslodavac na teret HZZO-a	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	70 % od osnovice, ne više od 995,45 eura
7.	Izoliran kao kliconoša ili nesposoban za rad zbog transplantacije organa u korist druge osobe – od prvog dana	Isplaćuje HZZO na svoj teret	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	100 % od osnovice, ne više od 995,45 eura
8.	Izoliran zbog pojave zaraze u njegovoj okolini	Isplaćuje HZZO na teret državnog proračuna	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	100 % od osnovice, ne više od 995,45 eura
9.	Komplikacije u vezi s trudnoćom – od prvog dana	Isplaćuje HZZO na svoj teret	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	100 % od osnovice, ne više od 995,45 eura
10.	Rodiljni dopust do 6 mjeseci djetetova života – od prvog dana	Isplaćuje HZZO na svoj teret	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	100 % od osnovice, bez ograničenja
11.	Očinski dopust	Isplaćuje HZZO na teret državnog proračuna	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	100 % od osnovice, bez ograničenja
12.	Roditeljski dopust - od 6. mjeseca do 1. godine - od 12. mjeseca do 30 mjeseca za blizance, 3. i svako sljedeće dijete - roditeljski dopust u polovici punog radnog vremena	Isplaćuje HZZO na teret državnog proračuna		100 % od osnovice - ne više od 3.001,79 eura - 803,42 eura - 971,17 eura
13.	Roditeljski dopust Od 1. godine do iskorštenosti	Isplaćuje HZZO na teret državnog proračuna		182% proračunske osnovice 803,42 eura
14.	Njega djeteta s teškoćama u razvoju od 8. godine	Isplaćuje HZZO na teret državnog proračuna	proračunska osnovica	182% proračunske osnovice 803,42 eura
15.	Slobodni dan	svoj teret	redovna plaća	100%

*Prema čl. 55 st. 3. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju najviši mjesečni iznos naknade plaće za puno radno vrijeme ne može iznositi više od proračunske osnovice uvećane za 225,5%, osim kod korištenja roditeljnog dopusta i prava na rad u polovici punog radnog vremena, korištenja dopusta za slučaj smrti djeteta i privremene nesposobnosti zbog priznate ozljede na radu, odnosno profesionalne bolesti.

Naknada na teret HZZO-a isplaćuje se u visini od:

70 % – za prvih šest mjeseci neprekidnog bolovanja.

80 % – od prvog dana nakon isteka šest mjeseci do 18 mjeseci.

50 % zadnje isplaćene naknade plaće – nakon isteka 18 mjeseci neprekidnog bolovanja do tri godine.

Zaposlenicima koji su na neprekidnom bolovanju duljem od 18 mjeseci zbog liječenja zloćudnih bolesti i u drugim slučajevima iz članka 52., stavka 3. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju (NN, br. 80/13, 137/13, 98/19 i 33/23), naknada plaće neće se umanjivati na 50 %.

Uvjet za isplatu naknade: Prethodno osiguranje – najmanje devet mjeseci neprekidno ili 12 mjeseci s prekidima u posljednje dvije godine (čl. 56. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju). **Ako nije ispunjen uvjet:** 25 % proračunske osnovice (110,36 eur) za sve vrijeme trajanja bolovanja.

5. Drugi dohodak

Drugi dohodak je razlika između svakog pojedinačnog primitka umanjenog za propisane izdatke. Drugi dohodak ostvaruje se po osnovi primitaka koji se ne smatraju primicima određenim po osnovi: nesamostalnog rada (plaća i mirovina), od samostalne djelatnosti, od imovine i imovinskih prava, od kapitala, od osiguranja i propisanih izdataka.

Prema odredbama Zakona o porezu na dohodak isplatiitelji drugog dohotka su obvezni obračunati i platiti doprinose na sve primitke koje isplaćuju nakon 1. siječnja 2017., bez obzira na koje se razdoblje ti primici odnose.

5.1. Izdaci koji se priznaju pri utvrđivanju predujma poreza na dohodak od drugog dohotka

- Svota što je iz primitka uplaćena za obvezne doprinose.
- Paušalni izdatak u visini od 30 % primitka od:
 - a) Autorske naknade što je isplaćena prema Zakonu o autorskom pravu i srodnim pravima (NN, br. 111/21).
 - b) Primitka za profesionalnu djelatnost novinara, umjetnika i sportaša, koji su osigurani po toj osnovi i doprinose za obvezna osiguranja plaćaju prema rješenju Porezne uprave.
 - c) Primitka nerezidenta za obavljanje umjetničke, artistske, zabavne, sportske, književne i likovne djelatnosti, djelatnosti u svezi s tiskom, radiom, televizijom i zabavnim priredbama.
- Dodatni paušalni izdatak u visini od 25% primitka za umjetničke naknade.

Kod isplate drugog dohotka ne priznaje se osobni odbitak.

Obveznici koji ostvaruju drugi dohodak ne moraju voditi poslovne knjige i evidencije, osim kad se prijave u Registar poreznih obveznika s namjerom da dohodak utvrđuju kako je propisano za samostalne djelatnosti, kao razliku između poslovnih primitaka i izdataka na temelju podataka iz propisanih poslovnih knjiga i evidencija.

WWW.TIM4PIN.HR

5.2. Stope doprinosa iz i na drugi dohodak

Tablica 13. Stope doprinosa iz i na drugi dohodak i porez na dohodak

R. br.	Opis	Ugovor o djelu	Ugovor o djelu – umirovljenik	Autorska naknada	Naknada umjetnicima
1.	Primitak				
2.	Paušalni izdatak	0%	0%	30%	55%
3.	Osnovica za doprinos (1 – 2)				
4.	Doprinos za MO (3 x stopa)	10%	10%	10%	10%
4.a	MO I. stup	7,5%	10%	7,5%	7,5%
4.b	MO II. Stup	2,5%	0%	2,5%	2,5%
5.	Dohodak /porezna osnovica (1 – 2 – 4)				
6.	Porez na dohodak (5 x stopa)	Niža stopa utvrđena prema članku 19.a Zakona			
7.	Neto primitak (1 – 4 – 6)				
8.	Doprinos za ZO (3 x stopa)	7,5%	7,5%	7,5%	7,5%
9.	Trošak isplatiitelja (1+8)				

Sukladno članku 19. Zakona o porezu na dohodak godišnji porez na dohodak plaća se po nižoj stopi na poreznu osnovicu do visine 60.000,00 eura te po višoj stopi na dio porezne osnovice koji prelazi iznos od 60.000,00 eura. Do dohodak ostvaren do 31. prosinca 2024. oporezivati će se po Zakonu o porezu na dohodak (NN 115/16, 106/18, 121/19, 32/20, 138/20, 151/22 i 114/23).

Sukladno članku 24. stavku 5. Zakona o porezu na dohodak, predujam poreza na dohodak od nesamostalnog rada i mirovine umanjuje se za 50% umirovljenicima po osnovi ostvarenog dohotka od mirovine, kao i poreznim obveznicima koji imaju prebivalište i borave na području jedinica lokalne samouprave razvrstanih u I. skupinu po stupnju razvijenosti prema posebnom propisu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske i na području Grada Vukovara utvrđenog prema posebnom propisu o obnovi i razvoju Grada Vukovara.

Sukladno članku 40. stavku 3. Zakona o porezu na dohodak, predujam poreza na dohodak od drugog dohotka po osnovi primitaka učenika i studenata na školovanju za rad preko učeničkih i studentskih udruga plaća se po odbitku, po nižoj stopi od osnovice koju čini iznos primitka iznad propisanog neoporezivog iznosa primitaka učenika i studenata na školovanju za rad preko učeničkih i studentskih udruga i iznosa godišnjeg osnovnog osobnog odbitka.

Narudžbenicu za pretplatu na časopis, kao i brojne druge informacije o djelovanju našeg Centra, možete pronaći na internet stranici www.tim4pin.hr

Tablica 14. Pregled uplatnih računa i poziva na broj za doprinose i porez na dohodak na drugi dohodak

Doprinosi	Broj i naziv uplatnog računa/ IBAN konstrukcija računa	Poziv na broj primatelja
Doprinos za zdravstveno osiguranje	HR6510010051550100001 Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje	HR68 8540-OIB isplatitelja doprinos – oznaka Izvjješća JOPPD (GGXXX)
Doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti	HR1210010051863000160 Državni proračun RH	HR68 8176-OIB isplatitelja doprinos – oznaka Izvjješća JOPPD (GGXXX)
Doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje	HR761001005170003601 Doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje	HR68 2291-OIB isplatitelja doprinos – oznaka Izvjješća JOPPD (GGXXX)
Porez na dohodak	Račun grada/općine prema prebivalištu primatelja dohotka	Poziv na broj primatelja
Za sve vrste isplate drugog dohotka	Prema Naputku o načinu uplaćivanja prihoda proračuna, obveznih doprinosa te prihoda za financiranje drugih javnih potreba u 2025. godini (NN, br. 22/25 i 68/25)	HR 68 1945-OIB isplatitelja poreza – oznaka Izvjješća JOPPD (GGXXX)

6. Primici izuzeti od ovrhe

Članak 172. Ovršnog zakona (NN, br. 112/12 do 06/24) uređuje izuzimanja od ovrhe. Odredbama navedenog članka propisano je da su od ovrhe izuzeta:

1. primanja po osnovi zakonskog uzdržavanja, naknade štete zbog narušenja zdravlja ili smanjenja, odnosno gubitka radne sposobnosti i naknade štete za izgubljenost uzdržavanje, zbog smrti davatelja uzdržavanja,
2. primanja po osnovi naknade zbog tjelesnoga oštećenja prema propisima o invalidskom osiguranju,
3. primanja po osnovi socijalne skrbi,
4. primanja po osnovi privremene nezaposlenosti,
5. primanja po osnovi doplatka za djecu, osim ako posebnim propisom nije drugačije određeno,
6. primanja po osnovi stipendije i pomoći učenicima i studentima,
7. naknada za rad osuđenika, osim za tražbine po osnovi zakonskog uzdržavanja, te za tražbine naknade štete prouzročene kaznenim djelom osuđenika,
8. primanja po osnovi odličja i priznanja,
9. rodiljne i roditeljske novčane potpore, osim ako posebnim propisom nije drugačije određeno,
10. utvrđeni iznosi za uzdržavanje djeteta uplaćeni na poseban račun kod banke,
11. naknada troškova za službeno putovanje i naknada troškova prijevoza na posao i s posla do propisanih iznosa do kojih se ne smatraju oporezivim primicima po osnovi nesamostalnog rada,
12. dar za djecu do 15. godine života i potpore za novorođenčce do propisanih iznosa do kojih se ne smatraju oporezivim primicima po osnovi nesamostalnog rada,

13. naknada za saniranje posljedica štete od katastrofa i elementarnih nepogoda,
14. potpore zbog invalidnosti radnika i neprekidnog bolovanja radnika duljeg od 90 dana, potpore za slučaj smrti radnika i smrti člana uže obitelji radnika, do propisanih iznosa do kojih se ne smatraju oporezivim primicima po osnovi nesamostalnog rada,
15. novčane paušalne naknade za podmirivanje troškova prehrane radnika, prigodne nagrade (božićnica, naknada za godišnji odmor i sl.), novčane nagrade za radne rezultate i drugi oblici dodatnog nagrađivanja radnika, nagrade radnicima za navršene godine radnog staža do propisanih iznosa do kojih se ne smatraju oporezivim primicima,
16. sredstva koja se uplaćuju namjenski, u svrhu provedbe projekata dodjelom bespovratnih sredstava odnosno potpore ili financijskih instrumenata, koji se financiraju iz nacionalnih sredstava i/ili proračuna Europske unije, osim u slučaju ovrhe od strane davatelja potpore,
17. novčane naknade žrtvama kaznenih djela nasilja počinjenih s namjerom,
18. dnevnice za službena putovanja u tuzemstvu i inozemstvu, dnevnice za rad na terenu u tuzemstvu i inozemstvu i dnevnice za službene putovanja per diem koje se radnicima isplaćuju iz proračuna Europske unije radi obavljanja poslova njihovih radnih mjesta, a u svezi s djelatnosti poslodavca do propisanih iznosa do kojih se ne smatraju oporezivim primicima,
19. pomorski dodatak i pomorski dodatak na brodovima međunarodne plovidbe do propisanih iznosa do kojih se ne smatraju oporezivim primicima,
20. naknada za pričuvnike pozvane na izvršavanje vojne obveze,
21. sindikalne socijalne potpore koje članovima sindikata na temelju važećih propisa isplaćuje sindikat,
22. sredstva predstavnika nacionalnih manjina koja se koriste za ostvarivanje manjinskih prava, sukladno odredbama ustavnog zakona kojim se uređuju prava nacionalnih manjina, ako su isplaćena na poseban račun za tu namjenu, vode se odvojeno od sredstava te osobe i izuzeta su od ovrhe, osim ovrhe u svezi s obavljanjem djelatnosti vezane za ostvarivanje manjinskih prava,
23. nagrade učenicima i studentima te troškovi sufinanciranja kupnje udžbenika učenicima,
24. sportske stipendije za sportaše s invaliditetom,
25. ostala primanja izuzeta od ovrhe po posebnim propisima.

Izmjenama i dopunama Ovršnog zakona (NN, br. 73/17) promijenjen je dio plaće koji je zaštićen od ovrhe u slučaju kad je neto plaća ovršenika manja od prosječne neto plaće u Republici Hrvatskoj i to u slučaju naplate tražbine po osnovi uzdržavanja djeteta te po drugoj osnovi.

pitajcentar@tim4pin.hr

Tablica 15. Iznos plaće, koji je zaštićen u ovršnom postupku nad plaćom (članak 173. Ovršnog zakona)

	Naplata tražbine po osnovi: - zakonskog uzdržavanja, - naknade štete nastale zbog narušenja zdravlja ili smanjenja, odnosno gubitka radne sposobnosti i - naknade štete za izgubljeno uzdržavanje zbog smrti davatelja uzdržavanja	Naplata tražbine po drugoj osnovi	Naplata tražbine po osnovi uzdržavanja djeteta
Iznos izuzet od ovrhe, ako je neto plaća ovršenika jednaka ili veća od 1.302,00 eur (st.1.)	½ prosječne neto plaće u RH 651,00 eur	¾ prosječne neto plaće u RH 868,00 eur	¾ prosječne neto plaće u RH 325,50 eur
Iznos izuzet od ovrhe, ako je neto plaća ovršenika manja od 1.302,00 eur (st.2)	½ neto plaće ovršenika	3/4 plaće ovršenika, ali ne više od ¾ prosječne neto plaće u RH	¾ neto plaće ovršenika

7. Financijske obavijesti

Tablica 16. Stope zateznih kamata od 11. rujna 1996. do 29. lipnja 2013.

Razdoblje	Subjekti	Godišnja stopa	Propis
11. 9. 1996. – 30. 6. 2002.	Svi subjekti	18 %	Uredba o visini stope zatezne kamate (NN, br. 76/96)
1. 7. 2002. – 31. 12. 2007.		15 %	Uredba o visini stope zatezne kamate (NN, br. 72/02 i 153/04)
1. 1. 2008. – 30. 6. 2011.	Trgovački ugovori i ugovori između trgovaca i osoba javnog prava	17 % ²⁰	Zakon o obveznim odnosima (NN, br. 35/05 i 41/08) i Eskontna stopa HNB-a (NN, br. 1/08, 75/08, 1/09, 76/09, 82/10 i 1/11)
	Ostali odnosi	14 %	
1. 7. 2011. – 29. 6. 2013.	Trgovački ugovori i ugovori između trgovaca i osoba javnog prava	15 % ²¹	Zakon o obveznim odnosima (NN, br. 35/05, 41/08 i 125/11.) i Eskontna stopa HNB-a (NN, br. 74/11, 11/12, 1/13 i 83/13)
	Ostali odnosi	12 %	

Tablica 17. Stope zateznih kamata od 30. lipnja 2013.

Razdoblje	Subjekti			Propis
	Ugovorni odnosi između trgovaca (poduzetnika) međusobno Ugovorni odnosi između trgovca (poduzetnika) i osoba javnog prava kada je osoba javnog prava (grad, općina, županija, RH i dr.) dužnik novčane obveze	Ugovorni odnosi između trgovca (poduzetnika) i osoba javnog prava kada je osoba javnog prava vjerovnik novčane obveze	Ostali odnosi Potrošački ugovori (dužnici su građani kao potrošači) Trgovci kada sklapaju ugovore izvan svoje gospodarske djelatnosti Građanskopravni ugovori između građana međusobno izvanugovorni odnosi	
30.6. – 31.12.2013.	12,40%	15%	12%	NN 83/13
1.1. – 30.6.2014.	12,35%	15%	12%	NN 1/14
1.7. – 31.12.2014.	12,29%	15%	12%	NN 80/14
1.1. – 30.6.2015.	12,14%	15%	12%	NN 1/15
1.7. – 31.7.2015.	12,13%	15%	12%	NN 73/15
1.8. – 31.12.2015.	10,14%	10,14%	8,14%	NN 85/15
1.1. – 30.6.2016.	10,05%	10,05%	8,05%	NN 140/15
1.7. – 31.12.2016.	9,88%	9,88%	7,88%	NN 60/16
1.1. – 30.6.2017.	9,68%	9,68%	7,68%	NN 1/17
1.7. – 31.12.2017.	9,41%	9,41%	7,41%	NN 64/17
1.1. – 30.6.2018.	9,09%	9,09%	7,09%	NN 1/18
1.7. – 31.12.2018.	8,82%	8,82%	6,82%	NN 59/18
1.1. – 30.6.2019.	8,54%	8,54%	6,54%	NN 1/19
1.7.-31.12.2019.	8,30%	8,30%	6,30%	NN 64/19.
1.1. – 30.6.2020.	8,11%	8,11%	6,11%	NN 1/20
1.7. – 31.12.2020.	7,89%	7,89%	5,89%	NN 75/20
1.1. – 30.6.2021.	7,75%	7,75%	5,75%	NN 1/21
1.7. – 31.12.2021.	7,61%	7,61%	5,61%	NN 74/21
1.1.-30.6.2022.	7,49%	7,49%	5,49%	NN 1/22
1.7. – 31.12.2022.	7,31%	7,31%	5,31%	NN 75/22
1.1. – 30.6.2023. ²²	10,5%	10,5%	5,5%	NN 1/23
1.7. – 31.12.2023.	12,0%	12,0%	7,0%	NN 69/23
1.1. – 30.6.2024.	12,5%	12,5%	7,5%	NN 156/23
1.7. – 1.12.2024.	12,25%	12,25%	7,25%	NN 77/24
1.1. – 30.6.2025.	11,15%	11,15%	6,15%	NN 153/24
1.7. – 1.12.2025.	10,15%	10,15%	5,15%	NN 95/25

Tablica 18. Prosječna plaća po zaposlenom u pravnim osobama RH*

Tromjesečno razdoblje	Iznos u eurima		Mjesec	Iznos u eurima		Godina	Iznos u kunama	
	bruto	neto		bruto	neto		bruto	neto
XI/2024.-I/2025.	1.901	1.373	I/2025.	1.925	1.392	2022.	1.380	1.016
XII/2024.-II/2025.	1.922	1.389	II/2025.	1.964	1.416	2023.	1.584	1.148
I/2025.-III/2025.	1.968	1.418	III/2025.	2.014	1.448	2024.	1.821	1.318
II/2025.-IV/2025.	1.992	1.434	IV/2025.	1.998	1.439			
III/2025.-V/2025.	2.011	1.446	V/2025.	2.019	1.451			
IV/2025.-VI/2025.	2.008	1.445	VI/2025.	2.008	1.444			
V/2025.-VII/2025.	2.009	1.444	VII/2025.	2.000	1.437			

* Izvor: Državni zavod za statistiku

²² Ulaskom RH u eurozonu izmijenjen je i način utvrđivanja visine zateznih kamata. Sukladno izmjenama Zakona o obveznim odnosima (NN, br. 114/22., Uredba 156/22.) i Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi (NN, br. 114/22.) od 1. 1.2023. polazna osnovica za izračun zatezne kamate je kamatna stopa koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta. Visina zatezne kamate utvrđuje se uvećanjem navedene referentne kamatne stope za 8 postotnih poena na odnose iz trgovačkih ugovora i ugovora između trgovca i osobe javnog prava, a u ostalim odnosima za 3 postotna poena.

²⁰ U ovom razdoblju bilo je moguće između navedenih subjekata ugovoriti stopu zatezne kamate, ali najviše do 21 % godišnje.

²¹ U ovom razdoblju bilo je moguće između navedenih subjekata ugovoriti stopu zatezne kamate, ali najviše do 18 % godišnje.

8. Ostale informacije

Tablica 19. Otpremnine prema poreznim propisima i prema Zakonu o radu

RB	Pre-stanak ugovora o radu	Pravo na otpremninu	Pravo na otpremninu prema Zakonu o radu; NN, br. 93/14, 127/17, 98/19, 151/22 i 64/23 (čl. 126.) – nakon 2 godine neprekidnog rada	Mogućnost neoporezive isplate
1.	Poslovno uvjetovani otkaz	Pravo radnika na otpremninu određuje se kolektivnim ugovorom, ugovorom o radu, pravilnikom o radu, internim aktima poslodavca te Zakonom o radu	Najmanje: Otpremnina za svaku navršenu godinu rada kod toga poslodavca = 1/3 prosječne mjesečne plaće koju je radnik ostvario u posljednja tri mjeseca prije prekida radnog odnosa. Najviše: Šest prosječnih mjesečnih plaća koje je radnik ostvario u posljednja tri mjeseca prije prestanka radnog odnosa ako zakonom, kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu nije određeno drukčije	Do visine 960,00 eur za svaku navršenu godinu neprekidnog rada kod istog poslodavca (čl. 7., st. 2., r.br.15. Pravilnika o porezu na dohodak)
2.	Osobno uvjetovani otkaz			
3.	Osobno uvjetovani otkaz zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti		Radnik koji je pretrpio ozljedu na radu ili je obolio od profesionalne bolesti, te nakon završenog liječenja ne bude vraćen na posao pravo na otpremninu ostvaruje u najmanje dvostruko svoti od svote koja bi mu inače pripadala (čl. 42. Zakona o radu; NN, br. 93/14, do 64/23)	
4.	Odlazak u mirovinu		Nije propisano	
5.	Sporazumni pre-stanak ugovora o radu		Nije propisano	

Tablica 20. Pregled radnih sati po mjesecima u 2025. godini

Mjesec 2025. g	Broj dana	Radnih dana	Dana praznika	Ukupno sati	Radnih sati	Sati praznika
I	23	21	2	184	168	16
II	20	20	0	160	160	0
III	21	21	0	168	168	0
IV	22	21	1	176	168	8
V	22	20	2	176	160	16
VI	21	20	1	168	160	8
VII	23	23	0	184	184	0
VIII	21	19	2	168	152	16
IX	22	22	0	176	176	0
X	23	23	0	184	184	0
XI	20	19	1	160	152	8
XII	23	21	2	184	168	16

Mjesec 2025. g	Broj dana	Radnih dana	Dana praznika	Ukupno sati	Radnih sati	Sati praznika
UKUPNO U 2025.g.	261	250	11	2088	2000	88

Ukupan broj radnih sati u 2025. godini iznosi **2088**. Ovaj pregled sati vrijedi za 40 satni radni tjedan, u kojem je radno vrijeme raspoređeno u pet radnih dana.

Tablica 21. Oznake izvješća na obrascu JOPPD za dane u listopadu 2025.

Datum u mjesecu	Oznaka Obrasca JOPPD	Datum u mjesecu	Oznaka Obrasca JOPPD	Datum u mjesecu	Oznaka Obrasca JOPPD
1.	25274	12.	25285	23.	25296
2.	25275	13.	25286	24.	25297
3.	25276	14.	25287	25.	25298
4.	25277	15.	25288	26.	25299
5.	25278	16.	25289	27.	25300
6.	25279	17.	25290	28.	25301
7.	25280	18.	25291	29.	25302
8.	25281	19.	25292	30.	25303
9.	25282	20.	25293	31.	25304
10.	25283	21.	25294		
11.	25284	22.	25295		

Tablica 22. Rokovi za podnošenje poreznih i drugih izvješćaja u listopadu 2025. godine za proračune, proračunske korisnike, izvanproračunske korisnike i neprofitne organizacije

Obrasci	Rok predaje
Obrazac JOPPD	- na dan isplate primitka ili najkasnije sljedeći dan - u roku od 8 dana od primitka dohotka iz inozemstva
PDV za mjesečne obveznike	do 20. listopada za rujun
Prijave za stjecanje dobara i primljene usluge iz drugih država članica EU (PDV-S)	do 20. listopada za rujun
Objava informacija o trošenju sredstava na mrežnim stranicama JLP(R)S, proračunskih i izvanproračunskih korisnika	do 20. listopada za isplate u rujnu
Mjesečni plan plaćanja rashoda i izdataka proračunskih korisnika državnog proračuna koji posluju preko jedinstvenog računa	do 20. listopada za plaćanja u studenome

Tablica 23. Rokovi za predaju devetomjesečnih financijskih izvještaja za proračune, proračunske i izvanproračunske korisnike

Obveznik	Financijski izvještaji	Rok predaje
proračunski korisnici državnog proračuna	Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima (Obrazac: PR-RAS) Izvještaj o obvezama (Obrazac: OBVEZE) Bilješke	10. listopada
Razdjeli državnog proračuna koji u nadležnosti nemaju proračunske korisnike	Konsolidirani financijski izvještaj Izvještaj o obvezama (Obrazac: OBVEZE) Bilješke	10. listopada
Razdjeli državnog proračuna koji u nadležnosti imaju proračunske korisnike	Konsolidirani financijski izvještaj Izvještaj o obvezama (Obrazac: OBVEZE) Bilješke	15. listopada
izvanproračunski korisnici državnog proračuna	Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima (Obrazac: PR-RAS) Izvještaj o obvezama (Obrazac: OBVEZE) Bilješke	20. listopada
JLP(R)S	Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima (Obrazac: PR-RAS) Izvještaj o obvezama (Obrazac: OBVEZE) Bilješke	10. listopada
proračunski korisnici JLP(R)S	Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima (Obrazac: PR-RAS) Bilješke	10. listopada
izvanproračunski korisnici JLP(R)S	Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima (Obrazac: PR-RAS) Bilješke	20. listopada

Tablica 24. Novi ekonomsko-financijski propisi

Naziv propisa	Narodne novine, br.:	Stupanje na snagu
Odluka o preraspodjeli sredstava planiranih u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2025. godinu radi osiguranja sredstava za sanaciju štete od potresa na području Sisačko-moslavačke županije, Zagrebačke županije i Karlovačke županije	116/25	28.8.25.
Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o proračunskim klasifikacijama	122/25	27.9.25.

pitajcentar@tim4pin.hr

IMATE PITANJE?

Slobodno nam se obratite sa svim dilemama i pitanjima.
Tu smo za Vas.

www.tim4pin.hr

Trenutno u ponudi T4P edukacija!

FINANCIJE I RAČUNOVODSTVO:

Škola računovodstva proračuna
i proračunskih korisnika

22. – 24. 10. 2025.

PROGRAMI USAVRŠAVANJA IZ JAVNE NABAVE:

Planiranje nabave za 2026., Registar ugovora,
Upravljanje jednostavnom nabavom

03.10. 2025.

AŽURIRANI POPRATNI DOKUMENTI
I NEDOSTACI U PONUDAMA –

Jednostavni savjeti s primjerima iz prakse
kako izbjeći zamke u postupcima
javne nabave

07. 11. 2025.

Ekonomski najpovoljnija ponuda – ENP –
Izazovi u određivanju Kriterija,
pojašnjenje i upotpunjavanje ponuda
u djelu ENP kriterija,
troškovnik- aktualna pitanja iz prakse

05. 12. 2025.

Za više informacija i prijave
posjetite nas na web-stranici tim4pin.hr!

KAKO DO BESPOVRATNIH SREDSTAVA ZA DIGITALIZACIJU JLP(R)S?

Uskoro se otvara poziv vrijedan 20 milijuna eura za digitalizaciju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Pojedinačni projekti mogu dobiti do 2 milijuna eura bespovratnih sredstava, uz sufinansiranje do 85 % troškova.

Što se financira?

Razvoj ili unaprjeđenje e-usluga i m-usluga.

Integracija digitalnih rješenja.

Projekti u partnerstvu najmanje dva JLP(R)S.

Naša podrška

priprema projektne dokumentacije

formiranje konzorcija

prijava kroz sustav eKohezija

provedba i praćenje projekta